THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Thirteenth Day of the Eighth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY.

Monday, the 27th July, 1987.

The House met at Half-past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair.)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

Drawal of Flood Allowance by Officials at Chintaguda.

11—

*7329-Q.—Sarvasri B. Janardhan (Chennur), S. Venugopalachary (Nirmal) and M. Mallesh (Maidaram):—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there are two villages named as 'Chintaguda' in Adilabad district;

(b) whether it is also a fact that one of the two villages was declared as notified area;

(c) whether it is also a fact that the Officials of non-notified Chintaguda village have drawn Flood Allowances to the tune of Rs. 40 lakhs; and

(d) if so, the action taken by the Government against them?

రెవెన్యూ శాఖ మంత్రి (శ్రీ నల్లపు రెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి) :—

(ఎ) అవునండీ.

(బి) అవునండీ.

(సి) కాదండీ.

(డి) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

శ్రీ బి. జనార్దన్:— అధ్యక్షా, ట్రైబల్ అలవెన్స్ తీసుకొన్నారా అని ప్రశ్న వేస్తే ఫ్లడ్ అలవెన్స్ తీసుకొన్నారా అని ప్రశ్న వచ్చింది. ఆదిలాబాదు జిల్లాలో చింతగూడ అను రెండు గ్రామాలున్నాయి. ఒకటి ట్రైబల్ గ్రామం. రెండవది నాన్ ట్రైబల్ గ్రామం. ఆ గ్రామాలలో పని చేస్తున్న ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు ట్రైబల్ అలవెన్స్ తీసుకొంటున్నారు. 10, 15 సంవత్సరాలుగా ఈ విధంగా నడుస్తోంది.

---

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

ప్రభుత్వ ఆదాయం తగ్గిపోతున్నదనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ ప్రశ్న వేశాము, ట్రైబల్ అలవెన్స్ తీసుకొన్నారా లేదా?

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— ఆదిలాబాదు జిల్లాలో చింతగుంట అను 2 గ్రామాలున్నాయి. కాశీపేట మండలంలో ఒకటి, జన్నారం మండలంలో ఒకటి వున్నాయి. కాశీపేట మండలంలో వున్న చింతగుంట షెడ్యూల్డ్ ఏరియాలో వుంది. జన్నారం మండలంలో వున్న చింతగుంట నోటిఫైడ్ విలేజి కాదు. ఏజన్సీ ఏరియాలో లేదు. తెలియక అక్కడున్న ఉద్యోగులు ఏజన్సీ అలవెన్స్‌ని డ్రా చేశారు. ఫ్లడ్ అలవెన్స్ కాదు. ఏజన్సీ అలవెన్స్‌ని డ్రా చేశారు. మొత్తం రు. 1,79,128 లు డ్రా చేశారు. ఇది కలెక్టరు దృష్టికి వచ్చిన తరువాత వారికి ఏజన్సీ అలవెన్స్ యివ్వడం నిలిపివేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు డ్రా చేసింది కూడా రికవరీ చేయడం బాగుంటుందని ఆలోచిస్తున్నది.

శ్రీ బి. జనార్దన్:— ఇంతకుముందు తీసుకున్న మొత్తాన్ని రికవరీ చెస్తారా?

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— చేయాలి. అది ఏజన్సీ ఏరియాలో లేదు. జన్నారం మండలంలో వున్న చింతగుంట ఉద్యోగులు ఏజన్సీ అలవెన్స్‌ని డ్రా చేశారు. కలెక్టరు దృష్టికి వచ్చిన తరువాత ఆపు చేశారు. రికవరీ చేస్తాం. ఒకేసారి రికవరీ చేయకపోయినా వారి జీతంలో కొద్ది, కొద్దిగా పట్టుకొని రికవరీ చేస్తాం.

శ్రీ బి. జనార్దన్:— వారిని సస్పెండ్ చేసి రికవరీ చేస్తారా?

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— ఫ్రాడ్ చేసింది కాదు. మిస్ అప్రాప్రియేషన్ కాదు. అది ఏజన్సీ ఏరియాలో వుందనే మిస్‌కన్‌సెప్షన్‌తో డ్రా చేసినట్లనిపిస్తోంది. రికవరీ చేస్తే చాలు. గవర్నమెంటు డబ్బు పోకుండా వుంటే చాలు.

డా. ఎస్. వేణుగోపాలాచారి:— మంత్రిగారు చెప్పినట్లు చింతగుంటలు రెండు ఉన్నవి. కాశీపేట ఏరియాలోది ట్రైబల్ గ్రామం. చాలాకాలంగా ఈ అలవెన్స్ డ్రా చేస్తున్నారు. ఏజన్సీ ఏరియా అవునా కాదా అనేది తెలియకపోతే ఎట్లా? కొన్ని లక్షలు డ్రా చేశారు. కాబట్టి కన్సరన్డ్ ఆఫీసర్లతో ఎంక్వయిరీ చేయించి చట్టపరంగా వారిపైన చర్య తీసుకొంటారా?

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— దురుద్దేశంలో డ్రా చేసి వుంటే చర్య తీసుకొనడం న్యాయం. అట్లా కాకుండా మిస్‌కన్‌సెప్షన్‌తో తీసుకొనివుంటే రికవరి చేస్తాం. కావాలని, దురుద్దేశ్యంతో చేసి వుంటే, తప్పకుండాచర్యకూడా తీసుకొంటాము.

Take Over of State Highways as National Highways.

12—

*7594-Q.—Sri V. Rambhupal Choudary (Kurnool): —Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) the number and distance of State Highways taken over as National Highways after 1978; and

(b) the steps taken so far by the State Government to impress upon the Centre to take over State Highways as National Highways?

రోడ్లు భవనాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. జానారెడ్డి) :—

(ఏ) 1978 తరువాత, రాష్ట్ర రహదార్లు వేటిని జాతీయ రహదారులుగా చేపట్ట లేదు.

(బి). 3222 కిలో మీటర్ల మొత్తం పొడవు గల 10 రాష్ట్ర రహదార్లను జాతీయ రహదార్లుగా ప్రకటించ వలసిందిగా గౌరవనీయులైన ముఖ్య మంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరారు. వివిధరాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కూడ అదే మోస్తరు అభ్యర్థనను చేశాయని ఆ కోరికలతో పాటు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర అభ్యర్థనను తగినన్ని నిధులు లభ్యమైన తరువాత పూర్తిగా పరిశీలించడం జరుగుతుందని కేంద్ర ప్రభుత్వం తెలియ జేసింది.

శ్రీ వి. రామభూపాలచౌదరి:— గత 10 సంవత్సరాలుగా స్టేట్ హైవేను నేషనల్ హైవేగా చేర్చలేదన్నారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో స్టేట్ హైవేను నేషనల్ హైవేగా తీసుకొనడం జరిగిందా? నేషనల్ హైవేగా తీసుకొనడానికి మన రాష్ట్రం చేయ వలసిన పనులు ఏమిటి? మనకు రావలసిన జాతీయ రహదారులను సంపాందించుకోడానికి అన్ని పార్టీల నాయకులను ఇన్‌వాల్వ్ చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద వత్తిడి తీసుకువచ్చే ప్రతిపాదన ఏమైనా వుందా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— అభ్యంతరం లేదు, 1984లో 1985 లో, 1986లో ముఖ్యమంత్రిగారు, సంబంధిత మంత్రి అయిన నేను అనేకసార్లు కేంద్రానికి అపీల్ చేశాం. ఒక పద్ధతి మేరకు 3 వేల కిలో మీటర్ల స్టేట్ హైవేను నేషనల్ హైవేగా కన్వర్ట్ చేయాలని వారు సూచన ప్రాయంగా యిచ్చిన నిర్ణయాన్ని కూడా ఆలోచనలోనికి తీసుకొన కుండాను అనేక సార్లు విజ్ఞప్తి చేసినప్పటికీ నిధుల దృష్ట్యా తీసుకొనడం లేదని అన్నారు. అయినప్పటికి ఇప్పుడు ప్రతిపక్షాల వారందరి సహకారాన్ని తీసుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి గట్టిగా విజ్ఞప్తి చేసి నేషనల్ హైవే క్రింద తీసుకరావడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ వి. రామభూపాలచౌదరి:— ఇతర రాష్ట్రాలలో గత 10 సంవత్సరాల నుంచి స్టేట్ హైవేను నేషనల్ హైవేగా మార్చడం జరిగిందా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— గత 30 సంవత్సరాలుగా మనకు మాత్రం నేషనల్ హైవేగా మార్చలేదు.

శ్రీ వి. రామభూపాలచౌదరి:— ఇతర రాష్ట్రాలకు యిచ్చి మనకు యివ్వ నప్పుడు కేంద్రాన్ని అడగవచ్చు.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— ఉత్తర రాష్ట్రాలలో కొంత యిచ్చినట్లుగా తెలుస్తు న్నది. ఏంత అవే ఇన్ఫర్మేషన్ లేదు. దక్షిణాది రాష్ట్రాలలో ఎక్కడా యిచ్చినట్లు లేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ జాని (గుంటూరు—I):— 10 రహదార్లు వాటిపై చేశాము న్నారు. అవి తెలియచేస్తారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— 10 రహదారులను కన్వర్ట్ చేయవలసిందిగా విజ్ఞప్తి శాం. 1. విజయవాడ—మచిలీపట్నం, 2. నెల్లూరు—హాంట్ల, 3. కాకినాడ—

జగదల్‌పూర్, 4. హైదరాబాదు—వెంకటాపురం వయా వరంగల్, నాగార్జునసాగర్, 5. నిజామాబాద్—జగదల్‌పూర్. 6. ఒంగోలు—రాయచూరు 7. చిత్తూరు భద్రాచలం వయా కడప, నాగార్జునసాగర్, హైదరాబాదు, ఖమ్మం 8. హైదరాబాదు చంద్రాపూర్ వయా కరీంనగర్, మంచిర్యాల. 9. భద్రాచలం—చింతపల్లి కనెక్టింగ్ సీలేరు, చింతపల్లి, పాడేరు, పాలకొండ, శ్రీకాకుళం. 10. నాయుడుపేట—తిరుపతి వయా కనెక్టింగ్ నేషనల్ హైవేస్ 5. మరియు 6.

శ్రీ పి. వెంకటపతి (సత్తెనపల్లి):— ఇతర రాష్ట్రాలలో వేల కిలో మీటర్లు నేషనల్ హైవేగా మార్చుకొన్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఈ సమాచారాన్ని తెలుసుకొని మన న్యాయమైన కోరిక అమలు జరిగేటట్లు చూసుకొనడం అవసరం. ఆ సమాచారాన్ని తెలుసుకొంటారా? ఆ సమాచారాన్ని తెలుసుకొనడంతోబాటు మనకు గత 30 సంవత్సరాలుగా నేషల్ హైవేగా మార్చడానికి ప్రయత్నం చేయనందున ప్రతిపక్షాల సహకారాన్ని తీసుకొని కేంద్రప్రభుత్వంపై వత్తిడి తీసుకువచ్చి, మనకు రావలసిన వాటా రాబట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— ఈ రోజే సమాచారాన్ని సేకరించి వెంటనే మీ అందరి సహకారంతో గట్టిగా ప్రయత్నం చేస్తానని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. బి. చౌహాన్ (దేవరకొండ):— కేంద్రానికి పంపిన జాబితాలో గుంటూరు నుండి వయా మాచెర్ల, నాగార్జునసాగర్ అని చదువుతూ ఖమ్మం వైపు వెళ్లారు. నాగార్జునసాగర్ నుండి హైదరాబాదుకు వచ్చే రూట్‌ను రికమెండ్ చేశారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి: — అది ఈ ప్రతిపాదనలో లేదు.

శ్రీ ఎస్. బి. చౌహాన్:— నాగార్జునసాగర్, వయా ఇబ్రహింపట్నం టు హైదరాబాద్ చాలా ట్రాఫిక్ వుండే రోడ్డు దీనినికూడా చేర్చాలి.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— ఆలోచిస్తాము.

Issue of Bogus Caste Certificates.

13—

*6910-Q.—Sarvasri B. Venkateswara Rao (Madhira), N. Raghava Reddy (Nakkrekal), A. Narasimha Reddy (Jangaon) and A. Lakshminarayana (Miryalaguda):—Will the Minister for Scheduled Caste Welfare be pleased to state:

(a) whether it is a fact that large scale Bogus Caste Certificates were issued in Karimnagar, Warangal, Khammam, Nizamabad and Medak districts during the last few years;

(b) if so, whether any enquiry was conducted on the issue; and

(c) the findings of the enquiry and the action taken on the guilty?

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖామంత్రి (శ్రీ ఎం. నరసింహులు) :—

(ఎ):— అవును.

(బి):— అవును.

(సి):— దర్యాప్తు జరిపిన విధానం వరంగల్లు జిల్లాలో 7 కేసులు, నిజామాబాద్ [illegible] 66 కేసులు, ఖమ్మం జిల్లాలో 6 కేసులు. కరీంనగర్ జిల్లాలో 2

కేసులు తప్పుడు కేసులుగా కనుగొనడం జరిగింది. రుజువు అయిన బూటకపు కుల ధృవ పత్రాల కేసులలో ఆ ధృవపత్రాలను రద్దుచేసి అభ్యర్థులపై క్రిమినల్ కేసులు పెట్టారు. అంతేకాకుండా బూటకపు ధృవపత్రాలను జారీ చేసిన అధికారులపై క్రమశిక్షణ చర్య తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:— కరీంనగర్ జిల్లాలో కునపులి అనే కులం వుంది. అది పద్మశాలీలకు చెందినది. ఆ కులం వారు ఎస్. సి. లకు చెందిన వారని తప్పుడు సర్టిఫికెట్స్ తీసుకుంటే, దానిపై ఎమ్. ఆర్. వో. కు అపీలు చేసే తూర్పుగోదావరికి చెందిన గిరిజనులు అని చెప్పే వారికి తప్పుడు సర్టిఫికేట్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది 85–86 సంవత్సరంలో ఎక్కువగా జరిగిందని తెలుస్తున్నది. తప్పుడు సర్టిఫికేట్స్ ఇచ్చిన వారిపై ఏ విధమైన చర్య తీసుకున్నారు?

శ్రీ ఎం. నరశింహులు:— బూటకపు కుల సర్టిఫికేట్స్ ఇచ్చిన అధికారులను ఉద్యోగం నుండి తీసివేయడం, సర్టిఫికేట్స్ ప్రొడ్యూస్ చేసిన ఉద్యోగులను సస్పెండ్ చేయడం, కాలేజీలలో చేసిన విద్యార్థులను ఆ కాలేజీల నుండి పంపి వేయడం వంటి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:— ఎంత మందిపై చర్యలు తీసుకున్నారు?

శ్రీ ఎం. నరశింహులు:— అయిదు జిల్లాలలో కలిపి 294 కంప్లయింట్స్ వచ్చాయి, 103 ప్రూవ్ అయ్యాయి. 11 మంది ఆఫీసర్స్‌పై చర్య తీసుకోవడం, వారిని సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ యు. సాంబయ్య (నేరెళ్ల):—కరీంనగర్ జిల్లాలో కునపులి కులానికి చెందిన వారు సాలెవారు. వారిలో 25 మంది పని చేస్తున్నారు. నేను గత ఎసంబ్లి సమావేశంలోనే సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. మేము ఆ కులానికి చెందిన వారము కాము అని పెద్దలు లిఖిత పూర్వకంగా ఇచ్చినా జగిత్యాల ఎమ్. ఆర్. వో దొంగ కుల సర్టిఫికేట్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడాయన ఆర్. డి. వో గా ప్రమోట్ అయ్యేట్లు వున్నాడు. 20, 25 దొంగ సర్టిఫికెట్స్ ఇచ్చిన ఆ ఎమ్. ఆర్. ఓ. హెచ్. ఆర్. రామచంద్రన్‌పై ఏమి చర్య తీసుకున్నారు?

శ్రీ ఎమ్. నరశింహులు:— ఈ ఒక్క కులం అని కాదు. అనేక కులాలవారు హరిజన, గిరిజనులని సర్టిఫికేట్స్ తీసుకుని ఉద్యోగాలు సంపాదించినట్లు తెలుస్తున్నది. అటువంటి వారిపైన కటిన చర్య తీసుకుంటాము. సాంబయ్యగారు చెప్పిన కేసు విషయంలో కూడా చర్యలు తీసుకుంటాము.

ముఖ్య మంత్రి (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు) : సభ్యుడు ఫలానా అధికారి ఇలా చేశాడు అని స్పెసిఫిక్‌గా చెప్పినప్పుడు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తాము, విచారణ చేస్తాము విచారణలో దోషి అని తేలితే ఇంకా ఎక్కువ శిక్ష వేయటానికి అవకాశం కలుగుతుంది. ఇలా అక్రమ చర్యలకు పాల్పడిన వారిని క్షమించడం జరగదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. చిన్న మల్లయ్య (ఇందుర్తి):— నిన్న ఈనాడు పత్రికలో ఒక వార్త వచ్చింది. హుజూరాబాద్ ఎం. ఆర్. వో. కుల ధృవీకరణ చేయకుండా వంతకం పెట్టి సర్టిఫికేట్ ఇచ్చినట్లు, ఆ వ్యక్తి తనకు ఇష్టమైన విధం గ్రామకొని దాఖలు

చేసుకొని లాభం పొందినట్లు రుజావు అయినట్లు ఆ పత్రికలో వచ్చింది. ఆ విషయం విన్న జనరల్ బాడి మీటింగులో కూడా వచ్చింది. అటువంటి వాటిపై ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు?

శ్రీ ఎం. నరసింహులు:— ప్రభుత్వ పరంగా విచారణ చేయించి తగిన చర్య తీసుకుంటాను.

శ్రీ సి. హెచ్. విటల్ రెడ్డి (నరసాపూర్):—మెదక్ జిల్లా గురించి మంత్రిగారు చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎమ్. నరసింహులు :— మెదక్‌లో ఒక కంప్లయింట్ వచ్చింది. అది విచారణలో వుంది.

శ్రీ సి హెచ్. విటల్ రెడ్డి :— ఆ సర్టిఫికేట్ పొందిన వ్యక్తి పేరు ఏమిటి?

శ్రీ ఎమ్. నరసింహులు:—294 అప్లికేషన్స్ వచ్చాయి. ఆ పేరు కావాలంటే సభ్యునికి అందచేస్తాను.

శ్రీ బి. జనార్దన్:— తప్పుడు కులాల సర్టిఫికెట్స్ ఎక్కువగా రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు ద్వారా జరుగుతున్నాయి. ఎమ్. ఆర్. ఓ. లు డబ్బు తీసుకుని దొంగ సర్టిఫికెట్లు ఇస్తున్నారు. ఆదిలాబాదు జిల్లాలో హరిజనులు, గిరిజనులు కాని వారికి ఆ కులాలకు చెందినట్లుగా ఎమ్. ఆర్. ఓ. లు తప్పుడు సర్టిఫికెట్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. అటువంటి వారిపై చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— సభ్యులు ఎవరు చెప్పినా ఎమ్. ఆర్. ఓ. లు ఇలా అన్యాయం చేస్తున్నారని చెబుతున్నారు. అన్యాయం చేసే వారిని ఎవరిని ప్రభుత్వ పరంగా క్షమించడం జరగదని, చూసి చూడనట్లు ఊరుకోవడం జరగదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎవరి పరిధిలో వారు తమ వద్ద వున్న ఇన్ఫర్మేషన్ సభ్యులు తమ ద్వారా మాకు అందచేస్తే నిష్పక్షపాతంగా విచారణ జరిపించి కటిన చర్యలు తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:— తప్పుడు సర్టిఫికెట్ ఇచ్చిన అధికారి ఆర్. డి. ఓ. గా ప్రమోషన్ పొంది వెళ్ల బోతున్నాడని సభ్యులు సాంబయ్య గారు తెలిపారు. అటువంటి వారిని వెంటనే డిస్మిస్ చేయాలి. అటువంటి దొంగ సర్టిఫికెట్స్ ఇచ్చిన వారిని నిర్దాక్షిణ్యంగా శిక్షించాలి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ పరంగా కూడ తెలియజేయడం జరిగినది. ప్రభుత్వ విధానంగా కూడ నిర్ణయించడం జరిగింది. ఎవరైనా అటువంటి తప్పుడు సర్టిఫికెట్సు యిచ్చి వుంటే వారిని వెంటనే సర్వీసు నుండి డీబార్ చేయడం జరుగుతుంది, డిస్మిస్ చేయడం జరుగుతుంది. ఇంకా కటినమైనటువంటి చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. వారు రిపోర్టు చేసి వుంటే, నిర్ధారణ అయి వుంటే దోషిగా, పూర్తిగా దీని విషయములో యీ చర్య అమలు చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంథని):— గౌరవ సభ్యులు చిన మల్లయ్య గారు [illegible] చెప్పారు. హుజూరాబాదు యం. ఆర్. ఓ. కులం యిది అని వ్రాయకుండా

యిచ్చిన కేసు గురించి చెప్పడం జరిగింది. ఫోటో స్టేట్ కాపీ కూడా యిచ్చామని చెప్పడం జరిగింది. దాని గురించి ఈనాడులో కూడా ప్రచురించారు. ఆ హైదరాబాదు యం. ఆర్. ఓ. కులం, వర్గం అని వ్రాయకుండా యిస్తే దాని మీద చర్య తీసుకున్నారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఈనాడులో నిన్న వచ్చింది, చర్య ఎప్పుడు తీసుకుంటారు? తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటామన్నారు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి:— ఆయన ఆర్. డి. ఓ. గా పోతున్నాడట, దానిని ఆపండి.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు (వర్ధన్నపేట):— ఈ తప్పుడు సర్టిఫికెట్సు యిచ్చే అధికారుల మీద చర్య తీసుకుంటామన్నారు. గత రెండు సంవత్సరాలుగా, వరంగల్ జిల్లాలోని మరిపాడు మండలంలో ఒకతను దొంగ సర్టిఫికెటు తీసుకొని వుద్యోగం చేస్తున్నాడని, ముఖ్యమంత్రి గారికి మిగతా మంత్రులకు తెలియజేయడం జరిగింది. దాని మీద ఏమి యాక్షను లేదు. ఈ ప్రభుత్వము బి. సి. లకు అనేక రకాల సహాయం చేస్తామని వాగ్దానాలు చేస్తూ మండలాలలో కొంత రిజర్వేషను యివ్వడం జరిగింది, సంతోషం. కాని కోఆపరేటివ్ ఎలక్షన్సులో..................

మిస్టర్ స్పీకర్:—మీరు సబ్జెక్టు నుండి డీవియేట్ అవుతున్నారు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటయ్య (కొడంగల్):— సుమారు అయిదు జిల్లాల నుండి కంప్లేంట్సు వచ్చినట్లు తెలిపారు. ఇతర జిల్లాల నుండి ఎటువంటి కంప్లేంట్సు వచ్చినవి, ఎన్ని వచ్చినవి? ఇతర జిల్లాల నుండి వచ్చిన కంప్లేంట్సు పైన తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఆ అన్సరు వచ్చింది. 291 కేసుల్లో 24 కేసుల గురించి చర్య తీసుకోవడం జరిగిందని చెప్పారు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటయ్య :——జిల్లాలవారిగా చెప్ప లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ ఆ లిస్టు ప్రొవైడ్ చేయడం జరుగుతోంది.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లుగా అటువంటి తప్పుడు సర్టిఫికెట్లు యిచ్చి వుంటే శిక్షించడానికి అనువైన చట్టం కూడ ప్రభుత్వం తయారు చేస్తుంది, ప్రవేశపెడుతుంది.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— ఈ దొంగ సర్టిఫికెట్లు.....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—శ్రీరాములు గారు, మీరు లాయరు, మీకు తెలుసు. ఐ పి సి. క్రింద చాలా సెక్షన్సు వున్నవి. మిస్‌రిప్రజంటేషనుకు సంబంధించి, ఫోర్జరికి సంబంధించి సెక్షన్సు వున్నవి. ఆ సెక్షన్సును ఉపయోగించుకుంటే సరిపోతుంది.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు అవి అన్ని వున్నప్పటికీ, మనం యాంటి–గూండా యాక్టును తెచ్చాము.

శ్రీ వి. జయపాల్ (పరకాల) :—వరంగల్‌లోని కాకతీయ మెడికల్ కాలేజీలో ప్రతి సంవత్సరము [illegible] మంది దొంగ సర్టిఫికెట్సు ప్రొడ్యూస్ చేస్తూ యం బి బి యస్. లో అడ్మిషన్సు [illegible] అక్కడి ప్రిన్సిపాల్ గారు వ్రాసారు. ఈ 291 లో ఆ 34 మంది వున్నారా? ప్రిన్సిపాల్ గారు వ్రాసిన తరువాత ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? ఈ దొంగ సర్టిఫికెట్సు వల్ల 34 మంది ఎస్ సి. విద్యార్థులు అక్కడ అడ్మిషను పొందలేకపోతున్నారు. వారికి ఏలా న్యాయం చేస్తారో మంత్రిగారు చెప్పాలి.

శ్రీ యం. నర్సింహులు :—బూటకపు సర్టిఫికెట్సు గురించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి

గారు తెలియజేశారు. వరంగల్ జిల్లాకు సంబంధించి 14 కేసుల పేషంటుల కంప్లైంట్సు వచ్చినవి. వాటిలో 7 కేసులు ప్రూఫ్ అయినవి. అటువంటి అధికారుల మీద, సర్టిఫికెట్సు తీసుకున్న వారి మీద చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. స్పెసిఫిక్‌గా వరంగల్ మెడికల్ కాలేజీ గురించి కంప్లైంటు రాలేదు.

Mr. Speaker:—It is not possible to answer to every individual case.

Puligadda Acquiduct.

14—

*7014-Q.—Smt. Y. Sita Devi (Mudinepalli):—Will the Minister for Major and Medium Irrigation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Puligadda Acquiduct requires repairs;

(b) whether it is also a fact that it was not repaired properly in 1984; and

(c) if so, the action proposed to be taken in this regard?

పెద్దతరహా మధ్యతరహా నీటి పారుదల శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి):—

(ఎ) కాదండి.

(బి) కాదండి. 1984 లో ఎట్టి మరమత్తులు చేయలేదు.

(సి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి :—ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటుకు ఆనవాయితీ అనుకుంటాను ఎస్టేట్ విలేజెస్‌కు ఐలాండ్ విలేజెస్‌కు వున్న రోడ్ కమ్ ఆక్విడక్టును గతములో రిపేరు చేయవలసిన అవసరం వుందని ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటు వారు గుర్తించారు. మరి ఎందుకు చేపట్ట లేదు? ఇందులో ఐరన్ గర్డర్సుకు గ్రిల్సుకు రస్టు పట్టడం జరిగింది. కోమటిగుంట లాక్‌లో బస్సు ప్రమాదం జరిగిపోయేవరకు చర్య తీసుకోలేదు. అలాంటిది నివారించడానికి యీ వర్కు గురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. భవిష్యత్తులో యీ అక్విడక్టుకు రిపేర్సు వున్నాయా లేవా? ఎందుకు చర్య తీసుకోవడం లేదు.

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :—1975 లో 40 వేల ఎకరాల ఆయకట్టును 70 వేల ఎకరాలకు మార్చడానికి దాదాపు 32 లక్షలు ఖర్చు పెట్టి, దానికి ఆ రోజు మరమ్మత్తులు చేపట్టడం జరిగింది. ఈ వర్కు 1978 నాటికి పూర్తి చేసిన తరువాత ఇప్పటివరకు ఏ విధమైనటువంటి కంప్లైంటు రాలేదు. అది చాలా మంచి కండిషన్‌లో వుంది. బస్సు యాక్సిడెంటు జరిగిన చోట వున్న చిన్న రేలింగ్‌ను పునర్నిర్మాణం చేయడం జరిగింది.

శ్రీ పి. రామయ్య (నిడుమోలు):— దానికి మరమ్మత్తులు అవసరమా అని వున్న ప్రశ్నలోని ఎ, కు సమాధానం చెబుతూ అవును అని మంత్రిగారు అన్నారు. ఆ మరమ్మత్తులు ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :—మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానంగా కాదండి అని చెప్పాను. మరమ్మత్తు జరిగిన 1978 సంవత్సరం తరువాత ఎటువంటి కంప్లైంట్సు రాలేదు. మరమ్మత్తు అవసరం లేదని రిపోర్టు వుంది. ఇప్పుడు ఆ అక్విడక్టు మంచి [illegible] వుంది.

[illegible]:— కొంత వెరిఫై చేయించండి, రిపోర్టు తెప్పించుకోండి.

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి:— పరిశీలిస్తాను.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు (దుగ్గిరాల) :—1983 లో గోదావరిలో ఫ్లడ్స్ రావడం వల్ల యీ అక్విడక్టు డామేజి అయిందని వార్తలు వచ్చాయి. ఆ తరువాత రిపేర్సు జరుగ లేదు. దాని లైఫ్ టైం 50 సంవత్సరాలు. ఆ పీరియడ్ దాటిపోయి అయిదారు సంవత్సరాలు అయింది. మేజరు రిపేర్సు, రికన్‌స్ట్రక్షను అవసరమని ప్రజలలో అభిప్రాయం వుంది. ప్రభుత్వం పరిశీలించి వెంటనే టేకప్ చేస్తుందా?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :—ఆ అక్విడెక్టు లైఫ్ టైము 50 సంవత్సరాలు అని వారు చెప్పారు. 1975 లో దానిని పునర్నిర్మించడం జరిగింది. ఇప్పటికి 13 సంవత్సరాలు అయింది. 1983 లో వచ్చిన సైక్లోను వల్ల అది ఏ మాత్రము దెబ్బ తిన లేదు. రేలింగ్సు పోతే పునర్నిర్మించడం జరిగింది.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు :— ఒరిజినల్‌గా కన్‌స్ట్రక్టను చేసినప్పుడు దాని లైఫ్ 50 సంవత్సరాలు.

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :—1975 లో పునర్నిర్మించడం జరిగింది.

Goods Transport Through Canals.

15—

*6690-Q.—Sarvasri Ch. Vidyasagar Rao (Metpally), V. Sreeramulu, V. Jaipal, B. Bal Reddy (Karwan), N. Indrasena Reddy (Malakpet) and A. Narendra (Himayatnagar):—Will the Minister for Major and Medium Irrigation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that only small quantity of goods are being transported at present by canals in our State;

(b) whether it is a fact that the State Government have sought 6 Crores of Rupees from the World Bank in 1983 to modernise water transport; and

(c) if so, the steps taken to modernise canal transport?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి:—

(ఎ) అవునండీ

(బి) కాదండీ

(సి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు:—కాలవల ద్వారా తక్కువ పరిమాణం మాత్రమే సరుకులు రవాణా అవుతున్నాయనేది వాస్తవమేనా అంటే కాదు అన్నారు మంత్రిగారు.

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి:—బ్యాంకు ద్వారా సహాయం కోరివారా అంటే కాదు అన్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు :— కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇన్‌ల్యాండ్ వాటర్ వేస్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా ద్వారా మన రాష్ట్రములోని గోదావరి డెల్టా ప్రాంతాన్ని ఆధునీకరణ చేయడానికి 40 లక్షల రూపాయలు విడుదల చేసిన మాట వాస్తవమా? గోదావరి నది జలాలను నేషనల్ వాటరువేస్‌గా ట్రీట్ చేయడానికి పార్లమెంటులో చట్టం పాసు అయిన మాట వాస్తవమా? మూడవది, రాష్ట్రపరంగా గోదావరి నది లోని జలమార్గాన్ని ఆధునీకరణ చేయడానికి తీసుకునే చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— ఈ ప్రశ్న కాలువల గురించి వేశారు. అయినా వారు గోదావరి గురించి అడిగారు. చర్ల నుంచి రాజమండ్రి వరకు దాదాపు 208 కిలోమీటర్లు ఇన్‌లాండు వాటర్ ట్రాన్స్‌పోర్టు గురించి భారీ ఎత్తున సర్వే చేయించి తగిన రవాణా సౌకర్యం కోసం ఏర్పాట్లు చేయాలని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారు నిశ్చ 9.00 a.m.

యించడం జరిగింది ఇన్‌లాండు వాటర్ ట్రాన్స్‌పోర్టు డైరెక్టర్, న్యూఢిల్లీ వారు ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రి వారితో చర్చలు జరిపి కావలసినంత ఉత్సాహాన్ని మేము మా ప్రభుత్వంద్వారా ఇస్తాము, కావలసిన బడ్జెటు కూడా ఇవ్వడానికి తయారుగా ఉన్నామని చెప్పిన తరువాత వారు ఈ గోదావరి సర్వే గురించి మొదట 3 లక్షలు ఇవ్వడం జరిగింది ఆ తరువాత నిన్న 4 లక్షలు ఇవ్వడం జరిగింది. మొత్తం ఈ సర్వే కార్యక్రమాన్ని పూర్తిగా కేంద్ర ప్రభుత్వంయొక్క అసిస్టెన్సుతో రైట్సు సే సంస్థ జరపడం జరుగుతుంది. ఈ కాల్వల సిరించి ఈ ప్రభుత్వం దఫ దఫ 6 కోట్ల రూపాయలు ఈ బడ్జెటులో కేటాయించడం జరిగింది. దానికి 50 % కాంట్రిబ్యూషనుకు గాను గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వారు 6 కోట్లు ఇస్తామని చెప్పారు కాని ఇంతవరకు ఇవ్వలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు :– జాతీయ జల మార్గంలో చేర్చడానికి చట్టం రూపొందించబడిందా?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— వారు ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు దీనిని జాతీయ జల వనరులలో చేరుస్తామని చెప్పారు కాని ఇంతవరకు అఫీషియల్ డిక్లరేషను రాలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు : ఇన్‌లాండు వాటర్ అథారిటీవారు 1987 మే నెలలో హైడ్రో గ్రాఫిక్ సర్వే చేయడం జరిగిందా? కాకినాడ టు మద్రాసు ఈ కాల్వలద్వారా రవాణా సౌకర్యం కలుగజేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నదా?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :—దాదాపు 7 లక్షల రూపాయిలు ఈ హైడ్రో గ్రాఫిక్ సర్వే కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా కొమ్మమూరి కెనాల్ నుంచి బకింగుహామ్ కెనాల్‌వరకు ఉన్న మరమ్మత్తుల పనులు చేయడానికి వివరణగా ప్రపోజల్సు పెట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించడం జరిగింది. మేము 50% కాంట్రిబ్యూషను కోసం 6 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి :—ఈ కాలువలద్వారా సరుకులు ట్రాన్స్‌పోర్టు చేసుకుంటే తక్కువ ధర అవుతుంది. దానివల్ల ప్రజలకు కూడా మనం సహాయం చేసినవారం అవుతాము. కాకినాడ నుంచి మద్రాసుకు వెళ్లే కాలువ — బకింగుహామ్ కాలువ చిన్న కాలువ. దానికి రివెట్‌మెంటుచేసి దానిద్వారా సరుకు రవాణా చేయడానికి వీలుగా ప్రభుత్వం చురుకుగా చర్యలు తీసుకొంటుందా?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— 1972–73 నాటికి ఈ బకింగుహామ్ కాలువ ద్వారా దాదాపు 2 లక్షల టన్నుల రవాణా జరగడం జరిగింది. అయితే తరువాత అది పడిపోయింది. 4 వేల టన్నులు మాత్రమే ఇప్పుడు రవాణా జరుగుతున్నది. అందుచేత వైడనింగు ఆఫ్ కెనాల్సు — 10 మీటర్సు వెడల్పు చేయడం, 1.33 మీటర్సు లోతు చేయడం, సిల్టు తీసే కార్యక్రమం — ఇటువంటి భారీ ఎత్తున రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టాలని ముఖ్యమంత్రిగారు చాల ఉత్సాహంతో ఈ కార్యక్రమం నిర్వహించాలని డైరెక్టరుగారితో మాట్లాడటం జరిగింది. వారు కూడా దీనిని ఒప్పుకున్నారు. [illegible] అక్కడినుంచి వచ్చినప్పుడు దీనిని చేపట్టడం జరుగుతుందని మనవి

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— మన రాష్ట్రంలో ఈ కాలువ ఎన్ని కిలోమీటర్ల పొడవు ఉన్నది? ఇటీవల జరిగిన వరదల వల్ల ఆ కాలువ మొత్తం దెబ్బతిన్నమాట వాస్తవమా దానికి తగినటువంటి చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— బకింగుహామ్ కెనాల్ గంజాం లేక్‌వరకు దాదాపు 258 కిలో మీటర్లు, కొమ్మమూరు కెనాల్ 113 కిలో మీటర్లు, ఏలూరు కెనాల్ 138 కిలో మీటర్లు, కాకినాడ కెనాల్ 47 కిలో మీటర్లు—మొత్తం 576 కిలో మీటర్ల పొడవునా ఈ కాలువలు ఉన్నాయి. మొన్న ఈ వరదలలో చాలావరకు ఈ కెనాల్సు దెబ్బతిన్న మాట వాస్తవమే. దానిని గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనేక చర్యలు తీసుకొనడానికి వివరణగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రపోజల్సు పంపించడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకర రావు (అమలాపురం) :—ఇప్పుడు మొదటి ఫేస్‌లో బకింగు హామ్ కెనాల్ ఇంప్రూవ్‌మెంటు కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో చేస్తున్నామని మంత్రి గారు అన్నారు. సెకండు ఫేస్‌లో గోదావరి సెంట్రల్ డెల్టా కెనాల్స్ యింప్రూవ్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? ఈ కెనాల్స్ లో గాడ్జెస్ మువ్‌మెంటుకు ఇరోజన్ ఎక్కువగా ఉంటుందనే కారణంచేత మనం దానిని ఎన్‌కరేజి చేయడం జరుగలేదు. కనుక మోడరనైజ్డు గాడ్జెస్‌ను తయారు చేయడంకోసం ఒక రిసెర్చి ప్రారంభించారా? గతంలో ధవలేశ్వరం వర్కుషాప్‌లో చేయడం జరిగింది. అది ఎంత వరకు వచ్చింది? వేవ్ యాక్షను లేకుండా బ్యాంకులు ఇరోడ్ కాకుండా ఉండే విధంగా సేఫ్‌సైడ్‌గా ఉండే గాడ్జెస్‌ను తయారుచేస్తే తప్ప ఇన్‌లాండు వాటర్ ట్రాన్స్‌పోర్టును మనం ఎక్కువగా ఎన్‌కరేజి చేయడానికి అవకాశం ఉండదు. కనుక ఆ విషయం గురించి మంత్రిగారు చెబుతారా?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— ఫస్టు ఫేజులో మొదట కొమ్మమూరు కెనాల్ నుంచి బకింగుహామ్ కెనాల్‌వరకు చేపట్టాలని నిశ్చయించుకొనడం జరిగింది. వారు చెప్పిన వేవ్ యాక్షను గురించి చెప్పారు. రిపేర్లు ఏ విధంగా చేబట్టాలని అంటే రఫ్ స్టోన్ రివిట్‌మెంటు వల్నరబుల్ ప్లేసెస్‌లో జరపాలని నిశ్చయించడం జరిగింది. సెకండు ఫేజులో గోదావరి డెల్టా తీసుకుంటారా అని అడిగారు. గోదావరి డెల్టాలో కెనాల్స్‌కు బండ్సు అంతా స్థిరీకరణ చేయడం జరిగింది. వాటిని కన్‌సాలిడేషన్ చేయడం జరుగుతుంది కనుక ఫస్టు ఫేజులో కొమ్మమూరు కెనాల్ నుంచి బకింగుహామ్ కెనాల్ అయిన తరువాత సెకండు ఫేజులో అది తీసుకొనడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు :— కొమ్మమూరు కెనాల్, బకింగ్‌హామ్ కెనాల్ మోడర నైజు చేసి రిపేర్స్ చేస్తాము—మేజర్ స్కేల్సులో ఈ సంవత్సరం అని చెప్పి కృష్ణా వెస్టర్న్ మెయిన్ కెనాల్ — వీటిని కూడా తొందరగా జనవరిలో కట్టివేసారు. ఎస్టి మేట్సు తయారు చేసామని అన్నారు, వర్కు మొదలు పెట్టలేదు. కొమ్మమూరు కెనాల్ ఎంతకు ఎస్టిమేటు చేసారు? బకింగుహామ్ కెనాల్ ఎంతకు ఎస్టిమేటు చేసారు? నావిగేషను నిమిత్తం మోడరనైజేషను చేయడానికి. వర్కు ఎందుకు మొదలు పెట్టలేదు? ఎప్పుడు మొదలు పెడతారు?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— కొమ్మమూరు కెనాల్ ఇంప్రూవ్‌మెంట్సు కోసం 11 లక్షల రూపాయల ప్రపోజల్సు పంపించడం జరిగింది. అదేవిధంగా బకింగ్‌హామ్ కెనాల్‌కోసం 28 లక్షల రూపాయల ప్రపోజల్సు పంపించడం జరిగింది. [illegible] చెప్పాలంటే కృష్ణా రివర్ — నాగార్జునసాగర్ నుంచి ప్రకాశం బ్యారేజి వరకు [illegible] హైడ్రోగ్రాఫిక్ సర్వే చేసిన తరువాత ఇంప్రూవ్‌మెంట్సు కార్యక్రమాలు [illegible] జరుగుతాయని మనవిచేస్తున్నాను.

Ramamandirams in Harijana Wadas.

16—

*5045-Q.—Sarvasri D. Narayana Rao (Pathapatnam), V. Narasimha Rao (Kothuru), I. Thimma Reddy (Nandikotkur) and G. Nagi Reddy (Dharmavaram):—Will the Minister for Endowments be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Tirumala-Tirupathi Devasthanams have sanctioned an amount of Rs. 10,000 each in 1976-77 for the construction of Ramamandirams in the Harijan and Girijan Wadas;

(b) whether it is also a fact that the Technical experts have opined that Rs. 25,000 is required for the construction of a Rama Mandiram,

(c) if so, whether there is any proposal to sanction Rs. 22,500 from Common Good Fund for the said Scheme. In addition to the rupees 2,500 public donation; and

(d) whether the Government consider to construct atleast five Rama Mandirams in each Assembly Constituency during 1986-87;

దేవాదాయ శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణ రావు) :—

(ఎ) కాదండి.

(బి) కాదండి.

(సి) సవరించిన పథకం క్రింద ప్రజలనుండి విరాళాలు సేకరించే విషయంలో సర్వశ్రేయోనిధి సంఘం ఇంకా నిర్ణయం తీసుకోవలసి ఉంది.

(డి) లేదండి.

శ్రీ డి. నారాయణరావు :— —ఎ కి మంత్రి తప్పుడు సమాధానం ఇచ్చారని చెప్పడానికి చింతిస్తున్నాను, టి.టి.డి. వారు ఇదివరకు 12 వేల రూపాయలకు ఎస్టిమేటు చేసి, 10 వేల రూపాయలు ఇచ్చేవారు — మంత్రిగారిని పునఃపరిశీలించుకోవాలని వినయపూర్వకంగా తెలియజేస్తున్నాను. అప్పటి నుంచి ఇప్పటి వరకు మెటీరియల్ ఖరీదు చాలా ఎక్కువయింది. నాకంటే ముందు ఉన్న శాసన సభ్యులు విరాళాలు ప్రభుత్వానికి కామన్ గుడ్ ఫండ్ క్రింద డ్రాఫ్ట్ రూపంలో ఇచ్చినప్పటికి కూడా ఇంతవరకు మంజూరు చేయలేదు. దానికి కాస్ట్ ఎస్కలేట్ అయి, ఇప్పుడు 20 వేల రూపాయలు కూడా చాలదు — 25 వేల రూపాయలు అవసరం ఉంటుంది. దాని గురించి తొందరగా నిర్ణయం తీసుకుంటారా? నేను 1986–87లో ప్రతి నియోజకవర్గంలో కనీసం అయిదు రామ మందిరాలు నిర్మాణం చేస్తారా అని అడిగాను. 1986–87 అయిపోయింది — ఇప్పుడు 1987–88లో ఉన్నాం — కనీసం ఇప్పుడైనా చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణరావు :— సమాధానం కరక్ట్ అయిన సమాధానమే ఇవ్వడం జరిగింది. టి.టి.డి. నుంచి నిధులు రామాలయానికి అడిగిన వారికి ఇవ్వడం జరగ లేదు. కామన్ గుడ్ ఫండ్ నుంచి హరిజనవాడలలో దేవాలయాలకు ఇవ్వాలని నిర్ణయించబడింది. 19-11-79 న కామన్ గుడ్ ఫండ్ కమిటీ సమావేశమై హరిజనవాడలలో 10 వేల రూపాయల ఖర్చుతో రామ మందిరాలు నిర్మించడానికి నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. 15-4-80 న కామన్ గుడ్ ఫండ్ కొన్ని గైడ్ లైన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. కొత్తగా హరిజన వాడంలో రామాలయాలు నిర్మించాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. ఒక్కొక్క హరిజన వాడలో ఒక్కొక్క దేవాలయం నిర్మించ డానికి నిర్ణయం జరిగింది. ఏ ఏ నియోజక వర్గంలో ఏ ఏ హరిజనవాడల్లో రామాలయం నిర్మించాలి అనేది శాసన సభ్యులకు వదిలిపెట్టడం జరిగింది. ప్రతి రామాలయానికి పబ్లిక్ కంట్రిబ్యూషన్ క్రింద రెండు వేల రూపాయలు ఇవ్వాలి. అప్లికేషనుతో పాటు వెయ్యి రూపాయలు ఇవ్వాలి — మిగతా వెయ్యి రూపాయలు రొక్కంగా గాని లేక శ్రమదానంగా గాని ఇవ్వవచ్చు. ప్రతి శాసన సభ్యుడు ప్రతి సంవత్సరానికి అయిదు రామ మందిరాలు సజెస్టు చేయవచ్చు. కాని నిధులను బట్టి మంజూరు చేయడం జరుగుతుంది. కామన్ గుడ్ ఫండ్ కమిటీ 308 హరిజన వాడలలో 308 దేవాలయాలు మంజూరు చేయడం జరిగింది. 122 పూర్తయ్యాయి-186 పూర్తి కావాల్సి ఉంది. 26-6-86న కామన్ గుడ్ ఫండ్ కమిటీ సమావేశమై 10 వేల రూపాయలు చాలదు అని 20 వేల రూపాయలకు ఒక ఎస్టిమేటు వేయడం జరిగింది. ఆ ఎస్టిమేటు కామన్ గుడ్ ఫండ్ కన్సిడరేషనులో ఉంది. పబ్లిక్ కంట్రిబ్యూషన్ ఎంత ఇవ్వాలి. ఏ రూపంలో ఇవ్వాలి, ఈ 20 వేల రూపాయిల్లో ఎంత ఇవ్వాలి అని పరిశీలనలోఉంది. అది పరిశీలన అయిన వెంటనే మిగతావి కూడా మంజూరు చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు :— 1983-84 సంవత్సరంలోనే హరిజనవాడలలో దేవాలయాల నిర్మాణానికి కొన్ని గ్రామాల నుంచి ప్రతిపాదనలు పంపించమని చెప్పారు. వెయ్యి రూపాయలు కంట్రిబ్యూషన్ కట్టడం కూడా జరిగింది. వెయ్యి రూపాయలు కట్టిన తరువాత పది వేల రూపాయలు మంజూరు చేస్తామని కూడా చెప్పారు. ఆనాడు మంత్రిగారు లేట్ శ్రీ ఆంజనేయులుగారు ఉన్నప్పుడు ఈ నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. హరిజనవాడలలో అన్న తరువాత, ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక క్లారిఫికేషను చేశారు — హరిజన వాడలని ఎందుకు అంటారు — కంట్రిబ్యూషన్ కట్టిన దగ్గర — హరిజన దేవాలయాలు అనకుండా — అందరికి దానిలోకి పర్మిషన్ ఇచ్చి — హరిజన వాడ, హరిజన దేవాలయం అనకుండా — కంట్రిబ్యూషన్ తీసుకుని అందరికి కట్టాలి అన్నారు. నిన్ననే నేను నా నియోజకవర్గం వెళ్ళినప్పుడు చూశాను — వెయ్యి రూపాయల చొప్పున ఆరు గ్రామాలకు మేము 1983లో ఏదైతే కట్టామో ఆ డబ్బు వాపస్ తీసుకోమని లెటర్ వచ్చింది. మరి నిర్ణయం ఏమి తీసుకున్నారో తెలియదు. పది వేల రూపాయల నుంచి 12 వేల రూపాయలు అవుతుంది అన్న దానిని 12 వేల రూపాయల నుంచి 20 వేల రూపాయలకు పెంచామని అంటున్నారు. నిన్న మాకు వాపస్ తీసుకోమని లెటర్ వచ్చింది. ఇలా వాపస్ ఇవ్వడానికే కట్టమని అన్నారా? దీనికి ఇంట్రెస్టు కడతారా? లేక 30 వేల రూపాయల చొప్పున ఇస్తే కామన్ గుడ్ ఫండ్ నుంచి మంజూరు చేస్తారా? మొదట చెప్పింది అబద్ధం

అవునో కాదో గానీ ఇప్పుడు చెప్పింది అబద్ధం అని మనవి చేస్తున్నాను. అబద్ధం అనేది అన్‌పార్లమెంటరీ కాదు గాని పోనీ సత్యదూరం అని తీసుకోండి.

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణరావు :— 20 వేల రూపాయలు అవుతుందని ఎస్టిమేటు చేయడం జరిగింది. డొనేషన్ అనేది ప్రజల నుంచి ఎంత కావాలి అని నిర్ణయించడం కోసం కామన్ గుడ్ ఫండ్ కమిటీ సమావేశమై నిర్ణయించడం జరుగుతుంది. సత్యదూరం అనేది నిజం కాదు.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు :— పది వేల రూపాయలు చాలదని, — రెండు వేల రూపాయలు, మూడు వేల రూపాయలు కట్టాల్సి ఉంటే — 20 వేల రూపాయలు చొప్పున, 30 వేల రూపాయల చొప్పున ఇస్తామని నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు ఇంతకు ముందు ఉన్న ఎండోమెంట్స్ మంత్రి యతిరాజారావు గారు కూడా చెప్పారు. వీటి కూడా మంజూరు అవుతాయని చెప్పారు. కాని మా డబ్బు వాపసు వచ్చాయి. ఏ నిర్ణయం తీసుకోకుండా ఎలా ఉంటుంది?

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణరావు :— ఎస్టిమేటు 20 వేల రూపాయల వరకు చేయడం జరిగింది. అది కామన్ గుడ్ ఫండ్ కమిటీ నిర్ణయం చేయవలసి ఉంది. కొద్ది రోజుల్లో కామన్ గుడ్ ఫండ్ కమిటీ సమావేశమై నిర్ణయిస్తుంది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— హరిజనవాడలు అన్నింటిలో ఫలానా దేవుడి గుడి కట్టాలని చట్టపరమైన నిర్ణయం అయి ఉందా? రామాలయాలు మాత్రమే కట్టాలా? దేవుడి గురించి కూడా స్వేచ్ఛ లేదా? ఇష్టం వచ్చిన దేవుణ్ణి నిర్ణయించుకో వచ్చా లేదా? నియోజకవర్గం శాసన సభ్యుడు ఇన్ని దేవాలయాలని నిర్ణయించాలంటే — ఆ శాసన సభ్యుడు దేవుణ్ణి నిర్ణయిస్తాడా లేక దేవుడికి ఒక నియోజకవర్గం ఉంటుందా — అర్థం కాలేదు. హరిజనవాడలో ఖచ్చితంగా రామాలయం ఉండాలనీ నిబంధన ఏమన్నా ఉందా? మతపరమైన సంస్థలకు డబ్బు ప్రత్యేకంగా ఎందుకు కేటాయించాలి?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— దేవుడి విషయం నిర్ణయించడం లేదు — ఆలయం విషయం మాత్రమే — ఏ దేవుణ్ణి నిర్ణయించు కుంటారో, వారే నిర్ణయించుకుంటారు తప్ప — ప్రత్యేకంగా రామాలయం అని మాత్రం లేదని స్పష్టం చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నాకు తెలిసినంతవరకు — వాల్మీకీస్ చాలామంది ఉన్నారు కదా హరిజనవాడల్లో — హరిజనులు అంటే వాల్మీకిస్ అనుకుంటాను....

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— దాని మీద చాలా వివాదం ఉంది — వాల్మీకస్ అంటే హరిజనులు కాదు....

మిస్టర్ స్పీకర్:—వాల్మీకీస్ అంటే షెడ్యూలు క్యాస్ట్సు వారే—వాల్మీకీస్ నార్దరన్ ఇండియాలో వారే—వాల్మీకీస్ అంటే ఎస్. సి. లే.........

శ్రీ పి. వెంకటపతి:—వాల్మీకీస్ అంటే బోయలు......

Mr. Speaker:—All right. Let us not go into these controversies. However, Valmikis are also poor people.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి (గద్వాల): కట్టబోయే వాటి సంగతి ఏమో గానీ కట్టిన వాటిలో ఇంతవరకు విగ్రహ స్థాపన జరగలేదు. అటువంటి వాటిలో అయినా ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు? పర్టిక్యులర్‌గా చెప్పాలంటే—నా నియోజకవర్గంలో ధరూర్

మండలం హెడ్‌క్వార్టర్స్ ఉంది—అక్కడ రామాలయం పూర్తయింది—టి. టి. డి. వారు వెంకటేశ్వరస్వామి విగ్రహం ప్రెజెంట్ చేశారు కూడా—కాని విగ్రహ ప్రతిష్ఠాపన ఇంత వరకు జరగలేదు. అక్కడ ఒక స్కూలు బిల్డింగులో ఒక రూములో పెట్టి ఉంచారు. దాని ప్రతిష్ఠాపనకు ఏమైనా చర్య తీసుకుంటారా? అట్లా ఎన్ని ఉన్నాయో అన్నిట్లో విగ్రహ ప్రతిష్ఠాపన పూర్తి చెస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణరావు:— తప్పకుండా తీసుకుంటాము.

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి:— 1985–86, 1986–87కు ఎన్ని హరిజన వాడలలో మంజూరు చేయడం జరిగింది—అది సభా సమక్షంలో పెట్టమని కోరుతున్నాను. ఈ రూలు గిరిజన వాడలకు కూడా వర్తిస్తుందా?—గిరిజన వాడలలో కూడా కడతారా? కామన్ గుడ్ ఫండ్ కమిటీ సమావేశమవడం ఆలస్యం అవడం—ఎన్నోచోట్ల పది వేల రూపాయలకు పైన కట్టిన హరిజన వాడలు ఉన్నాయి—దానిని కూడా పరిశీలనలోకి తీసుకోకుండా—శ్రీ పాదరావుగారు చెప్పినట్లుగా వెయ్యి రూపాయలు, రెండు వేల రూపాయలు అని చెప్పి ఊరికే రిజక్ట్ చేసి—అనవసరంగా కాంప్లికేట్ చేసి—సంవత్సరంగా వర్‌స్యూ చేస్తున్నా ఇంతవరకు ఒక దేవాలయం కూడా మంజూరు చేయలేదు. మంజూరు అయినవి ఎన్ని ఖచ్చితంగా సభా సమక్షంలో ఉంచాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణరావు:—సభా సమక్షంలో ఉంచుతాము—మిగతావి కూడా మంజూరు చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాదు):—ఇప్పుడు గౌరవ సభ్యులందరూ సెల విచ్చినట్లు బహుశ యీ ప్రశ్నకు కన్సరన్డ్ మినిస్టరు సమాధానం చెప్పినారు. కాని దీనిని ఒక పాలసీ మేటరుగా నిర్ణయం తీసుకొని ప్రభుత్వం సంవత్సరానికి యెన్ని యివ్వగల్గుతుంది? ఆ కామన్ గుడ్ ఫండు నుంచి యెక్కడెక్కడ మండలానికి ఒకటి యిస్తారా? యెన్ని యిస్తారో చెబితే బాగుంటుంది. ఊరూరికి రూ. 10,000 లు కలక్ట్ చేసి పెట్టుకొని అవన్నీ తీసుకొని కూర్చుని ఆ గ్రామాలలోని అనవసరమైన వారికి ఆశలు కల్గించి వాగ్దానాలు చేసి అవి పూర్తి చేయనట్లు అవుతుంది. ఈ విషయంలో గవర్నమెంటు పాలసీ యేమిటో ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:—కామన్ గుడ్ ఫండ్ విషయం అందరికీ తెలిసినదే. అన్ని దేవాలయాల నుంచి కంట్రిబ్యూషన్ వస్తే అది కామన్ గుడ్ ఫండ్‌గా మారుతుంది. కనుక ప్రత్యేకంగా ఒక దేవునిని నియమించాలని లేదు. అది ప్రజలు కోరుకునే విధానం మీద వారి అభిరుచి మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. కాని ప్రత్యేకించి ఫలానా దేవుడు అని లేదు. అదే విధంగా ప్రజలు అది ప్రతిష్టించుకోవాలని అనుకుంటే వారు ప్రతిష్టించుకోవలసిందే ప్రత్యేకంగా అశ్రద్ధ చేయడానికి లేదు. అటువంటిది యేదైనా ఉంటే పరిశీలిస్తాము. కామన్ గుడ్ ఫండ్ విషయంలో యెవరయినా కావాలంటే వారు అర్జీలు పెట్టుకోవడం వారి అర్జీలు పరిశీలించడం జరుగుతుంది తప్ప ప్రత్యేకంగా మండలానికి ఒకటి ఉండాలని కాని రెండు ఉండాలని కాని ఫలానా ఊరిలో ఉండాలని కాని అటువంటి నిబంధన లేదు. ఎవరయినా వారి గ్రామాలలోను, వారి గూడెంలోనూ యిది వారికి అవసరం ఉందని యీ పరిస్థితులు గమనించాలని, పరిశీలించాలని మెమోరాండం కాని అర్జీలు కాని పెట్టుకుంటే దానిని పరిశీలించడం జరుగుతుందని వారికి కేటాయించడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

Extension of Workmen's Compensation Act to Tappers.

17—

*7184-Q.—Sri D. China Mallaiah:—Will the Minister for Excise be pleased to state:

(a) the number of toddy tappers in the State and the amount of additional tax and tree tax, etc., paid by them annually; and

(b) whether there is any proposal to extent Workmen's Compensation Act and Pension to Toddy Tappers?

Minister for Excise (Sri P. Ashok Gajapathi Raju):—

(a) There are 1,80,867 toddy tappers in the State. During the Excise Year 1985-86 an amount of Rs. 2,75,17,162 was collected towards tree tax. No tax called Additional Tax is levied by Government.

(b) No Sir.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:—అధ్యక్షా, వారు యిచ్చిన సంఖ్య యెట్లా చెప్పినారో కాని యీనాడు 10 లక్షల గీత కార్మికుల కుటుంబాలు పనిచేస్తున్నారు. వారు ఒక లక్షకు పైన అని చెప్పినారు. అదే విధంగా అడ్డ పన్ను, చెట్టు పన్ను అని అడిగినాను. వారు ఒక ట్రీటాక్స్ గురించి మాత్రమే చెప్పినారు. అడ్డ పన్ను గురించి చెప్ప లేదు. ఆ ట్రీ టాక్స్ కరెక్టు కాదని, యీ లెక్కలు కరెక్ట్ చేసి సరియైన సమాధానం సభా సమక్షంలో ఉంచాలని కోరుతున్నాను. రెండవది ఆ కుటుంబాలు బ్రతుకుతూ యింత డబ్బు ప్రభుత్వ బొక్కసంలోకి యిస్తున్న కార్మికులు ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో వీరే. అటువంటి కార్మికులకు సింగరేణి కాలరీస్ బొగ్గు గనులలో మరియు ఇతర పని చేస్తూ ఉండే వారికి వర్క్‌మేన్ పెన్షన్ చట్టం యేవిధంగా ఉందో అదేవిధంగా వర్తింప చేస్తే బాగుంటుంది. దానిని గురించి వారి జవాబులో లేదు. ఎందుకంటే దానిలో యితర ఉద్యోగులకు, యితర కార్మికులకు యిస్తున్నట్లు ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వస్తున్నటువంటి యీ కార్మికులకు ఆ పెన్షన్ చట్టం వర్తింప చేయాలని కోరినాను. దీనికి జవాబు రాలేదు. వీటి గురించి మంత్రిగారు చెప్పాలి.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:—As far as our information goes our figures are correct.

If a toddy-tapper falls from the tree, by accident, and becomes permanently incapicitated or in the event of death, Rs 10,000 are given under B.C. Welfare Fund. For small accident he receives about Rs. 2,000.

The second part of question by Hon'ble Member better to be addressed to Labour Department.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య: గతంలో రూ. 5 లు యిచ్చినారు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత రూ. 10,000 లు యిస్తున్నందుకు కృతజ్ఞతలు చెప్పుకుంటున్నాను. ఇది వారి దయాదాక్షిణ్యాల మీద యిస్తున్నట్లు ఉంది. సింగరేణి కాలరీస్‌లో వారికి యెటువంటి రైట్స్ ఉన్నాయో ఆ విధమైన రైట్స్ ఆ పెన్షన్ అటువంటి హక్కు కల్పిన చట్టం వీరికి కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం దయతో యిచ్చినా [illegible] ప్రభుత్వం ఆపివేస్తుంది. అట్లా కాకుండా చట్టపరమైన హక్కు వీరికి [illegible] కోరుతున్నాను.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:—Actually speaking, the (b) part of the Question should have been addressed to Labour Welfare Department.

Sri M. Omkar:—The practice hitherto has been that the Government have been imposing shop rent, tree tax and now in the open bid, the rentals have been enhanced. While the open auction has stopped gradually, the rentals have been enhanced, and are going up year after year. Will the Government take a decision to abolish all these taxes and impose only one tax for each tree as Rs. 50 for the toddy tree and Rs. 30 for a sendhi tree. The exgratia is not a statutory thing. It should be made so.

Mr. Speaker:—Such questions are not generally allowed. Second part has to be answered by the Labour Minister that is what the Minister of Excise has suggested.

Sri M. Omkar:—This may be answered by the Hon'ble Minister for Excise, for the toddy tappers are from the beginning asking to treat them and their business on par with the Factory Labour, and to be brought under the Group Insurance Scheme, and also the benefit under the Family Welfare Fund should be given to them. Is the Government prepared to accept this?

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:—As far as our knowledge goes most of the tappers are self-employed under T.E.T. and T.E.F. Schemes. With regard to the mode of collection of taxes, Hon'b' Member may raise this issue under Demands.

Sri V. Sreeramulu:—The Minister gave the details which are false. Previous Minister, Sri Padmanabham had said that Rs. 37 Crores were collected from todday tappers and the number of tappers was 1,80,000. The number of toddy tappers given now is wrong. This should be anywhere between 6 to 8 lakhs. They are paying more than 37 Crores apart from self-employment, Is the Government prepared to create a Rs. 30,000 Group Insurance Scheme?

The toddy tapper has to move from one village to another covering 3—4 Kilometers to get toddy. They have been requesting for a bicycle. Will the Government give them cycle loan, for all the tappers in the State so that they could own a cycle?

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:—This is a separate question.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— గత సంవత్సరం, ఆ ...ందు సంవత్సరం యీ గీత కార్మికుల వృత్తుల మీద వచ్చిన ఆదాయంలో 1 పర్సెంటు వారి సంక్షేమానికి ఖర్చు పెట్టడానికి తీసినామని ప్రభుత్వం చెప్పింది. దానిని యేమి చేసినారు? కనీసం ఈ గీత కార్మికుల ఆదాయంలో నుంచి 10 పర్సెంటు వారి సంక్షేమం కోసం ఖర్చు పెడతారా? అసలు యీ రూ. 10,000 లు ఎక్స్‌గ్రేషియా తాడిచెట్టు మీద నుంచి పడిపోతే మరణించిన వారికి యిస్తున్నది ఆ కుటుంబాన్ని పోషించే వారికి చాలదు. దయచేసి దీనిని రూ. 20,000 లకు పెంచుతారా? చెట్టు పన్ను విషయం, యజమాని పన్ను విషయం, రెంటల్ విషయంలో ఈ మూడు రకాల చెట్టు పన్ను గురించి చెప్పండి. అతనిని మీరే యజమాని అని చెప్పండి. 9-30 a.m

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:—Sir, as far as setting out separate percentage for them out of the Excise Revenue, it is not even under consideration. With regard to their welfare, this Government is very much interested in the welfare of the Tappers and we are moving towards that direction.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :— వసూలు చేస్తున్నటువంటి డబ్బు 1 పర్సెంటు ఎందుకు ఖర్చు పెట్టలేదు. యింతవరకు ఖర్చు పెట్టలేదు కాబట్టి నేను ఈ ప్రశ్న అడుగుతున్నాను. దానిని కనీసం 10 పర్సెంటుకు పెంచుతారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అటువంటిది ఏమీ జరుగలేదు అని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :— తీయలేదు అంటే ఎట్లాగు? మినిష్టరు గారు తీసినామని చెప్పినారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- తీయలేదు అని మినిష్టరు గారు చెబుతున్నారు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి ;— పోయినసారి మినిష్టరు గారు తీసినామని చెప్పినారు. యిప్పుడు లేదు అని అంటే ఎట్లాగు? ఏది నమ్మమంటారు?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— తమరు రికార్డ్సు తీయండి. మంత్రిగారు తప్పు సమాచారం చెబితే చెప్పండి.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :— యిదివరకు 1 పర్సెంటు గీతవారి వెల్ఫేరు గురించి తీశారు. ప్రక్కనున్న మంత్రిగారిని అడగిమనండి.

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :— గౌరవసభ్యుల సూచనలను విన్నాను. ప్రభుత్వానికి సంబంధించి ట్రీ టాక్సు మాఫీ చేయడం జరిగిందని స్పష్టము చేయడం జరిగింది. యిజమానుల యొక్క ఆధీనంలో చెట్లు ఉన్నాయి. దాని మీద వారికి హక్కులు ఉన్నాయి. దాని విషయంలో వారికి చెల్లించ వలసిందే గాని ప్రభుత్వానికి సంబంధం లేదు. యిక మూడవ టాక్సు విషయంలో కల్లు విక్రయించే ప్రదేశాలు కొన్ని ఎక్కువగా అమ్మే ప్రదేశాలు ఉన్నాయి. కొన్ని తక్కువగా విక్రయించే ప్రదేశాలున్నాయి. ఒకే రకంగా ఉండడం లేదని విమర్శ వచ్చింది. దాని విషయంలో ఆ అమ్మే దానిని బట్టి నిర్ధారణ చేయవలసి ఉంటుంది. ప్రాంతాల వారిగా ఆ విధంగా ఉన్నాయి. జనసందోహంను బట్టి ఎక్కువగా కొన్ని చోట్ల ఉంటుంది తక్కువ జనసందోహం చోట తక్కువగా ఉంటుంది. వినియోగాన్ని బట్టి అక్కడ ఇంత అని విధించడం జరుగుతుంది. వారి వినియోగాన్ని బట్టి ఒక విధమైన మదింపు జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. వెల్ఫేరు స్కీమ్సు విషయంలో పూర్తిగా వెనకబడిన వర్గాల వారికి బలహీన వర్గాల వారికి వారి ఆదాయంతో పరిమితి లేకుండా పూర్తిగా వారి సంక్షేమం చేపట్టడం ప్రభుత్వం ధర్మం, వారి సంక్షేమం విస్మరించడం జరగదు. గృహ వసతి విషయంలో గాని, సివిల్ సప్లయిస్ వస్తువుల విషయంలో గాని మరి ఏదైన కూడా వారికి సరియైన సంక్షేమం అందించడంలో ఏ నియమము పాటించకుండా పూర్తిగా వారికి ఎంతవరకు సహాయం అందించడానికి వీలు పడుతుందో అంత వరకు సహాయం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. వారికి యింకా ఎక్కువగా సహాయం చేయడానికి సిద్ధమేనని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి:— చెట్ల పన్ను గురించి అడిగాను. ....

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :— గవర్నమెంటు లాండ్సులో వున్న చెట్లను పన్ను లేదనే విధానాన్ని అధ్యక్షుల ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :— 50 సంవత్సరాల పై బడిన వారు చెట్లు ఎక్కే స్థితిలో లేరు. 10 పర్సెంటు వెల్‌ఫేరు ఫండు వసూలు చేసి వారికి సౌకర్యము చేకూర్చండి.

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :— వారికి చెట్లు యివ్వడానికి వారు ప్రభుత్వ స్థలాల చెట్లు పెంచుకోవడానికి వారికి చేయూతనివ్వడానికి ప్రభుత్వము సిద్ధంగా ఉంది. వారికి ఆర్థిక సహాయం చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :— సోషియల్ ఫారెస్ట్రీలో ఈత, తాడి చెట్లను చేర్చండి.

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :— చెట్లను వారికి ఉచితంగా యివ్వడం జరుగుతున్నది. అది వారికే వదిలివేయబడింది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :— టాపర్సుకు బెనిఫిట్స్ గురించి, వారి సంక్షేమం గురించి, వారి కాంపెన్‌సేషను గురించి సభ్యులు ఎక్సైజు మంత్రిగారిని అడిగారు. అది లేబరు డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించినది, అది లేబరు మినిస్టరు గారి విషయం అని చెప్పారు, లేబరు మినిస్టరు గారిని అడిగినా వారు ఏమి చెప్పలేరు. కనుక చీఫ్ మినిస్టరు గారు యిక్కడనే వున్నారు కాబట్టి కాంపెన్‌సేషను విషయంలో దానిని ఏక్టులో చేర్చుతామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెబితే బాగుంటుంది.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:—Sir, normally, this question is related to another Ministry but here, the question is inadvertently included for two Ministers and that is why the information was not there. As far as this compensation is concerned, there is a Scheme under B.C. Welfare where they can prepare a separate Question.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :— లేబరు ఏక్టులో యీ విషయం ఇంక్లూడ్ చేయబడలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తామని చెబితే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker:—Yes, there is scheme for B.C. Welfare and a separate question may be put.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:—Sir, if a tapper falls from the Numbered Excise Trees, they are giving Rs. 10,000.

Bus Passes to Physically Handicapped.

18—

*7106-Q.—Sarvasri T. Bhadraiah (Palakonda), M. V. Krishna Rao (Ichapuram), G. A. Suryanarayana (Srikakulam) and K. Yerrannaidu (Harichandrapuram):—Will the Minister for Transport be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Bus Passes are issued to Physically Handicapped in Twin Cities; and

(b) whether there is any proposal to extend the said facility to Physically Handicapped in other parts of the State?

రవాణా శాఖా మాత్యులు (శ్రీ యం. పద్మనాభం):—

(ఎ) అవునండి.

(బి) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ, ఇది వరకే, హైదరాబాదు సికింద్రాబాదు జంటనగరాలు, విశాఖపట్నం, వరంగల్లు, కొత్తగూడెం, విజయవాడలలోని టౌను సర్వీసులలో వికలాంగులకు 100 శాతం ఉచిత ప్రయాణ రాయితీ సదుపాయాన్ని కలిగించింది. ఈ క్రింది ప్రయోజనాలకు గాను మఫిసిల్ రూట్ల బస్సులలో (ఆర్డినరీ ఎక్స్‌ప్రెస్ సర్వీసుల్లో) ప్రయాణించే వికలాంగులకు ప్రస్తుతమున్న చార్జీలలో 50 శాతం మేరకు రాయితీ ఇస్తున్నది.

(i) వికలాంగులు వైద్య సహాయం లేదా చికిత్స కోసం తాము నివసిస్తున్న స్థలం నుండి చికిత్స పొందే స్థలానికిచేసే ప్రయాణాలు.

(ii) ఉద్యోగం కోసం పిలుపు వచ్చినపుడు మొదటి సారిగా ఉద్యోగంలో చేరడానికి చేసే ప్రయాణాలు.

(iii) చదువుకొనడానికై పాఠశాల/కళాశాల/ ఏదైనా ఇతర విద్యా సంస్థలకు చేసే ప్రయాణాలు.

(iv) సాంఘిక కార్యక్రమాలకు పెండ్లిండ్లకు హాజరుకావడానికి చేసే ప్రయాణాలు

(v) వికలాంగుల సంక్షేమం కోసం ఏర్పాటయ్యే సమావేశాలకు హాజరు కావడానికి చేసే ప్రయాణాలు.

శ్రీ టి. భద్రయ్య :- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ జంట నగరాలలో మరి నాలుగు ముఖ్య పట్టణాలలో యిస్తున్నామన్నారు. రాష్ట్రంలో మిగతా పట్టణాలలో వారికి 50 శాతము యిస్తున్నామని చెప్పినారు. వీరికి కూడా ఫుల్ సబ్సిడీ యివ్వాలని కోరుతున్నాను. "To travel for medical aid or treatment from all places and to stay at the places of treatment" .... వాకు అసలే వికలాంగులు. జబ్బువస్తే వారు అసలే కదలలేరు. శ్రీకాకుళం నుంచి ఏ, విశాఖపట్టణం వరకు వెళ్లవలసి వస్తే బస్సు పాసు ఉంటే వారికి వీలు అవుతుంది. ఏదైనా ఇంటర్వ్యూ కాల్ వచ్చినా వెళ్లడానికి వీలు ఉంటుంది. కాబట్టి గ్రీన్‌కార్డు హోల్డర్సుకు బస్సు పాసెస్ కనుక యిస్తే ఎవిడెన్సుతో సహా ప్రయాణము చేయుడానికి వీలు ఉంటుంది. గ్రీన్ కార్డు కలిగినటువంటి వికలాంగులకు పాసు యిచ్చే ప్రతిపాదనా ఏమైనా ఉందా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ యం. పద్మనాభం :—మఫిసిల్ ఏరియాలో 50 పర్సెంటు రిలాక్సేషను యివ్వడానికి అవకాశం లేదు. ఎక్కడ ప్రయాణము చేయడానికి అయినా ఎటువంటి ఆంక్షలు లేని ప్రభుత్వం ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగినది,

Astroturf Hockey Ground at Hyderabad.

19—

*4860-Q.—Sarvasri M. V. Krishna Rao, G. A. Suryanarayana and R. S. D. P. Appalanarasimha Raju (Bheemunipatnam):—Will the Minister for Ports, Commerce, Youth Services, Sports and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to provide an Astrouturf Hockey Ground at Hyderabad to encourage sports activity;

(b) whether any incentives were given by the Government of India for such facility, if so, the details thereof; and

(c) the time by which this scheme will be implemented?

క్రీడా శాఖామాత్యులు (శ్రీ జె. ఆర్. పుష్పరాజు) :—

(ఎ) అవునండి.
(బి) లేదండి. ఈ విషయం కేంద్ర ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది.
(సి) కేంద్రప్రభుత్వం ఈ ప్రతిపాదనలను ఆమోదించిన వెంటనే, ఈ పథకాన్ని అమలు చేసే విషయం పరిశీలించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :— అధ్యక్షా, హైదరాబాదు పట్టణంలో క్రికెట్‌కు సంబంధించి, ఫుట్‌బాల్‌కు సంబంధించి, టెన్నిస్‌కు సంబంధించిన యిటువంటి వరల్డ్ క్లాస్ గేమ్సుకు ఏదైనా ప్లేగ్రౌండు ఏర్పాటు చేస్తున్నారా ?

శ్రీ జె. ఆర్. పుష్పరాజు :— అధ్యక్షా, హాకీకి సంబంధించి బేగంపేట పోలీసు లైన్సువద్ద ఆస్ట్రోటర్ఫ్ హాకీ గ్రౌండు గురించి తలంపు ఉంది రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి. జింఖానా గ్రౌండ్సువద్ద కొంత స్థలము కలెక్టుచేసి ఎసోసియేషనుకు యివ్వాలని నిర్ణయము చేసినది. ఇంటర్‌నేషనల్ స్టేడియం అక్కడ కట్టాలని ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉంది.

Mr. Speaker:—Question No. 20 (*7956) is postponed at the request of the Member.

L.A.Q. postponed from 21st July 1987.

Cultural Programmes at Ravindra Bharathi.

32—

*7391-Q.—Smt. V. Saroja (Tekkali):—Will the Minister for Scheduled Caste Welfare and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Cultural Programmes are conducted daily in Ravindra Bharathi at Hyderabad; and

(b) whether there is any proposal to conduct such Programmes in districts also?

సాంస్కృతిక వ్యవహారాలు శాఖా మంత్రి (శ్రీ జె. ఆర్. పుష్పరాజు) :—

1. అవునండి! నెలలో ప్రతి ఆదివారం, బుధవారం, గురువారం మరియు మొదటి మూడు శుక్రవారాలు మొత్తం 15 రోజులపాటు, ప్రజల కొరకు ఉచిత ప్రదర్శనను ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

2. జిల్లాలలో సంగీత నృత్య పాటశాలలు/కళాశాలలు ద్వారా ప్రభుత్వం ప్రదర్శనలను ఏర్పాటు చేస్తున్నది.

శ్రీమతి వి. సరోజ :- రవీంద్ర భారతిలో సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు నెలలో 15 రోజులు ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు. సంతోషం ఆ విధంగా నిర్వహించడంవల్ల కళాకారులకు ఎంతో ప్రోత్సాహము లభిస్తుంది అలాంటి కళా భవనము వుండడంవల్ల అలాంటి ప్రోత్సాహము జిల్లాలలో వున్న, గ్రామాలలో వున్న కళాకారులకు కల్గించాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. జిల్లాలలో, గ్రామాలలో మట్టిలో మాణిక్యంలాగా అనేకమంది కళాకారులు వున్నారు. వారికి తగిన ప్రోత్సాహము లేదు. కనక ప్రభుత్వ పరంగా అటువంటి కళాకారులకు తగిన ప్రోత్సాహము కల్గించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. లేకపోతే వారి కళను ప్రదర్శించడానికి వీలుండదు. తగిన ప్రోత్సాహము లేక వెనుకబడి వున్నారు. జిల్లాలలో ఇటువంటి ప్రదర్శనలు వారం వారం ఏర్పాటు చేసి ఆర్థికంగా వెనుకబడిన ఆ కళాకారులకు ప్రోత్సాహము కల్పించాలి. అంతేకాకుండా, ఇలాంటి ప్రదర్శనలకు జిల్లాలలో ఒక ఆడిటోరియం ఏర్పాటు చేసి, కళాకారులపైన శ్రద్ధ చూపుటకు కృషి చేయాలని కోరుతున్నాను. రవీంద్ర భారతిలో జరుగుచున్న ప్రదర్శనలకు వచ్చే కళాకారులకు, సందర్శకులకు రవాణా సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేయాలి. ఎందుకనగా ముఖ్యంగా స్త్రీలు ఆలస్యంగా ఇండ్లకు వెళ్లవలసి వుంటుంది. కనుక బస్సులను ఏర్పాటుచేసి, వాండ్లు ఇండ్లకు పోయే సౌకర్యం కలుగ జేస్తారా?

శ్రీ జె. ఆర్. పుష్పరాజు :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యురాలు అడిగిన మొదటి ప్రశ్నకు—సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు హైదరాబాదులోని రవీంద్ర భారతిలో జరుగుచున్నట్లుగా, జిల్లాలలో కూడా ప్రతి జిల్లాలో కల్చరల్ ప్రోగ్రామ్స్ ఏర్పాటు చేసుకొనుటకు ఒక కౌన్సిల్‌ను ప్రతి జిల్లాలో ఫారమ్ చేయడం జరిగింది. దీనికి చైర్మన్ జిల్లా కలెక్టరు డి. పి. ఆర్. ఒ. కన్వీనర్‌గా వుంటారు. ప్రతి జిల్లాకు 20 వేల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. జిల్లాలలో కల్చరల్ ప్రదర్శను జరపడానికి లేదా నిర్వహించడానికి రాష్ట్రములో వున్న పది సంగీత నృత్య కళాశాలలు వున్నాయి. వాటి సర్వీసులను ఉపయోగించుకోవడం జరుగుతున్నది. ప్రతి జిల్లా కల్చరల్ ప్రోగామ్స్ ఏర్పాటు చేశాము.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- రవీంద్ర భారతిలో కల్చరల్ ప్రోగ్రామ్స్ ఏర్పాటు చేయడానికి డబ్బు ఎక్కువగా తీసుకోవడం, డబ్బు ఎక్కువగా కట్టే అవకాశమున్న ఆర్టిస్టులకు అందులో ప్లే చేయుడం జరుగుతున్నది. పైకి వచ్చే డబ్బులేని ఆర్టిస్టులు అందులో ప్లే చేయలేకపోతున్నారు. చిన్న ఆర్టిస్టులకు అందులో ప్లే చేయటానికి కన్సెషన్ యిచ్చే సౌకర్యము కలుగజేస్తారా?

శ్రీ జె. ఆర్. పుష్పరాజు :- రవీంద్ర భారతి, అది నేషనల్ థియేటర్. శని, ఆదివారాల్లో ప్రదర్శనలు జరుపుకొనుటకు 2 వేల రూపాయిలు వసూలు చేస్తున్నాము. మిగతా రోజుల్లో రు. 1500 లు వసూలు చేస్తున్నాము. అక్కడ ఒక రోజు నిర్వ

హణ ఖర్చు దాదాపు రు. 2,225ల చిలుకు అవుతున్నది. కొన్ని ఆర్గనైజేషన్లకు ఉచితంగా ఇది ఇవులు చేస్తున్నాము. ఆర్థిక పరిస్థితి సక్రమంగా లేని బెనవొలెన్ ఎసోషియేషన్స్ కొన్ని వున్నాయి. వారికి రు. 500 లు కన్సెషన్ ఇస్తున్నాము.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:— ఆ కన్సెషన్ ఎలాంటి కాటగరీల వారికి ఇస్తున్నారు? ఎలాంటి వారికి ఉచితంగా ఇస్తామని అంటున్నారు? ఈ మధ్య, రవీంద్ర భారతిలో సినిమా షూటింగు కొరకు ఒక జి. ఓ. ఇచ్చి 8–10 రోజులు ఎగ్జెంప్షన్ యిచ్చి, 2 వేల రూపాయలు మాత్రమే వసూలు చేసిన మాట వాస్తవమేనా? సినిమా షూటింగ్ కొరకు రవీంద్ర భారతిలో ఎవరికి పర్మిషన్ యిచ్చారు?

శ్రీ జె. ఆర్. పుష్పరాజ్:—రవీంద్ర భారతిలో ఎవరికి పర్మిషన్ యివ్వలేదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:— రవీంద్ర భారతిలో సినిమా షూటింగ్ కోసము రెంట్‌కు యిచ్చారు. అందులో ఎగ్జెంప్షన్ కూడా యిచ్చారు. అది కూడా ముఖ్యమంత్రి గారి కుమారుడికి ఆరు రోజులు షూటింగ్ జరిపితే, ఒక రోజుకే రెంట్ యిచ్చారు. ఈ మధ్య జయకృష్ణ గారి షూటింగ్ అందులో జరిగిందా?

శ్రీ జె. ఆర్. పుష్పరాజ్:— మా దగ్గరున్న సమాచారం ప్రకారం ఏ సినిమాకు షూటింగ్ కొరకు పర్మిషన్ యివ్వలేదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:— మంత్రి గారి దగ్గర సమాచారము లేకపోతే తెలుసుకొని చెబుతారా? సత్య దూరమైన సమాచారం ఇస్తే ఎట్లా అధ్యక్షా?

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఆన్సర్ వున్నది చెప్పారు. తప్పుడు సమాచారం వుంటే ....ఇంటరప్షన్స్... .....గౌరవ సభ్యులు చాలా రిలివెంట్‌గా అడిగారు. అందుకు సమాధానము చాలా క్లియర్‌గా వచ్చింది.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి (ఖైరతాబాద్):—రవీంద్ర భారతిలో షూటింగ్ అయిన విషయం వాస్తవమే. ఇపుడు సమాధానము లేకపోతే తరువాతనైనా ఆన్సర్ తెలుసుకొని తెలియజేస్తారా? మంత్రిగారు, నిర్వహణకు గాను రు. 2,225 లు అవుతుందని అన్నారు. కళాకారుల కొరకు దాన్ని బిజినెస్‌గా వాడుకోకుండా వుంటే బాగుంటుంది: రవీంద్ర భారతిలో ఇంతకు ముందున్న అద్దె ఎంత? ఇపుడు ఎంత వుంది. శని, ఆది వారాలు కాకుండా?

శ్రీ జె. ఆర్. పుష్పరాజ్:— నిర్వహణ ఖర్చులు గురించి గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. ప్రభుత్వ పరంగా 15 రోజులు ప్రజల కొరకు ఉచిత ప్రదర్శనలు ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. మిగతా ఆర్గనైజేషన్స్ అన్ని వజీర్ టొబాకో ఆర్గనైజేషన్ అలాంటి ఆర్థికంగా బాగా వున్న సంస్థలు ముందుకు వస్తున్నాయి. మిగతా ప్రయివేటు ఆర్గనైజేషన్స్‌కు ప్రభుత్వ పరంగా ప్రతిరోజు ఉచితంగా ప్రదర్శనలు ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. విజమైన కొన్ని సంస్థలు వున్నాయి, ఆర్థికంగా వాటి పరిస్థితి బాగా లేదు. వాటికి రు. 500 లు కన్సెషన్ ఇస్తున్నాము.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:— నా ప్రశ్నకు సమాధానము లేదు. ఇంతకు ముందు ఎంత రెంట్ వుండింది? ఇపుడు ఎంత వుంది? ఇంతకు ముందు రు. 700 లు వుండె. ఇపుడు 2500 రు. లు చేశారు. అందులో రు. 500 లు కన్సెషన్ అంటే ఏమి న్యాయం?

మిస్టర్ స్పీకర్:-- మెయింటెనెన్స్ చార్జెస్ పెరిగాయి కదా?

శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి:—రవీంద్ర భారతి ఇప్పుడు కట్టింది కాదుకదా? పాతది కదా?

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఇంతకు ముందు ఎంత రెంట్ అవి......

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. ఆదెన్న (సంత నూతలపాడు):—ప్రతి జిల్లాకు 20 లక్షల రూపాయలు కేటాయించామని అన్నారు. గత సంవత్సరం కేటాయించారా? కల్చరల్ కౌన్సిల్ యొక్క ఆక్టివిటీస్ ఏమి?...(ఇంటరప్షన్స్)...

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:- క్షమించాలి. తమరే సరియైన సమాధానము చెబు రున్నారు. మంత్రి గారికి అవకాశమివ్వాలి సమాధానము చెప్పటకు మేము మంత్రి గారి నుండి సమాధానము వినాలని వున్నాము. మెయింటెనెన్స్ కాస్ట్ పెరిగిందని తమరు అంటున్నారు. అది మంత్రి గారి ద్వారా వినాలని అంటున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:—పాత రెంట్ ఎంత ఇపుడు రెంట్ ఎంత? అని అడుగు తున్నారు.

శ్రీ జె. ఆర్. పుష్పరాజు:—గతములో రు. 300 వుండె. తరువాత శని, ఆది వారాల్లో రు. 400 లకు అయింది. అది చాలాకాలము క్రిందటిది. ప్రస్తుతం మెయింటె నెన్స్ చార్జెస్ పెరిగాయి కాబట్టి పెంచాము. ఆదెన్న గారు అడిగిన దానికి ప్రతి జిల్లాకు కల్చరల్ ప్రోగ్రామ్స్ కొరకు ఒక కౌన్సిల్ వుంది. సంవత్సరానికి 20 వేల రూపాయలు ఇస్తున్నాము. మన రాష్ట్రములో పది మ్యూజిక్, డ్యాన్స్ కాలేజీలున్నాయి. ఒక్కొ క్కదానికి రెండు జిల్లాలను కలిపాము. సాంస్కృతిక ప్రదర్శనలు అక్కడి అధ్యాపకుల ద్వారా ప్రతి జిల్లాలో ఏర్పాటు చేయడం జరుగుచున్నది.

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWER.

20-A—

Introduction of Auction System in Co-operative Societies.

S.N.Q. No. 7956-H:—Sarvasri K. Venkata Rao (Malleswaram), G. S. S. Sivaji (Sompet), K. Yerrannaidu, M. V. V. Rama Rao (Ramachandrapuram), D. Chinamallaiah, Ch. Vittal Reddy, K. Adenna and B. Bal Reddy:—Will the Minister for Excise be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the State Government are introducing the auction system by abolishing the Toddy Tappers Co-operative Societies in the State; and

(b) if so, the reasons therefor?

అబ్కారీ శాఖమంత్రి (శ్రీ పి. అశోక గజపతిరాజు):—

(ఎ) లేదండి.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

శ్రీ జి. ఎస్. ఎస్. శివాజీ:—పేపరులో వచ్చిన ఫోటోగ్రాఫ్ ప్రకారం అడుగుతున్నాము. ప్రస్తుతం మున్సిపాలిటీలలో ఉన్నవాటి రెంటల్సు కూడా కొంత శాతం పెంచే ప్రతిపాదన ఉందా? ఏ యే మున్సిపాలిటీలకు ఎంత పర్సెంటేజి పెంచుతున్నారు?

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—Sir, there is a proposal to increase the rental in Urban bodies. For Grade I and above 15 per cent, for II and III Grades 10 per cent and for Panchayats it is 5 per cent.

శ్రీ కె. ఎర్రం నాయుడు:—ప్రస్తుతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వస్తున్న ఆదాయం ఎంత? మీరు ఎంత పెంచుతున్నారు దాని వల్ల అదనంగా ప్రభుత్వానికి ఎంత ఆదాయం పెరుగుతుంది?

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—Sir, I was expecting to give these figures in the Discussions on Demands and not in the Questions. However, I will give the information:—

Selection Grade—Rs. 54,566.

Special Grade—Rs. 15,49,412.

Grade I—Rs. 34,23,101.

Grade II—Rs. 25,43,289.

Grade III—Rs. 73,09,353.

శ్రీ డి. చిన మల్లయ్య:—ఈ పర్సంటేజి పైన పన్నులు పెంచే విధానాన్ని చేసుకున్నారు. అయితే గత సంవత్సరం పాటకి ఈ సంవత్సరం పాటకి ఏమైనా మార్పు వచ్చినదా? మార్పు వచ్చినట్లయితే ఏయే పర్సంటేజిల పైన అధికం చేస్తున్నారు?

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—Sir, just now I mentioned the classification to which we thought, we could increase.

శ్రీ డి. చిన మల్లయ్య:—మీ పాలసీ మార్చుకుంటున్నారా [illegible] ఆందోళన చెయ్యమంటున్నారు. ఆందోళన రాబోతున్నది. మార్చదలచుకుంటే గ్రేడ్ I మున్సిపాలిటీ పైన పెంచుతారా? ఏ విధంగా పెంచుతారు? లేకపోతే అన్నిటి మీద పెంచదలచుకున్నారా?

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—Sir, Grade I and above, we thought we would increase by 15 per cent; Municipalities of Grade II and III by 10 per cent and Panchayats by 5 per cent. That I had mentioned and I am repeating it again.

శ్రీ డి. చిన మల్లయ్య:—గతంలో 50 పర్సెంటు పెంచితేనే కార్మికులందరు గోల చేసి తిరిగి మొర పెట్టుకుంటే తగ్గించారు. మళ్లీ ఇప్పుడు పెంచితే వాళ్ల జీవన పరిస్థితులు దెబ్బతింటాయి. [illegible] ఉద్దేశం మార్చుకుంటారా?

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—Sir, the cost of everything has gone up and also with regard to the toddy, tapped by the toddy tapper.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి:—గీత కార్మిక సహకార సంఘాలను పూర్తిగా రద్దు చేస్తాము అనేది మాటి మాటికి అంటున్నారు. రంగారెడ్డి జిల్లాలో ఎక్సైజు అధికారులు 33 గీత కార్మిక సంఘాలను రద్దుచేయడం జరిగింది. ఇది సహకార సంఘాలకు నష్టము. రద్దు చేసిన విషయం వాస్తవమా? కాదా? ఎందుకు చేశారు.

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—Sir, as far as this Government is concerned, we have no intention of making any genuine society of Co-operative Toddy Tappers Societies into a kind of dismantling societies from its activities or cancelling license. If any case of cancellation of license has been effected in a few societies in Ranga Reddy district, there might have been definite reason for violation of the Exiise Act; and we will look into it and take necessary action.

శ్రీ సి. హెచ్. విటల్‌రెడ్డి:—సొసైటీలను రద్దుచేయుగా అన్నారు, సంతోషం? కాని రాష్ట్రములో పెద్ద పెద్ద వారు బోగస్ సొసైటీలను నిర్మాణం చేసి తమ చేతుల్లో పెట్టుకున్నారు. దాని పర్యవసానంగా మన రాష్ట్రానికి ఆదాయం చాలా నష్టము జరుగుతున్నది. కాబట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వాటిని గుర్తించి వాటిని రద్దు చేసేందుకు పూనుకుంటుందా?

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—Sir, if any bogus societies come to our notice and if we feel it is a bogus society, we will definitely cancel the license.

శ్రీ సి. హెచ్. విటల్‌రెడ్డి:—ఆ బోగస్ సొసైటీలను ఏ విధంగా గుర్తిస్తారు? మీ దగ్గర ఒక చట్టము ఉన్నది. అవి చట్టము పరిధిలోనికి రావుకదా? స్వయంగా వాటిని గుర్తించేందుకు ఏ పద్ధతి అనుసరిస్తారు? ఏ విధంగా రద్దు చేస్తారు?

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—Sir, there are two ways of getting the information of these things, i.e., they come to our notice, when our Internal Audit Enforcement Wing Exports; or when other public bring to our notice or by way of bringing to our notice by the Hon'ble Members. Whenever such things come to our notice, we will definitely enquire and take action as per Law.

శ్రీ సి. హెచ్. విటల్‌రెడ్డి:—బోగస్ సొసైటీల లిస్టు నేను ఇచ్చాను. నా కాన్‌స్టిట్యుయన్సీలో 50 బోగస్ సొసైటీ లిస్టు ఇచ్చాను. ఇప్పటికి ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు. వాటిని రద్దు చేయడంలేదు.

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—Sir, we will definitely take action if there is any bogus society. Moreover, we are issuing Identity Cards for all active tappers.

శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి:— మంత్రి గారి సమాధానంలో పంచాయతీ సమితులలో
10-00 a. m. ఉన్న ఆబ్కారీ సొసైటీల మీద 5 శాతం పన్నును పెంచుతా మన్నారు. ఇది వరకు పెంచిన పన్ను అధికంగా ఉంటే ఇపుడు మరల 5 శాతం పన్ను పెంచితే ఈ సొసైటీల వారు చాలా బాధపడుతారు.

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—During the past few days since I have taken over as the Minister for Excise, large number of toddy tappers have come to me. In fact, they are asking to increase the prices. They say they are capable of paying.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— సొసైటీలకు సంబంధించి ఏమి ధరలు పెరిగాయి? వేటికి సంబంధించి ధరలు పెరిగాయో మంత్రిగారు చెబుతారా?

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—We feel that they are capable of paying.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— ఎక్కడయితే ఆదాయం వస్తుందో అక్కడ నుంచి ఈ పన్నును రాబట్టాలి కాని సొసైటీల మీద అధికపన్నులు వేసినందువల్ల ఈ సొసైటీలు రద్దు కావడానికి ఆస్కారం ఉంటుంది. ఆ విధంగా రద్దు కావడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటున్నారా?

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—This is a repetition of the same thing.

శ్రీ కె. ఆదెన్న:— మా ప్రకాశం జిల్లాలో అనవసరంగా యీ ఎక్సైజు సూపరింటెండెంట్లు అబ్కారీ సొసైటీలను రద్దు చేస్తున్నారు. ఏ ప్రాతిపదికపై యీ సొసైటీల రద్దు జరుగుతున్నది?

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—The societies that stand cancelled are basically on two charges—either they are bogus or they get into adulteration activities.

Sri M. Omkar:—Sir, I am putting two questions in my supplementary. Can the Hon'ble Minister assure that the present policy of T.F.T. and T.C.S. will not be changed? Secondly, is the Government aware of the fact that in Andhra area the liquor contractors, for the prosperity of their business, are not allowing the toddy tappers to tap the trees? If so, what is the action the Government going to take?

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—As far as 1987-88 is concerned, there is no real major change in the policy with regard to T.F.T. and T.C.S. With regard to prevention of toddy tappers from tapping the trees, if specific cases come to our notice, we will definitely take action.

Sri M. Omkar:—The liquor contractors themselves are taking this toddy business in the open auction. They are not allowing the tappers to tap the trees because they want to prosper in their liquor business. They are deliberately suppressing toddy tapping. It is not a question of prevention.

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—If any specific instances come to our notice, we will definitely take action.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు:— మంత్రిగారు యీ ఎక్సైజ్ పన్నును పట్టణ ప్రాంతాలలో పెంచితే యిబ్బందులు ఉండవు. కాని 80 లక్షల మంది గీత కార్మికులు యీ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉంటున్నారు. వారి మీద యీ పన్నులు వేయడం అన్యాయం, అక్రమం. ఆ విధంగా మంత్రి గారు గీత కార్మికుల గీతను మార్చడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారా?

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—I have already answered this.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి:— గ్రామాలలో యీ పేద ప్రజలను యీ ఎక్సైజ్ పన్ను పెంచడం ద్వారా వీధిలో పడవేయదలచుకున్నారా?

(జవాబు లేదు)

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు:— నా నియోజకవర్గంలో కొన్ని బోగస్ సొసైటీలు ఉన్నట్లు రిపోర్టు కూడా వచ్చింది. సింగరేణి కాలరీస్‌లో యీ బోగస్ సొసైటీల వారు కొన్ని వేల రూపాయలు సభ్యుల దగ్గర తీసుకున్న మాట వాస్తవమా?

Sri P. Ashok Gajapati Raju:—If there are any such instances we will definitely take action as per Law.

POINT OF ORDER.

re: Certain facts purported to have appeared in News Papers in respect of Statement made by Union Minister.

Sri K. Vidhyadhara Rao (Chintalapudi) :—We have given a notice about the encroachment of the constitutional rights of the State Government by the Central Government and also with regard to the Statement made by the Central Minister that licences hereafter will be given by the Central Government and not through the agency of State Government. It concerns the constitutional authority of the State Government.

Mr. Speaker:—I will go through the notice and consider it.

Sri K. Vidhyadhara Rao:—We request that it should be taken up today itself.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :—క్వశ్చన్ అవర్ అయింది కాబట్టి తరువాత నాది ఒక పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ ఉంది.

మిష్టర్ స్పీకర్ :—పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏమిటి?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :—నా పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ మీద రెండు సంగతులు చెబుతాను. రాజ్యాంగానికి భిన్నంగా, మనకు ఉన్న లెజిస్లేచర్ ప్రొసీజర్‌కు భిన్నంగా జరిగిన సంఘటనలు నేను కోట్ చేస్తున్నాను. భారత రాజ్యాంగానికి భిన్నంగా, ఫెడరల్ వ్యవస్థకు భిన్నంగా సెంట్రల్ మినిష్టరు శ్రీ వెంగళరావుగారు పేపర్ల ద్వారా ఒక స్టేటుమెంటు యిచ్చారు. మన రాష్ట్రంలో పెట్టుకున్నటువంటి ఇండస్ట్రీస్‌కు సంబంధించిన అప్లికేషన్స్ నేరుగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పెట్టుకోవాలని కోరుతూ యీ రాజ్యాంగంలో ఉన్న దానిని ఖూనీ చేయడానికి యీ లెజిస్లేచర్ భారత దేశంలో అంతర్భాగం కాదన్న విధంగా ప్రయత్నం జరిగిందని స్పష్టం చేస్తున్నాను. ఐ. డి. సి. మరియు ఎలక్ట్రానిక్స్ డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్లు—ఈ రెంటినీ ఈ లెజిస్లేచర్, ఈ ఎగ్జిక్యూటివ్ సృష్టించింది. ఢిల్లీలో ఉన్నటువంటి ఫైనాన్సింగ్ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ వీటికి ఫైనాన్షియల్ అసిస్టెన్స్ ఇస్తాయి. ఈ లెజిస్లేచర్, ఈ ఎగ్జిక్యూటివ్ క్రియేట్‌చేసిన ఎలక్ట్రానిక్ కార్పొరేషన్, ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్స్‌కు ఫైనాన్షియల్ అసిస్టెన్స్ ఇవ్వవద్దు అని ఢిల్లీలో ఉన్న ఫైనాన్సింగ్ ఇనిస్టిట్యూషన్స్‌కు చెప్పే అధికారం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఉందా? నేరుగా ఈ నిధులు వీళ్ళకు వస్తున్నాయా? ఫైనాన్షియల్ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ నుంచి వస్తున్నాయా? ఈ లెజిస్లేచర్, ఎగ్జిక్యూటివ్ క్రియేట్ చేసిన సంస్థలకు ఫైనాన్సింగ్ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ ఇచ్చే ఫైనాన్సు కట్‌చేసే అధికారం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఉందా? ఈ లెజిస్లేచర్‌ను, ఈ ఎగ్జిక్యూటివ్‌ను ఇన్సల్ట్ చేస్తున్నారు. వీళ్లకు వున్న అధికారాన్ని తీసివేసే హక్కు కేంద్రంలో వున్న ఇండస్ట్రీస్ మినిస్టరుకు ఉందా? ఈ పని చూస్తూ ఊరుకోవలసిందేనా? మా గౌరవం, మా గౌరవమే, ఈ సభలో ఉన్న ప్రతి ఒక్కరి గౌరవం మంటగలిసిపోతే,

re: Certain facts purported to have appears in News Papers in respect of Statement made by Union Minister.

రాజ్యాంగానికి భిన్నంగా కేంద్ర ప్రభుత్వంలో వున్న బాధ్యత గలిగిన ఇండస్ట్రీస్ మినిస్టర్ ఈ విధమైన ప్రకటనలు చేస్తే, ఈ లెజిస్లేచర్‌కు, స్టేట్ ఎగ్జిక్యూటివ్‌కు వున్న అధికారాలను హతమారిస్తే, హక్కులను హరింపుజేస్తుంటే మీరు చూస్తూ ఊరుకోవలసిందేనా అని అడుగుతున్నాను.

(షేమ్, షేమ్ అని అధికార పక్ష సభ్యుల నుండి)

(ఇంటరప్షన్స్)

The Article pertaining to the federal system in the Constitution is being violated, is being given a death blow by the Central Cabinet. మనం కేవలం ప్రేక్షకులుగా వుండిపోవలసిందేనా? రాజ్యాంగానికి విరుద్ధంగా, ఫెడరల్ వ్యవస్థకు భిన్నంగా ఈ లెజిస్లేచర్ చేసే పనులకు భిన్నంగా జరుగుతూ ఉంటే మనం సైలెంట్ స్పెక్టేటర్స్‌గా ఉండిపోవలసిందేనా? ఈ విషయంలో మీరు రూలింగు ఇవ్వాలని అడుగుతున్నాను, అది నా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ యం. నాగారెడ్డి :— ఇది ప్రెస్సా?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు :— పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.

Mr. Speaker:—First I want to answer his Point of Order. Then I will hear your Point of Order.

(Interruptions)

Sri A. Dharma Rao:—He is misleading the House.

Sri Ch. Vidhyasagar Rao:—Mr. Speaker, Sir,...........

Mr. Speaker:—I will certainly ask your advice. Sri Nallapureddi Srinivasul Reddi garu; If there is any motion. I will immediately consider it and if it is fit for admission, I will admit and allow a discussion.

Sri Nallapureddi Srinivasul Reddi:—It is a constitutional point I have raised. The Article pertaining to the federal system of the Constitution is being violated.

(Interruptions)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :— రు. 50 కోట్లు. రు. 70 కోట్లు తిన్నారని వారే ఒప్పుకొన్నారు.........

Mr. Speaker:—I will not preclude anybody. You can be rest assured. Let me understand him first, then I will come to you. Here, he has raised a Constitutional Point of Order. I must understand the Constitutional Point involved. I understand your anxiety,

(Members from the Treasury Benches and also the Opposition stood up simultaneously.)

Please sit down. You have to maintain silence and discipline in the House. First let the House come to Order.

Sri Mohd. Jani:—The Leader of Opposition is on his legs.

Mr. Speaker:—You need not say every time that the Opposition Leader is on his legs. I am observing him. Let me bring the House into order first. If everybody wants to speak at the same time, we cannot conduct the House. The Hon'ble Minister has raised a Point of Order. What is it that I have to do now? మీలో ఎవరైనా కూర్చుంటే వారు చెప్పగలుగుతారు కదా. విద్యాసాగర్‌రావుగారికి సమాధానం చెప్పడానికి నాకు సామర్థ్యత ఉంది, తెలివుంది, శక్తి ఉంది. మీరు కూర్చోండి దయచేసి.

Sri N. T. Rama Rao:—If any irregularity...........

(Interruptions)

Mr. Speaker:—When the Hon'ble Leader of the House is on his legs, we have to listen to him first. That is the etiquette of the House.

Sri N. T. Rama Rao:—If any irregularity is committed by any particular individual or an institution, they can enquire into the matter. The State has a right under the federal structure of the Constitution. They have no power to deprive the State of the benefits which it has to get legitimately. Secondly, they cannot insult the people of the State. It is a sheer insult to the State. If any irregularity is committed by an individual or an institution, they can enquire. Here is a State Government and I take the responsibility, but a Union Minister cannot issue a statement as he likes and insult the people of the State.

(Interruptions)

Mr. Speaker:—I have not understood what he has stated. Let me understand first what he wants me to do.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— నా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ గురించి ఇంకొంచెం ఎక్స్‌ప్లెయిన్ చేయాలి. నేను చెప్పాక తమరు రూలింగ్ ఇవ్వండి.

Mr. Speaker:—If this House violates any constitutional provision or violates any rules or regulations or decorum, etc., a Point of Order is raised and things are set right. I am not disputing the seriousness of the point raised by the Minister for Revenue. Presently I will not answer that. What is it I have to do as the Speaker?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—నాకు అవకాశం ఇస్తే నేను ఆన్సర్‌చేస్తాను, రెండు నిముషాలు అవకాశం ఇవ్వండి, ఇంకా కొంచెం దానిగురించి చెప్తాను.

(Interruptions)

re: Certain facts purported to have appears in News Papers in respect of Statement made by Union Minister.

Sri Ch. Vidhyasagar Rao:—Under what provision?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :— మీకు ఎందుకు వచ్చిందండీ ఆ బాధ.

Sri Ch. Vidhyasagar Rao:—If the Hon'ble Minister brings it in the shape of a Motion, we welcome it.

Sri Nallapureddi Srinivasul Reddi:—The very existence of the State Government and the State Legislature is being questioned by the Industries Minister at Delhi. He is not entitled to do so. The Legislature has created the I.D.C. and the Electronics Corporation. లెజిస్లేచరు మరియు ఎగ్జిక్యూటివ్ కలిసి ఎలక్ట్రానిక్ కార్పొరేషన్ (ఐడిసి) మనం క్రియేట్ చేసుకున్నాము. వారు దానికి ఫండ్సు ఇవ్వడానికి వీలు లేదని, నాబార్డు లాంటి ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్, ఇంకేదో ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌కు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆదేశాలు జారీ చేయడానికి ఎక్కడ అధికారం ఉంది? ఈ లెజిస్లేచరు క్రియేట్ చేసినటువంటి సంస్థల మీద ఆ విధంగా చేయడానికి అధికారం ఉందా? అదే విధంగా ఫెడరల్‌సిస్టమ్ మీద ఈనాడు ఈ లెజిస్లేచరు పుట్టింది.

Mr. Speaker:—You can move a resolution on that count.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— కనీసం కాన్‌స్టిట్యూషనల్ ప్రొవిజన్స్ ఫాలో అవుతున్నారా? కేంద్రప్రభుత్వంలో బాధ్యత కలిగినటువంటి ఇండస్ట్రీస్ మినిస్టరు, కాన్‌స్టిట్యూషనల్ ప్రొవిజన్స్ తీసేసి ఏ పరిస్థితుల్లో ఫెడరల్ వ్యవస్థను దెబ్బ కొడుతూ లైసెన్సు నేరుగా మంజూరు చేస్తామని, రాష్ట్రప్రభుత్వం చేయకూడదని ఆదేశించారు. కాని రాజ్యాంగానికి భిన్నంగా వ్యవహరిస్తున్నారు.

(Interruptions)

శ్రీ సి. హెచ్. విద్యాసాగర్‌రావు :— అండర్ 302 (1) లో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు గురించి చెప్పారు. శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డిగారు చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఒకవేళ అది రాజ్యాంగానికి వ్యతిరేకంగా ఉన్నట్లయితే విధానపరమైన ఒక రెజొల్యూషన్‌ను తీసుకురావచ్చు, పాస్ చేసుకోవచ్చు. కాని ప్రభుత్వ పరంగా...... .

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— మీరు నాకు పర్మిషన్ ఇస్తే నేను రెజొల్యూషన్ మూవ్ చేస్తాను.

శ్రీ సి. హెచ్. విద్యాసాగరరావు:—302 రూలు క్రింద శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు పేరున ఏదో విషయాన్ని ప్రభుత్వపరంగా చెప్పడం జరిగింది. శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు వారు చెప్పిన దాన్ని ఒప్పుకుంటున్నాను. లెట్ అజ గో బై ప్రొసీజరు ...... శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు పెద్ద మనిషి, చాలా ఎక్స్‌పీరియెన్సు ఉంది. దానికి ఒప్పుకుంటున్నాము.

re: Certain facts purported to have appeared in News Papers in respect of Statement made by Union Minister.

But, according to Rule 302 (1): "A Point of Order shall relate to the interpretation or enforcement of these rules or such Articles of the Constitution as to regulate the Business of the House and shall raise a question which is within the cognizance of the Speaker." ఇది స్పష్టంగా తెలిసి ఉండికూడా ప్రతిపక్షాల వారు మాట్లాడతారనే ఉద్దేశ్యంతో వారు చెప్పాలని శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు అవకాశం తీసుకోవడం మంచిది కాదు. పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరును డిస్ ఎలౌ చేస్తూ తమరు రూలింగు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహ్మద్ రజబలీ (సుజాతానగర్) :—అధ్యక్షా, నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే, మేము ఏది అయితే అడుగుతున్నామో, దానిని తాము మొట్టమొదట చొరవ తీసుకుని శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు అడుగుతున్నారు. మేము కూడా అదే అడుగుతున్నాము. వారు మీకు ప్రాపర్‌గా ఆన్సర్ కూడా చేయలేదు. ఒక వేళ ఇందులో జరుగుతున్నటువంటి అక్రమాలు, సక్రమాలు వారు చెప్పిన విషయాన్ని వారు చెప్పదలచుకుంటే ప్రాపర్ స్టైప్‌లో చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ ప్రాపర్ సమయాన్ని ఎన్నుకోకుండా, మోస్టు ఎగ్రెసివ్‌గా మొట్టమొదట మూవ్ చేయడం—మాకు ఉన్న అభ్యంతరం మీద క్లారిఫికేషన్ వచ్చినట్లయితే ఎవరికి అభ్యంతరం లేదు. వారు చెప్పినటువంటి ఫెడరల్ వ్యవస్థమీద కొన్ని యధార్థాలు కూడా ఉండవచ్చు. మన హక్కులను, సభా హక్కులను గాని, శాసనసభ్యుల హక్కులను గాని సభను దెబ్బతీసే పద్ధతిలో మాట్లాడుతుంటే దాన్ని అడగవచ్చు, చెప్పవచ్చు. చెప్పేటటువంటి విషయాలు వినవచ్చు. కాని ఇక్కడ ఒక అనుమానం కూడా ఉన్నది. ఒక విషయాన్ని మరుగున దాచడానికి జంప్ చేశారు. దాని విషయమేమిటంటే—పరాయి వారికి డిపాజిట్లు ఇవ్వవలసిన పద్ధతి మన వారికి ఏమిటంటే, డిపాజిట్లు లేనటువంటి పద్ధతి అనుసరించారు—కనుకనే వచ్చింది....

(ఇంటరప్షన్)

మీరు చెప్పండి? నేను అది అనడం లేదు. విద్యాసాగరరావుగారు లేవనెత్తారు. అందరికన్నా మీరు చాలా సెన్సిటివ్‌గా లేవదీశారు. చాలా అభినందనలు. సమయస్ఫూర్తి లేకుండా ఒకరికన్నా ఒకరు ముందు వచ్చే పద్ధతిలో ఉంది....

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గౌరవనీయులైన శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు లేవదీసిన పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏది అయితే ఉందో తమరు దయచేసి దాంట్లో పాయింటు లేదనే విషయం క్లారిఫై చేశారు. ముఖ్యంగా ఈ విషయం చర్చకు వచ్చినప్పుడు నేను చెప్పేది ఏమిటంటే, గౌరవనీయులు శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు ఒక స్టేటుమెంటు చేశారు. 20 వ తేదీన ఈ మాసంలో ఒక స్టేటుమెంటును ఈ సభలో చదివి వినిపించారు. ఆ స్టేటుమెంటు ఎందుకు చదివారంటే, సమరసింహా రెడ్డిగారు, రాజేశ్వరరావుగారు కంక్లూడింగు స్పీచ్ (బడ్జెట్)లో......

మిస్టర్ స్పీకరు :—అర్థంచేసు కోవాలి...

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :—అయాం కమింగ్ టు ది పాయింటు సార్. వారు మాట్లాడినప్పుడు – ముఖ్యమంత్రిగారి అల్లుడు అయిన శ్రీ నరేన్ రాజన్ గురించి ఇప్పుడే శ్రీ రజబలి గారు చెప్పినట్లు డిపాజిట్ లేకుండా ఫేవరిటిజమ్, నెపోటిజమ్ ప్రభుత్వం చూపిందనే విషయం సభ్యులు చెప్పినప్పుడు.

(ఇంటరప్షన్)

నేను పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు లేవదీయలేదు. క్లారిఫికేషన్ అడిగాను. తమరు దయ చేశారు. క్లారిఫికేషన్ ఇచ్చే అవసరం లేదు. మీరు కావాలంటే ఒక మోషన్ ఇవ్వండని, 2 గంటల డిస్కషన్ కోసం అని సలహా తమరు ఇచ్చారు. ఆ రికార్డు తీసి చూడండి. మేము అడగలేదు. చేర్ నుంచి అటువంటి సలహా వచ్చింది. దాని ప్రకారంగా. .....

మిస్టర్ స్పీకరు :– నేను సలహా ఇవ్వలేదు. యు కెన్ గివ్ ఎ నోటీస్ – అండ్ యు కెన్ మూవ్ ఎ రెజల్యూషన్.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :– ప్రభుత్వాన్ని క్లారిఫికేషన్ అడిగే అవకాశం ఉంటుంది. ఈ లైసెన్సు విషయంలో ఏమోమో లోపాలు జరిగాయి. ఫేవరిటిజమ్, నెపొటిజమ్ అనే విషయానికి డిస్కషన్ కొరకు అవకాశం ఇచ్చి ఉంటే బాగుండేది. నిజంగా చూస్తే, ఈ రోజు ఈ పేపరులో రావడానికి అవకాశం ఉండేది కాదు. అది మేము.... ..

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :—అధ్యక్షా, నేను 304 రూలు క్రింద కేంద్ర మంత్రి రాష్ట్ర అధికారాల మీద ఎంక్రోచ్ అయిన విషయం గురించి నోటీసు ఇచ్చాను.

మిస్టర్ స్పీకరు : ఐ కన్‌సిడర్ ఇట్. .. ..

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :—అయామ్ ఆన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు.

మిస్టర్ స్పీకరు :—వాట్ ఈజ్ యువర్ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్? మంచి వాతావరణంలో హవుసును కండక్టు చేసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. చాలావరకు మీరు కూడా అందుకు సహకరిస్తున్నారు. ఇప్పుడు కూడా అదే సంప్రదాయాన్ని నిలబెట్టుకోవాలి....

Sri K. Vidhyadhara Rao:—The Hon'ble Minister for Revenue has raised a point. The Hon'ble Members from the Opposition also preferred Two Hours Discussion. The Constitutional authority of the State has been encroached upon by the Central Government. I request you to convert my notice and immediately permit us to discuss it. It is a vital issue. It involves the Constitutional authority of the State. Irresponsible statement has been made. This has to be dealt with every now and then the Central Minister will try to encroach upon the State authority if it is not arrested at this juncture.

10.30 a. m.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ మీద మాట్లాడుతున్నాను తీవ్రమైన విషయం. శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డిగారు అనుభవం వుండి కూడా టెక్నికల్ క్రింద

ఎలా తెచ్చిపెట్టారో అర్థంకాలేదు. దీనిని టెక్నికల్ పాయింట్‌గా చెప్పి సీరియస్ చేయడం ఎందుకు? తీర్మానం రూపంలో మూవ్ చేయడం, ప్రశ్న ఉంచాయించి చర్చకు పెట్టడం న్యాయం. ఈ విధంగా చెసె హౌసులో చెడు సంప్రదాయాన్ని సృష్టిస్తున్నారు. దానివల్లవచ్చేఉపయోగం ఏమిటనేది అర్థం కాకుండా వుంది. ఇప్పటికైనా తీర్మానం మూవ్ చేయండి. దానిమీద చర్చించడం అవసరం.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :— మీరు అవకాశం కలుగచేస్తే తీర్మానాన్ని మూవ్ చేయడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను. తమ అనుమతికోరకు ఎదురు చూస్తున్నాను.

Sri D. K. Samarasimha Reddy:—The whole thing started with a reference of mine while winding up the debate on the Budget Speech.

Mr. Speaker:—You are altogether on a different subject.

Sri D. K. Samarasimha Reddy:—I am on the same subject. At that stage, there were inferences. I wanted to show certain papers. It is the Hon'ble Speaker that has said that if you have anything, you just move it by way of a Motion for Two-hours Discussion. That was the answer given then. So, we were retrained from giving the relevant record on that particular day. What happened? We had reserved our right to produce the relevant papers at the time of discussion. Now the situation is—I am reminded of the saying, which all of us know in Hyderabad—" That is happening here. I am producing the relevant papers. Xerox copies, wherein they gave the licences to the Chief Minister's son-in-law. They placed before the House a wrong statement.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :— రిజల్యూషన్‌ని మూవ్ చేయడానికి తమ అనుమతి కోరుతున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వ పరిశ్రమల మంత్రి శ్రీ వెంగళరావుగారు రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలకు లైసెన్సులకు అప్లికేషన్స్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అప్లికేషన్స్ పెట్టాలని చెప్పి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వున్న అధికారాలను హరింపచేస్తూ, రాష్ట్ర ప్రజలకు వున్న హక్కులను హరింపజేస్తూ...

(ఇంటరప్షన్స్)

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సృష్టించిన ఐ డి సి, ఎలక్ట్రానిక్ కార్పొరేషన్‌లకు

(ఇంటరప్షన్స్)

కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అభ్యంతరం తెలుపుతున్నది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్) :— పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ విలువను, దానియొక్క పవిత్రతను శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డిగారు బాగా తెలుసుకొనిన వ్యక్తి. ఆయన పెద్ద మనిషి. కాని ఈ విధంగా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్‌ను మిస్‌యూజ్ చేయకూడదు.

ఏదయితే పేపరులో వచ్చినదో దానిని సీరియస్ ఇస్యూగా తీసుకొనడానికి మేము సపోర్టు చేస్తాము. కేంద్ర మంత్రి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారాన్ని ఏ విధంగా తీసివేయడానికి వీలులేదు. దానితో సహకరిస్తాము. శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు ప్రతిసారి హౌస్‌లో ముఖ్యమంత్రిగారు లేనప్పుడు పార్టీ లీడరు అని లేస్తారు. ముఖ్యమంత్రిగారు వున్నపుడు ఈ విధంగా శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు మిస్‌యూజు చేసి ఈ యిష్యూను మోషన్ రూపంలో తీసుకురాకుండా మిమ్మల్నను, అందరి గౌరవాన్ని అసెంబ్లీలో కించపరిచే విధంగా శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు చేశారు. దీని డిస్ అలౌ చేయాలి. వారి పార్టీకి వున్న సంఖ్యాబలాన్ని బట్టి ఈ విధంగా చేశారు. దానిని ప్రతి పక్షాలవారము సవాలు చేస్తామని హెచ్చరిక చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—అసెంబ్లీలో స్పీకరుగారికి వాల్యూ లేకుండా చేస్తున్నారు.

Sri N. T. Rama Rao:—I am sorry that the Hon'ble Member has referred to the Leader of the House. Any Member by his legitimate authority can raise a Point of Order. The Minister is not deprived of that. Any Member can do that.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలి :— అధ్యక్షా, ఆ రిజల్యూషన్‌ని మీరు అంగీకరిస్తున్నారా?

శ్రీ ఎన్. వరసింహారెడ్డి :— శ్రీనివాసులురెడ్డిగారి పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ మీద తమరు రూలింగ్ యివ్వాలి.

శ్రీ మహమ్మద్ జాని :— శ్రీనివాసులురెడ్డిగారి తీర్మానం మూవ్ చేయడానికి తమరు అనుమతి యిచ్చారా?

Sri D. K. Samarasimha Reddy:—Sir, I am on a Point of Order. Sir, under Rule 77 of the Rules of Procedure, ten days' notice is mandatory. May I read out that rule? "Any Member or a Minister who wishes to move a Resolution shall give ten days' notice of his intention and shall together with the notice submit the Text of the Resolution which he intends to move; Provided that the Speaker may allow it to be entered in the list of business with shorter notice than ten days." When? After notice is given, then you must allow it to be entered in the list of business. Now, it is flouted by the Hon'ble Minister. What is the rule position? And, what has happened here? He has totally flouted the rules. I want a ruling from the Chair.

Mr. Speaker:—I will give my ruling.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— నేను మూడు పాయింట్స్ ఈ రిజల్యూషన్ గురించి మనవి చేస్తాను. (1) చర్చం సందర్భములో అప్పటికప్పుడు దాని యొక్క ప్రాముఖ్యతను బట్టి రిజల్యూషన్స్ మూవ్ చేసినటువంటి ప్రిసిడెంట్స్ వున్నాయి. (2) సమరసింహారెడ్డిగారు చదివినటువంటి రూల్‌లోనే తమరికి సంపూర్ణ

మైన అధికారము ఉంది. డిలే కన్‌డోన్ చేయడానికి లేకుంటే నోటీసు ఇవ్వవలసిన గడువును తగ్గించడానికి తమరికి సంపూర్ణమైన అధికారాలు ఉన్నాయి. (3) రెసిడ్యుయరీ పవర్స్ తమరికి ఉన్నాయి. ఎప్పటికప్పుడు మూవ్ చేయడానికి అధికారం ఉంది. రూల్స్ పుస్తకంలో ప్రస్తావన లేని వాటి విషయంలో రెసిడ్యుయరీ పవర్స్, ఏదైతే రూల్స్‌లో ప్రస్తావించలేదో అటువంటి అన్నిటి మీద తమకు సంపూర్ణమైన అధికారం సభ ఇచ్చింది కాబట్టి తమరి అనుమతితో రిజల్యూషన్ చదివేసాను. ఎప్పుడైతే దీనిని గమనించి హర్షధ్వానాలు అందరూ చేశారో అట్లాగ దీనిని ఎడాప్ట్ చేసినట్లుగా భావించమని మిమ్మల్ని నేను వేడుకుంటున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri D K. Samarasimha Reddy:—How facts are distorted?

శ్రీ సి. హెచ్. విద్యాసాగరరావు:— మీరు సభను ఆర్డర్‌లో ఉంచడానికి మీరు మీ కాళ్లమీద నిలబడి ఉన్నప్పుడు శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డిగారు మిమ్మల్ని ధిక్కరిస్తూ, కనీస గౌరవం లేకుండా వారు చదువుతూ పోయారు. అందరూ చూస్తున్నారు. మీరు నిలబడి ఉన్నప్పుడు రిజల్యూషన్ చదివారు. దీనికి పర్మిషన్ ఇచ్చినట్లుగా, ఎడాప్ట్ చేసినట్లుగా అంటే దీనికి అర్థం ఉందా? ఇంత ఏంజెయిటీ అవసరం లేదు. మూవ్ చేయదలచుకొంటే మూవ్ చేస్తున్నానని చెప్పాలి.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :— మూవ్ చేయమంటే మూవ్ చేసాను.

శ్రీ సి. హెచ్. విద్యాసాగరరావు :— స్పీకరు గారు నిలబడినప్పుడు సభ ఆర్డర్‌లో లేనప్పుడు వారు చదువుతూ పోతే ఇంక డిసిప్లిన్ ఉందా? [illegible] ఎలా చేసినట్లు భావించుకొని చదువుతూ పోతూ ఉండడమే మీరు నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డిగారు లేవదీసిన పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ మీద మీరు దయచేసి రూలింగ్ ఇవ్వండి. ఈ రిజల్యూషన్‌కి పర్మిట్ చేయడం లేదు. దీనికి మాకు పర్మిషన్ ఇచ్చి ఉంటే ఇందులో రెండు ఆస్పెక్ట్స్ ఉన్నాయి. వెంగళరావుగారి యొక్క వైఖరి, రు. 26 కోట్లు కంపెనీకి డిపాజిట్ తీసుకోలేదని స్పష్టంగా ఉంది. పత్రికలో వచ్చాయి. రిజల్యూషన్ పాస్ చేయాలని ఆతృతతో తప్పించుకొనే పద్ధతిగా ఉంటోంది [illegible] తెలుగు దేశం పార్టీకి గౌరవంగా ఉండదు. దీనిని క్షుణ్ణంగా చర్చించే అవకాశం ఇవ్వండి. వారు తమ గౌరవాన్ని నిలబెట్టుకొంటే మేము కూడా గౌరవిస్తాము.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :— కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని మీ పార్టీ ఈ ఇష్యూ మీద సపోర్టు చేస్తుందా? బి. జె. పి. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని సపోర్టు చేస్తున్నదా? [illegible] చెయ్యండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

అంతలావు స్కాండల్స్ జరుగుతూ ఉంటే మీరు ఎందుకు వాళ్లను పట్టు కుంటారు?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :- శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ భారతీయ జనతా పార్టీ కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని సపోర్ట్ చేస్తుందా అని వ్యాఖ్యలు చేశారు. ఈ ఇష్యూ మీద మా నాయకుడు చెప్పారు. కేంద్ర మంత్రిగారు ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్ రాష్ట్రం యొక్క హక్కులను, విలువలను, మన ఆరు కోట్ల ప్రజల హక్కులను చంపుతున్నది. ఈ విషయములో మేము ముందే చెప్పాము. ఇంకా......

Sri Nallapureddi Srinivasul Reddy:—Thank you. It has gone on record.

Sri V Sriramulu:—There will be a process, Sir. హవుస్‌లో స్పీకరు గారు నిలబడి ఉన్నప్పుడు చదవడం జరిగింది. మేము 304 క్రింద ఇచ్చాము. ప్రాసెస్ ప్రకారం డిస్కషన్‌కు ఎలో చేయండి. ఒకవైపు విద్యాధరరావుగారు రెండు గంటలు డిస్కషన్ కావాలని కోరుతున్నారు. ప్రాసెస్ ద్వారా తీసుకురమ్మని మీరు ఆర్డర్స్ ఇచ్చారు. వీటిని అన్నింటిని వయొలేట్ చేసి హవుస్‌లో మనము కనీస ప్రొసీజర్ ఫాలో కాకుండా ఎడాప్ట్ చేసుకుంటూ మరియు హవుస్‌ను పేండమోనియమ్ పరిస్థితికి తీసుకురావడం ఇది తీవ్రమైన సభా ధిక్కారముగా నేను మనవి చేస్తున్నాను.

Sri D. K. Samarasimha Reddy:—While conducting the Business of the House, we have to regulate ourselves according to the Rules. That is not in dispute. Now, Speaker is in the Chair. Hon'ble Speaker has been consistantly saying that the Hon'ble Minister should sit down. Instead of it the Hon'ble Minister, unmindful of what the Speaker said, went on reading out, contrary to the permission of the Speaker. Chapter XV totally regulates the form of the Resolution—if it is a Statutory Resolution, what should be the procedure and if it is a non-Statutory Resolution, what should be the procedure, whether the Speaker has to apply his mind or not—all these things are to be gone into. What type of Resolution, how it should be reflected, all these are mentioned there. The Hon'ble Minister is giving a good-bye to the entire rules, and invoking the inherent powers. Can the inherent powers over-rule the rules?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— గౌరవనీయులైనటువంటి ప్రతి పక్షాల నాయకులు కూడా ఇది కేవలం ఫెడరల్ వ్యవస్థను దెబ్బకొట్టేదిగా, రాష్ట్ర ప్రజల యొక్క ఆత్మ గౌరవాన్ని........

(ఇంటరప్షన్స్)

ఇటీజ్ ఆన్ రికార్డ్. నవు ఇప్పుడే గౌరవనీయులైన మంత్రి వర్యులు చెప్పారు. థేంక్యూ ఇటీజ్ ఆన్ రికార్డ్ అని కూడా వారే చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి ఇది కేవలం రాష్ట్రాల యొక్క ఆత్మగౌరవాన్ని దెబ్బకొట్టే విధంగా జరిగిందని వారందరూ ఒప్పుకున్నారు. కాబట్టి దయచేసి తమ యొక్క నిర్ణయాన్ని తెలియజేయవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ:— పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్ సభా నాయకుడు రామారావుగారు చెప్పినటువంటి విషయాలలో 100 శాతం వాస్తవాలు ఉండవచ్చు. దాని విషయం లో నేను కొన్ని విషయాలు తమకు [illegible] వాస్తవాలు యధార్థమే. ప్రజా స్వామ్యాన్ని ఖూనీ [illegible] దానికి [illegible] ప్రయత్నం చేస్తున్నారు అనేటటువంటి ఏ అభిప్రాయంతో నేను కాసేపటికి [illegible]. మా పార్టీ ఏకీభవిస్తూ ఉంది. కాని అది సమంజసంగా చెప్పడానికి రూల్ ఒకటి ఉన్నది. ప్రొసీజర్ అనేది ఒకటి మనము నిర్ణయించుకొన్నాము. [illegible] భిన్నముగా స్పీకర్‌గారు నిలబడి ఉన్నప్పుడు కూడా [illegible] ఒక మోషన్ తెచ్చి మొదేచ్ఛగా చదివిన విధానాన్ని ఏ విధముగా అర్థం [illegible] కాస్త మెజారిటీ చూసి వెన్నుదన్ని ఉన్నటువంటి పభుత్వాన్ని [illegible] చేసేటటువంటి వ్యాఖ్యలు చూస్తే వికారం పుడుతోంది. [illegible] కూడా [illegible] దించే కార్యక్రమాన్ని మీరు తీసుకువచ్చి ఫెడరల్ వ్యవస్థకు [illegible] గా పరోక్షంగా ఇబ్బందులు పెడుతున్నారని అంటున్నారే ఆ ఇబ్బ [illegible] చూస్తున్నాము. అందువల్ల మనవి చేసేది ఏమిటంటే ప్రొసీజర్ ప్రకారంగా మోషన్ [illegible] చేయాలి. రూలింగ్ వారు ఏమి ఇచ్చినా రూలింగ్ అనివార్యం ఇనివెటబుల్ [illegible] అయి ఉన్నది. ఆ సర్వమస్తై న్యస్ కు కలుషితం కాకుండా నివారించవలసిన బాధ్యత కూడా మనకు ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

మోషన్ రిజెక్టు చేయవలసినదే, లేదా తరువాత మీరు తీసుకోండి రెండు గంటల తరువాత తీసికోండి, లేదా, మూడు గంటల తరువాత తీసుకోండి [illegible] మోషన్‌గా తీసుకువచ్చి ఇంత కలుషితమైన వాతావరణాన్ని సృష్టించే విధానాన్ని, [illegible] మా పార్టీ తరపున నేను నిశి [illegible] గా తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— తమకు [illegible] గౌరవానికి సంబంధించి [illegible] ఫెడరల్ వ్యవస్థకు [illegible] వదలివేస్తున్నా [illegible] నిర్ణ [illegible] చేయమని [illegible] న్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి: - అధ్యక్షా, ఈ సభలో ఇప్పటి వరకు [illegible] విషయాన్ని పరిశీలించినప్పుడు, ఒక నిష [illegible] నా అభిప్రాయాన్ని తెలి [illegible] చున్నాను. సభ యొక్క గౌరవానికి అధ్యక్ష స్థానం చిహ్నంగా ఉంటుంది. [illegible] దంలో మేము అంత పాటు పడడం లేదు. అధ్యక్ష స్థానాన్ని అగౌరవపరచడంలో మాత్రం పాటుపడుతున్నా [illegible] అనే అభిప్రాయం నాకు కలుగుతోంది. [illegible] విషయాన్ని తమ ద్వారా సభాదృష్టికి తేదల [illegible] కొన్నాను. పార్టీల పద్ధతి, [illegible]. దీనిని ఆత్మ విమర్శ చేసుకొనవలసిన అవసరం ఉందని నేను [illegible] తెలుపుతున్నాను. నాకు అటువంటి అభిప్రాయం కలిగింది. [illegible] నాకు [illegible] ప్పుడు అధ్యక్ష స్థానం యొక్క గౌరవాన్ని ప్రస్తావిస్తున్నాను

అంతేతప్ప అధ్యక్ష స్థానం గౌరవాన్ని పరిశీలించినట్లయితే, కూర్చోమనగానే కూర్చునే సభ్యులెందరు? మాకు ఇష్టం కాని విషయంలో ఆగుమని చైర్ నుంచి వచ్చే ఆదేశాన్ని ఎవరం మన్నిస్తున్నాము? ప్రతి సభ్యుడు, ప్రతి పార్టీ నాయకుడు నిర్మల హృదయంతో ఆలోచించుకొని ఏదైనా పరిష్కార మార్గం తేవాలి. లేకపోతే చలా టెక్నికల్‌కి సంబంధించిన విషయాలలో చూస్తే, ఇప్పుడు మంత్రిగారు మోషన్ మూవ్ చేశారు. ధర్మమో, అధర్మమో, పద్ధతిగా ఉందో లేదో అంటే పద్ధతిగా లేదని అన్నారు. పద్ధతిగా లేదని చెప్పే మేము, అటువంటి నైతిక హక్కు కలిగిఉన్నప్పుడు మాత్రమే ఆ పద్ధతి గురించి చెప్పగలము. లేకపోతే "దయ్యాలు వేదాలు వల్లించినట్లు" ఉంటుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ:— ఆ పని చేస్తే వేరే చేస్తున్నాము. ఎవరూ అడ్డా పోవడం లేదు.........

శ్రీ పి. వెంకటపతి: — నన్ను వదలి పెట్టి చెప్పడం లేదు. మనము అనే నేను మాట్లాడుతున్నాను. దీనికి అడ్డు కోవడం మొదలు పెడితే జనం మనల్ని నాటిస్తారు. అనేక సందర్భాలలో కొన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకొనవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు జరుగుతున్నదాని మీద మూవ్ చేసిన పద్ధతి సక్రమంగా లేదు. అంత హడావుడి పడనక్కరలేదు. మూవ్ చేసిన విషయం ఎంతో ప్రాముఖ్యత గలది. దేశ ప్రజానీకానికి, రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి సంబంధించి ఈ విషయం ఆకర్షించాలి. ప్రజలు తీవ్రంగా వ్యథ చెందుతున్నారు. దానికి ప్రభుత్వం బాధ్యత తీసుకోవాలని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

Sri A. Dharma Rao:—The whole problem arose on account of a Supplementary Question put by Sri Mysoora Reddy and subsequently the matter was raised by Sri Samarasimha Reddy. Then, it came up for discussion in the House.

Sri Vasantha Nageswara Rao:—It is a different matter, and it has no relevance to this matter.

Sri A. Dharma Rao:—I am coming to that. Please be patient. Then, it was stated—the Members have raised an allegation............

Sri N. T Rama Rao.—No, no, I object to it.

Sri A. Dharma Rao:—.................

Mr. Speaker:—It will not go into record. He is bringing extraneous matters which are not in discussion, I will not allow. It will not go on record

Now I will ask the Minister for Legislative Affairs to say something of the subject.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:-అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అని శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి గారు రైజు చేసినప్పుడు తమరు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ చెప్పవద్దనలేదు. దాని యొక్క ఆవశ్యకతను గమనించాను. తీర్మానరూపంగా తీసుకురావచ్చు. అని చెప్పిన మీదట గౌరవ రెవెన్యూ మంత్రిగారు చదవడం మొదలు పెట్టారు. అప్పుడు కొందరు సభ్యులు దానికి అభ్యంతరం తెలిపినప్పటికి, సభలో అలజడి జరుగుతోందని అన్నారు. హౌస్‌ని ఆర్డర్‌లో తేవడానికి ప్రయత్నించారు. అంతే కాని శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారిని రెజల్యూషన్ చదవవద్దని మీరు అనలేదు. కొందరు శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి గారు తీర్మానానికి అభ్యంతరం చెపుతున్నప్పుడు అలజడి గమనించి లేచారు. అది మేము గమనించాము. శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి గారిని తీర్మానం చదవ వద్దని అనలేదు. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ విషయంలో వారు తీర్మాన రూపంలో తీసుకురండి అని మీరు చేసిన సూచన ప్రకారమే తీర్మానం చదివారు. ఇప్పుడు పరిస్థితి కేవలం కేంద్ర పరిశ్రమల మంత్రిగారు రాష్ట్రంలో ఉండే విషయాలలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తెలియకుండా ఏ రకమైన ఫైనాన్షియల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్ .. (ఇంటరప్షన్స్) శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి గారి తీర్మానాన్ని సభ ఆమోదించింది. దానిని పరిగణనలోకి తీసుకురావాలి.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:— అధ్యక్షా, "Men may go and men may come but I go all for ever" అన్నట్లు పార్టీలు రావచ్చు, పోవచ్చు, ప్రభుత్వాలు రావచ్చు పోవచ్చు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—సేం థింగ్ ఎప్లయిస్ టు గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:--- నేను చెప్పదలచుకుంది ఏమంటే, పెద్దలు శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి గారు గతంలో ఎప్పటి నుంచి చూసినా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్స్ రైజ్ చేస్తూ పోవడం అనేది ఎక్కడి సిద్ధాంతం? మాట మాటకు వారు లేవవలసిన అవసరం లేదు. ఎందుకు లేస్తున్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు.

Sri N. T. Rama Rao:—Let the Hon'ble Member not intrude into the rights of the Member. He has a right to oppose, as a Member of this House. He (Sri Baga Reddy) has no right to intrude into his (Sri Srinivasul Reddy) rights.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు అది గౌరవం అనుకుంటే దురదృష్టం అని భావిస్తున్నాను. హౌస్ నడవడానికి రూల్స్, రెగ్యులేషన్స్ ప్రొసీజర్ ఉంది. ఎవరు వచ్చినా వాటిని పాటిస్తేనే గౌరవం ఉంటుంది. ఈ రూల్స్‌ని రెగ్యులేషన్స్‌ని క్రిస్టల్ క్లియర్‌గా నివేదించడం జరిగింది. అధ్యక్షా, చర్చల సమయం లో కూడా కాదు. అకస్మాత్తుగా శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి గారు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ [illegible] చర్చ జరుగుతూ మొదలు కాలేదు. వారు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు రెయిజు [illegible] చేసిన తరువాత, యిది పద్ధతి కాదంటూ తమరు చెప్పిన తరువాత కూడా వారు

ప్రొసీజర్ పాటించలేదు. వారు సభా మర్యాదను పాటించి ప్రొసీజర్ ప్రకారం చేయవలసి వున్నది. ఫేవరేటిజం, నెపోటిజం ఈ ప్రభుత్వం చేసింది అని మొన్న రెయిజ చేసిన దానికి......

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— మేము ఈ మాటలను వ్యతిరేకిస్తున్నాము.

శ్రీ ఎం. బాగ రెడ్డి:— ముఖ్యమంత్రి గారి అల్లుడు గారి గురించి చెబుతూ వున్నాను. గౌరవనీయులైన స్పీకర్ గారితో రిక్వెస్ట్ ఏమంటే......

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— నో, నో. అధ్యక్షా, నేను చెప్పేది ఏమంటే ..

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి:— అధ్యక్షా, ఆయన మాటలాడినప్పుడు నేను లేవలేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు, మంత్రులు, మేము ఎవరయినా కానివ్వండి. ఒక ప్రొసీజర్‌కు కట్టుబడి వుండవలసి వున్నది. అధ్యక్షుని గౌరవించడం కొరకు, తమ అనుమతి తీసుకొనవలసి వుండగా, తమ పర్మిషన్ లేకుండా శ్రీనివాసులు రెడ్డి గారు రిజల్యూషన్ చదివినారు. ఒక ప్రొసీజర్ ఎడాప్ట్ చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి:— అధ్యక్షా, శ్రీనివాసులు రెడ్డి గారి పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ పైన తమరు రూలింగ్ యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:— అందరూ చెప్పింది విన్న తరువాత నేను సమగ్రంగా ఒక రూలింగ్ ఇవ్వబోతున్నాను, రిజాల్యూషన్ గురించి కానివ్వండి, వేరే డిస్కషన్ గురించి కానివ్వండి. ఇంకా మనం కాలింగ్ అటెన్షన్స్ తీసుకోవలసి వున్నది. నేను ఆలోచించి చెప్పవలసి వుంటుంది. మీరు అన్నంత త్వరగా చెప్పడం బాగుండదు. నేను స్పీకర్‌గా రూలింగ్ యిస్తే. దేశ వ్యాప్తంగా దాన్ని గురించి ఆలోచించడం, దాన్ని చూడడం జరుగుతుంది. నేను తిరిగి వచ్చిన తరువాత దీని మీద రూలింగ్ యివ్వడం జరుగుతుంది.. మొన్న విద్యాసాగర్‌రావు తదితరులు ప్రివిలేజ్ మోషన్ యిచ్చారు. శ్రీ యన్. నరసింహారెడ్డి, శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగర్‌రావు గారు, ప్రివిలేజ్ మోషన్‌ను విత్ డ్రా చేసుకుంటున్నట్లు తెలిపారు. నేను ప్రివిలేజ్ మోషన్ చదివి, దాని ఆర్డర్ వినిపిస్తాను.

RULING ON THE ADMISSIBILITY OF NOTICE OF PRIVILEGE MOTION AGAINST THE CHIEF MINISTER FOR SUPPRESSION OF CERTAIN INFORMATION—DISALLOWED.

Mr. Speaker:—As per the procedure laid down, I must read the Privilege Motion.

Ruling on the Admissibility of Notice of Privilege Motion against the Chief Minister for suppression of certain information—Disallowed.

Sarvasri M. Baga Reddy, N. Narasimha Reddy, A. Dharma Rao, Ch. Jayaram Babu, Mohd. Jani, D. K. Samarasimha Reddy, B. Durga Rao and Ch. Vidyasagar Rao:—We wish to raise the Question of Privilege Motion under Rule 149 of Rules of Procedure and Conduct of the Business in Andhra Pradesh Legislative Assembly:

"While replying to the discussion on the issue of Dachavaram on 22nd July 1987, the Hon. Chief Minister had stated on the Floor of the House that he does not agree for appointment of a House Committee to go into the matter that such an appointment would go against the request of Sri P. Babul Reddy made in his letter addressed to the Chief Minister on behalf of all parties for instituting investigation by C.B., C.I.D., and that such an appointment of House Committee would amount to disrespect to Sri P. Babul Reddy and all other Opposition parties.

The Chief Minister had deliberately suppressed the subsequent letter of Sri P. Babul Reddy, dated 14th July 1987 wherein he stressed that the investigation by C.B., C.I.D. had become irrelevant and useless in view of the appointment of Dr. K. Siva Prasad Rao, the main accused in the case as Home Minister.

The Chief Minister had also given a reply to the letter trying to continue the investigation by the C.B., C.I.D.

The Chief Minister had deliberately supposed the subsequent letter of Sri P. Babul Reddy and his reply and deliberately misled the House, which has clearly constituted Breach of Privilege of the House and Members. A copy of the letter of Sri P. Babul Reddy, dated 14th July 1987 addressed to the Chief Minister and a copy of the reply of the Chief Minister, dated 15th July 1987 as well as a copy of the Press Statement of Sri P. Babul Reddy, dated 22nd July 1987 are enclosed herewith.

We request that this Privilege Motion may be referred to the Privilege Committee."

[illegible] I have given a ruling.

[illegible] perused the Privilege Motion given by Sri M. Baga [illegible] and also the copy of the letter of Sri Babul Reddy, [illegible] 1987 addressed to the Hon'ble Chief Minister, etc.

[illegible] to raise the Question of Privilege shall be governed [illegible] as laid under Rule 150, i.e., whether the matter [illegible] of the House.

[illegible] has [illegible] the investigation to be made [illegible] at the instance of the all party decision [illegible] dated [illegible] July, 1987 sent by Sri P. Babul [illegible] Hon. Members, who moved the Motion,

is that the Hon Chief Minister has deliberately suppressed the subsequent letter of Sri Babul Reddy, dated 14th July 1987 and its reply deliberately misled the House, which clearly constitute the Breach of Privilege of the House The correspondence made by Sri Babul Reddy is during the period when the Assembly in Session as such the second letter addressed by Sri Babul Reddy to the Hon. Chief Minister and his reply are matters outside the purview of the Assembly Proceedings. The Notice under Rule 304 was given in the Assembly on 9th July 1987 and any correspondence made by a non-member has no consequence whether it is placed before the House or not. It is ultimately the House which has to take decision in respect of the Motion moved by the Hon Members

On 23rd July, Sri N Narasimha Reddy and Sri Ch Vidyasagar Rao have represented to me in person that they are not interested in the Privilege Motion as such their names may not be considered as Members who had given notice.

The contents of the Privilege Motion do not disclose any valid grounds which require the intervention of the House.

As such the consent is refused for raising the Privilege Motion."

Now, I adjourn the House for tea-break. The Calling Attentions and other matters will be taken up to-morrow.

(The House then adjourned at 11-06 a.m.)

The House re-assembled at 11-25 a.m.

(Sri M. Rajaiah in the Chair.)

PAPERS LAID ON THE TABLE.

Chairman :—All Papers that are to be laid are deemed to have been laid on the Table.†††

†††The following papers were laid on the Table:—

1. Copy of the Notification issued in G.O. Ms. No. 131, General Administration (O.L.-I) Department, dated 26th March 1987.

2. Copy of the Notification containing Amendments to the Andhra Pradesh Co-operative Societies Rules, 1964 issued in G.O. Ms No 20, Food and Agriculture (Co-op.-IV) Department, dated 16th January 1987, G.O. Ms. No. 354, Food and Agriculture (Co-op.-IV) Department, dated 29th June 1987 and G.O. Ms. No. 359, Food and Agriculture (Co-op IV) Department, dated 2nd July 1987.

3. Copy of the XI Annual Report and Accounts for the year 1979-80 of Andhra Pradesh Fisheries Corporation Limited together with the Audit Report.

IV. ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1987-88.

Demands for Grants—

Demand No. XV —Public Works.
Demand No. XLIV—Roads and Bridges.
Demand No. IX —Transport Department.
Demand No. XLIII—Minor Port Development.

—Continued.

Chairman:—Sri A. Lakshminarayana will speak.

శ్రీ ఎ. లక్ష్మీనారాయణ:—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు రోడ్లు, రవాణా డిమాండుపై చర్చ ప్రారంభించబోతున్నాను. (11-30 a.m.) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం వైశాల్యంలో కాని జనాభాలో గాని అయిదవ ర్యాంకులో వున్నాయి. 1982-83 లో మన రోడ్లు చాలా తక్కువగా అభివృద్ధి చెందాయి. రోడ్ల పొడవు విషయంలో మన రాష్ట్రం పదవ ర్యాంక్‌లో వున్నది. మొత్తం భారతదేశంలో అన్ని రకాల వెహికిల్స్‌ను లెక్క వేస్తే ప్రతి లక్ష జనాభాకు 980 వెహికిల్స్ వుంటే మన రాష్ట్రంలో లక్ష జనాభాకు 750 వెహికిల్స్ మాత్రమే వున్నాయి ఇటీవల మన రాష్ట్రంలో వెహికిల్స్ పెరుగుతున్న మాట వాస్తవమే. ఇప్పుడు టాక్స్ రేట్స్ సవరించారు. 86-87 వరకు మనకు 120 కోట్లు రూపాయలు పన్నుల ద్వారా ఆదాయం వస్తున్నది. కాని దానికి తగినట్లు మన బడ్జెటులో కేటాయింపు లేదు మన రోడ్లకు దాదాపు 80 కోట్ల రూపాయలు కావాలని డిమాండులో చూపారు. దానిలో 54 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించడం జరిగింది. నేషనల్ హైవేస్ రోడ్లకు 86-87 లో 643 లక్షలు ఇస్తే 87-88లో 641 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించారు. నేషనల్ హైవే రోడ్లకు సరిఅయిన కేటాయింపు లేనందున యాక్సిడెంట్స్ రోజురోజుకూ పెరుగుతున్నాయి. ఒక రూట్‌లో నడిచే బస్సు వేగానికి అదే రూటులో నడిచే లారీ వేగానికి సంబంధం లేకుండా వుంది. ప్రైవేటు వాహనాలు చాలా స్పీడ్‌గా నడవడం వల్ల యాక్సిడెంట్స్ ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. వాటి వేగం తగ్గించడానికి చర్యలు తీసుకోకపోతే యాక్సిడెంట్స్ తగ్గవని మనవిచేస్తున్నాను. అయితే ఇంకా జాతీయం చేయవలసిన రోడ్లు చాలా వున్నాయి. బ్రేకు ఇన్‌స్పెక్టర్స్ వారికి ముట్టేది ముట్టితే తప్ప పర్మిషన్ ఇవ్వరు. బ్రోకర్ ద్వారా వెడితే తప్ప లైసెన్సులు పర్మిషన్సు రావు. లంచగొండితనాన్ని తగ్గించటానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ మధ్య బస్ చార్జీలు కిలోమీటర్‌కు ఒక పైస పెంచారు. కాని గ్రామాలలో ప్రజలు [illegible] కిలోమీటరుకు ఏిబయి పైసలు పెంచినట్లు బాధపడుతున్నారు. పెంచినధరలను తగ్గించాలని ప్రజలు ఆందోళన చేస్తున్నారు కనుక దాని విషయం కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. అన్ని రూట్స్‌కు బస్సులు వేస్తామని చెబుతున్నారు. [illegible] బస్సులు వేయులేదు. దీనిగురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను [illegible] లో [illegible]యున్నారు. ప్రైవేటువారు కూడ బస్సులేస్తున్నామని

చెప్పారు. కాని ఆచరణలో బస్సులు వేయడం లేదు. లక్షలరూపాయలు ఖర్చు పెట్టి కొత్త రూట్సును వేశారు. ప్రైవేటు బస్సులు మాత్రము యిష్టము వచ్చినట్లుగా క్రిందా పైనా పాసింజర్సును కూర్చోబెట్టుకొని తిరుగుతున్నాయి. అట్లా ప్రజలు యిబ్బంది పడుతుంటే మాత్రము ప్రభుత్వంకాని కార్పొరేషనుకాని పట్టించుకోవడం లేదు. ఇక్కడ చేసిన ఆందోళన ఫలితంగా కార్పొరేషనువారు కాగితాలను మాత్రము పంపించారు. కాని బస్‌డిపోలోమాత్రం డిపో మేనేజరు ప్రైవేటు వారితో లాలూచీ పడి బస్సులు వేయకుండా చేస్తున్నారు. ఉదాహరణకు సూర్యాపేట డిపో మేనేజరుకు కార్పొరేషను లెటరు చూపిస్తే డేట్స్ పెట్టి బస్సులు వేయ లేదు. ఇక రోడ్ల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా వుంది. వాటికి కావలసిన డబ్బు యివ్వడం లేదు. ఉన్న రోడ్ల పరిస్థితి గురించి యిదివరలో ఓట్ ఆన్ ఎకౌంటు సందర్భములో, అంతకుముందు సెషనులో కూడ వివరించడం జరిగింది. రోడ్ల పరిస్థితి ఎంత అధ్వాన్నంగా వుందంటే. యివాళ వచ్చిన డ్రైవరు రేపు రావడానికి ఆందోళన పడుతున్నాడు. టైర్సు దెబ్బ తినిపోతున్నవి. రోడ్సు ఏమాత్రము సక్రమంగా లేని పరిస్థితిలో వున్నవి. ఉదాహరణకు సూర్యాపేట నుంచి గరిడేపల్లికి వచ్చే రూటు అధ్వాన్న పరిస్థితిలో వుంది. ప్రయాణం చేయడానికి వీలు లేకుండా వుంది. ఆ రూటు విూరిచ్చిన నోటులో చేర్చబడి లేదు. ఏ ఏ రూట్సు అయితే తీసుకుంటున్నారో, వాటి లెక్కలు యిక్కడ యిచ్చారు. పూర్తి చేసినవాటి లెక్కలు కూడా యిచ్చారు. చేయబోయే వాటి లెక్కలు యిచ్చారు వాస్తవంగా పనికి రాని రోడ్సు ఏవైతే వున్నాయో వాటి వివరాలు మాత్రము దీనిలో లేవు మా నల్లగొండ జిల్లాలో సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలు వున్నరూట్సు చాలా అధ్వాన్నంగా వున్నవి. నేరేడుచర్ల టు జాన్‌పాడ్ లాంటి రోడ్లు పూర్తిగా దెబ్బ తిని వున్నవి. 50 60 సార్లు అప్ అండ్ డౌన్, ఆరోడ్లు మీద వ్యాపారం సంబంధమైనటువంటి సిమెంటు లారీలు తిరుగుతూన్నాయి. అవి పూర్తిగా చెడిపోయి వున్నవి. వాటికి ఏ మాత్రము కేటాయించినట్లు కన్పించడం లేదు. అదే విధంగా మిర్యాలగూడ టు సూర్యాపేట వయా చిన్నపల్లి రూటుకు కూడా ఏమి కేటాయించలేదు. ఇదివరలో మునగాల పరగాణాగా వున్న ప్రాంతము మా తాలూకాలో కలిసిన తరువాత మునగాల టు హుజూర్‌నగర్—కొంత రూటును ఇందులో పెట్టారు. మిగతా రూట్లను పెట్ట లేదు. మొత్తానికి నల్లగొండ జిల్లాలలోనే గాకుండా మిగతా జిల్లాల్లో కూడ రోడ్లు అధ్వాన్నంగా వున్నవి. రోడ్లు సరిగా వుంటే నష్టంరాదు. నష్టం రాకుండా వుండాలంటే రోడ్ల కొరకు తగిన బడ్జెటును కేటాయించాలి. వనరులు వున్నవి. 125 కోట్ల ఆదాయం వస్తున్నది. ఆ ఆదాయాన్ని ఖర్చు పెట్టే స్థితిలో ఎందుకు లేము అనేది ఆలోచించి ఈ వ్యవహారాన్ని సరిచేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ బడ్జెట్టును యింకా పెంచాలి. మన కార్పొరేషను బస్సులు ప్రైవేటు బస్సుల కంటే అధ్వాన్నంగా వున్నవి. మన బస్సుల్లోని సీట్ల పైన దుమ్ము ధూళి వుంటుంది. ప్రక్క అద్దాలు పగిలిపోయి అధ్వాన్న పరిస్థితిలో వుంటాయి. వాటిని పట్టించుకునే నాథుడు లేడు.

బస్సు స్టేషన్సులో ... హోటళ్ళు పెడితే. డబ్బుకు ఆశపడి హోటళ్లను వేలం వెయ్యడానికి ... కాంట్రాక్టర్లకి ఇచ్చి ... మూసిబడి వున్నవి. దాని ఫలితంగా ప్రజానీకం ఇబ్బందికి గురి అవుతున్నారు. ఇక్కడ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ ... అని ఇచ్చారు. మంచినీళ్లు ఏర్పాటు చేశాం .. బస్సు షెడ్స్ కట్టడానికి ఏర్పాటు చేశాం ... అయిది చేశాం అని లిస్టు పెద్దగా ఇచ్చారు. ... కొన్ని వున్నవి. ఇదివరలో ఆయా గ్రామాల ప్రజలు బస్ ... కొరకు బస్ ... అడిగి వున్నారు. ఎక్కడ పెట్టాలనే దానిని ... చూపించి వున్నారు. కీలకమైనటువంటి మండల సెంటర్సులో బస్సు షెల్టర్సును ఏర్పాటు చేయాలని చెప్పాం. ఎన్నింటి గురించి యాక్షను తీసుకోబోతున్నారో, దానికి సంబంధించి 55-60 లెక్కలు ఇచ్చారు. కాని ఇదివరలో ... చర్య ఈనాటి వరకు తీసుకోలేదు. ఈ హౌసును సంతృప్తిపరచడానికి ... ప్రకటన చేసి ప్రసంగించారు. వాస్తవంగా చర్య తీసుకోలేదు. ప్రజలు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఎండాకాలంలో వర్షాకాలంలో మండల సెంటర్సులో కూడా బస్ షెల్టర్సు లేక ప్రజలు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. వెంటనే బస్ షెల్టర్సును కట్టాలనీ మనవి చేస్తున్నాను. పోతే అయిదారు బస్ డిపోలను కట్టారు. వాటిని పూర్తి చేసి అయిదారు నెలలు అవుతుంది. ఎన్నో లక్షలు ఖర్చు పెట్టి కట్టించారు. ఎంతో వడ్డీ అవుతుంది. వాటికి ముహూర్తాలు ప్రకటించారు. అయినా ఆ బస్సు డిపోలను ఓపెన్ చేయ లేదు వాటిని ఓపన్ చేయడానికి తక్షణమే చర్య తీసుకోవాలి. బస్సు షెల్టర్సు కొరకు ఈ బడ్జెట్టులో కేటాయింపులు ఎక్కువ చేయాలి. ఇచ్చిన డబ్బు చాలదు. మావద్ద ఓడపల్లి దగ్గిర బ్రిడ్జిని ప్రైవేటు పద్దతి మీద అప్పులు తీసుకొని చేయడానికి బాధ్యత తీసుకున్నారు. గొప్ప విషయం. దానిని సాధ్యమైనంత తొందరగా పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ బడ్జెటును యింకా పెంచాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. మల్లేశ్ (ఆసిఫాబాద్):— అధ్యక్షా, రోడ్లు, భవనాలు, — రవాణా ఓడరేవులకు సంబంధించిన మంత్రులు ప్రవేశపెట్టినటువంటి డిమాండ్లను పరిశీలిస్తే మాటలు ఎక్కువ చేతలు తక్కువ అనే భావన కలుగుతుంది. *** ఇది పాలన అని చెప్పక తప్పదు అని యీ సందర్భంగా మనవి చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఫ్యాక్ట్సు అండ్ ఫిగర్సు యీ నివేదికలో వున్నవి. ఇది యథాతథా విధానము కొనసాగించే పద్ధతి తప్పితే మరేమి కాదు. ఈనాడు 2,352 కి. మీటర్ల జాతీయ రహదారులు, 33,934 కి. మీటర్ల రాష్ట్ర రహదారులు, జిల్లాలకు సంబంధించిన, రహదారులు వున్నవి.

గౌరవ సభ్యులు *** అని నారు అన్నారు. దానిని రికార్డు నుండి తొలగించాలి.

చైర్మన్:— *** అనేది రికార్డు నుండి తొలగించబడుతుంది.

***Expunged as ordered by the Chair.

Sri M. Baga Reddy:—Your ruling is wrong. What is unparliamentary here? What are the unparliamentary words used? మీరు రూలింగ్ యిచ్చే దానికి-అర్బిట్రరీగా డిస్క్రిషన్ ను యూజ్ చేయడానికి వీలు లేదు. ఎన్ని సంవత్సరాలు అయినా ఇటువంటి పదాలను ఎక్స్‌పంజ్ చేసినట్లు లేదు. అటువంటి అధికారం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. మల్లేశ్:–2,352 కిలో మీటర్ల జాతీయ రహదారులకు, 33,934 కిలో మీటర్ల రాష్ట్ర, జిల్లా రహదారులకు సంబంధించినటువంటి రోడ్లను బాగు చేయడానికి, కొత్త రోడ్ల నిర్మాణం చేయడానికి, రాష్ట్ర ప్రజా రవాణా సదుపాయాలను పెంచే పద్ధతులను మెరుగు పరచడానికి ఏ మాత్రం దీనిలో తావు కనిపించడం లేదు. మంత్రులు పెట్టిన కేటాయింపులు పరిశీలిస్తే వాటిని మెరుగుపరచడానికి ఏ మాత్రం తావు కనిపించడం లేదు. ఇది చాలా శోచనీయమైన విషయం. ఈ కేటాయించిన నిధుల గురించి అటు వైపున ఉండే శాసన సభ్యులకు కూడా తెలుసు. దీనిలో 50 శాతము అమౌంటు మధ్యదళారీలు, అవినీతి పరులైన ఉద్యోగులు కాజేస్తున్నారు. ఈనాడు ఉద్యోగులలో అవినీతి విలయ తాండవం చేస్తున్నది. ఈ తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత 10 రెట్లు లంచగొండితనం పెరిగింది కాని తగ్గలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి: మీరు రికార్డు నుంచి తొలగిస్తున్నట్లు చెప్పారు. ఆ పదం అన్ పార్లమెంటరీ కాదు. అది తప్పేమీ కాదు. అందుచేత దానిని తిరిగి పునరాలోచన చేయండి.

చైర్మన్:– సరే కూర్చోండి.

శ్రీ జి. మల్లేశ్:– ఈ రాష్ట్రంలోని ప్రధానమైన రోడ్లకు సంబంధించిన సమస్యను వంతెనలకు సంబంధించిన సమస్యను ఇంకొకసారి ఈ ప్రభుత్వానికి మనవి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రజా కార్యక్రమాలు చేయడంలో ఈ ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి ఉందా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. మంచిర్యాల–రామగుండం మధ్య ఉన్న వంతెనకు ముఖ్యమంత్రిగారు కొబ్బరికాయ కొట్టి శంకుస్థాపన చేసారు. 10 సంవత్సరాలు అయినా దానిని ఇంతవరకు పూర్తి చేయడం జరగలేదు. అది ఆదిలాబాదు, కరీంనగర్, వరంగల్ జిల్లాల రహదారికి ఎంతో ఉపయోగపడుతుంది. తెలంగాణా ప్రాంతానికి చెందిన రోడ్ల విషయంలోను బ్రిడ్జిల విషయంలోను ఎంతో పక్షపాత ధోరణితోను, బాధ్యతారహితంగాను ఈ ప్రభుత్వం కేటాయింపులు చేయడం జరుగుతున్నది. నిన్న ట్రాన్స్‌పోర్టు మినిస్టరు గారు ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో పర్యటన చేసి వచ్చారు, సంతోషం. వారు ఆ జిల్లా రోడ్లు స్వయంగా చూసి వచ్చారు. మాకు మంత్రిగారి టూర్ ప్రోగ్రాం తెలియలేదు. అయినా వారు వచ్చారని తెలిసి కలుద్దామని పోతే కలియలేదు. వారు తిరిగిన రోడ్లలో ఒక రోడ్డును చూసే ఉంటారు. బోయపల్లి నుంచి బెల్లంపల్లి మధ్య ఉండే రోడ్డు నాలుగు కిలో మీటర్లు. ఆ రోడ్డు వేయ

డానికి మూడు సంవత్సరాలు పట్టింది. ఇంకా ఒక కిలో మీటరు అలాగే ఉంది. విన్న మంత్రిగారు స్వయంగా చూసి రావడం జరిగింది. కరీంనగర్—చంద్రపూర్ రోడ్డు, హైదరాబాద్—కరీంనగర్ రోడ్డు, నల్గొండ రోడ్డు మొదలైనవి చాలా అధ్వాన్నమైన పరిస్థితులలో ఉన్నాయి.

కోల్ సెస్ నిధులను ఆ కోల్ ఉన్న పట్టణాలకు కేటాయించకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అవసరాలకు వాడుకోనడం జరుగుతున్నది. అది సరైన పద్ధతి కాదు. ఈ సెస్ ద్వారా వచ్చిన కోట్లాది రూపాయలను ప్రభుత్వం తన ఇష్టం వచ్చిన పద్ధతులలో వాడుకోకుండా ఆ బొగ్గు గనులు ఉన్న పట్టణాలకు వాడాలని మనవి చేస్తున్నాను.

జాతీయం చేసిన బస్ రూట్సుకు 400 బస్‌లను తయారు చేసి పంపించడం జరిగింది. విశాఖ పట్టణం, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలకు సంబంధించి 13 కోట్లతో 400 బస్‌లను తయారు చేసి అక్కడికి పంపించడం జరిగింది. ప్రయివేటు యజమానుల ఒత్తిడికి లొంగి ప్రయివేటు యజమానులతో చేతులు కలపడం వల్ల ఇప్పటికే ప్రారంభించవలసిన రూట్సు ప్రారంభించలేదు. ఇది శోచనీయమైన విషయం. ఆ రూట్సులో వెంటనే బస్‌లను ప్రవేశ పెట్టాలని కోరుతున్నాను. మంత్రివర్గం మార్పు చెందడం వల్ల ఈ కార్యక్రమం ఆగిపోయిందా? అసలు ఎందుకు ఆగిపోయిందని అడుగుతున్నాను. దానికి జవాబు చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రయివేటు యజమానులు తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు బస్‌లు త్రిప్పుతున్నారు. ఆర్. టి. సి. ఆదాయం దెబ్బతింటున్నది. ఆర్. టి. ఒ. లు తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు పర్మిట్స్ ఇస్తున్నారు. కొంత మంది అయితే 10, 15 బస్‌లు కంపెనీల పేరుతో తీసుకొని నడుపుతున్నారు. వారికి పర్మిట్సు దొరుకుతున్నాయి. ఇది సరైన పద్ధతి కాదు. ఈ ఆర్. టి. ఎ. ఆర్. టి. ఒ. ఆఫీసులలో లంచగొండితనం విలయ తాండవం చేస్తూ ఉండడం వల్ల ఇది జరుగుతున్నది. గ్రామీణ ప్రాంతీయ రూట్సు 143 మాత్రమే ఉన్నాయని చెప్పారు. ఈ రూట్సును ఇంకా పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. ఆర్. టి. సి. బస్‌ల పరిస్థితి ఎలాగుందో మంత్రిగారికి మనవి చేస్తాను. ఒక రోజు ఒక గంట మంత్రిగారు గౌలిగూడ బస్ డిపోలో ఉండి చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. మంత్రిగారు ఆ బస్‌ల పరిస్థితి చూడాలి. తెలంగాణా ప్రాంతానికి డబ్బా బస్‌లను వేస్తున్నారు. కరీంనగర్‌కు [illegible] రూట్సులో మంచి బస్‌లను వేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ వ్యత్యాసం ఎలాగు ఉంటున్నదో మంత్రిగారు స్వయంగా చూస్తే తెలుస్తుంది. తెలంగాణా ప్రాంతం [illegible] ప్రజలు నిలదీసి అడుగుతున్నారు. బస్‌లలో శాసన సభ్యులకు సీట్లు రిజర్వేషను గురించి సర్క్యులర్సు, ఆదేశాలు జారీ చేసామని చెబుతున్నారు. ఆ సీట్లలో ఎవరైనా ముందుగా కూర్చుంటే వారితో తగాదాలు పడి రావలసిన పరిస్థితి [illegible]ది. శాసన సభ్యులు, ప్రజా ప్రతినిధులు ఏ ప్రదేశంలో ఎక్కినా ఆ [illegible] [illegible] ప్రయాణీకులతో దెబ్బలాటలు జరుగు

తున్నాయి. అది మంచి పద్ధతి కాదు. మేము కమ్యూనిస్టులం కనుక మేము ఎడ్జెస్టు అవుతున్నాము. అందుచేత ఆ రిజర్వేషను సక్రమంగా పాటించవలసిన పరిస్థితి ఉండాలి.

హైదరాబాద్‌లో టికెట్ లేని ప్రయాణికులను వేదించే కార్యక్రమానికి మాను కొనడం జరుగుతున్నది. ఇది సరైన పద్ధతి కాదు. తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు ప్రయాణికుల మీద పెనాల్టీలు వేస్తున్నారు, కండక్టర్ల మీద చర్యలు తీసుకొంటు న్నారు. ప్రయాణికుల మీద 5 రు. ల కన్నా ఎక్కువ పెనాల్టీ వేయకుండా చూడ వలసిన అవసరం ఉంది.

ఆర్. టి. సి. లో 80 వేల మంది కార్మికులు ఉన్నారు. ఈ 80 వేల మంది కార్మికులు, మేనేజిమెంట్లు కలిసి పని చేస్తూ ఉండడం వల్ల ఆర్. టి. సి. లాభాలు ఆర్జిస్తున్నది. దీనికి సంతోషించవలసిందే. కాని ఈ 80 వేల మంది కార్మికుల మీద పని భారం పెంచే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. డాక్టరు చెన్నారెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు 1:11 అని ప్రవేశ పెట్టారు. అది ఈ ప్రభుత్వం 1:8 చేయాలనే ఆలోచనలో ఉంది. దీని వల్ల వర్కర్సుకు పని భారం పెరిగే అవకాశం ఉంది. ఏ పరిస్థితులలోనైనా సరే ఇది సహించరానిదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది సరైన పద్ధతి కూడా కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పని భారం తగ్గించాలి. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆర్.టి.సి. కి రు. 50 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం 25 లక్షలు మాత్రమే యిచ్చింది. ఏదో ఇచ్చి పెత్తనం చేసే పరిస్థితి ఉంది. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు — రెండూ ఆర్. టి. సి. కి నిధులు సమకూర్చవలసిన అవసరం ఉంది. ఈవేళ అనేక రోడ్డు ప్రమాదాలు జరుగు తున్నాయి. పని గంటలకు నియమ నిబంధనలు లేవు. లారీ డ్రయివర్సుతో తమ ఇష్టం వచ్చిన పద్ధతులలో పని తీసుకొంటున్నారు. 24 గంటలు పని తీసు కొంటున్నారు. దీని వల్ల యాక్సిడెంట్సు జరుగుతున్నాయి. వారికి కనీస వేతన చట్టాలను అమలు చేయ డం లేదు. ఆ పని గంటల నియమ నిబంధనలు లేకపోవడంవల్ల మోటారు రవాణాలో ఉన్నటువంటి కార్మికులు ఇబ్బందులపాలు అవుతున్నారు. కాగజ్‌నగర్‌లో పెద్ద ఆందోళన ఉంది. అక్కడి యజమానులు పని గంటలు నిర్ణయించక పోవడంవల్ల సమ్మె చేసే పరిస్థితి దాపురించబోతున్నది. దీనిమీద ప్రభుత్వం కటిన చర్యలు తీసు కోవాలి. వారి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, వారి వేతనాలు, వారి పని గంటలు అన్నీ అమలు జరుపవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది.

బెల్లంపల్లిలో బస్ స్టాండు నిర్మించాలని గత నాలుగు బడ్జెట్ సమావేశాల నుంచి మేము చెబుతూ ఉండడం కడతామని చెబుతూ ఉండడం జరుగుతున్నది. స్థలం కేటా యించి ఎన్నోసంవత్సరాలు అయినప్పటికీ, ఈ నివేదికలలో వ్రాస్తున్నప్పటికి బెల్లంపల్లిలో

బస్ స్టాండు నిర్మించలేదు. ఇప్పటికి [illegible] గురు మారారు. ఆ మంత్రిగారూ దానికి వాగ్దానాలు చేసారు. ముఖ్యమంత్రిగారు [illegible] వచ్చిన సందర్భంలో బస్ స్టాండు ఇస్తామని చెప్పారు. ఆ పట్టణంలో 70, 80 వేల మంది జనం ఉన్నారు, అటువంటి పట్టణంలో బస్ [illegible] బాధ ఉంది అక్కడి ప్రజలు ఆందోళన [illegible] చేయకపోతే నేను పెద్ద ఆందోళనా కార్యక్రమానికి [illegible] నిరాహార దీక్షకు పూనుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. [illegible] బస్ స్టాండు [illegible] నిర్మించాలని కోరుతున్నాను. రోడ్ల సంబంధించి [illegible] రోడ్లను [illegible] ధించిన విషయంలో గాని - రోడ్ల అభివృద్ధి చెందటం లేదు. [illegible] ఎన్ని మాటలు చెప్పినా ఉపయోగం లేదు. డబ్బు కేటాయింపు చేసినా — [illegible] సంఖ్య పెంచితేను జరిగేది ఏమీ లేదు. అలాగే ఈ బడ్జెటులో సంబంధించిన బ్రిడ్జిల విషయంలో కూడా సరైన నిర్ణయం తీసుకోవాలని తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈరోజు నాలుగు డిమాండ్ల మీద మాట్లాడవలసిన అవసరం ఉంది అయితే దీనికి మొదట మీతో ఒక విషయం కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం నీతి నిజాయితీ మేరకు నడవాలంటే, ప్రతిపక్షాలు ఇచ్చిన సూచనల ప్రకారం నడిస్తే. వారు ఇచ్చిన వాగ్దానాలు నెరవేర్చిన వారవుతారు. ఈనాడు ప్రతి గ్రామానికి రోడ్డు అవసరం ఉంది — ప్రతి గ్రామానికి బస్సు అవసరం ఉంది — ప్రతి జిల్లాను జాతీయం చేయవలసిన అవసరం ఉంది, అయితే ఆనాడు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలో ప్రతి గ్రామానికి రోడ్డు వేస్తామని, ప్రతి గ్రామానికి బస్సు వేస్తామని వాగ్దానం చేశారు. కాని తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాక ముందు ప్రతి జిల్లాలోని బస్సులను జాతీయం చేస్తామని వాగ్దానం చేసి అధికారములోకి వచ్చింది. అయితే ఈనాడు మన దేశంలో ఎన్నో గ్రామాలు ఉన్నాయి, దాదాపు ఈనాడు భారతదేశంలో 5 లక్షల 90 వేల గ్రామాలు ఉన్నాయి. అందులో ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో 4,744 గ్రామాలలో మాత్రమే బస్సులు వెళ్లేందుకు అవకాశం ఉంది. 12,572 గ్రామాలలో మాత్రం రోడ్లు లేవనే విషయం గమనించాలి. అయితే రోడ్లు, భవనాల పద్దు చూచినట్లయితే ఎంతవరకు వారు ఇస్తున్నారు అనే విషయం ఎంత కేటాయిస్తున్నారనే విషయం మనం తీవ్రంగా ఆలోచించాలి. కేవలం 177 కోట్ల 88 లక్షల 11 వేల రూపాయలు మాత్రమే కేటాయించడం జరిగింది. దీని వల్ల ఈనాడు అవి ఎంత త్వరగా అభివృద్ధి చెందాలో ఎంత త్వరగా జాతీయ రహదారులు ఏర్పాటు చేయాలో. గ్రామ గ్రామానికి ఏరకంగా రోడ్లు వేయించడానికి ప్రయత్నం చేయాలో — అది పూర్తిగా కుంటుపడిపోతున్నది. భవనాల విషయంలో ఈ ప్రభుత్వం వచ్చాక రహదారి బంగళాలు ఏమీ కట్టలేదు. రహదారి బంగళాలను కేవలం మెయింటెనెన్స్ చేసి, ఫర్నిచరు సమకూర్చి, ప్రజలకు అధికారులకు అందుబాటులో [illegible] ఉపయోగపడేటట్లు చేయడం లేదు, ఎప్పుడైనా జిల్లాకు

పర్యటనకు వెళితే గెస్ట్ హవుసులకు వెళితే. ఫర్నిచర్ ఉండదు, ఏ సౌకర్యము ఉండదు, కూర్చోడానికి కనీసం కుర్చీ కూడా ఉండదు. రహదారి బంగళాలకు ఈ దుస్థితి ఏర్పడిందంటే ఏమి కారణం? మెయింటెనెన్సు క్రింద ఏమీ ఖర్చు చేయకుండా దోచుకుంటున్నారని ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఈ మెయింటెనెన్స్ కోసం కోట్ల రూపాయలు కేటాయించుకొని సక్రమంగా ఖర్చుచేయడం లేదని పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటు మీద చాలా నిందలు ఉన్నాయి. దాని అరికట్టడానికి విజిలెన్స్ సెల్ పెట్టి సి.ఇ.ల మీద చర్య తీసుకోవాలి. ఒక బ్రిడ్జెస్ విషయం ఆలోచిస్తే — రహదారులలో ఉన్న బ్రిడ్జెస్ స్ట్రెయిట్‌గా ఉన్నచోట లేకుండా అన్నీ కర్వ్స్ ఉన్నచోట తీసుకుంటున్నారు. నేషనల్ హైవేలు, ఇతర రోడ్లు స్ట్రెయిట్‌గా కాకుండా అన్నీ కర్వ్స్ పెట్టి చేస్తున్నారు. స్ట్రెయిట్‌గా వేయడానికి శ్రద్ధ వహించడం లేదు. అందువల్ల ఏక్సిడెంట్స్ జరుగుతున్నాయి. ఈనాడు గొప్పగా చెప్పుకొంటున్నారు ఏక్సిడెంట్స్ తక్కువ అవుతున్నాయని అది నిజమైన విషయం కాదు. ప్రతిరోజు ఎక్కడో అక్కడ ట్రక్స్ పడి ఏక్సిడెంట్స్ అవుతున్నాయి. ప్రాణ నష్టాలు జరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వం ఈ నేషనల్ హైవేలలో రోడ్డును చక్కగా కర్వ్స్ లేకుండా చేయాలని కోరుతున్నాను. పబ్లిక్ వర్క్స్‌లో ఇచ్చిన బడ్జెటులో కొంతైనా భవనాలకు ఖర్చుపెట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఇది విద్యా విషయంలో మాట్లాడ వలసిన అవసరం ఉన్నప్పటికి — ప్రభుత్వంలో ఉన్న అనేక భవనాలకు ముఖ్యంగా పాఠశాలల భవనాలకు మెయింటెనెన్సు సక్రమంగా జరగడం లేదు. ఎన్నో పాఠశాలలు భూమట్టం అయిపోతుంటే కొంతైనా మెయింటెనెన్సుకు ఎందుకు ఖర్చుపెట్టడం లేదు? భవనాలకు మెయింటెనెన్సు చేయ వలసిన అవసరం ఉందా? లేదా? కొత్తవి కట్టించడం లేదు — ఎప్పటి నుంచో ఉన్న వాటి కైనా మెయింటెనెన్సు సరిగ్గా జరగడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

నేను ఒక విషయం స్పష్టంగా చెప్పదలచుకొన్నాను. మహాత్మాగాంధీ మన దేశ స్వాతంత్ర్యం సముపార్జించడానికి తన ప్రాణాన్ని కూడా త్యాగం చేసిన వ్యక్తి. మన రాష్ట్రంలో రాజధాని నగరంలో సంగమం. యిక్కడ హిమాయత్‌సాగర్, మూసీనది, ఉస్మాన్‌సాగర్ కలిసేటటువంటి చోటు యేదైతే ఉందో అక్కడ మహాత్మాగాంధి జ్ఞాపకార్థం యేర్పాటు చేసిన కుటీరం యేదైతే ఉందో దాని విషయం నేను రెండు సంవత్సరముల నుంచి చెబుతున్నప్పటికి ఆర్ అండ్ బి, పి.డబ్ల్యు.డి. వారు దానిని డెవలప్ చేయడం లేదు. అటువంటి పవిత్రమైన కుటీరాన్ని డెవలప్ చేయకుండా కేవలం దానికి ఒక కాంపౌండ్ వాల్ నిర్మించి ఒక గేటు మాత్రం పెట్టడం జరిగింది దానికి ఒక గార్డెన్ కాని, ఒక వాచ్‌మన్‌ను నియమించి అక్కడ కరెంటు, నీటి సౌకర్యం కనీస సౌకర్యాలు మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 40 సంవత్సరములు అయినా యేర్పాటు చేయకపోవడం అందుకు చింతిస్తున్నాను. అటువంటి పవిత్రమైన స్థలాన్ని అభివృద్ధి చేయాలని కోరుతున్నాను. తర్వాత యీ ఎ.పి. ఎస్. ఆర్.టి.సి. విషయ

నికి వస్తే యీ నాడు బడ్జెటు సమావేశంలో వారి డిమాండ్స్ అందమైన పుస్తకాలలో ప్రచురించడం జరిగింది. ప్రజా సేవయే మా కర్తవ్యం అని భావించే యీ సంస్థ ప్రజలకు మేలు కలుగచేసే సంస్థదా అంటే యీ నాడు అధిక ధరలతో బాధ పడేటటువంటి ప్రజానీకానికి యీ నాడు బస్సు రేట్లు పెంచుతూ పోతోంది కాని తగ్గించడం లేదు. వారికి బస్సు సౌకర్యం కల్పించవలసిన అవసరం ఉన్నా కాని ఆ సౌకర్యం కల్పిస్తున్నదా? అని అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడే ఒక సోదరుడు చెప్పినారు. ఈనాడు ఎ.పి.ఎస్.ఆర్. టి.సి. లో ఒక బస్సుకు 8.5 వరకు వర్క్‌మెన్ అప్పాయింట్ చేయడం జరుగుతోంది. గత ప్రభుత్వంలో ఒక బస్సు 11 పైన వర్క్‌మన్‌ను యిస్తున్నది ఉండేది. ఈనాడు దానిని తగ్గించి వారి యొక్క రక్తాన్ని పీడించి మేము లాభాలు గడుస్తున్నామని చెబుతున్నాను.

ఈనాడు ఎ. పి. ఎస్. ఆర్. టి. సి యెంత లాభాలు గడిస్తున్నారనే విషయం మనకు తెలియచెప్పడం జరిగింది. నేను యీ లాభాలు గురించి చెప్పదలచుకున్నాను. మీకు వచ్చేటటువంటి రూ. 6 కోట్ల 46 లక్షలు లాభం మీరు చూపించింది తప్పుడు లెక్కలని దానిని ఒప్పుకోవాలని చెబుతున్నాను. ఈనాడు ఎ. పి. ఎస్. ఆర్. టి. సి. కి దాదాపు రావలసిన లాభం రూ. 44 కోట్ల 43 లక్షలు ఈ రూ. 44 కోట్ల 43 లక్షలలో యీ నాడు బస్సు రేట్లు పెంచినప్పుడు సమ్మెలు కాని, యాక్సిడెంట్స్ కాని డీజిల్ కాని యితర కారణాల వల్ల కాని వారికి నష్టాలు వచ్చినవి రూ. 28 కోట్ల 46 లక్షలు మాత్రమే ఉంటాయి. కాని వారికి నికరంగా లాభాలు రావలసింది రూ. 15 కోట్ల 58 లక్షలు అయితే యీనాడు వారు మనకు బుక్‌లో చూపించిన పద్ధతిలో రూ. 6.4 కోట్లు చూపిస్తున్నారు. దాదాపు రూ. 10 కోట్లు యేమి అయింది? ఈ రూ. 10 కోట్లు ఎ. పి. ఎస్. ఆర్. టి. సి లో యెవరి జేబులోకి పోతున్నాయి? ఈనాడు ప్రజలకు అధిక రేట్లు వేసి యీ రకంగా దోచుకొని తింటూ ఉంటే దానిని యే విధంగా అరికడతారని అడుగుతున్నాను. తర్వాత యీ బస్సు మెయిన్‌టెనెన్స్ విషయానికి వస్తే యీ మెయిన్‌టెనెన్స్ వర్క్‌షాపులో ఒక్కొక్క బస్సుకు 3 గంటలు సమయం అవకాశం ఇస్తున్నారు. కాని వారు ఒక గంట కూడా దీనికి అవకాశం కల్పించడం లేదు. ఈ మెయిన్‌టెనెన్స్ విషయంలో ఒక గంట కూడా కల్పించకపోతే బ్రేక్స్ యెక్కడ ఉంటాయి, ఆయిల్ యెక్కడ ఉంటుంది? ఈ బండిని కంట్రోలు చేసే యీ మెయిన్‌టెనెన్స్ వర్క్‌షాప్ యెక్కడ ఉందో అక్కడ దీనిని వారు ఒక గంట కూడా చూడడానికి అవకాశం లేకపోతే బయట రోడ్డు మీదకు వచ్చి మనుషులు ప్రాణాలు తీయమంటారా? ప్రజా సేవయే మా ధర్మం అని చెప్పుకొనే యీ సంస్థ బస్సు రోడ్డు మీదకు వచ్చిన తర్వాత మనుష్యులను చంపుకొని తింటే దీనికి బాధ్యులెవరు? దానిని పాటించకపోతే ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ విధంగా బయటనే కాదు, ఒక వర్క్‌షాపులో ఒక కార్మికుడు చనిపోయే దుస్థితి యేర్పడింది. అర్కుత్తపురా డిపోలో ఒక వ్యక్తి చనిపోవడానికి కారణం

యేమిటని నేను ఎ. పి. ఎస్. ఆర్. టి. సి సంస్థానికి అధ్యక్షునిగా ఉండి ఎం. డి. గారికి ఆ విషయం వ్రాస్తే అటువంటి అధికారిపైన యిప్పటివరకు చర్య తీసుకోలేదు. ఆ విధంగా వర్క్‌షాపులో మెయింటెనెన్స్ క్రమంగా లేదు. ఈ విధంగా మెయింటెనెన్స్ సక్రమంగా లేక బయటకు వచ్చిన బస్సులు ప్రమాదాలు లేక యీ విధంగా జరిగే ప్రాణ నష్టాన్ని అరికట్టడానికి యే చర్య తీసుకుంటారని అడుగుతున్నాను. తర్వాత కండక్టర్స్ టాప్ మెయిన్‌టేనెన్స్ కి వస్తే వారికి జాబ్ సెక్యూరిటీ లేదు. కండక్టర్స్ బి.ఏ. పాస్ అయినా, మెట్రిక్యులేషన్ పాసయినా అటువంటి ఉద్యోగానికి వస్తే యీనాడు సిటీలో రద్దీతో బస్సు యెక్కుతూ ఉంటే, మనకు కావలసిన బస్సులు వేయకుండా తక్కువ బస్సులు వేసి అది ఓవర్ లోడ్ అయితే, కండక్టర్స్ తప్పు లేకపోయినా వీరిని మాటమాటకి వీరిని సస్పెండు చేయడం' డిస్మిస్ చేయడం కూడా జరుగుతోంది. వారికి బస్సులు యెక్కువ చేసి అన్ని సౌకర్యాలు కల్పించి కండక్టరు తప్పు చేస్తే శిక్షించడానికి అదికారం ఉంది. అంతేకాదు వారితోపాటు ప్రయాణీకులను కూడా శిక్షిస్తున్నారు. ప్రయాణికులకు కావలసిన సౌకర్యం యెక్కువ బస్సులను వేసినప్పుడే కదా వారిలో క్రమశిక్షణ ఉంటుంది. వారుసక్రమంగా బస్సు ఎక్కుతారు. వారు బస్సువెక్కేటప్పుడే అడిగి, చాలెంజచేయడం జరుగుతోంది. నేను పాత పట్టణానికి ఎం. ఎల్. ఏ అయిన తర్వాత అక్కడ బస్సులు యెక్కువ పెంచాలని అడిగినా కాని యెక్కువ చేయలేదు. ఈనాడు యీ కార్పొరేషనులో యెన్నో అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. ఈనాడు యీ కార్పొరేషన్‌లో కొన్నటువంటి మినీ బస్సులు వీటిని రోడ్డు మీద నడపకుండా వాటిని చెడిపోయిన దాని క్రింద వాటిని అమ్మడం జరిగింది. దీనివల్ల యీ కార్పొరేషన్‌కు రూ. 6 కోట్లు నష్టం వచ్చింది. దీనికి కారకులెవరు. వాటిని చెడిపోయిన దాని క్రింద అమ్మడానికి యెందుకు ప్రయత్నించినారు. ఆవిధంగా అమ్మేటటువంటి పరిస్థితిలో ఒకలారీ వాచ్‌మన్ చెప్పినప్పటికి యేమీ చర్య తీసుకోలేదు. ఒక రోజు క్రితమే చర్చ వచ్చింది. విజయనగరం రీజియన్‌లో 400 బస్సులు రహదారిని జాతీయం చేసుకుంటామని చెప్పి నెల రోజులు నుంచి ఆ బస్సులు నడపకుండా ఇద్దరు డివిజనల్ ఆఫీసర్స్‌ను, డిపో మేనేజర్స్‌ను, కార్మికులను పెట్టడం యెంతవరకు సమంజసం? వాటిని రోడ్డు మీద యెందుకు నడపడం లేదు. విజయనగరంలో బస్సులు జాతీయతను తప్పక చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు బస్సులకు క్లీనర్స్‌ను పెట్టినామని అన్నారు. బస్సులో యెవరయినా వాంతి చేసుకుంటే ఆ వాంతిని కడిగి శుభ్రం చేసేవారు లేరు. ఆ సౌకర్యం కల్గించాలని కోరుతున్నాను. 1981 లో అంజయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండి, ఇబ్రహీం పట్నంలో ఒక బస్సు డిపోను నిర్మిస్తామని, పునాది రాయి కూడా వేయడం జరిగింది. ఇంతవరకు దానిని నిర్మించ లేదు. అట్లాగే షంషాబాద్‌లో బస్సు డిపో నిర్మిస్తామని అన్నారు. ఇంతవరకు నిర్మించ లేదు. ఈ

విధంగా తెలంగాణాకు అన్యాయం జరుగుతోంది. ఈ విధంగా ఇబ్రహీం పట్టణం లో షంషాబాద్‌లో బస్సు డిపో నిర్మించడానికి ప్రభుత్వం యెందుకు వెనకాడు తున్నదని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ నాయిని నర్సింహారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ రోజున నాలుగు డిమాండ్లపైన చర్చ జరుగుతున్నది. ప్రధానంగా ఈనాడు ఏవైతే పద్దులు ప్రవేశపెట్టారో వాటికి డబ్బులు తగు విధంగా కేటాయించబడలేదని మీ ద్వారా తత్సంబంధిత మంత్రివర్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాటి సమాజములో ఒక చోట నుంచి మరొక చోటకు ప్రయాణము చేయడానికి ట్రాన్స్‌పోర్టు ప్రధానమైన పాత్ర వహిస్తున్నది. దేశములో గాని, రాష్ట్రములో గాని ఏదైనా అభివృద్ధి చెందాలంటే ముందుగా ట్రాన్స్‌పోర్టును అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరము ఎంతైనా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. బస్సులు సరిగా అందుబాటులో లేని కారణముగా ప్రయివేటు బస్సులు పెరిగిపోవడం దీని మూలముగా రోడ్ల మీద రద్దీ బాగా పెరిగిపోవడం, దాని వలన రోడ్ల మీద ప్రమాదాలు ఎక్కువగా జరగడం జరుగుతున్నది. ఆర్. టి. సి. ప్రజలకు అందుబాటులో ఉన్నట్లు అయితే ప్రయివేటు బస్సులు పెరిగే అవకాశం ఉండేది కాదు, ప్రయివేటు బస్సులు కొనుక్కొనే వారు కాదు, వారికి ఆ ఆదుర్దా ఉండేది కాదు. హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు డిపోలలో చూసినట్లయితే ఎంతో మంది జనం బస్సులు కోసము ఎదురు చూస్తూ ఉంటారు. వారు ఇక్కడ నుంచి జిల్లాలకు వెళ్లాలంటే ఎన్నో గంటల తరబడి వేచి ఉండవలసి వస్తున్నది. వారు ఎన్నో ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నారు. అధికారులు సక్రమంగా నడపడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. అయినప్పటికి వారు ఎంత ప్రయత్నం చేసినప్పటికి ప్రజల అవసరాలకు తగినట్లుగా బస్సులు లేకపోవడం గౌలిగూడా బస్సు డిపోలో రాత్రి 10, 12 గంటల వరకు వేచి ఉంటారు. తీరా ఆ టైము వచ్చే [illegible] బస్సు [illegible] అయినవని చెబుతారు. వేరే బస్సులు డైవర్టు చేసే దానికి ప్రయత్నం [illegible] [illegible] ప్రజలు అవసరాలు తీరడం లేదు. కాబట్టి ట్రాన్స్‌పోర్టు [illegible] బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులు ఎక్కువ చేయవలసిన అవసరం ఉందని ట్రాన్స్‌పోర్టును బాగా ఇంప్రూవ్ చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. హైదరాబాదు సికిందరాబాదు జంటనగరాలలో కంటే జిల్లాలకు పోయే బస్సులు సరిపోయినంతగా లేవు. వాటిని పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. బస్సుల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది. మెయిన్‌టెనెన్స్ సరిగా లేకపోవడం వలన ప్రమాదాలకు గురి అవుతున్నాయి. బస్సుల వాటిని అరికట్టడానికి బస్సులను మంచి కండిషను ఉండేటట్లు చూడవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. బస్సు డిపోకు రాగానే ఎప్పటి నుంచో వెయిట్ చేస్తున్న ప్రయాణికులు బస్సు ఎక్కేస్తారు మరల డీసెల్ నింపుకోవడం గాని [illegible] చెక్ చేయడం, [illegible] [illegible] గాని జరుగకపోవడం వలన [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] లేవు. రోడ్ల రిపేరు

చేయవలసిన అవసరం ఉంది. పి. డబ్ల్యు డి విషయంలో చూసినట్లయితే రోడ్సుకు సంబంధించి కేటాయింపు చాలా తక్కువగా ఉన్నది. రోడ్సు రిపేరు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. కేటాయింపులు తక్కువగా ఉండడం వలన బస్సులను కూడా అదనంగా నడిపించలేకపోతున్నాము. వాటిని మంచి కండిషనులో ఉంచలేకపోతున్నాము. రోడ్సు గురించి, బస్సులు గురించి కేటాయింపులు ఎక్కువ చేయాలని కోరుతున్నాను. వీటిని పెంచాలంటే పన్నులు వేయాలంటారు మంత్రిగారు. ఎక్కడ నుంచి డబ్బు తేవాలి అంటారు మంత్రిగారు. ప్రజల పైన పన్నులు భారం వేస్తే బాగుండదు. బస్సులు రేట్సు పెంచారు. కిలోమీటరుకు ఒక పైస పెంచారు. మంత్రిగారు ఎక్కడ నుంచి తెమ్మంటారు, పన్నులు వేయకపోతే ఎట్లాగు? మా జేబులలోంచి పెట్టమంటారా అని అడుగుతారు. పన్నులు ఆలోచించి వేయండి. ఎక్కడ వేయాలో, ఎప్పుడు వేయాలో, ఎవరి మీద వేయాలో ఆలోచించి వేయండి. ఈ విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. సామాన్య ప్రజల మీద పన్నుల భారము రోజు రోజుకు ఎక్కువ పడకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వము పైన ఉంది. మంత్రులు కూడా ప్రజల నుంచి వచ్చినవారే. వారిని ప్రజలు ఎన్నుకున్నారు ప్రజలు యిబ్బందులు మీకు తెలుసు. ప్రజల యిబ్బందులను గమనించి మీరు ప్రవర్తించాలి. వారికున్నటువంటి ఇబ్బందులను మంత్రులు విస్మరించకూడదు. తెలంగాణా ప్రాంతములో బెంజు బస్సులు వేయడం లేదు. అని గ్రివెన్సు ఉంది. ఆంధ్ర ప్రాంతానికి బెంజు బస్సులు చాలా బ్రహ్మాండంగా ఉన్నాయి. కాని తెలంగాణా ప్రాంతంలో బెంజు బస్సులు లేవు. తెలంగాణా మినిష్టరు ట్రాన్సుపోర్టు మినిష్టరుగా ఉన్నా ఒక్కటే, ఆంధ్ర నుంచి ట్రాన్సుపోర్టు మినిష్టరుగా ఉన్నా ఒక్కటే. ఈనాడు ఆర్ టి సి మినిష్టరుగా ఆంధ్ర ప్రాంతము నుంచి ఉన్నారు. ఎవరు ఉన్నా తెలంగాణాకు ఆర్ టి సి విషయంలో అన్యాయం జరుగుతున్నది. బస్సుల కేటాయింపులో చాలా అవక తవకలు జరుగుతున్నాయి. పద్మనాభం గారు మంచి అనుభవం గలవారు. యిదివరలో ఎక్సైజు మినిష్టరుగా ఉండేవారు. పద్మనాభంగారు యిప్పుడు ఆర్. టి సి మినిష్టరుగా ఉన్నారు. ట్రాన్సుపోర్టు మినిష్టరు పద్మనాభంగారు ట్రాన్సుపోర్టులో అవకతవకలు లేకుండా వాటి నిర్వహణలో అసమర్థత లేకుండా చూసేందుకు కేటాయింపులు ఎక్కువగా జరిగేటట్లు చూసి ఆవిధంగా న్యాయం జరిగేటట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. యిప్పుడు ఆర్. టి సి కి యం డిగా మంచి సమర్థవంతులైన అధికారి వచ్చారు. యింతకు ముందు ఆర్ టి సి పోలీసు ఆఫీసరు యం డి గా ఉండకూడదు అని చెప్పేవాడిని, యిప్పుడు యం డి గా వచ్చిన పోలీసు ఆఫీసరు మంచి సమర్థవంతులైన ఆఫీసరు. ఇప్పుడు న్నటువంటి ఆఫీసరు గారికి యూనియన్‌తోను కార్పొరేషనుతోనుమంచి సత్సంబంధాలు కలిగి ఉన్నారు. వారికి మంచి రెప్యూటేషను ఉంది. అందుకు నేను ఎప్రిసియేట్ చేస్తున్నాను ప్రజల వైపు నుంచి ప్రతిపక్షాల వైపు నుంచి సహాయము చేసే దానికి సిద్ధముగా ఉన్నాము. ట్రాన్సుపోర్టును తగు విధంగా అవసరమైన విధంగా ట్రాన్సుపోర్టును

అభివృద్ధి పరచాలని కోరుతున్నాను. ట్రాన్స్‌పోర్టును బాగు చేసే భాగంగా కొంత మందిని స్టాఫ్‌ను తగ్గించడం జరిగింది. కొన్ని కొత్త బస్సులు కావాలని, దానికి ఖర్చు తగ్గించాలని, ఎఫిషియన్సీ కొరకు స్టాఫ్‌ను తగ్గించడం అనేది మంచి పద్ధతి కాదని మనవి చేస్తున్నాను, ఎఫిషియన్సీ పెంచేదానికి యూనియన్స్‌తో చర్చించి ఎఫిషియన్సీ పెంచేదానికి ప్రయత్నం చేయండి. స్టాఫ్ సంఖ్యను తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేయడం మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. బ్రిడ్జెస్ గురించి సత్యనారాయణ గారు యింతకు మాట్లాడినారు. మంచిర్యాల, రామగుండం విషయంలో చెప్పాను. కరీంనగరు జిల్లాకు, అదిలాబాదు జిల్లాకు లింక్ చేసే బ్రిడ్జి గురించి చెప్పారు. దాని గురించి ప్రభుత్వము వెంటనే యాక్షను తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. చాల రోజుల నుంచి ఈ బ్రిడ్జి పెండింగులో ఉంది కాబట్టి దయచేసి పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖామాత్యులు దానిని పూర్తి చేసి ప్రజలకున్నటువంటి ఇన్‌కన్వీనియన్సును దూరం చేయాలని కోరుతున్నాను. కరీంనగరు జిల్లాలో మానేరుపై బ్రిడ్జి క్రిందటి సంవత్సరంలో జానారెడ్డిగారు శంకుస్థాపన చేశారు. ఆ బ్రిడ్జి పూర్తి అయ్యేది ఉందా లేదా? ఎప్పటికి పూర్తి అవుతుంది? ఈ సంవత్సరమైనా ఆ బ్రిడ్జిని కంప్లీటు చేసి ప్రజలకు సౌకర్యాలు కలిగించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. దేవరకొండ వద్ద ఉప్పవాగు వద్ద చిన్న బ్రిడ్జి ఉంది. అక్కడ వరదలు వస్తే బస్సులు నిలిపి వేస్తూ ఉంటారు. దాని అక్కడ బ్రిడ్జి కట్టే ప్రపోజలు ఏదైనా ఉందా. ఉన్న బ్రిడ్జిని ఎత్తు చేయాలి. ఆ ప్రయత్నమేదైనా చేస్తారా? అట్లాగే హైదరాబాదు నుంచి సాగరుకు పోయే రోడ్డు పైన ఇబ్రహీంపట్నం వద్ద ఇంజమూరు బ్రిడ్జి ఉంది. అది ఒక పెద్ద టర్నింగు. అక్కడ ప్రమాద పరిస్థితి ఉంది. వచ్చే పోయే వాహనాలకు తగినంత వెడల్పు లేదు. ఆ బ్రిడ్జిని వెడల్పు చేయాలని కోరుతున్నాను. యింతకు బాల్‌రెడ్డి గారు రహదారుల మెయింటెనెన్సు చాలా అధ్వాన్నంగా ఉందని చెప్పారు. వచ్చిన బస్సులను వచ్చినట్లుగానే [illegible] పంపించుతూ ఉంటారు. అన్ని సౌకర్యములు కల్పించి బస్సులు చెక్ చేసి [illegible] చేయాలి. మచిలీపట్నం, కాకినాడ ఓడరేవులనూ మేజరు ఓడరేవులుగా [illegible] ప్రయత్నం చేస్తామన్నారు. మేజరు ఓడరేవుల ఇంప్రూవ్‌మెంటు [illegible] బడ్జెట్‌లో చూపించిన కేటాయింపులు చాలవు. ట్రాన్స్‌పోర్టు [illegible] వెహికిల్స్ గురించి లైఫ్ టాక్సు అని పెట్టారు. ఆ రోజున చెబితే [illegible]. మీరు చట్టాన్ని చేసేటప్పుడు కోర్టుకు పోతారు దీని మీద అని చెబితే మీరు వినలేదు. యిప్పుడు ఈ ఇష్యూ కోర్టులో ఉంది. అందువలన మీరు వెహికల్స్ లైఫ్ టాక్సు వసూలు చేసే అవకాశం లేదు. యిప్పుడు కూడా వెహికల్స్ టాక్సు వసూలు చేసేటప్పుడు మూడు మాసాలకొకసారి, ఆరు మాసాలకొకసారి, ఏడాదికొకసారి వసూలు చేస్తున్నారు. అట్లాగ కాకుండా సంవత్సరమునకు ఒకసారి అని వసూలు చేయండి. మూడు మాసాలని, ఆరు మాసాలని, తొమ్మిది మాసాలని తీసి [illegible] సంవత్సరమునకు ఒకసారి, [illegible] టాక్సు అయినా కట్టవచ్చు అని వారికి

అప్పను యివ్వండి. ఈ విధంగా మీాకు మీాఏక్టుకు ఎమెండుమెంటు చేసినట్లయితే కోర్టులో చేసిన చాలెంజు ఉపసంహరించుకుంటారు. బస్సులు విజయనగరం డిపోలో ఐడిల్‌గా ఉండిపోయినవని, జాతీయం చేయని కారణంగా ఆ విధంగా ఉండిపోయాయని యిందాక బాల్‌రెడ్డిగారు చెప్పారు. ఆ బస్సులను వేరే ప్రాంతానికి తరలించి ఆదాయం పెంచేదానికి అధికారులు ప్రయత్నం చేయాలి. తగినన్ని బస్సులు లేక చాల డిపోలలో ఆదాయం దెబ్బ తింటూంది. మేజరు డిపోలలోనైనా కనీసం బస్సుల సంఖ్య పెంచి మెరిట్‌ను బట్టి వారికి కనీససదుపాయాలు కల్పించి బస్సుల ఆదాయం పెంచడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. బస్సు షెల్టర్స్ కొత్తగా కడుతున్నారు. లెట్రిన్స్ వుండవు. వున్నా సరిగ్గా వుండవు. యూరినల్స్ లేక చండాలంగావున్నాయి. ప్రజలకు ఉపయోగపడే స్థితిలో లేవు. నీరుండదు. సరియైన అజమాయిషి లేక పోవడమే మెయింటెనెన్స్ సరిగ్గా వుండడం లేదు, కొన్ని వందల బస్సులు వచ్చే చోట లెట్రిన్స్ సరియైన కండిషన్‌లో లేకపోతే ప్యాసింజర్ల యిబ్బందులు చెప్పడానికి వీలుండదు. లక్షలు ఖర్చు చేసి బస్సు షెల్టర్సు కట్టడం చేస్తున్నపుడు లెట్రిన్ బాగోగులు చూడడం కూడా చాలా అవసరం. వాటిని ఇంప్రూవ్ చేయాలి. ట్రాన్స్ పోర్ట్, రోడ్లు చాలా అవసరం కాబట్టి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించి. ప్రజల సౌకర్యమును ఇంకా మెరుగు పరచవలెనని కోరుతూ, ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి ప్రత్తి మనెమ్మ (పెనుగొండ):—అధ్యక్షా, రోడ్లు, రవాణా శాఖా మంత్రులు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు డిమాండ్సుకు, ఇతర డిమాండ్సుకు నా అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను.

రోడ్ల పరిస్థితి చూస్తే, మొన్న వచ్చిన వరదల మూలంగా రోడ్లు అధ్వాన్నంగా వున్నాయి, నా ఏరియాలో మల్లేశ్వరం, కందవల్లి ప్రాంతాలలో గట్లు వేసినా ఇంకా నీరు ప్రవేశించే పరిస్థితి వుంది. కాలువల ద్వారా రోడ్లు క్రిందకు కూలబడే పరిస్థితికి వచ్చింది. వాటిని రివిట్‌మెంట్ పద్ధతి క్రింద పెడితే బాగుంటుంది. గోదావరి గట్లు కూడా పడే విధంగా వుంది. మల్లేశ్వరం దగ్గర పూబిలాంటి గండం వుంది. దాన్ని సరియైన పద్ధతిలో వుంచకపోతే, ప్రమాదం ఏర్పడుతుంది, అక్కడ రోడ్ల పరిస్థితి అధ్వాన్నంగా వుంది. అక్కడ ప్రభుత్వం బాధ్యతగా చర్యలు తీసుకొనవలెనని మనవి చేస్తున్నాను. కాలువల మూలాన రోడ్లు చాలా దెబ్బతింటున్నాయి. ఎక్కడికక్కడ గండ్లుపడి, నడవడానికి కూడా కష్టమైపోతున్నది. చాలా కాలము నుండి ప్రజలు బాధపడుతున్నారు. రోడ్లు, భవనాల మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా మా ప్రాంతము వచ్చి రోడ్ల దుస్థితిని చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గోదావరి కట్టద్వారా గోదావరిలో [illegible] నీరును కూడా వదిలవరచుటకు బాధ్యతగా చర్యలు తక్షణము తీసుకోవలెనని కోరుతున్నాను.

రోడ్స్ ఎండ్ బిల్డింగ్స్ వారి బిల్డింగులను చూస్తే అవి ఏ పద్ధతిలోనూ బాగు లేవు. పాత బిల్డింగ్స్. అయిపోయాయి. ఫర్నిచరు కూడా పాతదైపోయింది. ఆర్. ఎండ్ బి. వారు రోడ్ల విషయంలో ఎక్కువ బాధ్యత తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కేవలం నేను సూచనలు మాత్రమే చేస్తున్నాను. వరదలు వచ్చిన తరువాత చాలా రోడ్లు చెడిపోయాయి.

12-30 p.m. రవాణా గురించి రెండు సూచనలు చేస్తున్నాను. బస్సు షెల్టర్స్ లేక మహిళలు పిల్లలు చాలా బాధపడుతున్నారు. రిపేర్స్ చేయవలసినవి చాలా వున్నాయి. ఇపుడే సోదరులు చెప్పినట్లుగా లెట్రిన్స్, బాత్‌రూములు చాలా అధ్వాన్నమైన పరిస్థితుల్లో వున్నాయి. మంత్రిగారు ఒకసారి ఆకస్మికంగా వెళ్ళి చూచినచో పరిస్థితి అర్థమవుతుంది. చర్య తీసుకోడానికి కూడా తగు శ్రద్ధ వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను దూరపు ప్రయాణాలకు పాత బస్సులను వేస్తున్నారు. నేను ఒకతూరి బొంబాయి వెళ్ళినపుడు, వెళ్ళేటప్పుడు వచ్చేటపుడు రెండు పర్యాయాలు చెడిపోయింది, చేరవలసిన టైంలో చేరలేకపోయాను. అటువంటిబస్సులను చిన్నచిన్న గ్రామాలకు పంపడం మంచిదని సూచన చేస్తున్నాను. కొత్త బస్సులను ఎక్కువగా మా ప్రాంతాలకు వేయాలి.

తాడేపల్లి గూడెం, రావులపాలెం, కాకినాడ మీదుగా ఒక బస్సుకు నిడుదవోలు నర్సాపురం ప్రాంతాలకు రెండు బస్సులు వెళ్ళతాయి. తెరవలి మండలంలో ఎక్స్‌ప్రెస్ డీలక్స్ బస్సులను ఆపాలని ఆది నాలుగు ప్రాంతాలకు కూడలియని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రయాణంచేసే మహిళలు ఎక్కువ. మహిళలున్నచోట తప్పనిసరిగా బస్సులు ఆగేటట్లు చేసి, స్త్రీలను ఎక్కించుకొని పోవాలని కోరుతున్నాను. పసిబిడ్డలతో మహిళలు ఎక్కితే పురుషులు నిలబడి వారికి సీటు యివ్వని పరిస్థితి వుంది. గర్భిణి స్త్రీలకు బస్సులోని సౌకర్యాలు సక్రమంగా వుండటం లేదు. బస్సుల నిర్మాణములో ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. మంత్రులు యువకులు, వుత్సాహవంతులు కనుక ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపాలని కోరుతున్నాను.

ఆర్. టి. ఓ. చెక్‌పోస్టుల దగ్గర వ్యవసాయ పరికరాల కోరకు కొనబడినటువంటి ట్రాక్టర్ల మీద పన్నులు ఎక్కువగా 20-25-18 వేలు వేస్తున్నారు, ఇంత ఎక్కువ పన్ను వేస్తే, రైతాంగము ఎన్ని యిబ్బందులకు గురవుతున్నారో అర్థం చేసుకోండి. ఈ పన్నులు ఎక్కువ భారం అవుతుంది. వాళ్ళు ముందుగానే వ్యవసాయపు లోను తీసుకొని, వ్యవసాయ పంటల బస్తాలను తెచ్చిపెట్టుకొనుటకు ట్రాక్టర్లు కొన్నారు దానిమీద పన్ను వేసి అవినీతిని కలుగజేస్తున్నారు. దాన్ని అరికట్టడానికి వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. (బెల్)

శ్రీ కె. ఆదెన్న :—అధ్యక్షా, రవాణా, ఆర్. ఎండ్. బి. స్పోర్ట్స్, ఫాదరేవుల మంత్రులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్లన్నిటిని పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. ముఖ్యంగా రవాణా శాఖ గురించి కొన్ని విషయాలు మనవి చేయదలచాను.

ఆర్. టి సి. నష్టాల ఊబి నుండి లాభాల వైపు పయనిస్తున్నందుకు సంతోష కరమైన విషయం. ఆర్. టి, సి. కార్పొరేషను-వచ్చినపుడు 8.85 లక్షల నష్టములో వుండగా, ఇప్పుడు 86–87లో 6.44 కోట్ల ఆదాయం లోకి కార్పొరేషన్ రావడం చాలా సంతోషకరమైన విషయం. దీనికి అధికారుల కృషిగాని, ప్రభుత్వము యొక్క చిత్తశుద్ధి గాని, ఆర్. టి. సి. చైర్మన్ గారి దృఢ దీక్ష గాని వీటన్నిటి తోడువల్ల లాభాల్లో పయనించడం ముదావహం. ఎన్నో కొత్త బస్సు స్టేషన్ల నిర్మాణము జరుగుచున్నది.

అదే విధంగా అనేక చోట్ల కొత్త బస్సు స్టేషన్ల నిర్మాణము జరుగుతున్నది. ఎన్నో సంవత్సరాలుగా పెండింగులో ఉన్నటువంటి ప్రకాశం నెల్లూరు జిల్లాలలో పూర్తి జాతీయకరణ గత సంవత్సరంలో జరగడం సంతోషం. ఆర్. టి. సి. కార్పోరేషను వినియోగ శాతము 95.35 అంటే భారత దేశంలోనే అత్యధిక శాతము అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంధన వినియోగం మన ఆర్. టి. సి. లో గత నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి వీరికి ఎవార్డులు రావడం జరుగుతోంది. ఈ సంస్థను లాభాలలోనికి తెచ్చుకోవ డంలో వీరి కృషిని హర్షిస్తున్నాను. కొన్ని ఉద్యమాలు జరిగినప్పుడు మొట్టమొదటగా ఆర్. టి. సి. బస్సుల మీద ఉద్యమకారులు పడి నష్టము కలుగజేస్తున్నారు. అలాం టివి జరుగకుండా నష్టాలు కలుగకుండా చేయుడానికి అటువంటి వారిపై కటిన చర్యలు తీసుకోడానికి ఏదైనా చట్టాన్ని తీసుకురావాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇక వన్ మాన్ పథకం పెట్టి కండక్టరులేకుండా బస్సులను నడుపుతూ ఉన్నారు. దీనివల్ల లాంగ్ జర్నీ స్టేషనుల్లో చాల ఇబ్బంది అవుతోంది. ఎక్కువ టైము పడుతున్నది. దీనిని మరొకసారి ఆర్. టి. సి. వారు పునఃపరిశీలించవలసిందిగా కోరుతూ ఉన్నాను. ఫిజి కల్లి హాండీకేవ్డ్ పెర్సన్సుకి కొన్ని పట్టణ ప్రాంతాలలోనే ఉచిత సహాయము కలుగ జేస్తున్నారు. కాని ఇది పల్లెలలోను చిన్నచిన్న పట్టణాలలోను ఇవ్వడంలేదు. వారికి కూడా ఈ సహాయం కలిగే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. సిబ్బందికి రిఫ్రెషర్ కోర్సు లాంటిది పెట్టి వారు ప్రయాణికులతో సభ్యతగా మాట్లాడే ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఆర్. టి. సి. రిక్రుట్‌మెంటు విషయంలో రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషను అనేది బి. సి. లకు గాని, ఎస్. సి. లకు గాని ఎస్. టి.లకుగాని ఎవరికిఅయినా కూడా సరిగా అమలు చేయుడం లేదు. ఆర్. టి. సి. అధికారులు రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషను నియమాలను గట్టిగా పాటించేటట్లు పై అధికారులు క్రింది వారికి ఆదేశాలు ఇవ్వాలి.

మోటరు వెహికిల్ ఇన్స్‌పెక్టర్సు ప్రయివేటు బస్సు యజమానులు నడిపే బస్ ఆపరేషన్ కట్ చేయకపోవడంవల్ల ఆర్. టి. సి. కి నష్టము వస్తున్నది. రవాణ శాఖ మంత్రిగారు తగిన ఆదేశాలు ఇచ్చి ఇల్లీగల్ ఆపరేషన్సు కట్ చేయాలి. ఆర్. టి. ఓ. ఆఫీసులలో చాల అవినీతి జరుగుతున్నట్లు మా దృష్టికి వస్తూ ఉంది. ఈ విషయంలో మంత్రిగారు కట్టు దిట్టమైన చర్యలు తీసుకుని దీనిని అరికట్టాలి. పబ్లిక్ వర్క్సు రోడ్డులు వంతెనల విషయానికి వస్తే మన రాష్ట్రంలో చాల బ్రిడ్జిలు పురాతనవు

బ్రిడ్జీలు బలహీనమైనవి ఉన్నాయి. కాబట్టి పేజాడు మేనరులో వీటన్నిటికి కొత్త వంతెనలు నిర్మించాలని కోరుతున్నాను. రోడ్ల పరిస్థితి చాల అధ్వాన్నంగా ఉంది. నరసరావుపేట,—చిలకలూరిపేట, ఒంగోలు—కదిరి రోడ్డు పరిస్థితి మరీ అధ్వాన్నంగా ఉంది. కాబట్టి ఎక్కువ డబ్బులు కేటాయించి పేజాడు మేనర్‌లో రోడ్లను అభివృద్ధి చేయాలని కోరుతున్నాను. దొరువుల మీద వాగుల మీద బ్రిడ్జీలు లేక వర్షాకాలంలో రవాణా సౌకర్యం లేక వైద్య సౌకర్యాలకు కూడా నోచుకోకుండా చాల ఇబ్బంది అవుతూ ఉంది. కాబట్టి ఆర్ అండ్ బి రోడ్డులలో బ్రిడ్జీలు నిర్మించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా 1986–87 లో ప్రకాశం జిల్లాలో కొన్ని రోడ్డులు అభివృద్ధికి డబ్బు మంజూరు చేసినట్లు చూపించారు కాని గతంలో ఎలాంటి పని జరగలేదు. దీనికి పై లెవెలులో ఉన్న అధికారుల పొరబాటు లేదు క్రింది ఉన్న ఎస్. ఇ. ఇ. ఇ. ల లెవెలులోనే జరుగుతున్నది. వీటన్నిటిని వెంటనే పూర్తి చేయాలి. ఆర్. అండ్ బికి జరిగిన కేటాయింపులు చూస్తే ప్రకాశం జిల్లాను నెల్లూరు జిల్లాతో కంపేరు చేస్తే ప్రకాశం జిల్లాకు చాల తక్కువ కేటాయింపు జరుగుతోంది. ప్రకాశం జిల్లాకు 86–87 లో కేటాయింపు ఒక కోటి 20 లక్షలు కాగా నెల్లూరు జిల్లాకు 2 కోట్లు ఇచ్చారు. ఈ సంవత్సరం కూడా అట్లాగే ఉంది. మాది చాల వెనుకబడిన జిల్లా. జనం చాల కష్ట పడుతూ ఉన్నారు కాబట్టి ప్రకాశం జిల్లాకు ఎక్కువ నిధులు ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఒంగోలు రైల్వే ఓవర్ బ్రిడ్జికి ఎప్పుడో నీలం సంజీవరెడ్డిగారు శంకుస్థాపన చేసారు. ఇప్పటి వరకు దాని నిర్మాణం చేపట్టలేదు. అది పెద్ద పట్టణం మన టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు జన్మించిన చోటు. అది తొందరలో చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మద్రాసు విజయవాడ రహదారి కూడా అభివృద్ధి చేయాలి. బకింగ్‌హామ్ కెనాల్ అభివృద్ధికి డబ్బు కేటాయించారు. దీనిని అభివృద్ధి చేస్తే నీటి ద్వారా రవాణా సౌకర్యం ఏర్పాటు చేస్తే చాల ఖర్చు తగ్గుతుంది. గుంటూరుకి వాయుదూతల సర్వీస్ ప్రవేశ పెట్టే అవకాశం కలిగించమని కేంద్రాన్ని కోరాలని కోరుకుంటూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నర్సంపేట) :—అధ్యక్షా, నేను కొన్ని సూచనలు మాత్రము చేయదలచుకున్నాను. బస్సు రూట్ల జాతీయాకరణ విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఒక నిర్దిష్టమైన పాలసీ ఉండాలి. ఇదివరకే బ్లాక్ టాప్ అయిన రోడ్డులమీద బస్సులు మంచిగా నడిచే రోడ్డులలో ప్రయివేటు బస్సులను నిషేధించాలి. కాంట్రాక్టు కేరీజాలు గాని ప్రయివేటు బస్సులుగాని ఉండకూడదు. దురదృష్ట వశాత్తు ప్రయివేటుబస్సులను కిరాయికి తీసుకుని నడిపిస్తున్నా ఇంకా ప్రయివేటు బస్సులు ఈ రోడ్లమీద తిరుగుతున్నందుకు విచారముగా ఉంది. వాటి సంఖ్య తగ్గడంలేదు. దానివల్ల ఆర్. టి. సి. కి నష్టము వస్తున్నది. అది ఆపండి. తరువాత చెన్నారెడ్డిగారు ఊరికి ఒక బస్సు అన్నారు. కాని ఇప్పటికి గ్రామసీమలలో ఒక్క ఆర్. టి .సి. బస్సు నడిచే పరిస్థితిలేదు. రోడ్డులు బాగాలేవు. అటువంటి చోట

ఆ రూట్లను పూర్తిగా ప్రయివేటు వారికి ఇవ్వడానికి సందేహించకండి. ఒక నరం గల్లనుం హైదరాబాదు నన్ స్టాప్ బస్సు పెట్టారు ఇది దొంగమారి పద్ధతి దయచేసి అన్ని బస్సులకు కండక్టర్లను తప్పకుండా ఉంచండి. తరువాత ఎక్స్ప్రెస్ బస్సులు ఎక్కువ ఎక్కువగా ఉన్నాయి పాత్ర పాసెంజర్లు లేకుండా పోతున్నాయి. దీనివల్ల గ్రామాలలో ఉన్న ప్రయాణీకులు చాల ఇబ్బందులు పాల వుతున్నారు. గ్రామాలకు పోయి ఎక్కడైనా మధ్యలో బస్సు ఎక్కాలని నిలబడితే నాకు అట్లాగే అవుతున్నది. మూడు నాలుగు బస్సులు ఆగకుండా పోతాయి. పాసెంజర్ బస్సులు ఉండాలి. తరువాత బస్సులో జాగా ఉన్నా లేకపోయినా బస్సు లను స్టాపుల దగ్గరే ఆపాలని విధాగు పెట్టాలి. అర కిలో మీటరు అటు అర కిలోమీటరు ఇటు ఆపి మనుషులను పరుగెత్తిస్తున్నారు. ఇది ఒక ఎక్సర్ సయిజు అవుతున్నది. అది మంచిది కాదు. పాసెంజరు బస్సులను సంఖ్య కూడా చాలా పెరగాలి. బస్సు డిపోల విషయం వచ్చేసరికి లెక్కలు అన్ని చూసినా చక్కని పుస్తకాలలో బాగానే ఉంది, కాని మా నర్సంపేట ఏ లెక్కలో వేశారో అర్థము కావడంలేదు. అక్కడ ఒక బస్సు డిపో కట్టడం ప్రారంభించారు. అది సగములో ఆగిపోయింది. బురదతో నిండి ఉంది. దయచేసి దానిని కంప్లీటు చేయండి. మా జిల్లాలో ములుగు, ఏటూరునాగారం, కమలాపురంలలో బస్సు డిపోలు పెట్టండి.

ఈ బస్సులలో లోడింగ్, అన్‌లోడింగు విషయంలో ప్రయివేటు సంస్థలకు అప్పగిస్తున్నారు. అట్లా కాకుండా ఆర్. టి. సి. కార్మికులకు అవకాశం యివ్వాలి ఇపుడు ఆర్. టి. సి. అభివృద్ధి కావాలంటే డెడికేటెడ్, కమిటెడ్ ఆఫీసర్స్ను అందులో వేయండి. వారిని 5 సంవత్సరాలు ఒకే చోట ఉంచండి. అపుడు మాత్రమే వారు శ్రద్ధతో పనిచేయగలుగుతారు తరువాత ఆర్. టి. సి. బస్సులలో ఓవర్ లోడ్ పద్ధతి ఉంచడం తప్పదు. లేకపోతే పాసింజర్ల అవసరాలు పూర్తి కావు. జిల్లాలలో ఆర్. టి. ఓ. గారు ప్రయివేటు బస్సువారు ప్యాసింజర్లను బస్సుపైన క్రింద ఎక్కించుకున్నా ఏమీ అడగకుండా ఆర్. టి. సి. బస్సులలో మాత్రం ఓవర్‌లోడ్ చేస్తే కేసులు పెడుతున్నారు. అటువంటి సంఘటనలు జరగకుండా కట్టుదిట్టం చేయాలి. ఇక రోడ్ల విషయంలో జిల్లా పరిషత్తు రోడ్లు చాలా ఉన్నాయి. వాటిని పి.డబ్ల్యు డి. వారు తీసుకొని నిర్వహించాలని చాలా కాలంనుంచి అంటున్నాము. కాని దాని కొరకు డబ్బు కావాలని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ఏదైనా ఒక డిపార్టుమెంటు నుంచి వేరొక డిపార్టుమెంటు ఇంటర్ చేంజ్ కాబట్టి అంతా ప్రభుత్వ డబ్బు కాబట్టి వెంటనే ఈ రోడ్లు పి. డబ్ల్యు. డి. వారు వేయించాలని కోరుతున్నాను. ఫేస్డ్ మేనర్‌గా జిల్లా పరిషత్ రోడ్లు తీసుకొని 4, 5 సంవత్సరాలలో వాటిని బాగు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక పి. డబ్ల్యు. డి. బిల్డింగులు విషయంలో విజయవాడ బ్రిటిష్‌వారు కట్టించిన బిల్డింగులు కూలగొట్టాలంటే కూడా

చాలా ఖర్చు అవుతున్నాయి. కాని ఈ పి. డబ్ల్యు. డి. వారు కట్టించిన బిల్డింగులు ఏడాదికే కూలిపోతున్నాయి. దీనికి కారణం పి. డబ్ల్యు. డి. లో ఇంజనీర్ల కరప్షన్, పెర్సంటేజీలు ఎక్కువగా ఉంటున్నందువల్ల యిది జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో ఈ లోపాలను సవరించాలి. తరువాత ప్రయివేటు వారు పెద్ద పెద్ద బిల్డింగులు కాంప్లెక్స్‌లు బ్యాంకులనుంచి లోన్సు తీసుకొని కట్టి ప్రభుత్వానికి అద్దెలకు యిస్తున్నారు. అట్లాగకాకుండా ప్రభుత్వమే ఈ బ్యాంకులనుంచి లోన్సు తీసుకొని ఈ కాంప్లెక్స్‌లు కట్టి ఈ కిరాయిలు తప్పించుకోవాలని కోరుతున్నాను. తరువాత నర్సంపేట నెక్కొండ రోడ్డు మీద ఒకటి మోదుకాపురం దగ్గర, రెండవది నెక్కొండ వద్ద బ్రిడ్జిలు కట్టాలి. అదే విధంగా మల్లంపల్లి రోడ్డును బ్లాక్‌టాప్ చేయిస్తామన్నారు. ఇంతవరకూ ఆ పని తీసుకోలేదు. కనీసం ఈ సంవత్సరం అయినా ఆ పనిని పూర్తి చేయించాలని కోరుతున్నాను. నర్సంపేటనుంచి ఇల్లందువరకు రోడ్డు బ్లాక్ టాప్ కాదు కదా కనీసం కంకరతో అయినా రోడ్డును వేయాలనికోరుతున్నాను. పోతే ఏటూరునాగారం భద్రాచలం రోడ్డు చాలా ఇంపార్టెంటు అయినది. దానికి కూడా బ్లాక్ టాప్ పని రెండు సంవత్సరాలలో అయినా పూర్తి చేయించాలని కోరుతున్నాను. ఇక పి. డబ్ల్యు. డి. లో కార్మికులు విషయంలో వర్క్‌చార్జ్డ్, ఎన్. ఎం. ఆర్. లను బాండెడ్ లేబర్ క్రింద ట్రీట్ చేస్తున్నారు. వారి సర్వీసు కండిషన్స్ రెగ్యులరైజ్ చేయాలి. తరువాత ఓడరేవులకు సంబంధించి 100 లో.95 వంతులు మనకు ఆదాయం కాకినాడ రేవు నుంచి వస్తున్నది. మనకు 9 ఓడరేవులుంటే అందులో 2 మీడియం, 7 మైనర్ పోర్ట్స్‌గా ఉన్నాయి. వాటిని అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి ఈ ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు సంతృప్తికరంగా లేవు. మనకు 1000 కి. మీ. సముద్రతీరం ప్రాంతం ఉంది. కాబట్టి ఓడరేవులను బాగా అభివృద్ధి చేసుకోవచ్చును. చివరగా ఈ ఆర్. టి. సి. లో ఉన్న దుబారా [illegible] అలా చేస్తే ప్రయాణీకుల మీద చార్జీలు పెంచవలసిన అవసరమే [illegible] బస్సు చార్జీలు రద్దు చేయాలని కూడా కోరుతున్నాను. [illegible] 5 సంవత్సరాలు అక్కడ ఉంచి వారిచేత శ్రద్ధగా [illegible] సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

[illegible] పి. దివాకరరెడ్డి (తాడిపత్రి) :- అధ్యక్షా, గత 10 సంవత్సరాలుగా [illegible] ట్రాన్స్‌పోర్టు డిపార్టుమెంటు చాలా అభివృద్ధి చెందింది. 1974-75లో [illegible]5,000 వాహనాలు బస్సులు కాని, లారీలు కాని రోడ్డుమీద తిరుగుతూ ఉంటే యిప్పుడు 7,05,000 వాహనాలు తిరుగుతున్నాయి. అంటే 10 సంవత్సరాలలో 6 రెట్లు వాహనాలు [illegible]. అదే రకంగా 1974-75 సంవత్సరంలో 25 కోట్లు రూపాయలు ఆదాయం ఉంటే యిప్పుడు 145 కోట్లు రూపాయలు ఆదాయం ట్రాన్స్‌పోర్టు [illegible] కాని రూ.

ఆదాయము ఎట్లాగు వస్తున్నదంటే ప్రభుత్వానికి డబ్బు కావలసినపుడల్లా బస్సు చార్జీలుపెంచడం, పన్నులు అధికం చేయడం, ఎక్సయిజు పన్నులు పెంచడం వంటివి చేస్తున్నది. 1983 ప్రాంతంలో ఒక్కొక్క లారీకి 1200 రూపాయలు, 1985 సంవత్సరంలో 1500 రూపాయలు, 86 సంవత్సరం వచ్చేసరికి అది 1610 రూపాయలు ట్యాక్సుగా వసూలు చేస్తున్నారు. కాని మహారాష్ట్రలో 1500, కేరళలో 1400రూపాయలు మాత్రమే టాక్సుగా వసూలు చేస్తున్నారు. అదే రకంగాబస్సులపైన మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో రూపాయలు 242 నుంచి 265 ఆర్డినరీ బస్సులకు, 305 నుంచి 397 రూపాయలు డీలక్సు బస్సులకు టాక్సులు వసూలు చేస్తున్నారు. సిటీ సర్వీసెస్‌కు అయితే 230 రూపాయలు ఉంది. కర్నాటకలో ఆర్డినరీ బస్సుకు 200 రూపాయలు ఎక్స్‌ప్రెస్ బస్సుకు 250 రూపాయలు ట్యాక్సు ఉంది. మద్రాసులో 195 రూపాయలు ఆర్డినరీ బస్సుకు 200 రూపాయలు ఎక్స్‌ప్రెస్ బస్సుకు టాక్సుఉన్నది. బస్సు చార్జీల విషయం చూసుకుంటే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 10 పైసలు కి. మీ. అయితే మద్రాసులో 7 1/2 పైసలు కర్నాటకలో 8 పైసలు వసూలు చేస్తున్నారు. డీలక్సు బస్సుకు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 14 పైసలు కి. మీ. వసూలు చేస్తే మద్రాసువారు 11 1/2 పైసలు, కర్నాటక వారు 12 పైసలు కలెక్టుచేస్తున్నారు. అంతేకాకుండా ఎప్పుడు అయినా ప్రభుత్వానికి బడ్జెటు లోటు వచ్చినపుడు వారికి డబ్బు కావాలంటే యీ ట్రాన్స్ పోర్టు మీద పన్ను పెంచు తున్నారు.

ఈ మధ్య ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారులతో యీ ట్యాక్సులు యింక వేటిమీద పెంచాలి అనేది సంప్రదించినట్లు తెలుస్తున్నది. అందువల్లనే మన రాష్ట్రంలో ఏ టూరిస్టు బస్సు రావడానికి ఓనర్సు భయపడుతున్నారు. టూరిస్టు బస్సుల వారిని ఆర్. టి. ఓ., పోలీసు డిపార్టుమెంటు వారు హెరాస్‌మెంటు చేస్తున్నారు. రూల్సు ఉన్నా లేకపోయినా ప్రతిదానికి టూరిస్టు బస్సుల వారి మీద కేసులు బుక్ చేస్తున్నారు. ఏదోరకంగా బెదిరించి ట్యాక్సులు, మామూళ్ళు వసూలు చేస్తున్నారు. ఇంత ట్యాక్సులు పెంచినా యీ రోజున బస్సులలో ప్రయాణికులు కూర్చోవడానికి సీట్లు లేకుండా బస్సులు ఉంటున్నాయి. డీలక్సు బస్సు కొనాలంటే 6, 7 లక్షలు రూపాయలు ప్రభుత్వమునకు అవుతుంది. కాని 6 నెలలలో ఆ బస్సు పాడయిపోతున్నది. తరువాత అది ఆర్డినరీ బస్సుగా తయారవుతున్నది. 6 సంవత్సరాలు వాడిన ప్రయివేటు బస్సును, 6 నెలలు వాడిన ప్రభుత్వ బస్సును దగ్గరపెట్టి చూసి చెప్పమంటే 6 సంవత్సరాలు వాడిన ప్రయివేటు బస్సు కొత్తదిగా చెప్పవచ్చును. ప్రయివేటు బస్సులవారు మైన్‌టెనెన్స్ బాగా చేస్తారు. తాడిపత్రిలో రోడ్డు ప్రక్కగా యిద్దరు పాసింజర్లు మాట్లాడుకుంటుంటే ఒక బస్సు [illegible] నుంచి వచ్చింది. ఆ బస్సు రేకు బయటకు వ్రేలాడుతువ్నందువల్ల ఆ [illegible] గాయం అయింది. ఇపుడు 4 టైర్లు ఒక ఇంజను ఉంటే బస్సును నడుపుతున్నారు. ఇపుడు మంత్రిగారు 6 కోట్లు లాభం సంపాదిస్తున్నామని చెబుతున్నారు. కాని

యిప్పటి పరిస్థితులలో 45 కోట్ల రూపాయలు సంపాదించవచ్చును. 6 కోట్ల రూపాయలతో [illegible] అంటే అది సరైనటువంటిది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు [illegible] బెంగుళూరు—హైదరాబాద్ ల మధ్య బస్సులు నడిపే ప్రైవేటు ఆపరేటర్లు క్వార్టర్కి లక్ష రూపాయల టాక్స్ కడుతున్నారు. అంత ట్యాక్స్ కడుతూ కూడా బస్సులు [illegible] అంటే మన విషయం ఆలోచించండి. ఆ లెక్క వేసు కొన్నప్పుడు 10 [illegible] కలిగిన ఆర్. టి. సి. 45 కోట్లు సంపాదించవలసింది. 6 కోట్లు [illegible] [illegible] ఉంది [illegible] మంత్రిగారు చెప్పుతున్నారు. అది సరైంది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. [illegible] సెట్రైట్ చేయాలంటే ఒక్కటే మార్గం [illegible]. [illegible] [illegible] పెంచుతూ ప్రభుత్వానికి రెవెన్యూ రాబట్టడమే కాదు. [illegible] పెంచుకుపోతే పెద్దగా వచ్చేది లేదు. ఇప్పటికే ఒక [illegible] దేశం సోషలిజం వైపు పోవాలనే ఉద్దేశంతో బస్సు రూట్లను [illegible]. అయితే ఈనాడు ఉన్న పరిస్థితులలో ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు ఏమి చెప్పుతున్నారంటే mixed economy is the best economy for our country దాని ప్రకారం చేయండి. బ్లాక్ టాప్ ఉన్న రోడ్లు, ఎక్స్ప్రెస్ బస్సులు నడిచే రూట్లను జాతీయం చేయండి. వాటిపై బస్సులు నడిపి లక్షల రూపాయలు సంపాదించండి. కేవలం 50,000 కిలోమీటర్లు బస్సులు నడిచే రోడ్లను, [illegible] కచ్చా రోడ్లను ప్రైవేటు ఆపరేటర్స్కు ఇచ్చి తద్వారా [illegible] ఆదాయాన్ని పెంచుకోండి. కాని ఉన్నవాటిపైనే [illegible] [illegible] వేస్తూపోతారు? ఇప్పటికే దేశంలో ఎక్కడాలేని విధంగా ట్యాక్సులు వేస్తున్నారు, దానివల్ల ట్రాన్స్పోర్ట్ ఇంకా వృద్ధి చెందే అవకాశం లేదని కూడా మనవిచేస్తున్నాను. ఇక ఆర్. టి. సి. బస్సులు ఎంత దరిద్రంగా ఉన్నాయి అంటే తెల్ల బట్టలు వేసుకొని రెండు నిముషాలు బస్సులో కూర్చుని బయటకు వస్తే తెల్ల బట్టలు తెల్లగా ఉండవు, బట్టలు మాసిపోయి [illegible] [illegible] ఉంటుంది పరిస్థితి. ఈ ఎం. ఎల్. ఏ. లకు ముందరి సీట్లు, 4, 5 [illegible] [illegible] ఇచ్చారు. అది గౌరవం కోసం ఇచ్చారు. కాని ఉన్న [illegible] ఎం. ఎల్. ఏ. లపై పడాలి, వీళ్లకు బుద్ధి రావాలి. వీళ్ల [illegible] చెప్పాలి, మంత్రిగారికి చెప్పాలి, అధికారులకు చెప్పాలి అనే ఉద్దేశంతో [illegible].

శ్రీ ఎ. మహిపాల్‌రెడ్డి (ఆర్మూరు):—ఇది అన్యాయం.

శ్రీ జె పి. దివాకర్‌రెడ్డి:— అన్యాయం కాదు, జరుగుతున్నది చెప్పుతున్నాను. బస్సులను [illegible]గా పెట్టవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

(అంతరాయము)

శ్రీ ఎ. మహిపాల్‌రెడ్డి:—మీ ఎం. ఎల్. ఏ. లు కాదు, నేను కూడా ఒక ఎం. ఎల్. ఏ. ని. ఎం. ఎల్. ఏ. లు పచ్చబట్టలు వేసుకొంటే అవి నలుపుకావేమో, కాని ప్రాక్టికల్‌గా మావి తెల్ల బట్టలు, చిన్న మురికి అయినా కనపడుతుంది కాబట్టి ఇట్లా చెపుతున్నాను.

(అంతరాయము)

శ్రీ జె. సి. దివాకర్‌రెడ్డి:—ఇది ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన విషయం కాదు. మంత్రి గారికి తెలుసు, అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్న మీకు తెలుసు, అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఈ వేళ మన బస్సుల మెయింటెనెన్స్, క్లీనింగ్ వ్యవహారాలు మాత్రం చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి. దీనికి ఒక్కటే మార్గం ఉంది. ఈ వేళ రాష్ట్రం మొత్తంలో ఒక ఎడ్వయిజరీ కమిటీ ఉందేమో కాని ప్రతి డిపోకు ఒక ఎడ్వయిజరీ కమిటీని ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అలాచేస్తే బస్సులను ఏ విధంగా మెయింటెయిన్ చేయాలి, ఎలా నడపాలి అనే విషయంలో వారు సలహాలు ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అంతే కాదు, ఈనాడు బ్లాక్ టాప్ రోడ్ల మీద బస్సు ఫుల్‌గా ఉన్నా, లేక ఒక్క పాసెంజర్ లేకపోయినా ప్రతి 5 నిమిషాలకు ఒక బస్ చొప్పున పరుగెడుతుంటాయి. కాని కచ్చా రోడ్లపై మాత్రం పరుగెత్తడం లేదు. ప్రొద్దున ఒక బస్సు, సాయంత్రం ఒక బస్సు ఉంటుంది. ఈ మధ్యన ప్యాసెంజర్స్ అలమటించిపోతున్నారు. అట్లా కాకుండా ఖచ్చితంగా ఫ్రీక్వెన్సీ చేసి టైం ప్రకారం బస్సులను నడవవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈవేళ 10 వేల బస్సులు కలిగిన ఈ మహా సంస్థను నడపాలంటే ఒకరు, ఇద్దరికి కష్టంగా ఉంటుంది. అందువల్ల మద్రాసులోనూ, కేరళలోనూ చేసినట్టుగా స్మాల్ యూనిట్స్‌గా చేసినట్లయితే పరిపాలన సులువుగా వుంటుంది, అన్ని విషయాలు చూడడానికి అవకాశం వుంటుంది కాబట్టి చిన్న యూనిట్స్‌గా చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. 1-00 p.m.

ఇకపోతే మనవాళ్ళు పాత బస్సులను కండం చేసి స్క్రాప్ క్రింద అమ్ముతున్నారు. కాని మద్రాసులోగానీ, ఇతర రాష్ట్రాలలోగానీ 5 సంవత్సరాల తరువాత వాళ్ళు బస్సులను అమ్ముతున్నారు. అవి వెంటనే స్టార్ట్ అయ్యే కండిషన్‌లో ఉంటున్నాయి. అందువల వాళ్ళు బస్సులను వేలం వేస్తున్నారు. బస్సును 5 సంవత్సరాలు వాడి వేలం వేసినా ఒక బస్సుకు 1½ లక్షల నుండి రెండు లక్షల రూపాయల దాకా వస్తోంది. కాని మన బస్సులు 10 వేల రూపాయలకు కూడా అమ్ముడుపోవడం లేదు. బస్సులను ఎందుకు ఇలా మెయిన్‌టెయిన్ చేస్తున్నారో అర్థం కావడం లేదు. ఇక ఆర్. టి. సి. స్టాఫ్ మధ్యన కో ఆర్డినేషన్ లేదు. ఇప్పుడు బస్సుల సంఖ్య పెరిగినా 10 సంవత్సరాల క్రితం వున్నంత స్టాఫ్ మాత్రమే ఉంది. కాని స్టాఫ్ సంఖ్య పెరగ లేదు. అందువల్ల స్టాఫ్ సంఖ్యను పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు రాష్ట్రం బస్సుల సంఖ్య ఏడు వేలు పెరిగినా సిబ్బందిని పెంచలేదు. ఉదాహరణకు ఒక

విషయం మనవి చేస్తాను. కొన్ని చోట్ల క్రొత్తగా ఆర్. టి. ఓ. ఆఫీసులు పెట్టారు. అందులో ఆర్. టి. ఓ. లు మాత్రం ఉన్నారు కాని వారి క్రింద పని చేయడానికి గుమాస్తాలు లేరు. వారు ఏజెంట్స్‌ను పెట్టుకొని పని చేయించుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంది. కావాలంటే తిరుపతిలో, గుడివాడలో చూపిస్తాను. పరిస్థితి అధ్వాన్నంగా ఉంది. అంతేకాదు, ప్రజల నుంచి డబ్బు రాబడుతున్నారు కాని కావలసిన సౌకర్యాలు కల్పించడం లేదు. రాయలసీమలో ఎండలు విపరీతంగా ఉంటాయి—వర్షాలు మాత్రం రావనుకోండి. రాయలసీమ ప్రాంతంలో 1, 2 శాతం కూడా బస్ షెల్టర్స్ లేవు. ఈ విషయంలో కూడ రాయలసీమను నెగ్లెక్ట్ చేశారు. దయచేసి బస్ షెల్టర్స్ ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక వీటన్నింటికంటె ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే ఒక రూట్‌కు, ఒక బస్‌కు ఒక డ్రైవరుకం డక్టరు పర్మనెంట్‌గా ఉంటే ఇది నా స్వంతం అనే అభిప్రాయం వారిలో కలిగి, బస్సును శ్రద్ధగా చూసుకోవడం జరుగుతుంది. అట్లాగే ప్రయాణికులతో గౌరవ మర్యాదలతో మెలిగే అవకాశం ఉంటుంది. ఆ పని చేయాలి. ఈవేళ కలెక్టరును పలకరించడం సులువైంది కాని కండక్టర్‌తో మాట్లాడడం కష్టం. ఆయన నుంచి సరైన జవాబు రాని పరిస్థితి ఉంది.

ఇక పోతే రోడ్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్ డిపార్ట్‌మెంట్ విషయం తీసుకొంటే జిల్లాలలో గాని, తాలూకాలలో గానీ క్రొత్తగా ఒక భవనాన్ని కట్టిన పాపాన పోలేదు, బ్రిటిషు వారు కట్టిన భవనాలను మెయింటెయిన్ చేసిన పాపాన పోలేదు. ముఖ్యంగా కాలేజీల, హైస్కూళ్ల బిల్డింగ్స్ విషయం తీసుకొంటే ఆనాడు కట్టిన వాటిని ఈనాటికీ రిపేర్స్ చేయనందువల్ల ఇబ్బంది కలుగుతోంది. రాయలసీమలో వర్షం అంటే ఎట్లా ఉంటుందో తెలియదు కాని ఎప్పుడైనా వర్షం వచ్చినప్పుడు స్కూల్ భవనంలో ఉంటే పై మంచి నీళ్లు పడ్డప్పుడు ఓహో వర్షం అంటే ఇట్లా వుంటుందా అనుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంది. అక్కడ సూర్యచంద్రులు ఇద్దరూ కనిపిస్తారు. ఆ రకంగా ఉన్నాయి. వాటిని రిపేర్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మునిసిపల్ ఏరియాలో రోడ్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్‌కు సంబంధించిన రోడ్లు ఉన్నాయి. నిన్న మొన్నటి వరకూ కంప్లీట్‌గా వారే ఫుల్ గ్రాంటుతో మెయిన్‌టెయిన్ చేశారు. ఇవాళ మునిసిపాలిటీలలో వారి ఉద్యోగస్థులకు జీతాలు ఇవ్వడానికి అవకాశం లేనటువంటి బీద స్థితిలో ఉన్నాయి. రోడ్ల కోసం 50 శాతం 60 శాతం కట్టండి అంటే ఎక్కడ నుంచి కడతారు? దయచేసి మీరే రిపేరు చేయవలసిందిగా కోరుకుంటున్నాను. ఆర్. అండ్ బి డిపార్టుమెంటుతో ప్లాను ఉంది. కొత్త రోడ్లు వేయడం లేదు. ఉన్న పాత రోడ్లనే రిపేరు చేస్తున్నారు. కొత్త రోడ్లను వేయాలని మీ ద్వారా కోరుకుంటూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియ చేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri K. Bapiraju (Kaikaluru):—Sir, I am indeed happy to participate in the Discussion on Demands for the first time after the Telugu Desam Party has come to power. I want to give some constructive suggestions before I go in for constructive criticism.

Sri A. Mahipal Reddy:—Please speak in Telugu. You know Telugu very well.

Sri K. Bapiraju:—Don't bother about the language. There are people who can translate it. I have some problem. I can neither speak English well nor Telugu well. I happened to study in Hyderabad Public School. Prior to that I was in West Godavari. I lost hold on Telugu and I am just able to pulll on with my little knowledge in English. Our Chairman has requested me to take the minimum time possible. Therefore, I would like to go to the subject proper.

Mr. Chairman, Sir, for Transport we have a young and dynamic minister smiling before us. Transport is a very important subject and unfortunately we have not realised its importance so far. I feel that this young Minister can realise the importance. He has the energy to fight in his own Government for this right cause and I expect that he would fight.

Initially, the Minister has congratulated his own officers for collecting a revenue of Rs. 127 Crores. No doubt, he has to encourage his men for their corruption. But, I shall congratulate the Minister only when they can provide good roads. Without that, there is no fun in congratulating the officials. Of course, that is your business, but my business is to congratulate the system only when you provide good roads. The Technical Experts in Transport of Government of India conducted a survey and gave a report. They said that by providing best roads we can save about Rs. two thousand Crores on maintenance of vehicles, tyres and spare parts. There is another important point here and I do not know why the Technical Experts have not realised it. They should have spoken about time also. They have naturally emphasised the need to have good roads. I once again request the Minister to take the importance of roads. Let him also consult the best technical people available in the country apart from the people here. The Minister is specially known for his hard work in excise which brought Rs. five hundred Croses, but here this poor man was allotted only Rs. 50 lakhs for R.T.C. I don't want him to chase anybody further here because he was in the practice of chasing in excise. They have already sufficiently chased by raising the rates in R.T.C.

Generally, there is a controversy between the State and the Centre especially from the time this Government came to power. Neither the State is for Telugu Desam M.L.As. nor the Centre for Congress-I M.L.As. What I really feel is that we can achieve something by constructive representation and not by allegation. From 1958 to 1986 this Corporation has received Rs. 110 Crores from the State Budget and Rs. 55 Crores from the Centre. That is a ratio of 2:1. I do not know what made them to allocate only Rs. 50 lakhs today. It is unfortunate. You are the people who say that the Centre

is not co-operating. He ? they are ready to co-operate at a ratio of 2:1, but your allocation is very little. You could have allocated more money and thus got more money from the Centre so as to utilise the same for the construction of good bus shelters.

My friends from the other side have said above the profits in R.T.C. In Corporations and Co-operatives, we do not really think of profits. Basically, the purpose of a Corporation is to render service to the people. It should be on no profit no loss and expansion basis. No doubt, it was a white elephant all these years for the Government. Luckily, due to the efforts made by a team of people in the R.T.C., it has now come into profits. It is a struggle and I congratulate the team of officials and employees of the Corporation in this regard. In this connection, I would like to suggest to the Minister to kindly see that all the employees of the A.P.S.R.T.C. are provided with proper housing facilities by giving loans for the construction of houses through some financial institution or by giving some amount out of your profits. I request the Minister to have a plan of five years for this purpose. Unless your employee is happy and confortable, you cannot expect him to work in a better way.

Now, I come to the issue of payment of life-time tax. My friends have also mentioned about it. You are in the habit of confusing and it is one of that kind. You can realise for yourself how many times you have confused the people. You said once the vehicle owner pays the tax, he need not pay the tax for twelve years and for 12 year old vehicle no tax need be paid. There is a direction of the Court on this. Thus, there is a confusion in the people who use two wheelers. The Hon'ble Minister has to clarify this.

Before I pass on to the Roads and Buildings, I would like to say one thing. The Hon'ble Minister for Transport, Sri M. Padmanabham is going to have really a tough time. This is not to frighten him. I suggest that he should be very friendly and co-operative with the officials, especially the R.T.C. people and prove his worth by reducing the rates. It is a very difficult and herculian task for him. He has done it in excise. He has reduced the rates for licences of shops. I want him to spare more time to see that the bus rates are reduced for the people. Let them realise that this young man has done some home work to reduce the rates and improved the quality of R.T.C. and the transport system. I have confidence in him that he can do something for the people of Andhra Pradesh.

Then I come to Roads and Buildings. Here also the same thing. Always they say that sufficient money has not been allocated by the Centre. But, he is pulling on well by getting money from the Centre. As far as he is concerned, there is no controversy between the Centre and the State. It is one and the same for him and me. I would like to mention that the Centre was kind enough to allocate Rs. 177

Crores in the Seventh Plan. This is quite a good amount. We have 2,352 K Ms. of National Highways for which you have allocated Rs. 24 Crores. They are doing some work, but the drawback is there are no sufficient Engineers in the investigation cell. We are bothered about the regular sections. The Investigation Cell is also very essential. Unless there is a plan of action, we can do nothing. I think we are supposed to have 1,600 J.Es., but we have much less in number. The Public Service Commission has undertaken the selection of J.Es. and some candidates were selected, but due to some reason that has not been finalised. I do not know how this Government and the Hon'ble Minister are able to pull on with the existing J.Es. All the other people have been promoted and they are comfortable, but the basic engineer who has to really implement your policies is not available to you. I am unable to understand how he is pulling on. I want the Minister to come out with that secret. I am very particular about that. When this Government came to power, they said that they are going to encourage the Youth of the State, especially by giving some kind of jobs which they could not get all these years. Not only a man in the trousers, but unfortunately a boy in shorts also felt that he would be given a job. Therefore, that young boy has pressurised and convinced his parents to vote for the party which promised to do something for them. That is how you have come to power. Here there are Engineers and I feel that immediate steps should be taken. Like that we have also necked out many employees at mid-night without giving all the facilities.

With regard to allocation of funds to Andhra Pradesh from the Centre, we got second highest amount in 1987-88. The first is Uttar Pradesh. In Uttar Pradesh the Plan is for Rs. 250 Crores and in Maharashtra it is Rs. 200 Crores. Our allocation is more than that of Maharashtra. That shows that there is no discrimination and they are doing properly. I congratulate the Engineers who have taken the initiative in putting the proposals before the Government with all the difficulty of lack of Engineers. I appreciate their sending a proposal to the Central Government with regard to Chilakaluripeta to Ongole, Guntur to Chilakaluripeta, Vijayawada to Guntur and Vizag Steel Plant to Anakapalli. In the Seventh Plan the allocation is 177 Crores. I don't think there is any problem. I request the Hon'ble Minister to see that no money allocated by the Centre to the State is left over. If you have no sufficient staff or any other shortcoming, you have to improve your efficiency. I request the Hon'ble Minister to kindly exert himself to the maximum extent possible.

When we refer to the Plan allocation, it is unfortunate that we are the least among all the States. There is nothing that the Minister can do with the little money that is allocated. It is for the Finance Minister and the Chief Minister to increase. In Andhra Pradesh it is 1.7 per cent. In Assam it is 7.5 per cent. In Bihar and Gujarat it is

6 per cent. In Himachal Pradesh, you know the size of Himachal Pradesh, it is 17 per cent. In Jammu and Kashmir it is 7 per cent. In Karnataka, our neighbour, it is 2.9 per cent. Kerala 4.25 per cent, Madhya Pradesh 3.4 per cent. Maharashtra 4 per cent, Orissa 5.9 per cent, Punjab 3.5 per cent and in West Bengal it is 3.8 per cent. They should have adopted 3.8 per cent here also like their C.P.M. brothers in West Bengal. Our Plan allocation clearly shows that we have not realised the importance of roads. For R. & B. roads the Plan allocation is Rs. 24 crores. We have on going works to the tune of Rs. 50 crores. In addition to that we have to plan works for another Rs. 25 crores. How do you expect these works to be completed with this kind of allocation. Somehow the Government should come to the rescue of the Hon'ble Minister and allocate more funds.

1-30 p. m. Actually we have taken over 9,000 Kms. from Panchayath Raj from 1974 to 1978 through a Government Order. But still there are 2,000 Kms. which are to be taken over and they are still with mud only. I think, we have to improve our plan. Our Government was gracious enough to improve their funds in regard to maintenance. That is a good amount and it is also a suggestion made by the Government of India. The specification could have been Rs. 62 crores for which they have given Rs. 54 crores. I appreciate it. That Rs. 54 crores is being only used for 80 per cent maintenance—we have 1,800 Kms. of metalling to B.T., etc. So, I request the Hon'ble Minister through you, Sir, to kindly fight for the increase of the amount to Rs. 60 crores at least.

I belong to Krishna District and I am from Kaikalur Constituency.

An Hon'ble Member:—He is the native of West Godavari District, Sir.

Sri K. Bapi Raju:—I am the native of West Godavari District and I am M.L.A. of Krishna District and I am now in our Assembly.

Sir, especially in delta areas there are single-lane roads with which we are facing greater problem, because they are in slushy area. If a bus has to cross another bus, they will have the difficulty. The Engineers are no doubt are taking lot of pains for the maintenance. They are paying more money for the berms especially. Therefore, I suggest that two lane roads may be initiated in Krishna, West, East and part of Prakasam Districts. Out of 33.000 Kms. roads, we have 80 per cent of single-lane roads. Only 11½ per cent is for double-lane in R. & B. So, it is very little length. What I finally want to conclude is, we are now having 33,000 Kms. in R. & B. due to which we are today 14th State in the country lengthwise in R. & B. Roads. Is it not unfortunate for Andhra Pradesh? The Minister was saying very boldly that this is the State which takes the high place in the country. They did not bother to know about the length of the roads. We are the 14th in the country in lengthwise which is unfortunate. We have to definitely improve our allocation of funds and improve our roads

for better facilities which we all talk about, our Telugu Desam and Telugu Gadda. You, please provide the best roads for Telugu Desam people. Finally, if I do not thank on the floor of the House I will be failing in my duty the Transport and R. & B. Ministries because I have been enjoying not only from this Government but from the time I became M.L.A., the most. Thank you Sir

(Mr. Speaker in the Chair.)

RULING FROM THE CHAIR.

Mr. Speaker:

Immediately after the Question Hour, Sri Nailapureddi Srinivasul Reddy, Minister for Revenue raised a Point of Order and stated certain facts purported to have appeared in to-day's Newspapers, in respect of the statement made by the Union Minister. In the meantime, objections were raised from the Opposition Benches as to how Mr. Sreenivasul Reddy is entitled to raise a Point of Order.

Mr. Sreenivasul Reddy, on a question put by me as to how the Point of Order arises at this juncture, he stated that the statement made by the Central Minister has undermined the Constitutional Provisions, namely, the Centre-State relation; the federal structure and amounts to interference in the State administration. When Mr. Sreenivasul Reddy was asked to take appropriate steps including passing of a Resolution, if any. to raise this matter instead of raising a Point of Order, in the mean time, there were uproarious scenes in the Assembly and a number of objections were raised. In the meantime, taking the advantage of the advise given from the Chair, Sri Sreenivasul Reddi read out a Resolution.

I do not comment about the Resolution moved by Mr. Sreenivasul Rule 304 was already given in respect of the safe subject. In fitness ought to observe certain procedures laid down under the Rules laid down by the State Assembly.

In the meantime, it was brought to my notice that a Notice under Rule 304 was already given in respect of the same subject. In fitness of things, it is necessary that all the Members of the august House should follow the Rules and regulations in governance of the House proceedings. Members are not precluded from showing their anxieties. but, at the same time, they have to adhere to the procedures laid down for the functioning of the august House, in raising matters, however important they may be. As already there is a Notice under Rule 304, and after perusing the same, I have found that it is a fit case to admit. Accordingly, it is admitted and it is directed to be posted for tomorrow.

I do not further go into today's happenings after the Question Hour, as the views expressed by me are sufficient guide-lines for the future conduct of the Business of the August House.

The House is adjourned at 1-38 p.m. to meet again at 5 p.m.

(The House then adjourned.)

The House re-assembled at 5-00 p.m.

(Mr. Speaker in the Chair.)

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1987-88.

Demand No. XV —Public Works.
Demand No. XLIV—Roads and Bridges.
Demand No. IX —Transport Department.
Demand No. XLIII—Minor Port Development.

—Continued.

Mr. Speaker:—The Minister for Roads and Buildings will now reply.

రోడ్లు భవనములశాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. జానారెడ్డి):— అధ్యక్షా, రోడ్లు, భవనాలు పద్దుపైన సభ్యులు సూచనలు సలహాలతోబాటు జరుగుతున్న చిన్న చిన్న అవకతవకలను తెలియపరిచారు. మొత్తంపైన ఈ శాఖపట్ల గౌరవ సభ్యులకు సత్‌భావము ఉన్నట్లుగా నేను అర్థం చేసుకొన్నాను. వారందరికి నా ధన్యవాదాలు. సభ్యులు అందరు ఇంచు మించు నిధులకొరత, జరుగుతున్న కొన్ని అవకతవకలు ఆతరువాత క్వాలిటి మెయిన్‌టెనెన్స్ గురించి తెలియజేశారు. వాటినన్నింటిని నా ఉపన్యాసము ముగింపులో తెలియ చేస్తాను. ముందుగా గౌరవసభ్యులు వ్యక్తపరచిన ఒక్కొక్క విషయానికి సమాధానం చెబుతాను. శ్రీ వెంకటేశ్వరరావుగారు మాట్లాడుతూ రవాణా మానవ అభివృద్ధికి చిహ్నమని తెలియజేశారు. దానితో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. రోడ్సు నాగరికతకు చిహ్నము, అభివృద్ధికి మూలము అనే అంశాన్ని అందరూ అంగీకరించవలసినదే. అందుకు ఎక్కువనిధులు కేటాయించాలని ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నప్పటికి సాంఘిక సంక్షేమం ఇతర అభివృద్ధి పథకాలకు ఎక్కువ నిధులు ఖర్చుపెట్టడంతోబాటు ముఖ్యంగా ఇరిగేషన్, విద్యుచ్ఛక్తికి ఎక్కువ నిధులు కేటాయిస్తున్న ఈ సమయంలో ఈ శాఖకు కొంచెము తక్కువ కేటాయించినమాట వాస్తవము. అయినప్పటికి 1982-83 కంటె ఇటీవల సంవత్సరాలలో ఎక్కువ నిధులనే యిస్తున్నాను. ఇకముందుకూడా ఎక్కువ నిధులు సమకూర్చుకొని అవసరమైన సదుపాయాలను పూర్తిచేస్తాము. పంచాయితీ రోడ్సు విషయం చెబుతూ పదివేల కిలోమీటర్లు తీసుకొనడం జరిగిందని వాటిని అభివృద్ధి చేయలేదని చెప్పారు అది వాస్తవంకాదు. సుమారు 3,577 కిలోమీటర్లు మట్టిరోడ్లు 4,285 కి. మీ. మెటల్‌రోడ్సు 225 కి. మీ. బి. టి. రోడ్సు తీసుకొన్ననాడు ఉంటే ఇవాళ 2,565 కి. మీ. బి. టి. రోడ్లు వేయడం జరిగింది. 2,170 కి. మీ. మట్టిరోడ్లను మెటల్‌రోడ్లుగా మార్చడం జరిగింది. సుమారు 4, 5 వేల కి. మీ. రోడ్ల అభివృద్ధి జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రత్యేక నిధులను కేటాయించి చేయకపోయినా ఎక్కువ నిధులు కేటాయించటంద్వారా పూర్తిచేయడం జరిగింది. టాంక్‌బండ్ విషయం చెప్పారు. ఆశ్రిత పక్షపాతం, బంధుప్రీతితో నామినేషన్ పద్ధతిలో వర్కు యిచ్చారు అది అంత ప్రాధాన్యంలేని అంశమని చెప్పారు. రోజురోజు పెరుగుతున్న ట్రాఫిక్ అవసరాల దృష్ట్యా నగరాన్ని సుందరంగా ఉంచవలసిన అవసరాన్ని

దృష్టిలో పెట్టుకొన్నాము. ట్యాంక్‌బండ్‌ను వెడల్పుచేయడం, అందంగా ఉంచవలసిన అవసరాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని- దానితోబాటు మహనీయుల విగ్రహాలను పెట్టడానికి వీలుఅవుతుందని 3 కోట్ల 87 లక్షలు ఖర్చుపెట్టాము. ఇది మన ఆంధ్రప్రదేశ చరిత్రను, సంస్కృతిని చూపించేవిధంగా ఉంది. అది అత్యవసరమని ప్రభుత్వం భావించింది. ఇందులో అవకతవకలు జరిగినవి అని కంట్రాక్టర్సు ప్రభుత్వ వలుకుబడికి పాల్పడినట్లుగా సభ్యులు మా దృష్టికి తీసుకువస్తే ప్రభుత్వం చర్యతీసుకొనడం గాని లేక ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించడంగాని జరుగుతుంది. సుమారు 15 నుంచి 20 శాతము వరకు బిల్డింగ్‌లకు ఇతర పనులకు ఎక్సెస్ వస్తున్న విషయం చెప్పారు. 20 శాతము ఎక్సెస్‌తో నామినేషన్ పద్ధతి మీద యివ్వడానికి నిర్ణయం ఉంది. ముగ్గురు ప్రధానమైన చీఫ్ ఇంజనీర్లతో కూడిన కమిటీ కంట్రాక్టర్సుయొక్క చరిత్రను పరిశీలించిన తరువాత ఇప్పటికి ఉన్న వర్కును ఎక్సెస్‌తో యివ్వడం జరిగింది. ఎవరికో లాభం కల్గించాలనికాదు. బంధు ప్రీతి చూపించాలనికాదు. నేషనల్ హైవే క్రింద మార్చడానికి తగుచర్యలు తీసుకోవాలని, చాలా తక్కువ నిధులు పొందుతున్నామనే విషయం శ్రీ బాపిరాజుగారు చెప్పారు. భారతదేశంలో కిలోమీటరు పైబడిన ఏన రాష్ట్రంగా ఉన్న మన రాష్ట్రం నిధులు పొందడంలో రెండవ రాష్ట్రంగా ఉన్న విషయం తెలియపరిచారు. అది వాస్తవం. 1982–83 లో సుమారు 8 కోట్లపైన ఒరిజినల్ వర్క్సు ఉంటే గత సంవత్సరం రూ. 22,94,00,000 కేంద్రం నుంచి పొందడం జరిగింది. అదేవిధంగా 1982-83వ సంవత్సరంలో మెయిన్‌టెనెన్స్‌కు మూడున్నరకోట్లు వుండగా ఇప్పుడు 6 కోట్ల 40 లక్షలు వుంచడం జరిగింది. ఆ డబ్బుతో మైన్‌టెనెన్స్ సాధించడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. జాతీయ రహదారిగా కొన్ని రోడ్లు మార్చడానికి చర్య తీసుకోలేదని చెప్పారు. 3,222 కిలోమీటర్లుగల పది రోడ్లు స్వాధీనం చేసుకోవాలని ప్రధానమంత్రిగారికి, ఇందుకు సంబంధించిన మంత్రిగారికి అనేకసార్లు ఉత్తరాలు వ్రాయడం జరిగింది, సమావేశాలలో కూడా తెల్పడం జరిగింది, ఆర్థిక పరిస్థితుల కారణంగా ఇప్పుడు తీసుకోవడం సాధ్యం కాదని, ఇతర రాష్ట్రాలతో పాటు పరిశీలించడం జరుగుతుందని ప్రధానమంత్రి నుండి, తత్‌సంబంధిత మంత్రిగారి నుండి ఉత్తరాలు అందాయి. అదేవిధంగా కొన్ని ప్రధాన రహదారులలో నాలుగు లైన్స్ వేసే విషయాన్ని కేంద్రంతో ప్రయత్నించడం జరిగింది. ఒంగోలు నుండి విజయవాడ, అనకాపల్లి నుండి విశాఖపట్టణం, హైదరాబాదు నుండి పఠాన్ చెరువు రోడ్డు నాలుగు లైన్స్‌కు ఆది రూ. 177 కోట్ల ప్రాజెక్టు. ప్రాజెక్టు రిపోర్టు ఆమోదం పొందింది. వెంటనే ప్రారంభించాలనే ప్రయత్నంలో వున్నాము. మెహబూబ్‌నగర్ రోడ్డు బాగా లేని మాట వాస్తవమే. నేషనల్ హైవే నెంబర్ 7 బాగా లేదు. వీక్ బ్రిడ్జెస్ వున్నాయి. గత రెండు సంవత్సరాల నుండి కేంద్రంతో ప్రయత్నాలు జరుపుతున్నాము. ఏడవ ప్రణాళికలో 30 కోట్లు కామారెడ్డి నుండి హైదరాబాదు 50 కిలోమీటర్లు, హైదరాబాదు నుండి జడ్చర్ల 98 కిలోమీటర్లు మొత్తం 148 కిలోమీటర్లు శాంక్షన్ చేయ

టానికి మంజూరు ఒయినది. ఆ 30 కోట్లలో 5 కోట్ల రూపాయలు విగుదల చేసి [illegible] ప్రారంభంలో వుంది, మూడు సంవత్సరాలలో అది బాగు చెప్తుందని [illegible]. హార్డ్ మిక్చర్స్‌ను మే [illegible] ఆరు మాసాల నుండి [illegible] చేస్తున్నా[illegible]. రోడ్ ఓవర్ బ్రిడ్జెస్‌ను మేము నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నామని చెప్పారు. ఇప్పటివరకు 22 బ్రిడ్జిలు శాంక్షన్ చేశాం. 17 రోడ్ ఓవర్ బ్రిడ్జెస్ పూర్తి అయ్యాయి. 5 బ్రిడ్జిల పని నడుస్తున్నది. 7 బ్రిడ్జిలకు రైల్వేవారి అంగీకారం లభించింది. రాష్ట్రం వెంటనే వాటిని ఆమోదిస్తుంది. అదేవిధంగా ఇంకో 4 బ్రిడ్జిల విషయం మంజూరుకు పంపించినవున్నా[illegible]. ఆదెన్నగారు చెప్పిన ఒంగోలు బ్రిడ్జి [illegible] ప్రపోజల్స్ పంపబడింది. అది ఆమోదం పొందిన పిదప టేకప్ చేయబడుతుంది. [illegible] చెప్పారు. అది ఎంతవరకు యదార్థమో [illegible]. లక్ష్మీనారాయణగారు యాక్సిడెంట్స్ గురించి చెప్పారు. యాక్సిడెంట్స్ కేవలం రోడ్ల మూలంగా జరగవు. డ్రైవర్స్ నిర్లక్ష్యంవల్లా, మెషినరీ లోపం వల్లా, అనేక ఇతర కారణాల వల్ల జరుగుతూ వుంటాయి. డబుల్ రోడ్ మిరియాలగూడా నుండి హాలియా వరకూ 32 కిలోమీటర్ల రోడ్డు డబుల్ రోడ్డుగా ఈ మధ్యనే పూర్తి అయింది. అయినా అక్కడ ఒకటి రెండు నెలల్లో చాలా యాక్సిడెంట్స్ జరిగాయి. రోడ్డు బాగా వున్నా, లేకపోయినా యాక్సిడెంట్స్ జరుగుతాయి. దానికి కారణం రోడ్లు కాదు. అయినా కర్వ్స్‌ను స్ట్రెయిట్ చేయడం, వెడల్పు చేయడం వంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా సభ్యులు హుజూర్‌నగర్ — మెట్టపల్లి రోడ్డు విషయం చెప్పారు. దాని మైన్టెనెన్స్ ప్లానింగ్ బడ్జెటులో లేదు కనుక వారికి అందచేసిన పుస్తకంలో అది వుండదు. దానిని మంజూరు చేయడం, టెండర్స్ పిలవడం జరిగింది. వాడపల్లి బ్రిడ్జి గురించి చెప్పారు. టెండర్స్ పిలవడం, ఎగ్రిమెంట్‌కు రావడం జరిగింది. పని ప్రారంభం కావడానికి సిద్ధంగా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. సుల్తాన్‌గారు దుర్వినియోగం గురించి చెప్పారు. దాని గురించి ఆఖరున చెబుతాను. బోయపల్లి—బెల్లంపల్లి రోడ్డు గురించి చెప్పారు. అదిలాబాద్ జిల్లాలో అనేక రోడ్ల గురించి కూడా చెప్పారు. ఫ్లడ్స్ వచ్చినప్పుడు అనేక రోడ్లు పోవడం జరిగింది. అందుకు గత సంవత్సరం ఎఫ్. డి. ఆర్. లో నిధులు కేటాయించడం జరిగినది. ఈ సంవత్సరం ఎక్కువ నిధులు కేటాయించి రోడ్లు పూర్తిచేయాలనుకుంటున్నాము. జిల్లా పెద్దదిగా వుంది. ఒకే డివిజన్ వుంది. నిర్మల్‌లో ఒక డివిజన్ ఏర్పాటు చేయాలనుకుంటున్నాము. సుల్తాన్‌గారు మాట్లాడుతూ ఒక మాట అన్నారు. అది ఎక్స్‌పంజ చేశారో లేదో, దాని గురించి మాట్లాడారో లేదో తెలియుడం లేదు.

శ్రీ మహమద్ రజబ్ అలి :—అధ్యక్షా, తమరు అధ్యక్షస్థానంలో లేనప్పుడు పానెల్ చైర్‌మన్ కూర్చుని వున్నప్పుడు సుల్తాన్‌గారు మాట్లాడుతూ నిధులు సమకూర్చటానికి expunged as ordered by the Chair వుందనిఅన్నారు. ఆ మాటను చైర్‌లోవున్న

వారు తీసివేసారు. అది అన్‌పార్లమెంటరి వర్డ్ కాదు. అది వున్నా తప్పులేదు, తీసి వేసినా మాకు అభ్యంతరం లేదు. అది అన్‌పార్లమెంటరి వర్డ్ అయితే మేము ఉప సంహరించుకుంటాము. కాని వారు ఉపయోగించింది యత్రిప్రాసలు కలిగిన వర్డ్. అంతే తప్ప కించపరచే పద్ధతిగా లేదు. అది అన్‌పార్లమెంటరి కాదు.

మిస్టర్‌స్పీకర్ :— అధ్యక్షస్థానంలో ఎవరు కూర్చున్నా వారు ఇచ్చిన రూలింగ్‌లో మార్పు వుండదు, దానిపై తిరిగి విచారించవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి : — అధ్యక్షా, సభ్యులు రామగుండం బ్రిడ్జి గురించి చెప్పారు. అది చాలాకాలం క్రితం మొదలు అయింది. కాని మధ్యలో కంట్రాక్టరు వెళ్లిపోవడం వల్ల అతనిని ప్రాసిక్యూట్ చేసి ఎక్సలేషన్ వల్ల తిరిగి ఎస్టిమేషన్ వేసి టెండర్స్ పిలవడం జరిగింది. 1988 లో పూర్తి చేయటానికి అన్ని చర్యలూ తీసు కుంటున్నాము. బాల్‌రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ సంగమం దగ్గరవున్న గాంధి కుటీరం మైన్‌టెయిన్ చేయబడటం లేదని చెప్పారు. వెంటనే చర్య తీసుకుని మూడు మాసాలలో వారు సూచించిన విధంగా బాగు చేయడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. బిల్డింగ్ మైన్టైనెన్స్‌కు తక్కువ కేటాయిస్తున్నారని, ఐ.బి.లు రిపేర్స్ చేయడం లేదని చెప్పారు. జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో ప్రధానదారులలో వున్న ఐ.బి. లను బాగు చేస్తున్నాము. చాలా వున్నాయి. వాటిలో కొన్నిటిని బాగు చేయలేకపోవచ్చు. మనకు సుమారు 6 కోట్ల ప్లిన్త్ ఏరియా వుంది. ఒక అడుగుకు రూపాయిపావలా నిధులు ఉన్నాయి. ఎక్కడ అవసరమో అక్కడ చేస్తూ అవసరం లేనిచోట్ల కొంచెం అశ్రద్ధ జరిగినప్పటికీ సభ్యులు సూచించినట్లు అన్ని చోట్లా అవసరమైన చర్యలు తీసుకోటానికి ఏర్పాట్లు చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. ఒదే విధంగా గ్రామ గ్రామాల్లో రహదార్లు వేస్తామని వేయలేదు అన్నారు. తమకు తెలుసు. ప్రధానమైనటువంటి రహదార్లు, జిల్లా రహదార్లు, అంత రాష్ట్ర రహదార్లు వేయడములో ఆర్. అండ్ బి. శాఖ నిమగ్నం అయివుంది. గ్రామ గ్రామానికి వేయడానికి పంచాయతీలు, మండల ప్రజాపరిషత్తులు, జిల్లా ప్రజాపరిషత్తులు వున్నవి, వాటి క్రింద ఆయా రహదార్లు ఉన్నవి. అనేక చిన్న రహదార్లు గ్రామ గ్రామానికి వేసేవారు వున్నారు. అన్ని రహదార్లు రహదార్లే అనుకోడానికి లేదు. 3-4 వేం కి. మీటర్లు బాగు చేయడానికి మేం కృషి చేస్తున్నాం. నర్సింహారెడ్డిగారు రామగుండం బ్రిడ్జి విషయం చెప్పారు. దానిని 1988 లో పూర్తి చేస్తామని హామీ యిస్తున్నాను. మానేరు బ్రిడ్జి గురించి చెప్పారు. దానిని మంజూరు చేయడం, టెండర్లు పిలవడం, అగ్రిమెంటు పూర్తి చేయడం ఒకటి రెండు మాసాల్లో పని మొదలు పెట్టడం అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఉప్పలవాగు, వింజమూరు దగ్గర న్యారో బ్రిడ్జ కాజవే అభివృద్ధి చేయడం విషయం గురించి మేము గమనించాము. తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. మణెమ్మగారు తను జిల్లాలో వరదలకు గురి అయినటువంటి రోడ్సును బాగు చేయాలనే విషయాన్ని గుర్తు చేశారు. సుమారు 3 కోట్ల 40 లక్షల రూపాయలు వరదలలో పాడైపోయిన రోడ్సును బాగు

చేయడానికి కేటాయించడం జరిగింది. పనులు సువ్యవస్థరంగా సాగుతున్నాయి. కాంట్రాక్టర్సు అగ్రిమెంటు కాని లోపంవల్ల తొందరగా పనులు ప్రారంభం కాని విషయం వుండవచ్చు. ఏ రోడ్‌ను నెగ్లెక్ట్ చేయలేదు. వరదలకు గురి అయిన అన్ని రోడ్ల మీద పనులు జరుగుతున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఆదెన్నగారు ఒక విషయం చెప్పారు. నెల్లూరును కంపేరు చేస్తూ తమ జిల్లాకు తక్కువ నిధులు యిచ్చారన్నారు. అది వాస్తవం కాదు. 1985–86 లో 291 లక్షలు ప్రకాశం జిల్లాకు యిస్తే 268 లక్షలు నెల్లూరుకు యివ్వడం జరిగింది. నెల్లూరుకు 1.59 యిస్తే ప్రకాశముకు 2.91 యివ్వడం జరిగింది. 1986–87 లో 223 నెల్లూరుకు యిస్తే 263 ప్రకాశముకు యివ్వడం జరిగింది. అంతేగాదు, రాష్ట్రములో కృష్ణా గుంటూరు తరువాత మూడవ జిల్లాగా సుమారు 2 వేల కి. మీటర్ల నిడివి గలిగిన రోడ్ లెంథ్‌తో ప్రకాశం జిల్లా వుంది. దానికి నిధులు ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ఒంగోలు రోడ్ బ్రిడ్జి గురించి 1987–88 సంవత్సరానికి ప్రతిపాదన పంపించి వున్నామని యింతకు ముందు చెప్పాను. వాగులు, ఒర్రెలపైన అనేక బ్రిడ్జిల గురించి చెప్పారు. కాని ఏ రహదారి అయితే రాష్ట్ర రోడ్ల ఆధీనములో వుంటుందో ఆ రహదారి పైన వచ్చే వాగు మీద బ్రిడ్జి కట్టడం తప్ప ఎక్కడ వాగు వుంటే అక్కడ కట్టడంకాదు. సభ్యులు ఏదైనా రహదారి పైన బ్రిడ్జి అత్యవసరమని మా దృష్టికి తెస్తే వెంటనే చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. మంజూరు అయిన పనులు త్వరిత్వరగా అవడం లేదన్నారు. వాటి విషయంలో వెంటనే చర్య తీసుకొని పనులు ప్రారంభిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. వాయుధూత్ విషయం చెప్పారు. పరిశీలిస్తాము. ఓంకారుగారు మాట్లాడుతూ నర్సంపేట-నెక్కొండ బ్రిడ్జి వీక్‌గా వుంది. వెంటనే మంజూరు చేయాలన్నారు. దానిని ఫ్లడ్ డామేజి క్రింద మంజూరు చేయడం జరిగింది. వెంటనే అది టేకప్ చేయడం జరుగుతుంది. మల్లంపల్లి–నర్సంపేట వరకు వున్న రోడ్– బి. టి. రోడ్ ప్రోగ్రెస్‌లో వుంది. 87–88 లో పూర్తి అవుతుంది. మిగతా నర్సంపేట-ఇల్లందు, ఏటూరు నాగారం, భద్రాచలం, యీ రోడ్ల గురించి ఆలోచించి సరైన చర్యలు తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. వర్క్‌చార్జ్‌డ్ సిబ్బందికి వున్నటువంటి యిబ్బందుల గురించి చెప్పారు. దానికి సంబంధించి వారు ప్రత్యేకంగా నాతో అధికారుల ముందు సమావేశమై వారికి వున్నటువంటి యిబ్బందుల గురించి ప్రభుత్వం చేయవలసిన విషయం మీద వారు రిప్రజెంటు చేస్తే తగిన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. పాఠశాలలు, కాలేజీల గురించి చెప్పారు. అన్ని ఆర్ అండ్ బి. అధీనములో లేవు. కొన్ని పాఠశాలలు, కాలేజిలు మా ఆధీనములో వున్నవి, వాటి మేంటెనెన్సు జరుగుతున్నది. కొన్ని పంచాయతీలు, జిల్లా ప్రజా పరిషత్తుల క్రింద వున్నవి వాటి మేంటెనెన్సు అవి చూస్తుంటాయి. మా అధీనములో వున్న వాటిని తప్పకుండా రిపేరు చేయడం జరుగుతుంది. ఇక మునిసిపాలిటీలలో కంట్రిబ్యూషను యిస్తేనేగాని రోడ్స్ వేయడం లేదని దివాకరరెడ్డిగారు అన్నారు. కంట్రిబ్యూషన్ యిస్తేనేగాని రోడ్ వేయకూడదు అనేది ఏమీ లేదు. మునిసిపాలిటీలో వున్న మా ప్రధాన రహదారిని

మేమే మేంటేన్ చేస్తాము. కాని వున్నటువంటి గహదారిని అభివృద్ధి చేయా అన్నప్పుడు ఫోర్ లేన్స్ కావాలి అన్నప్పుడు వారు కంట్రిబ్యూషను యిస్తేనే మేము యింప్రూవ్ చేస్తామని చెప్పడం జరుగుతుంది. మా క్రింద వున్న రోడ్సు కొరకు కంట్రిబ్యూషను అవసరం లేదు. బాపిరాజుగారు పంచాయతీ రోడ్సు విషయం, నిధుల కొరత గురించి చెప్పారు. ఆ విషయంలో యిదివరకే చెప్పాను. కృష్ణలో రెండు లేన్స్ కావాలన్నారు ఇప్పుడు ఒంగోలు నుండి విజయవాడకు రెండు లేన్స్ వేస్తున్న విషయం చెప్పడం జరిగింది. ఉద్యోగుల కొరత గురించి చెప్పారు. 200 మంది అసిస్టెంటు యింజనీర్లు కావాలి. పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషను ద్వారా భర్తీ చేయవలసి వుంది. పరీక్షలు కూడా వ్రాశారు, అయితే కోర్టు నుండి స్టే ఆర్డరు రావడం వల్ల మళ్లీ పరీక్ష వ్రాయవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. అయినప్పటికీ వున్న స్టాఫ్‌తోనే మా పనులు ఆపకుండా కొనసాగిస్తున్నాము. స్టాఫ్ తక్కువ వున్నారని, నేషనల్ హైవేస్‌కు సంబంధించి ఏ ఏడాది కూడ నిధులు ఖర్చు పెట్టకుండా లేకపోతే వెనక్కు పంపించడం గాని జరుగి లేదని నేను యిచ్చిన లెక్కల ప్రకారము తెలుస్తుంది. కొత్తగా నేషనల్ హైవేస్‌కు ఒక సర్కిల్‌ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. సబ్ డివిజన్సు కేటాయించడం జరిగింది. మాకు యిచ్చినటువంటి బడ్జెటులో 9 పర్సెంటు మాత్రం ఖర్చు చేస్తూ యీ పనులు డిపార్టుమెంటు ద్వారా నిర్వహిస్తున్నాము. అంటే తక్కువ ఖర్చులో ఎక్కువ పనులు చేస్తున్నాము. పోతే అవినీతి యితర విషయాల గురించి సభలో చెప్పారు. వాస్తవమే అక్కడక్కడ జరుగుతున్న విషయము. అయితే చాలా పకడ్బందీగా విజిలెన్సును ఏర్పాటు చేసి డబ్బు దుర్వినియోగం జరగకుండా, అవకతవకలు జరుగకుండా ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. ఇప్పటివరకు సుమారు 95 మందికి పనిష్‌మెంటు యివ్వడం, 27 మందిని సస్పెండు చేయడం జరిగింది. 231 మంది మీద డిపార్టు మెంటల్ చార్జెస్ పెండింగ్‌లో వున్నవి. డిపార్టుమెంటును చాలా కట్టుదిట్టం చేస్తూ అవినీతికి నిలయం గాకుండా అవకతవకలు జరుగకుండా వుండడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. క్వాలిటీ విషయంలో చెప్పారు. ఇప్పటికీ ఒక సర్కిల్—మూడు డివిజన్స్‌ద్వారా— కడప, విజయవాడ, హైదరాబాదులలో క్వాలిటీ కంట్రోలు డివి జన్సును ఏర్పాటు చేసి సక్రమంగా వుంచడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరుగు తోంది. అయితే యీ క్వాలిటీ డివిజన్సు సరిపోవడం లేదు. ఇంకా కొన్ని డివిజన్సు ఏర్పాటు చేయబోతున్నాము. ఇకపోతే నిధుల గురించి యింతకు ముందు మనవి చేశాను. రోడ్సుకు సంబంధించి బడ్జెటు తక్కువ వున్న విషయం వాస్తవమే. కాని మనం యింప్రూవ్ అవుతున్నామనే విషయం సభ్యుల దృష్టికి తెస్తున్నాను. 82-83లో 8 కోట్ల 77 లక్షలు మాత్రం బడ్జెటు కేటాయిస్తే, యీనాడు 14 కోట్లకు పెరిగింది. ఆనాడు మేంటేనెన్సుకు 32 కోట్లు యిస్తే యీనాడు 54 కోట్లకు పెంచి వున్నాము. అదే విధంగా బిల్డింగ్సు విషయం చూస్తే 82-83 లో 11 కోట్ల 46 లక్షలపైన బడ్జెటు వుంటే యీనాడు 59 కోట్ల 34 లక్షలకు పెంచిన

విషయాన్ని గమనించాలి. నేషనల్ హైవేస్ గురించి యింతకుముందు వివరించాను. ఆనాడు 8 కోట్లపైన ప్లానింగ్ వుంటే— ఒరిజినల్ వర్క్సుకు—యివాళ 24 కోట్లకు చేరుకుంది. అదే విధంగా కిలోమీటరువైజు పెరిగిందా లేదా అనే విషయం చూస్తే ఆనాడు మే. ం చేసినటువంటి బి. టి. గాని యితర కల్వర్ట్సు గాని అవి అన్ని చూస్తే 82–83 లో చేసిన దాని కంటే ఇప్పుడు ఎక్కువ చేస్తున్నామనే విషయం గమనించాలి.
5-30 P.m మొత్తం సభ్యులు చెప్పిన సలహాలను, సూచనలను అవగాహన చేసుకున్నాము, అర్థం చేసుకున్నాం. మీరు ఇచ్చిన సలహాలను, సూచనలను స్వీకరిస్తూ ఈ డిపార్టుమెంటులో అవినీతి నిర్మూలించి నిధులను సద్వినియోగపరుస్తూ నిధులు పెంచుకొంటూ రహదారి సౌకర్యాలను విస్మరం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తూ ఈ డిమాండును పాస్ చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

డాక్టర్ ఆర్. రవీంద్రనాథ్‌రెడ్డి (అలంపూర్) :– గత రెండు సంవత్సరాల క్రితం జిల్లా పరిషత్ రోడ్సు ఏవైతే ఉన్నాయో అవి ఆర్. అండ్ బికి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయాలని చెప్పడం జరిగింది. అప్పుడు ఆ ప్రపోజల్సు ఇవ్వడం జరిగింది. కాని ఇంతవరకు ఏ చర్య తీసుకోలేదు. వాటిమీద ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు? అలంపూరు నియోజక వర్గంలో మిగిలిన నియోజకవర్గాలతో పోలిస్తే బస్ షెల్టర్సు కాని బస్ స్టేషన్సు కాని చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. దాని గురించి ఏమి చెబుతారు?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— సభ్యుడి కట్ మోషన్సు ఉన్నాయి. అందుకు సంబంధించిన సమాధానం ఆ కట్ మోషనులో ఇచ్చాను. అయినా మరల చెబుతాను. జిల్లా పరిషత్ రోడ్సును ఆర్ అండ్ బి స్వాధీనం చేసుకోవాలని సభ్యులు అనేకసార్లు రిప్రజెంటు చేసారు. మేము కూడా తీసుకోవాలనే ఆలోచనలో ఉన్నాము. కాని ఇప్పటికే తీసుకున్నటువంటి 10 వేల కిలోమీటర్లను బాగు చేయడానికి నిధుల మూలంగా ఇబ్బంది పడుతున్న విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఏ పరిస్థితులలో ఎప్పుడు ఏవిధంగా తీసుకుందామనే ఆలోచనలో ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది. అందుకుగాను వాటన్నింటినీ పెండింగులో పెట్టాము. అవసరమైనప్పుడు తీసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

గౌరవ సభ్యుడు:— కృష్ణా జిల్లాలో ఆర్ అండ్ బికి చెందిన గన్నవరం నుంచి కొత్తకోట రోడ్డు రెండు సంవత్సరాల క్రితం కొంత బి టి చేసారు. 10 కిలోమీటర్లు బీటి వేయకుండా ఉన్నారు. రెండు సంవత్సరాల నుంచి ఎందుకు ఆలస్యం అవుతున్నది?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము, తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— నల్గొండ నుంచి మిరియాలగూడకు ఉన్నటువంటి రోడ్డును వెడల్పు చేయడానికి ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటారా? అన్ని రోడ్లు చేసి ఈ రోడ్డు చేయకపోతే మంత్రిగారి నియోజకవర్గం రోడ్డు బాగాచేసారు అంటారు.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— నల్గొండ టు మిరియాలగూడ, నక్రేకల్ టు మిరియాలగూడ రోడ్లను వెడల్పు చేయాలని ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉంది. అందుకు 50 లక్షల రు. లు కేటాయించి ఉన్నాము. అంతేగాకుండా ఇ అండ్ ఐ స్కీము క్రింద 12 కోట్లతో నల్గొండనుంచి మిరియాలగూడెం మీదుగా పిడుగురాళ్లవరకు వెడల్పు కావాలని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ వారు నిధులను మంజూరు చేయాలని కోరడం జరిగింది. అతిత్వరలో రావచ్చునని ఆశిస్తున్నాము.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:— రాజమండ్రి వద్ద రెయిల్—కం—రోడ్డు బ్రిడ్జి కట్టక ముందు తణుకు — సిద్ధాంతం రోడ్డును నేషనల్ హైవే క్రింద పరిగణించడం జరిగింది. ఇప్పుడు రెయిల్—కం—రోడ్డు బ్రిడ్జి కట్టిన తరువాత కొవ్వూరు మీదుగా మెయిన్ ట్రాఫిక్ అంతా బ్రిడ్జిమీద వెళుతున్నది కనుక ఈ రోజున నేషనల్ హైవే క్రింద కన్వర్టుచేసి దానికి ఏమైనా ఫండ్సు ఎలాట్‌చేసి ఆ రోడ్డు బాగు చేసే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— ఈ రోడ్డును చాలా ప్రధానమైన రహదారిగా ప్రభుత్వం గుర్తించింది. ఇందుకు రాష్ట్ర నిధులనుంచి చాలా మెరుగుచేసి స్ట్రెంగ్తెన్‌చేసి ట్రాఫిక్ వర్దీగా చేయాలనే ఆలోచనలో ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. హనుమంతు (పాలేరు) :— పాలేరు నియోజక వర్గంలో చెరువుమాదారం తిరుమలాయపాలెం నుంచి రాయుగూడెం పోయే ఆర్ అండ్ బి రోడ్డు ఉంది. గత రెండు సంవత్సరాలనుంచి రిప్రజంటు చేసినా అది చేబట్టడం లేదు. దానిని గురించి చెబుతారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— ప్రస్తుతం నా దగ్గిర ఆ ఇన్ఫర్మేషను లేదు. నోట్ చేసుకొని సభ్యునికి సమాధానం అందజేస్తాను.

డాక్టర్ ఎస్. వేణుగోపాలచారి (నిర్మల్) :— నేషనల్ హైవే డివిజను ప్రస్తుతం నెంబరు 7 మీద కామారెడ్డిలో ఉంది. ఆ డివిజను షిఫ్టు చేయాలని ప్రభుత్వం వారు ఇప్పటివరకు 5 జి. ఓలు ఇచ్చినా కాని నిర్మల్‌కు షిఫ్టు కాకపోవడానికి గల కారణం ఏమిటి? ఇ అండ్ ఐ స్కీము క్రింద వెడల్పు చేయడానికి సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు ఎన్ని రోడ్ల ప్రపోజల్సు పంపించారు? ఎన్ని మంజూరు అయి వచ్చాయి?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— నిర్మల్ రోడ్డు డివిజనును ఏర్పాటు చేసాము. నేషనల్ హైవేస్ డివిజను కూడా చేయడానికి ఈ వేళ ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు ఇచ్చాను అని చెప్పాను. అదిలాబాద్ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి నేషనల్ హైవే మీద 5 కోట్లకు ఇప్పుడు ఎస్టిమేట్సు జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ ఎస్. ఏ. చౌహాన్ :— మహబూబ్‌నగర్, దేవరకొండ, శ్రీశైలం మీదుగా నల్లగొండకు వెళ్ళే రోడ్డులో గుర్రంపోడు దగ్గిర ఉన్న బ్రిడ్జి మీద ఒకే వెహికల్ వెళ్ళగలిగి—రెండు వెహికల్స్ వస్తే ఏక్సిడెంటుకు గురవుతుంది. ఆ బ్రిడ్జిని డబుల్ చేయమని గత సంవత్సరం సి. ఇ. కి లెటర్ పెట్టాను. దానిని డబుల్ చేస్తారా? అదే గుర్రంపోడు ఆర్ అండ్ బి. రోడ్డు ప్రక్కన ఉన్న గుంతలో ప్రయివేటువారు భవనం వేస్తున్నారు. సి. ఇ. కలెక్టరుకు లెటర్ వ్రాశాను — ఆ భవనం లేస్తూనే ఉంది — మీ రోడ్డు దురాక్రమణ జరుగుతూనే ఉంది — అక్కడ నుంచి ఆ భవనాన్ని తొలగిస్తారా? మాచర్ల సాగర్ రోడ్డు ఖమ్మం డైవర్ట్ చేశారు నేషనల్ హైవే క్రింద చేర్చడానికి. సాగర్ నుంచి హైదరాబాదు వచ్చే రోడ్డును నేషనల్ హైవేలో చేరుస్తారా? — నేషనల్ హైవేగా మార్చేందుకు రికమెండ్ చేస్తారా? హైదరాబాదు నుంచి 14 కిలోమీటర్ల దూరంలో తురకయాంజాల్ రోడ్డు మీద చిన్న బ్రిడ్జి ఉంది — దాని మీద ఒకే వెహికల్ పోతుంది — దానిని వెడల్పు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :- గుర్రంపోడు, తురకయాంజాల్ దగ్గిర ఉన్న బ్రిడ్జిలను అవసరమైతే వెడల్పు చేయడానికి వెంటనే ఏర్పాటు చేస్తాము. వారి సలహా మేరకు వెంటనే రిపోర్టు తెప్పించి, అవసరమైతే వెంటనే చర్య తీసుకుంటాను. వారు చెప్పిన రోడ్డు జాతీయ రహదారిలో కలిపే విషయము — అంతకు ముందు ప్రతిపాదన పంపించాము - అది వారు అంగీకరించలేదు. తిరిగి ప్రతిపాదన పంపేప్పుడు గానీ జాతీయ రహదారులు కలిపేప్పుడు గానీ వీరు చెప్పింది దీనికి కలపడానికి పరిశీలిస్తాను. రోడ్డు బౌండరీలో ఆక్రమణ ఉంటే వెంటనే తొలగించడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తాను.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :— క్రిందటి బడ్జెటు సెషన్‌లో ముఖ్యమంత్రి గారు కొన్ని ప్రధానమైన రోడ్లపైన సుమారు అయిదుకోట్లు, పదికోట్లు ఖరీదు చేసే బ్రిడ్జిలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కట్టలేదు కాబట్టి ప్రయివేటు కంట్రాక్టర్స్‌కు ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నామని అన్నారు. అది ముఖ్యంగా గోదావరి మీద కోటిపల్లి దగ్గిర ఒకటి నర్సాపురం దగ్గిర ఒకటి — మొత్తం 5 బ్రిడ్జిలు కట్టిస్తున్నామని చెప్పారు. అది ఏ స్టేజిలో ఉంది? అది సాధ్యం కాకపోతే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక కార్పొరేషను పెట్టి ఆ కార్పొరేషనుద్వారా ఈ బ్రిడ్జిల నిర్మాణం చేస్తుందా? 1982-83 సంవత్సరానికి 1987-88 సంవత్సరానికి పోలిక చూపిస్తూ, అప్పుడు మెయింటినెన్సు కోసం 12 కోట్ల రూపాయలు పెడితే ఇప్పుడు 22 కోట్ల రూపాయలు పెడుతున్నాము, అప్పుడు 15 కోట్లు పెడితే ఇప్పుడు 50 కోట్లు పెడుతున్నాము అంటున్నారు. అప్పటికి ఇప్పటికి షెడ్యూలు ఆఫ్ రేట్స్‌లో ఎంత మార్పు వచ్చింది, ఎస్కలేషన్ ఆఫ్ మెటీరియల్స్ రేట్స్ ఎంత తేడావచ్చింది తెలుపుతారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— రెండవ ప్రశ్న నిధులు ఏ విధంగా పెరుగుతూ ఉన్నాయి అని -- నిధులు కొంత వరకు ఉన్న మాట వాస్తవమే — సాధ్యమైనంతవరకు పెంచుకుంటూ పోతున్నాము. నిధులు 1982—83 నుంచి పోల్చుకుంటే 24 కోట్లకు

చేరిపామని చెప్పాను సభ్యులు వేరుగా భావించ వద్దు. అదే విధంగా ఎస్కలేషన్ పెరిగిన మాట వాస్తవం. అయినా పెరిగిన నిధుల ద్వారా ఎక్కువ మైలేజీ వేస్తున్నాము. అందుకు ఉదాహరణ—1982–83లో 22,180 బి.టి. చేస్తే 2 ,388 బి.టి 1986–87లో చేశాం.—అంటే మూడు, నాలుగు వేలు ఎక్కువ బి.టి. జరిగింది — పెరిగిన నిధులవల్ల జరిగింది. 26,388 బి.టి. మైంటినెన్సు అవుతున్నదని అరం. కోటిపల్లి, నర్సాపూర్, నాగాయలంక, పులిగడ్డ, వాడపల్లి దగ్గిర 5 బ్రిడ్జీలు నిర్మించే విషయం-ప్రయివేటు వారి ద్వారా చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు అన్నారు. ప్రయివేటు వారి ద్వారాచేయాలనిచాలా ప్రయత్నం చేశాం. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ప్రవేశపెట్టిన విషయం. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ఇది అమలు చేయడానికి ఇబ్బంది ఉంది అని ప్రస్తుతం పెండింగులో ఉంది. నేను కూడా చాలా ప్రయత్నం చేసి, ఏ ప్రయివేటు వారు చొరవ చూపించక, ప్రస్తుతం ఆగిఉన్నాము. ఏదైనా కార్పొరేషను ఏర్పాటు చేసి, తద్వారా నిధులు సేకరించి, బ్రిడ్జీలు పూర్తి చేయాలనే ఆలోచన చేశాము. అనేకమంది బ్యాంకర్స్‌ను పిలిచి సమావేశం జరిపాము. కానీ బ్యాంకర్స్ బ్రిడ్జెసుకు గానీ రోడ్సుకు గానీ ఎట్టి పరిస్థితిలోను నిధులు అప్పు ఇవ్వము — అందుకు రిజర్వు బ్యాంకు నియమము ఉంది — కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆదేశించి, రిజర్వుబ్యాంకు ఆ నియమం తీసివేస్తే ఏమైనా ఇవ్వగలమని అన్నారు. నేను కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఈ నియమం తీసివేయాలని, ఆ విధంగా అప్పు తీసుకోడానికి ఐ.డి.సి. మాదిరిగా వీలు కల్పించమని, రోడ్సు కాంగ్రెస్ మీటింగులో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియపర్చడం జరిగింది. అది ఇంకా పరిశీలన చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. హనుమంతరావు (నూజివీడు) :— కృష్ణా జిల్లాలో చివరలో ఉన్నటువంటి గంపలగూడెం నూజివీడు జిల్లాపరిషత్తు రోడ్డు చాలా కాలం నుంచి జిల్లా పరిషత్ ఆధీనంలో ఉంది. వారు అనుమతి కూడా ఇచ్చారు ఆర్ అండ్ బి వారిని తీసుకోమని. కరస్పాండెన్సు పూర్తయింది. దానికి జిల్లా పరిషత్తు కూడా నిధులు కేటాయించడం లేదు.జిల్లా పరిషత్తు సభ్యులు ఏకాభిప్రాయం వ్యక్తం చేస్తూ ఒక రిజల్యూషన్ పంపించారు. ఇది అయిదు మండలాలను కలిపే ముఖ్యమైన రోడ్డు. దీనికి సమగ్ర విచారణ జరిపి ప్లానింగులో తీసుకుంటారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— సభ్యులందరికీ ఒకేసారి మనవిచేశాను — నిధుల కొరత ఇప్పటికి తీసుకున్న రోడ్ల దృష్ట్యా, ఇప్పటికి ఉన్న రోడ్లు బాగు చేయలేని పరిస్థితి ఉంది. ఎప్పుడైనా — ఎమర్జన్సీ అవి, చాలా ప్రధానమైన రోడ్డు అవి, ట్రాఫిక్ వర్తీ అని అనుకున్నవి తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. అది పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ కె. హనుమంతరావు :— ప్లానింగ్‌లో అన్నా చేర్చాలా దానిని? మీరు ఇచ్చిన గ్రాంటు ఏ రోడ్డుకు సరిపోదు, ఒక్కొక్క జిల్లాకు కొన్ని లక్షలు ఇస్తున్నారు —

దానితో ఏ ఒక్క రోడ్డు తీసుకోడానికి సరిపోదు. అటువంటి [illegible] రోడ్లు ఉన్నాయి — వాటిని ప్లానింగులో తీసుకుని, [illegible] సంవత్సరాలలో అయినా దీనిని పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— ఆలోచిస్తాను.

శ్రీ. కె. [illegible] ([illegible]) :— [illegible] జిల్లాలో [illegible] మండలం ఉంది. అక్కడ [illegible] అని [illegible] ట్రాక్ [illegible] తీసుకోవడం జరిగింది. అక్కడ [illegible] ప్రాపర్టీ ఉన్న వాటిని, [illegible] కట్టిన [illegible] పోయినా షేక్ అవుతుంది—సింగిల్ రోడ్డు—దానిని డబుల్ చేయాలని రిప్రజంటేషన్ ఇవ్వడం జరిగింది—ఇప్పటివరకు చేయలేదు. హైదరాబాదు [illegible] పల్లి అనే గ్రామం ఉంది. అక్కడ రోడ్డు టర్నింగ్ [illegible] ఉంది. నాకు తెలిసి నప్పటి నుంచి 15 [illegible] యాక్సిడెంట్స్ జరిగాయి-ప్రమాదాలు జరిగాయి. దానిని [illegible] చేయమని రిప్రజంటేషను ఇవ్వడం జరిగింది. దానిపై చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ జె. సి. దివాకర్‌రెడ్డి:— స్టేట్ హైవే రోడ్లును ఈ సంవత్సరం డబులింగ్ చేయాలని లక్ష్యం ఎంత పెట్టుకొన్నారు? వాటిలో రాయలసీమలో ఎన్ని కిలోమీటర్లు చేయాలని ప్రభుత్వానికి ఉద్దేశం ఉంది? రెండు హైవేల [illegible] కిలో మీటర్లు. పన్నెండు కిలోమీటర్లు హైవేలో చేర్చని రోడ్లు ఉన్నాయి. [illegible] దానికి వర్తించకుండా ఈ రోడ్లు ఆర్ అండ్ బి వెంటనే తీసుకుని చేస్తుందా? [illegible] రంగాపూర్ రోడ్డు విషయంలో మంత్రిగారికి చాలాసార్లు రిప్రజెంట్ చేయడం జరిగింది. ఆ రోడ్డు తీసుకుంటారో లేదో తెలియదు. మైన్స్ డిపార్టుమెంటు నుంచి ఒక సెస్సు ఈ రోడ్లకు ఇస్తుంది— ఈ సంవత్సరం ఎంత వచ్చింది? — అది పూర్తిగా ఖర్చు పెట్టారా? మునిసిపల్ రోడ్లు [illegible] ఆర్ అండ్ బి., వేసినా, మైంటినెన్సుకు మునిసిపాలిటీలు 50 శాతం కట్టాలని అంటున్నారు—దానిని రిలాక్స్ చేస్తారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— డబుల్ రోడ్లు ఎంత చేయాలి ఈ సంవత్సరం—జిల్లాల నుంచి మా సర్కిల్ ఆఫీసుల నుంచి ప్రతిపాదనలు వస్తున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంకా నిర్ణయం తీసుకోలేదు. నిర్ణయం తీసుకుని సభ్యుడికి తెలుపుతాను. ఆర్ అండ్ బి స్వాధీనం చేసుకునే రోడ్లు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. మైనింగ్ సెస్సు సమాచారం ఇప్పుడే సేకరించి సభ్యుడికి తెలుపుతాము. మునిసిపాలిటీలలో అక్కడ నుంచి పోతున్న మా రోడ్లు మైంటినెన్సు విషయంలో 50 శాతం కంట్రిబ్యూషన్ అడుగుతున్నాము, డబుల్ లైన్ బదులు [illegible] ఫోర్ లైన్ కావాలంటే, మునిసిపాలిటీ

కోరితే, ఆ ఫోర్ లైనుకు మాత్రమే 25 శాతం కంట్రిబ్యూషన్ ఇవ్వమని అంటు న్నారు. డబుల్ లైనుకు కాదు. మైనింగ్ సెస్సు 2 కోట్ల 40 లక్షల రూపాయలు ఉంది.

శ్రీ జె. సి. దివాకర్ రెడ్డి:— ఒక రోడ్డు రిపేరు చేయమంటే 50 శాతం కంట్రిబ్యూషన్ కట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా అని మీా డిపార్టుమెంటు నుంచి లెటర్ వచ్చింది— ఇది స్పెసిఫిక్‌గా చెపుతున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— మా రహదారి డబుల్ లైన్ ఉంటుంది — రిపేరుకు అడిగే సమస్య లేదు. సభ్యులు చెప్పిన దాని మీాద — ఎవరు అడిగారు, ఏమిటి తెలుసుకుని తగిన చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):— ఉన్న నిధులు దృష్టిలో పెట్టుకుని సాధ్యమైనంత వరకు ప్రధాన రహదారుల్లో ఉన్న ఇబ్బందులు తొలగించడానికి ప్రయత్నం చేస్తామన్నారు. హైదరాబాదు రాజమండ్రి వయా ఖమ్మం, భద్రాచలం వరకు ఉన్న రోడ్డు ప్రాధాన్యం ఉన్న రోడ్డు. హైదరాబాదు—విజయవాడ వయా మధిర పోయే రోడ్డు మీద వైరా నది ఉంది. దాని మీాద కాజావే నిజాం కాలంలో నిర్మించారు. ఇక్కడ వందల కొద్దీ వాహనాలు ఆగిపోతున్నాయి కొద్దిగా వర్షం వచ్చిందంటె చాలు. గత సంవత్సరం భద్రాచలంలో వచ్చిన తుఫాను వల్ల దాదాపు అయిదు రోజులు ఎటువైపు వెళ్లలేక హెలికాప్టర్ మీద వెళ్లవలసి వచ్చింది. నేను రైటింగ్‌లో మెమోరాండం ఇచ్చాను. గత సంవత్సరం ఒక మాట ఇచ్చారు — ఈ సంవత్సరం ప్రస్తావన కూడా లేదు. 34 ప్రధానమైన బ్రిడ్జిలు చేపట్టామని చెప్పారు. అందులో ఈ బ్రిడ్జిలు ఉన్నాయా దీనికి ఆలోచిస్తాము, పరిశీలిస్తాము అని చెప్పి మరల దీనిని వాయిదా వేయవద్దని కోరుతున్నాను. దీనికి మళ్లి ఆలోచిస్తామనే పేరుతో వాయిదా వేయవద్దని కోరుతున్నాను. సూర్యాపేట నుంచి ఖమ్మం వెల్లే రోడ్డు చాలా ఇరుకుగా ఉంది. పెద్ద రోడ్డు. దానిని వైడెన్ చేసే ప్రతిపాదన ఉందా? కొత్త గూడెం నుంచి ఏటూరు నాగారం వరకూ మట్టి రోడ్డు వేసి పరిశ్రమలు వచ్చిన తరువాత జి. టి. చేశారు. దుగినేపల్లి నుంచి ఏటూరు నాగారం వరకూ లేదు. అది కీలకమైనది. దానిని కూడా పూర్తి చేస్తారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— వైరా నదిపై ఉన్నది లోలెవెల్ కాజావే. కాని ఇప్పుడు అది బలహీనంగా లేదు. అయినా వర్షాలు ఉధృతంగా ఉన్న రోజులలో ట్రాఫిక్ బంద్ అయ్యే అవకాశం ఉంది. రెండు మూడు రోజుల పాటు. కాని రహదారికి ఇబ్బంది లేదు. కూలిపోయినవి చాలా ఉన్నాయి కనుక నిధుల పరిస్థితిని బట్టి కొంత కాలం ఆలస్యం అవుతుంది. పీటిని పూర్తి చేసిన తరువాత అవి కూడా తీసుకునే ప్రయత్నం చేస్తాము. తీసుకోవడం జరిగినా వచ్చే సంవత్సరానికి మొదలవుతుంది. ఎట్లాగు

వర్షాకాలం అయిపోతుంది. 1988-89 లో పనిచేస్తామని సునవి ఇస్తున్నాము. దుగినేపల్లి ఏటూరు నాగారం [illegible] విషయాన్ని కూడా వెంటనే పరిశీలిస్తాను. నా పెద్ద రిప్రజంటేషన్ ఉంది. [illegible] నేను [illegible]. పూర్తి చేయాలనే ఆలోచన ఉంది. ఫేజ్డ్ మ్యానర్‌గా చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వి. [illegible]:- అధ్యక్షా, వరంగల్ నుండి ఖమ్మం వెళ్ళే దారిలో మండెన వద్ద లో లెవెల్ కాజ్ వే ఉండడం వల్ల లారీలు, బస్సులు [illegible] పోయే ప్రమాదం ఉంది. ఏ మాత్రం వర్షం పడినా ప్రమాదం ఉంటుంది. ఈ నెల 5, 6 తేదీలలో వర్షం పడితే లారీ, బస్సు పడడం జరిగింది. [illegible], ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుకి వ్రాశాను. 100 లారీలు [illegible]. లోలెవెల్ కాజ్ వే. [illegible] హైలెవెల్‌గా మార్చి, వరంగల్, ఖమ్మం ప్రజలకు [illegible] తీసుకుంటారా? [illegible] హైదరాబాద్-వరంగల్ మధ్య [illegible] 1[illegible], 1[illegible] [illegible] కాలేదు. దానిని పూర్తి చేస్తారా? శ్రీకాకుళం పట్టణానికి ఎంటర్ అయ్యేటప్పుడు 10[illegible] సంవత్సరాల క్రితం కట్టిన బ్రిడ్జి ఒకటి ఉంది. ఎప్పుడో కూలిపోయే [illegible]. పట్టణ ప్రజలు ఎన్నో సంవత్సరాలుగా విన్నపాలు చేస్తున్నారు. దాని [illegible] సారైనా బడ్జెటులో పెట్టారా? ఏమి చర్య తీసుకుంటారు?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- భువనగిరి -హైదరాబాదు మధ్యలో 10కి. మీ. వైడెనింగ్ చేయడం 1987--88 లో తీసుకోబోతున్నాము. 1988 లో పూర్తి అవుతుంది. వరంగల్- మండెన మధ్య లోలెవెల్ కాజ్ వే విషయంలో రిపోర్టు తెప్పించి అవసరమైన చర్య తీసుకుంటాము. శ్రీకాకుళం బ్రిడ్జి విషయం చెప్పారు. నాగావళి మీద ఇప్పటికే ఒకటి ఉంది. పురాతనమైనదనే వాదన ఒకటి ఉంది. రు.2 1/2 కోట్లతో అక్కడ ఒక బ్రిడ్జి కట్టాలనే ప్రతిపాదన ఉంది. కాని అది [illegible] కాలేదు. బలహీనమయ్యే పరిస్థితి ఉంటే, ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేయాల్సి ఉంటే తగిన చర్యలను వెంటనే తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు):-అధ్యక్షా, ప్రధానంగా మూడు ప్రశ్నలు మాత్రం అడుగుతాను. తమరు నా రక్షణకి రావాలి. 1978 నుంచి 1987 వరకూ అనేక సార్లు నెల్లూరు టవున్‌లో బైపాస్ రోడ్డుని వేసారు. నెల్లూరు టవున్ మధ్యలో జాతీయ రహదారి పోతుంది. అనేక సార్లు చెప్పాను. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ కాలంలో కాని 1985 నుంచి ఇప్పటి వరకూ ఎన్నో లెటర్స్ వ్రాసాను. గత ఎసెంబ్లీలో మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ ఎస్టిమేట్స్‌లో ఉంది అవి, ప్రత్యుత్తరాలు జరిపి వెంటనే చేస్తామని అన్నారు కానీ ఈనాటి వరకు చేయలేదు. ఏ స్టేజిలో ఉంది? చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. ఎప్పటికి పూర్తి చేస్తారు? గ్రవుండ్ వర్క్ అయినా అయిందా? రెండో విషయం. జాతీయ రహదారి స్టోనుహౌస్‌పేట వద్ద అండర్ బ్రిడ్జిని వెడల్పు చేస్తామని చెప్పి ఉన్న రహదారి కూడా మూసేసారు. రెండు నెలలలోగా

శ్రీ కె. జానారెడ్డి : పంశధార పైన రు. 5 కోట్లతో నిర్మాణం జరుగుతుంది. రు. 70 లక్షలు ఖర్చు చేసి పని జరుగుతోంది. 2 సంవత్సరాలలో అవుతుంది. వీరఘట్టం వద్ద బ్రిడ్జి మంజూరు పని మొదలు అయింది. టెండర్లు పిలిచాము. 1. 7 న సైట్ హాండోవరు చేశాము. జిల్లా పరిషత్ స్వాధీనం చేసుకొన్న రోడ్డు విషయం పరిశీలిస్తాను.

శ్రీ కె. నాగేశ్వరరావు :—పోయినసారి యిదే అసెంబ్లీలో మంత్రిగారు నేను అడిగిన సప్లిమెంటరీకి హామీ యిచ్చి ఉన్నారు. సూర్యాపేట నుంచి ఖమ్మం మీదుగా కొత్తగూడెం నుంచి భద్రాచలం మీదుగా జగదల్‌పూరుకు మధ్యప్రదేశ్‌కు యిటు ఒరిస్సాకు స్టేట్స్‌కు పోయే రోడ్డు ఉంది. దానిని నేషనల్ హైవే చేయమని అడిగాను. స్టేట్ రోడ్డును నేషనల్ హైవేగా తీసుకుంటామని మంత్రిగారు యిదివరలో హామీ యిచ్చారు. వారి స్పీచ్‌లో మాత్రము ఈ రోడ్డు గురించి లేదు. కొత్తగూడెం దగ్గర ముర్రేరు. అనే వాగు మీద కాజువే రోడ్డు ఉంది. మొన్న ఈ అభ్యాస వచ్చిన వర్షాలకు వరదలు వచ్చి యిటు అటు బస్సులు నిలిచిపోయాయి. ట్రాఫిక్ నాలుగైదు రోజులు నిలిచి పోయింది. దాని మీద ఓవరు బ్రిడ్జి కడతామని 1983—84 సంవత్సరంలో ప్రతి పాదన ఒకటి వచ్చింది. దాని మీద ఓవరు బ్రిడ్జి కట్టే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :—కొత్తగూడెం దగ్గర బ్రిడ్జి విషయం పరిశీలనలో ఉంది. యిక జాతీయ రహదారి విషయానికి వస్తే ఖమ్మం—కొత్తగూడెం —సూర్యాపేట—కోదాడ మీదుగా నాగార్జునసాగరు వరకు ఉన్న రోడ్డు నేషనల్ హైవేగా ప్రతిపాదనలు కేంద్రానికి పంపించి ఉన్నాము. దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు ఆమోదించలేదు. ఉన్నారు. తిరిగి ప్రయత్నం చేస్తాము. యిందాక శ్రీ వెంకటేశ్వరరావు గారు ఖమ్మం- సూర్యాపేట రోడ్డు వైడన్ గురించి అడిగారు. అప్పుడు వారికి చెప్పడం మరిచిపోయాను, రోడ్డు వైడన్ చేయాలి అనే ప్రతి సభ్యుని దగ్గర నుంచి వస్తున్నది. కాని నేను సభకు డిమాండ్సు సమర్పించినాను. కేటాయించిన డబ్బు వివరాలు చెప్పాను, కిలోమీటర్లు ఎన్నో చెప్పాను. ట్రాఫిక్ నుంచి చూస్తే అవసరాన్ని బట్టి ప్రతి రోడ్డు వైడెన్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఖమ్మం నుంచి కోదాడ రోడ్డు వైడెన్ చేస్తున్నాము. పూర్తి చేసే దశలో ఉంది. ఖమ్మం నుంచి సూర్యాపేట రోడ్డు వైడెన్ చేసే ఆలోచనలో ఉంది. ఫేజ్డు ప్రోగ్రాముగా తీసుకుని నిధులు సేకరించి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప (ఉరవకొండ) :—ఉరవకొండ నుంచి పాతూరు కొంత వరకు వేశారు. దానిని తిరుపతి మంగిలి క్వారము లాగ చేశారు. దాని మీద ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. దానికి ఎలాట్‌మెంటు ఏదైనా అదనంగా యిస్తున్నారా? ఉరవకొండ నుంచి బళ్లారి పోయే రోడ్డు మీద పాతూరు. 40 లక్షల బ్రిడ్జి కడుతున్నారు. ఉరవకొండ నుంచి బళ్లారి రోడ్డు తీసుకునే ప్రతిపాదన ఏమైనా ఉందా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :—గౌ. సభ్యులు తిరిగి ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీ బి. జనార్ధన్ :—గోదావరి ఖని నుంచి మంచిర్యాలకు వేసే రోడ్డు ఎప్పటి లోగా పూర్తి అవుతుంది? ఏటూరు నుంచి పేరూరు వరకు ఉన్న రోడ్డు గురించి 36 కిలోమీటర్ల రోడ్డు గురించి స్థల సేకరణ జరిగి 10 ఏండ్లు అయింది. యింతవరకు వారికి కాంపెన్‌సేషను సే చేయలేదు. కరీంనగర్ నుంచి కాగజునగర్ వయా లక్సెట్టి పేట రోడ్డు చాలా అధ్వాన్న స్థితిలో ఉంది. మట్టి పోస్తున్నారు. వర్షాలు వస్తే కొట్టుకుని పోతున్నది. దీనికి డబ్బు కేటాయించి వెంటనే ఆ రోడ్డు టేక్ అప్ చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. దీని గురించి తగిన చర్యలు తీసుకునేందుకు మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :—మంచిర్యాల నుంచి గోదావరి ఖని రోడ్డు 1987 డిసెంబరు నాటికి పూర్తి అవుతుంది. కాంపెన్‌సేషను విషయంలో సంబంధిత ఆర్ డి ఒ దగ్గర డిపాజిట్ చేస్తారు. వారు పేమెంటు చేస్తారు. నేను ఆ విషయం నోట్ చేసుకుని వారికి డబ్బు యింకా పోకపోతే పంపించే ఏర్పాటు చేస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—కరీంనగరు—కాగజునగరు రోడ్డు చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది. దాని సంగతి చూడండి.

శ్రీ జి. అప్పలసూర్యనారాయణ :—వంశధార దగ్గర 70 లక్షల మేషనరీకి ఖర్చు పెట్టామని మంత్రిగారు చెప్పారు. దాని లెక్కలు మంత్రిగారు దయచేసి చెప్పాలి అని కోరుతున్నాను. ఈ మధ్యన మునిసిపాలిటీలను రోడ్సు గురించి 50 పర్సంటు ప్రొవిజను పెట్టమని అడిగారు. దాని ప్రకారం 66½ లక్షల రూపాయలు వీరా డిపార్టుమెంటు కట్టమంటే అందులో కొంత డబ్బు కట్టడం జరిగింది. గవర్నమెంటు 25 పర్సంటు ప్రొవిజను పెట్టింది.......

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :—ఈ మధ్యనే గవర్నమెంటుకు మునిసిపాలిటి రోడ్సు గురించి వాటిని ఇంప్రూవ్ చేయడానికి వారు డబ్బు యివ్వడానికి మాకు లెటరు పంపారు. దాని మీద పి ఇ 50 పర్సంటు యిమ్మంటమని అడుగుతున్నారు. వారు మిగతా బాగము పూర్తి చేసుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో వంశధార దగ్గర ఖర్చు అయిన దాని గురించి గౌరవ సభ్యులకు లెక్కలు పంపిస్తాను.

శ్రీ డి. నారాయణరావు (పాతపట్నం) :—విద్యాశాఖ నుంచి 50 జూనియర్ కాలేజీలు ట్రాన్స్‌ఫరు చేస్తూ ఒక జి. ఒ. ఇష్యూ చేశారు. అందులో ఒక శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించి 11 జూనియర్ కాలేజీలు దాదాపు 10 సంవత్సరములు జిల్లా పరిషత్తు వారు వాటికి రిపేరు చేయలేదు. వాటి రిపేరు గురించి ప్రభుత్వము ఏదైనా కేటాయించినదా? పాతపట్నం నియోజకవర్గంలో ఒక బస్సు రూటు ఉన్నది. పెంబూరు టు హిరమండలం బస్సు రూటు ఉంది. కాని దురదృష్టవశాత్తూ బస్సు ఆ

రోడ్డు మీాద వెళ్లదు. బస్సు ఆపి వేశారు. ప్రయివేటు ఓనర్సు బస్సు త్రిప్పుతున్నారు ఆ రోడ్డు బాగు చేసి ఆర్ టి సి బస్సు నడపడానికి ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తున్నారా? శ్రీకాకుళం పలాసా వద్ద రోడ్డు నిర్మాణానికి ప్రతిపాదన ఉందా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— స్వాధీనం చేసుకునే జూనియర్ కాలేజీలకు స్లిం ఏరియాని బట్టి డబ్బు ఎలాట్ చేయడం, రిపైజ్ చేయడం జరుగుతుంది. లేకపోతే వెంటనే ఆదేశాలిచ్చి చేయిస్తాను.

శ్రీ ఎం. రామకృష్ణారావు (ఖమ్మం) :— అధ్యక్షా, ఖమ్మం మహబూబాబాద్ కలిపే రోడ్డు రు. 10 లక్షలలో కాజ్‌వే నిర్మించడానికి డబ్బు ఇచ్చారు. కానీ నాలుగు కిలోమీటర్ల రోడ్డు లేనందున ఆ రు. 10 లక్షలు డెడ్‌కాపిటల్ అవుతుంది. ఆ 4 కి. మీ. కి డబ్బు లేదని అంటున్నారు. దానికి గాను డబ్బు ఇస్తారా? లేదా? ఖమ్మం — సూర్యాపేట రోడ్డు విషయం పూర్తిగా వేయడం అనికాదు పాలేరు ఎక్విడెక్ట్ వద్ద చాలా కష్టంగా ఉంది. ఒక్కొక్కసారి 3, 4 గంటలు అక్కడ బస్సులు అవీ ఆగిపోతాయి. కనుక కనీసం ఎక్విడెక్ట్ వద్ద రోడ్ వెడల్పు చేయాలి, లాగీ వెడితే ఒక ఎంబాసిడర్ కారైనా వెళ్లేటట్లుగా వెడల్పు చేయాలి. ఖమ్మం ప్రక్కన మున్నేరు ప్రాజెక్టు లైప్ అయిపోయిందని అంటున్నారు. ఆ విషయం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— ఆకేరు ప్రాజెక్టులో రు. 10 లక్షలన్నారు. కాదు. రు. 25 లక్షలతో కాజ్‌వే కడుతున్నాను. మూడు కి. మీ. పోయిన తరువాత ఆర్ అండ్ బి రోడ్డు కలుస్తుంది. మధ్యలో జిల్లా పరిషత్‌లో కలుస్తుంది కనెక్టడ్ రోడ్ స్వాధీనం చేసుకోవాలి ఆ విషయంలో వెంటనే ఆదేశాలిస్తాను. తరువాత గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన రెండు విషయాలను రిపోర్టు తెప్పించి పరిశీలిస్తాను.

శ్రీ డి. చిన్నమల్లయ్య :— అధ్యక్షా, కరీంనగర్—మానేరు వద్ద అలకట్టూరు వద్ద వంతెనకి ఇరుకు రోడ్డు ఉంది. డిపార్ట్‌మెంట్, మంత్రిగారు కూడా ఈ విషయం అంగీకరించి గత సంవత్సరం రు. 80 లక్షలు మంజూరు చేసి శంఖుస్థాపన చేయించడం జరిగింది. ఒక సంవత్సరం అయింది. ఆ రాయి అట్లాగే ఉంది. పని ప్రారంభం కాలేదు. పని ప్రారంభించి వంతెనని వెడల్పు చేయడానికి పూనుకుంటారా? ఆదేరోడ్డు గుండ్లపల్లి నుంచి గాదిలాపురం వరకు (నా నియోజక వర్గపు హద్దు) చాలా ఇరుకుగా ఉంది. కట్టలు పోశారు. వర్షాకాలంలో నడవలేని పరిస్థితి ఉంది. యాక్సిడెంట్స్ అవుతున్నాయి. ఆ కంట్రాక్టరు ఎవరు? వారి ఇబ్బందులేమిటో తీర్చి వెంటనే అక్కడ యాక్సిడెంట్స్‌ని నివారిస్తారా? కొత్తపల్లి నుండి హుస్నాబాద్ కూడా అత్యవసర పరిస్థితిలోనే ఉంది. జిల్లా పరిషత్తు, సమితి నుంచి తీర్మానం అయి, సభకి కూడా వచ్చింది. గత సంవత్సరం తీసుకోడానికి వీలు లేదని అన్నారు. కనీసం ఈ సంవత్సరం అయినా చేపడతారా? దయచేసి ఎట్టిపరిస్థితిలోనూ ఈ సంవత్సరము అయినా స్వాధీనం చేసుకుంటారా?

గౌరవ సభ్యుడు :— అధ్యక్షా, ముల్కనూరులో డాక్ బంగ్లా పాతది. కూలిపోయే పరిస్థితిలో ఉంది. ప్రస్తుతం నిర్మించాలంటే రు. 4, 5 లక్షలు కావాలి. కనుక వెంటనే దానిని రిపేర్ చేయించి కూలకుండా కాపాడే చర్య ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందా?

శ్రీ కె జానారెడ్డి :— మానేరు బ్రిడ్జి విషయంలో టెండర్లు పిలవడం జరిగింది. ఎగ్రిమెంట్ అయింది. పనిని ఒక నెలలోగా మొదలు పెడతాను. నాగిలాపురం రోడ్డు, కరీంనగర్ హైదరాబాదు రోడ్డు వైడెనింగ్ కార్యక్రమం ఆల్‌రెడీ ఎన్‌ట్రస్ట్ చేశాము. మెటీరియల్ కలెక్షన్ అయింది. సభ్యులు కూడా చూశారు. కాని పని ఆలస్యంగా జరుగుతున్నదనే విషయంలో వెంటనే చర్య తీసుకుంటాను. కొత్తపల్లి—హుస్నాబాద్ రోడ్డు జిల్లా పరిషత్ స్వాధీనం చేసుకునే విషయంలో అంతకు ముందే సమాధానం చెప్పాను. నిధుల పరిస్థితి మెరుగుపడిన తరువాత ఆ విషయం పరిశీలిస్తాను, ముల్కనూర్ వద్ద బిల్డింగ్ రిపేర్ చేయాలని అన్నారు. అక్కడ నాశాఖకి సంబంధించిన బిల్డింగ్ లేదు.

శ్రీ ఎన్. రంగస్వామినాయుడు (కుప్పం) :— మనరాష్ట్ర సరిహద్దులతో ఇతర రాష్ట్రాలతో కలిపే ముఖ్యమైన రోడ్లకు డబ్బు కేటాయించి బాగు చేసే ఆలోచన ఉందా? ముఖ్యంగా చిత్తూరు జిల్లాలో కుప్పం నియోజక వర్గం వరకూ కర్ణాటక తమిళనాడు రాష్ట్రాలను కలుపుతూ ఉంటుంది. తమిళనాడుకు 14 కి. మి. కర్ణాటకకు 12 కి. మీ దూరం ఉంటుంది. ఆ రోడ్లని కలిపితే పొరుగు రాష్ట్రాలకు దగ్గర అవుతుంది. అటువంటివి చేపట్టడం లేదు. రాష్ట్రం మొత్తం మీద బాంబే రోడ్లని ఇంకా ఇతర రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన రోడ్లకి గాను ప్రత్యేకంగా నిధులను కేటాయిస్తారా? వీటికి ప్రత్యేకమైన గుర్తింపు ఇచ్చి బాగు చేయించే అవకాశం ఉందా? చిత్తూరు జిల్లా కేంద్రం అయినా బస్ స్టాండ్ లేదు. ఎప్పుడు చూచినా విపరీతమైన జనంతో కిక్కిరిసి ఉండే ప్రయాణికులతో ఉంటుంది. యాక్సిడెంట్స్ అయ్యే అవకాశం ఉంది. కనుక బస్ స్టాండ్ నిర్మాణం చేస్తారా? కుప్పం నియోజక వర్గం వద్ద గోల్డ్ మైనింగ్ బాగా జరుగుతోంది, రు. 63 లక్షల 26 వేలు ఇది వరకే కర్నాటక బార్డర్‌ని కలపడానికి రోడ్డుకిగాను మంజూరు చేశారు. ఎస్టిమేట్స్ అయినా యన్నారు. మొదలు చేయలేదు. వివరిస్తారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— రాష్ట్రానికి రాష్ట్రానికి మధ్య కలిపే రోడ్ల మీద పూర్తి శ్రద్ధ తీసుకోవాలనే ఆలోచన ఉంది. తప్పకుండా తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎ రామనారాయణరెడ్డి (రాపూరు) :— నెల్లూరు శాసన సభ్యుడు శ్రీ సుబ్బారెడ్డి గారు బైపాస్ రోడ్డు విషయం అడిగారు. 1978 వ సంవత్సరం నుంచి పెండింగులో ఉందన్నారు. ఇంకా ముందు నుంచి పెండింగ్‌లో ఉంది. ఎన్నో మార్పులు జరిగి ఒక దశకు వచ్చింది. గతంలో ఒకసారి యూనియన్ మినిస్టర్ గారు

వస్తే రిప్రజెంట్ చేశాము. దాని కాపీని ట్రాన్స్‌పోర్ట్ మంత్రిగారికి ఇచ్చాము. యూనియన్ మినిస్టర్ గారి నుంచి రిప్లయి వచ్చింది. తిరిగి రాష్ట్రప్రభుత్వానికే దానిని పంపినట్లు, అక్కడ నుంచి సర్వే అయి వస్తే, టేకప్ చేయడానికి అనుమతి ఇవ్వడం జరుగుతుందని ఉంది. ఆ లెటర్ కాపీని జతపరచి, ఒక రిప్రజెంటేషన్‌ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇచ్చి సుమారు 6 నెలలు అయింది. ఇంతవరకూ ఎటువంటి సమాధానం కానీ రాలేదు. ఏమి చేస్తున్నారో తెలియదు. అడగగా అడగగా నెల్లూరు టవున్ లిమిట్ దాటే దగ్గర నెల్లూరు బైపాస్ మొదలు అని ఒక బోర్డు పెట్టారు, 15, 20 సంవత్సరాల కృషికి ఫలితంగా ఆ బోర్డు కనిపిస్తుంది, ఖచ్చితంగా ఈ బైపాస్ రోడ్డుని ఈ సంవత్సరం అయినా శాంక్షన్ చేయడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా? మద్రాస్-కలకత్తా, కృష్ణపట్టణం రేవుకి పోయే రోడ్డు బద్దవోలు, కూడపర్తి రోడ్డుని పూర్తి చేయడానికి టేకోవర్ చేయాలి, కృష్ణపట్టణం. పోర్ట్‌కి షిప్స్ కూడా వస్తాయి. ఫిషింగ్ పోర్ట్‌గా తయారు అవుతోంది. కనుక మద్రాస్-కలకత్తా రోడ్డుగా మారే అవకాశం ఉందా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— బైపాస్ రోడ్డు (నెల్లూరు) విషయం ముందే మనవి చేశాను. ఒక నెల రోజులలోగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బాధ్యతని పూర్తి చేసి కేంద్రానికి పంపడం జరుగుతుంది. ఎటువంటి ఇబ్బంది ఉన్నా ఒక నెలలో మా బాధ్యతని పూర్తి చేస్తాము. పోర్ట్ నుంచి కనెక్టెడ్ రోడ్ స్వాధీనం చేసుకునే దానికి సంబంధించి రిప్రజంటేషన్ పరిశీలనలో ఉంది. అత్యవసరంగా దానిని గమనించాము. వెంటనే స్వాధీనం చేసుకోడానికి ఏర్పాటు చేస్తాము.

శ్రీ పి. వి. కృష్ణారావు (కొవ్వూరు) :— అధ్యక్షా, విజ్జేశ్వరం నుంచి సిద్ధాంతం బంక్ రోడ్ వేయాలని మంత్రిగారికి వ్రాశాము. మొన్న వరదలలో ఈ రోడ్డు మీద నుంచి నీరు వెళ్ళింది. కనుక వెంటనే ఈ రోడ్డు పని చేయిస్తే, బండ్ కూడా స్ట్రెంగ్తెన్ కాగలదు. ఏలూరు బైపాస్ రోడ్డు చాలా కాలం నుంచి ఉంది. దానిని కూడా మంత్రిగారు హైలైట్ చేయాలి.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— ఏలూరు బైపాస్ రోడ్డు ఇన్‌వెస్టిగేషన్ జరుగుతుంది అది కూడా రెండు మాసాలలో పంపడం జరుగుతుంది. విజ్జేశ్వరం రోడ్డు మాది కాదు. స్వాధీనం చేసుకోమని సభ్యులు అంటున్నారు. ఇప్పుడు సాధ్య పడదు.

శ్రీ కె. ఎర్రం నాయుడు :— వంశధార నదిపై నంబర్ 5 జాతీయ రహదారి పైన ఉన్న బ్రిడ్జి పడిపోయే పరిస్థితిలో ఉంది. దానిని ప్రభుత్వం గుర్తించి 1986–87 సంవత్సరంలో వంతెన మంజూరు చేశారు. చాల సంతోషం. కాని సంవత్సర కాలం అయినా సరే పని ప్రారంభించకపోవడానికి కారణాలు ఏమిటి? ఎప్పటిలోగా ప్రారంభం చేస్తారు? ఇది చాలా ముఖ్యమైన రోడ్డు. నాలుగు రాష్ట్రాలతో సంబంధం

ఉంది. హెవీ ట్రాఫిక్ రోడ్డు. తరువాత జాతీయ రహదారిపై పలాసా దగ్గర రైల్వే లైను మీద ఓవర్ బ్రిడ్జి ప్రతిపాదించి కేంద్రప్రభుత్వానికి పంపిన మాట వాస్తవమేనా? ఇచ్ఛాపురం నుండి తడ రోడ్డు సముద్రతీర ప్రాంతం రోడ్డు వేయాలని ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించింది అని పేపర్లలలో చూశాను. అది వాస్తవమేనా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :- వంశధార సుమారు నాలుగు సంవత్సరాలలో పూర్తి అవుతుంది. ఇంతకుముందు రెండు సంవత్సరాలు అని చెప్పాను. కాని వీలు కాదు. అంతకంటే ముందు పూర్తి చేయడానికి కూడా ప్రయత్నం చేస్తాము. పలాసా ఇంకా ప్రతిపాదనలో లేదు. ఇచ్ఛాపురం నుండి తడ రోడ్డు పెండింగులో ఉంది. సుమారు నాలుగు కోట్ల రూపాయలు కావాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వము ఇప్పుడు దీనిని తీసుకోలేము అని అన్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పరిస్థితి గౌరవ సభ్యులకు అర్థం అవుతుంది ప్రస్తుతం ఇది పెండింగులో ఉంది.

శ్రీ సిహెచ్. విటల్‌రెడ్డి :- పటన్‌చెరువు నుంచి చిటుకుల వరకు 50, 60 గ్రామాలకు కవర్ చేసే ప్రధాన మైన రోడ్డు. ఈ రోడ్డు పైన గత సంవత్సరం బి.టి. చేసేందుకు 2.3 లక్షలు విడుదల చేశారు. కాని ఇప్పటికి వర్కు ప్రారంభం కాలేదు. వెంటనే పూర్తి చేసేందుకు మంత్రిగారు వాగ్దానము చేస్తారా? అదే రూట్ పైన హత్నూర సమితి లో దేవులపల్లి వాగు పైన బ్రిడ్జి ఉన్నది. అది శిధిలావస్థలో ఉన్నది. రేపో ఎల్లుండో ఇంకొక వర్షం పడితే మొత్తం కూలిపోయే ప్రమాదంలో ఉంది. దీనికి ఎస్టిమేటు కూడా సిద్ధము అయింది. సి. ఇ. గారి టెక్నికల్ ఎప్రూవల్ కూడా అయిందని అనుకుంటున్నాను. సుమారు 1, 2 లక్షలలో అవుతుంది. కాబట్టి దీనికి డబ్బులు విడుదల చేసేందుకు వెంటనే దీనిని నిర్మాణం చేయించేందుకు పూనుకుంటారా? లేకపోతే ట్రాఫిక్ బంద్ అవుతుంది. ఇది చాలా ముఖ్యమైన బ్రిడ్జి. ఇప్పటికే ఐదు ప్రాణాలు పోయినాయి. కాబట్టి బ్రిడ్జిని స్టార్టు చేసేందుకు ప్రత్యేకంగా మంత్రిగారు కాబినెట్ ముందర పెట్టి డబ్బులు ఎక్కడనుంచి అయినా సంపాదించి దీనిని పూర్తి చేయడానికి వాగ్దానం చేయాలి. పటాన్ చెరువు పారిశ్రామిక కేంద్రము. అక్కడకు వేలమంది లక్షల మంది కార్మికులు ప్రతిరోజు పోతూ ఉంటారు. చింతచెరువు నుంచి కిష్టాయిపల్లివరకు ఉన్న రోడ్డు జిల్లా పరిషత్తు రోడ్డు. దీనిని ఆర్ అండ్ బి కి తీసుకొని ఇంప్రువ్ చేస్తారా? కార్మికుల పట్ల దయచేసి ఆ రోడ్డును వెంటనే తీసుకునేందుకు అది బాక్‌వర్డు ఏరియా అని చెప్పి కాబినెట్ ముందుకు తీసుకుపోయి ఆ రోడ్డును ఇంప్రువ్ చేసేందుకు మంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా వాగ్దానం చేస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- వారి స్వాధీనంలో ఉన్న రోడ్డులే నిధులు లేక సక్రమంగా జరగడంలేదు.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— ఒకసారి బడ్జెట్ డిమాండ్ పాస్ అయితే తరువాత కేబినెట్‌కి పోనక్కరలేదు. నేనే ఇవ్వవచ్చు, గౌరవసభ్యులు చెప్పిన 26 లక్షల రోడ్డు పని చురుకుగా సాగుతున్నది. త్వరగా పూర్తి చేస్తాము. బ్రిడ్జి విషయం మొన్ననే గౌరవ సభ్యులు నాకు రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చారు. దాని పైన రిపోర్టు కాల్‌ఫర్ చేశాను. సి. ఇ. నుండి. ఇప్పటి వరకు దానిపై ఏ విధమైన టెక్నికల్ శాన్‌క్షనూ లేదు ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాన్‌క్షను లేదు. రఫ్ అంచనాలు ఏమైనా తయారు చేసి ఉంటే ఉండవచ్చు. కాని ఇంకా ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు. సుమారు 1, 2 లక్షలు అవుతుందని అన్నారు కాబట్టి 1, 2 లక్షలు అయితే వెంటనే మంజూరు చేస్తాను.

శ్రీ కె. బుజ్జి (భద్రాచలం) :— భద్రాచలం రూటులో వెంకటాపురం దాకా ఆర్. అండ్. బి. రోడ్డు ఉంది. ఆ రూటులో రాళ్లవాగు అనే వాగుకు బ్రిడ్జి కట్టడానికి శాన్‌క్షన్ అయిందని చెబుతున్నారు. రెండవది కుక్కుతౌరి వాగు ప్రాంతంలో ఉన్న బ్రిడ్జి పడిపోయింది. దానిని గురించి పోయిన సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో కూడా మీ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. ఎప్పుడు కడతారు. పాత బ్రిడ్జి బ్రిటిష్ వాళ్లు కట్టింది చాలా స్ట్రాంగుగా ఉంది. దానిని పగలగొట్టడానికి చాలా డబ్బు అవుతుందని ఎవరూ ముందుకు రావడంలేదు అని అంటున్నారు. మంత్రిగారు దీనిని గురించి ఏమి ఆలోచన చేస్తారు? శాన్‌క్షన్ చేస్తారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— రాళ్లవాగు మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం వెంటనే టేకప్ చేస్తాను. దీనికి తగిన ఎస్టిమేట్ ఇన్‌ఫర్మేషను తెప్పిస్తాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబాలి :— ఒక దీర్ఘ కాలికమైన కోరిక నెరవేరినందుకు ఈ మంత్రిగారి హయాములో, వీరిని అభినందించ వలసిన అవసరం ఉన్నది. అది ఇల్లందు వయా గేటుగారిపల్లి అప్‌టు డోర్నకల్ రోడ్డుని ఆర్.అండ్.బి తీసుకొని 15 ఏళ్లు అయింది. దీన్ని మొరపెట్టుకోగా పెట్టుకోగా ఎట్టకేలకు బిట్సు వైజు అయినా పని ప్రారంభించ డానికి పూనుకున్నందుకు వారికి వందనాలు తెలియజేస్తున్నాను. అక్కడ ప్రజానీకం గిరి జనులు. ముఖ్యంగా రహదారులు లేక చాల ఇబ్బంది పడుతున్నారు. దానిని తీసుకున్నందుకు ప్రజల తరపున కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా డోర్నకల్ వయా తిమ్మారావుపేట అప్‌టు చందుకొండ ఒక బ్రిడ్జి నిర్మాణం కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు. అది నిధుల కొరతవల్ల కాలేదు. అది గిరిజన ప్రాంతం. రోడ్డు కంప్లీటు అయిపోయింది. ట్రాఫిక్ వర్ధి అయింది. జనులు బాగా నడుస్తున్నారు. అది ఒక స్వర్గములాగా ఉంది. పోతిన లింగన్న పేట దగ్గర ఉన్న పెద్ద రివర్ మీద బ్రిడ్జి నిర్మాణానికి ఇక్కడ నుంచి అనుమతి పోవడంతో ఆలస్యం అయింది అని చెప్పి నిర్మాణాన్ని పూర్తి చేయకుండా ఉంచారు. ఎస్టిమేటు మొదలైనవి కంప్లీటు అయిపోయినవి. దానిని త్వరిత గతిని చేయించాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అది నా నియోజక వర్గానికి సంబంధించింది. అందుకే నేను ఆతృతతో పూచాను, తమరు అవకాశం ఇచ్చారు, ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను.

6-30 p. m.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— అంతకుముందు సభ్యులు చెప్పిన బ్రిడ్జి విషయం నాకు గుర్తు ఉంది. ఆ బ్రిడ్జి కాస్టు, ఎస్టిమేట్సు తయారయి ఉంటాయి. మంజూరు ఇచ్చినవి మాత్రమే బ్రిడ్జిలు పూర్తి అవుతాయి. తరువాత బుజ్జిగారు చెప్పిన కుక్కల వాగు, రాళ్లవాగు అనే రెండు బ్రిడ్జిలకు టెండర్లు పిలిచాము. పని ప్రారంభించడం జరుగుతుంది.

ANNOUNCEMENT:

re: Appointment of House Committee on attack of Harijans at Neerukonda village, Mangalagiri Mandal, Guntur district.

Mr. Speaker:—I am to announce to the House that I have nominated the following Members to serve on the House Committee on attack of Harijans at Neerukonda village, Mangalagiri Mandal, Guntur district:—

Sarvasri

1. M. Rajaiah—Chairman.
2. G. Surya Rao—Member.
3. K. Vidyadhara Rao—Member.
4. A. Madhava Reddy—Member.
5. K. Yerram Naidu—Member.
6. M. Anki Reddy—Member.
7. U. Venkateswarlu—Member.
8. Dr. P. Subbaiah—Member.
9. Paturi Ramaiah—Member.
10. Mohd. Rajab Ali—Member.
11. Mohd. Jani—Member.
12. Sri D. Sreepada Rao—Member.

Terms of Reference:

To go into the question of attack on Harijans at Neerukonda village, Mangalagiri Mandal, Guntur district on 15th July 1987 and to suggest measures to prevent occurrance of such incidents in future so as to instill confidence in the vulnerable sections of the people of the society and also suggest meeasures to create harmony and goodwill among all the communities.

The term of Office of the Committee shall be one month from the date of its first meeting.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1987-88:

Demands for Grants—
Public Works.
Roads and Bridges.
Transport Department.
Minor Port Development.

—(Continued)

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి (సంగారెడ్డి):— హైదరాబాదునుంచి నార్తరన్ సిటిలో కుకట్‌పల్లి వరకూ పోయింది. మధ్యలో రైల్వేలైను ఉంది. దానిమీద రోడ్డుకు సంబంధించి ఓవర్ బ్రిడ్జి కట్టవలసి ఉంది. దాని పనిని జానారెడ్డిగారు పి. డబ్ల్యు. డి. మినిస్టరుగా మొదట వచ్చినప్పుడు ప్రారంభించారు. కాని ఆ ఓవర్ బ్రిడ్జి కట్టడం పని స్పీడు ఆగి పోయింది. ఇక్రిసాట్, బి. హెచ్. ఇ. ఎల్. వరకూ రోడ్డు వెళుతుంది కాబట్టి రైల్వే క్రాసింగ్ వద్ద చాలా కార్లు, వాహనాలు ఆగిపోతూ ఉంటాయి. తరువాత డబుల్ రోడ్డును మియాపూర్ వరకూ వేసారు. అది బొంబాయి వరకూ పొడిగించవలసి ఉంది. కాని కనీసం జహీరాబాదు వరకు అయినా యిపుడు పొడగించవలసి ఉంది. రాష్ట్రంలో 80 శాతం యాక్సిడెంట్లు యీరోడ్డు మీదనే జరుగుతాయి. కనీసం 60 కి.మీ. రోడ్డు అయినా సిటీ యొక్క పార్టులో ఉన్నదానిని తొందరగా డబుల్ లైను రోడ్డు వేయడానికి మంత్రిగారు హామీ ఇస్తారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— ఓవర్ బ్రిడ్జి కుకట్‌పల్లి వద్ద త్వరగా పూర్తి చేయాలనే సంకల్పముతో ఉన్నాను. ఈ మధ్య కాలంలో రెండు గేట్లు కావలసి వచ్చింది. వాటి పని జరుగుతున్నది. అంతేకాకుండా డైవర్షన్ రోడ్డుకు సంబంధించి ఫుడ్ కార్పొరేషన్, మరియు హవుసింగు బోర్డువారి స్వాధీనంలో భూములు ఉన్నవి ఎక్విజిషన్ చేయాలి. వాటివిషయంలో నెగోషియేషన్స్ జరపడంలో ఆలస్యం అయింది. 18 మాసాలలో యీ పనిని పూర్తిచేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత డబుల్ రోడ్డు పటాన్ చెరువు వరకూ, తరువాత జహీరాబాదువరకూ వేయడానికి గాను 7 వ ప్లానులో ఇన్‌క్లూడ్ అయి ఉంది. 4 లైన్స్ రోడ్డు వేయడానికి ప్రపోజల్ ఉంది. దానిని ఇన్‌వెస్టిగేషన్ చేయించి పని మొదలు పెడతాము.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు:— బెల్లంపల్లి నుండి కొత్తగూడెం వరకూ పోయే రోడు విషయంలో 1985 సంవత్సరం మే 5 వ తేదీన ముఖ్యమంత్రిగారు జిల్లా పరిషత్తు ఎం. ఎల్. ఏ. ల మీటింగులో శాంక్షన్ కొరకు ఆదేశములు కూడా యివ్వడం జరిగింది. ఇది బెల్లంపల్లి-గోదావరి ఖని—మంతెన కమలాపురం—ఏటూరు నాగారం మండి కొత్తగూడెం వరకూ పోయే రోడ్డు. ఆ విధంగా ముఖ్యమంత్రి గారు యీ రోడ్డుకు శాంక్షన్ యిస్తామని చెప్పినపుడు మంత్రి రాజేశంగవుడ్‌గారు కూడా వున్నారు.

అది కోల్ బెల్ట్‌కు సంబంధించిన రోడ్డు కోల్‌సెస్ నుంచి మీట్ అయి ఈ రోడ్డు వేస్తామన్నారు. అంతేన పుణ్య క్షేత్రం. దానిని కలుపుతూ ఈ రోడ్డు ఉంది కాబట్టి దీనికి చాలా ప్రాముఖ్యత ఉంది. దాని విషయం ఏమి చేస్తారు? రెండవది ఏకలింగ క్షేత్రమైన కాళేశ్వరం నుండి వరంగల్ వరకూ ఒక రోడ్డు వేయడానికి గాను గోదావరి వరకూ ఒక బ్రిడ్జి కట్టాలి. మధ్యప్రదేశ్, మహారాష్ట్రలను మన రాష్ట్రంతో కలిపే రోడ్డు అది. కాబట్టి కాళేశ్వరం వద్ద బ్రిడ్జి నిర్మాణం త్వరగా తీసుకొని చేస్తారా? దాని వల్ల వరంగల్ పట్టణం కూడా చాలా అభివృద్ధి అవుతుంది.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— గోదావరి మీద ఇంకో బ్రిడ్జి నిర్మాణం యిపుడు చేసే ఆలోచన లేదు. నిధులు వచ్చిన తరువాత పరిశీలన చేస్తాము. తరువాత బెల్లంపల్లి కొత్తగూడెం రోడ్డు ఏటూరు నాగారం మీదుగా వేసే రోడ్డు విషయంలో సభ్యులు అడిగారు ఏటూరు నాగారం మీదుగా రోడ్డు వేయడానికి గోదావరి మీద ఏటూరు నాగారం వద్ద బ్రిడ్జి కట్టాలి. అందువల్ల కొత్తరోడ్డు ప్రతిపాదన లేదు. ఉన్న పాత రోడ్డును బాగు చేస్తాము.

శ్రీమతి వరదా సరోజ:— విశాఖపట్నంలో రామ్మూర్తి పంతులు పేట ఫ్లయి ఓవర్ బ్రిడ్జి కట్టడానికి ఎంతో కాలంగా ప్రభుత్వం ఆలోచనలో ఉంది. కాని ఇంప్లిమెంటేషన్ విషయంలో మాత్రం జాప్యం జరుగుతున్నది. దాని విషయంలో మంత్రి గారు చెబుతారా? రెండవది అనకాపల్లి విశాఖపట్నం రోడ్డును నాలుగు లైనులు క్రింద వెడల్పు చేయడానికి ప్రతిపాదన ఉందా? తరువాత ఆరోడ్డు ప్రక్కన అన్ ఆథరైజ్‌డ్‌గా కన్‌స్ట్రక్షన్స్ రాకుండా మంత్రిగారు చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— అనకాపల్లి విశాఖపట్నం రోడ్డు ఫోర్ లైన్స్ రోడ్డుగా చేయడానికి ప్రతిపాదన ఉంది. దానిని వెంటనే చేపట్టడానికి ఇన్‌వెస్టిగేషన్ చేస్తున్నాము. తరువాత రోడ్డు ప్రక్కన కట్టడాల విషయంలో యిప్పటికే అనేక చర్యలు తీసుకున్నాము. ఈ సమావేశములో బిల్లు తేబోతున్నాము. ఇంతకు ముందు రెవెన్యూ వారికి దీనికి సంబంధించి అధికారం ఉండేది. మాకు ఈ అధికారం వచ్చే విధంగా బిల్లును తీసుకురావడం జరుగుతుంది. తరువాత రామ్మూర్తి పంతులు ఫ్లయి ఓవర్ బ్రిడ్జి విషయంలో అది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి (భువనగిరి):— హైదరాబాద్, హనుమకొండ రోడ్డుపై 5, 6 రైల్వేగేట్స్ ఉన్నాయి. హైదరాబాదు నుంచి వరంగల్ వెళ్లాలంటే మధ్యలో గేట్స్ మూసివేసినప్పుడు జర్నీలో 2, 3 గంటలు వేస్ట్ అవుతోంది. గేట్ల దగ్గర ఎన్నో యాక్సిడెంట్స్ జరుగుతున్నాయని ఇంతకు ముందు మంత్రిగారికి చెపితే డైవర్షన్ రోడ్స్‌ను గాని, ఓవర్ బ్రిడ్జెస్ గాని నిర్మిస్తామని గత రెండు సంవత్సరాలుగా చెపుతున్నారు కాని ఇంత వరకూ ఆ పనులు మొదలు పెట్టలేదు. ఆ పనులు ప్రారంభించడానికి వెంటనే చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— బీబీ నగర్ దగ్గర 106 లక్షల రూపాయలతో మంజూరైంది, వెంటనే టేకప్ చేయడానికి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:—రెండు సంవత్సరాల నుంచి మంజూరైంది అంటున్నారు. మీరు ఎన్నో సార్లు చూసారు, గేట్లు పడుతున్నాయి.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్, డైవర్షన్ మొదలైన వాటి ఏర్పాట్లు పూర్తి చేస్తున్నాము. ఘట్ కేసర్ దగ్గర కూడా ఒంకో ఆర్. ఓ. బి. కట్టడానికి ప్రతిపాదనలు పంపించబడినాయి. అది కూడా మంజూరు చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఎన్ని సంవత్సరాలలో జరుగుతుంది?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— 18 నెలల నుంచి 24 నెలలలో భీబీనగర్ కంప్లీట్ అవుతుంది. ఆ తరువాత రెండు సంవత్సరాలలో ఘట్ కేసర్ ది కూడా కంప్లీట్ అవుతుంది.

గౌరవ సభ్యుడు:— నా నియోజక వర్గంలో బ్రాహ్మణపల్లి నుంచి బారకొండ వరకు గల సుమారు 30 కిలోమీటర్ల రోడ్డును ఆర్ అండ్ బి వాళ్ళు స్వాధీనం చేసుకొని సుమారు పది సంవత్సరాలు అయింది, ఇంతవరకూ దానిని బి. టి. రోడ్డుగా చేయ లేదు. కేవలం 4, 5 కిలోమీటర్ల మేరకు అక్కడక్కడా చేసారు. దీనిని వెంటనే పరిశీలించి బి. టి. రోడ్డును వేస్తారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— స్వాధీనం చేసుకొన్న దానిలో కొంత పని జరిగింది. ఇంకా జరగవలసి ఉంది, దానిపై చర్య తీసుకొంటాము.

గౌరవ సభ్యుడు:— ఆర్. అండ్ బి డిపార్టుమెంటు వారు రోడ్ల ప్రక్క కొత్తగా చెట్లు నాటుతున్న సూచనలు లేవు. వారు కొత్తగా చెట్లు పెంచకపోగా ఇంతకు ముందు వున్న చెట్లకు కూడా గ్రామస్థులు బెజ్జం వేసి అవి ఎండిపోగానే కొట్టుకు పోతున్నా ఎలాంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం లేదు. ఇది ముఖ్యమైన ఇష్యూ. దుర దృష్టవశాత్తూ డిపార్ట్ మెంట్ వారు దీనిపై శ్రద్ధ చూపించడం లేదు. అందువల్ల ఈ విషయంలో చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— ఉన్న చెట్లను కాపాడడానికి చర్యలు తీసుకొంటున్నా అక్కడక్కడా అవకతవకలు జరిగితే అనేక మందిపై చర్యలు తీసుకోవడం కూడా జరుగుతోంది. అటు ఫారెస్ట్ డిపార్ట్ మెంట్ తరపున, ఇటు మా డిపార్ట్ మెంట్ తరపున కూడా ప్లాంటేషన్ జరుగుతోంది. ఈ సంవత్సరం ఇంకా ముమ్మరంగా ప్లాంటేషన్ చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం.

శ్రీ వి. గోవిందనాయక్ (ఖానాపూర్):— అధ్యక్షా, దాదాపు 5 వేల జనాభా గల బాగన్‌పూర్ గ్రామం గోదావరి మధ్యలో ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు వాగ్దానం చేసాక డిపార్ట్‌మెంటు వారు బ్రిడ్జి కట్టడానికి ప్రభుత్వానికి ప్రపోజల్స్ పంపించారు. దీని వల్ల 5 వేల మంది ప్రజలకు సౌకర్యం కలగడమే కాక మెట్‌పల్లి నుంచి ఖానాపూర్‌కు అంటే రెండు జిల్లాలకు లింక్ ఏర్పడుతుంది. ఆ ప్రతిపాదన ప్రభుత్వం వద్ద ఉంది. అది ఎంత వరకు వచ్చింది? అంతేకాకుండా కేంద్రం నుంచి ఫండ్స్ తేవడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకొంటుందా? ఇక నామినేషన్ బేసిస్ మీద వర్క్స్ ఇస్తున్నారు, దీనిలో నలుగురు చీఫ్ ఇంజనీర్స్‌ను పెట్టారు, దీనిని పరిశీలిస్తున్నామని మంత్రిగారు అన్నారు. ఇది మేము ఎక్కడా చూడలేదు. దీని వల్ల కాంట్రాక్టర్లు, ఆఫీసర్లు కుమ్మక్కయి పెద్ద పెద్ద పనులను ముక్కలుగా చేసి నామినేషన్స్‌పై ఇచ్చి కోట్ల రూపాయలు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. ఫలితంగా టెండర్లు పిలవడం ద్వారా వచ్చే లాభాన్ని ప్రభుత్వం నష్టపోతోంది. అందువల్ల ఎమర్జెన్సీ పనులు ఉంటే డిపార్టుమెంటు ద్వారానే చేయించాలి కాని ఆ పేరుపై కోట్ల రూపాయలు దుర్వినియోగం కాకుండా చూడాలి. ఇందుకు ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకొంటోంది? ఇక కనకాపూర్ నుంచి చింతల్, చాందా రోడ్డు ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— మెట్‌పల్లి, ఖానాపూర్ మధ్యలో గోదావరిపై బ్రిడ్జి నిర్మించే విషయమై కొందరు రిప్రజెంటేషన్ ఇస్తే నాకు రిఫెరెన్స్ వచ్చింది. దాన్ని అంచనాలు తయారు చేసి వారం రోజులలో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపుతూ నిధులు ఇవ్వవలసిందని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. తరువాత నామినేషన్ వర్క్స్ నేను చెప్పింది ట్యాంక్ బండ్‌పైన సభ్యులు అడిగింది ఇంకొక విషయం. వరద బీభత్సాలు వచ్చినప్పుడు డామేజెస్ జరిగితే అర్జెంట్ పనులను చేపట్టడానికి టెండర్స్ పిలిస్తే జాప్యం జరుగుతుంది కాబట్టి పనులు 1, 2 మాసాలలో త్వరగా పూర్తి చేయడానికి కొన్ని పనులను నామినేషన్స్ ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొంది. నామినేషన్స్‌పై వర్క్స్ ఇవ్వడానికి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్లకు. సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్లకు కొన్ని అధికారాలు ఉన్నాయి. ఒక వేళ దుర్వినియోగం జరిగితే సభ్యులు స్పెసిఫిక్‌గా రిప్రజెంటేషన్ ఇస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకొంటాం. ఇక చందారోడ్డు విషయం కూడా నోట్ చేసుకొన్నాము, పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:— హైదరాబాద్ చుట్టూ ఔటర్ రింగ్ రోడ్డును ఏడవ ప్లాన్‌లో చేపట్టడం జరుగుతుందా? లేక ఎనిమిదవ ప్లాన్‌లో చేపట్టడం జరుగుతుందా? ఈ విషయం స్పష్టంగా తెలపాలి. ఇక ఇన్నర్ రింగ్ రోడ్డు ఏడవ ప్లాన్‌లో చేపట్టబడి ఎప్పుడు పూర్తి అవుతుందో తెలియజేయాలి. ఇక మూడవ విషయం ఏమిటంటే సిటీలో సర్క్యులర్ ట్రెయిన్‌ను ప్రారంభిస్తామని చెపుతున్నారు. దీనిని కనీసం ఏడవ ప్లాన్‌లో పూర్తి చేయడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు వస్తుందా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— ఔటర్ రింగ్ రోడ్ విషయం సభ్యులకు తెలుసు. రోడ్ కాంగ్రెస్ సమావేశంలో కేంద్ర మంత్రి శ్రీ రాజేష్ పైలట్ గారు అంగీకరించారు. దాని అంచనా సుమారు 50 కోట్లు. ఏడవ ప్రణాళికలోనే దాని ఆమోదం జరుగుతుంది. అందుకు అవసరమైన సర్వే చేయడం జరుగుతుంది. అందుకు నిధులను కేటాయించమని కేంద్రాన్ని కోరడం జరిగింది. ఇక ఇన్నర్ రింగ్ రోడ్ ఇంతకుముందు ఈశాఖ స్వాధీనంలో ఉండేంది. ఇప్పుడు హుడా వారికి అప్పగించాము. కాబట్టి వారే బాధ్యులు. రైల్వే విషయం మొన్ననే సమాధానం చెప్పాను. ఇక సర్క్యులర్‌గా అందుకు రఫ్‌గా 500 కోట్ల రూపాయలకు పైగా అంచనా వేయడం జరిగింది. డిటెల్డ్ సర్వే చేసే విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. సర్వే పూర్తి అయినాక దానిని గురించి ఆలోచించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—కమాండ్ ఏరియా డెవలప్‌మెంటు వారు రోడ్లు నిర్మించారు. సిఎడి ఆర్ అండ్ బి యూనిట్‌ను ఇప్పుడు క్లోజు చేశారు. ఇప్పుడు ఆ రోడ్లను మెయిన్‌టెయిన్ చేసేది ఎవరు అంటే, దానికి ఎవరూ అమ్మా అయ్యా లేరని చెప్పుతున్నారు. దాన్ని ఆర్‌అండ్‌బి వారు తీసుకోవాలి. రెండవది—గుంటూరు, హైదరాబాదు రోడ్డులో వయా నాగార్జునసాగర్ దాని ప్రాముఖ్యతను ప్రత్యేకించి చెప్పనవసరం లేదు. దానికి డబుల్ లైన్ చేయడం, నేషనల్ హైవేగా మార్చడానికి ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించినట్లు జాబితాలో లేదు. ఆ రకంగా చేర్చాలని కోరుతున్నాను. మరొక విషయమేమిటంటే—విజయవాడ నుంచి వయా అమరావతి, గొడ్డేరు, బెల్లంకొండ దగ్గర గుంటూరు నాగార్జునసాగర్ రోడ్డులో కలిసే విధంగా ఒక రోడ్డు ఇదివరకు నిర్మాణమై కొంత భాగం బ్రిడ్జి మెటల్ రోడ్డుగా ఉంది. అందులో ఎద్దువాగు మీద ఒక బ్రిడ్జి ప్రతిపాదితమై చాలా కాలం అయింది. అది ఏ స్టేజిలో ఉంది? అది ఎప్పటికైనా నిర్మాణం అవుతుందా కాదా? తరువాత, సత్తెనపల్లి, బయ్యారం రోడ్డు 7 వ ప్రణాళికలో చేర్చారు. కాని ప్రస్తుతం అధ్యక్షా, దాన్ని ఒక రెండు సంవత్సరాలుగా మంత్రిగారు అవుతున్నది, అవుతున్నదని చెప్పుతున్నారు. ఈ సంవత్సరం ప్రారంభం అవుతున్నట్లుగా నిదర్శనం ఏర్పడింది. కాని, ఇంతవరకు ఉన్న తిప్పలు కన్నా ఎక్కువ పెట్టే విధంగా ఉంది. ఇదివరకు ఉన్న దానికన్నా ఉపయోగపడకుండా, గోతులు తీసి పెట్టారు. చాలా ముఖ్యమైన రోడ్డు. మరొక అంశం—ఆర్ అండ్ బి డిపార్టుమెంటు వారు చిన్న చిన్న విషయాలకు పెద్ద ఇబ్బందులకు కారణమైన చిన్న ఖర్చుతో పూర్తి అయ్యేటటువంటి వాటిని ఆలోచించడంలేదు. ఎన్ని దఫాలు సూచించినా, ఉదా :— గుంటూరు, కర్నూలు రోడ్డు, గుంటూరు నర్సారావుపేట మధ్య రెండు రైల్వే గేట్లు తప్పించుకుని రావడానికి ఒక్కొక్కసారి గంటన్నర రెండు గంటలు సమయాన్ని వృథా అవుతున్నది. ఆ సమయాన్ని పొదుపు చేసుకోవడానికి వీలు అయినటువంటి అవకాశం ఉండగా చాలా కాలం నుంచి ప్రపోజల్సు పెడుతున్నప్పటికి 3, 4 లక్షలతో పూర్తి అయ్యే

బైపాసు రోడ్డు—చిన్న రోడ్డు, ఈ రోడ్డు అంతాకలిపి ఒక కిలో మీటరు ఉండదు, దాని ద్వారా ఎంతో ఇబ్బంది ఏర్పడుతున్నది. అవకాశం ఉన్నప్పటికి ఆ పని చేయడం లేదు. డబ్బు కొరత కాకుండా ఆలోచన కొరత కూడా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా, అక్కడ అలీనాబాదు దగ్గర ఈ రోడ్డు మీద ప్రమాద కరమైన మలుపు ఉంది. అక్కడ నీటిపారుదల కోసం వేసిన సిమెంటు బ్రిడ్జి ఉన్నది. దీని వెడల్పు చాలా తక్కువ. 100 ఉత్తరాలు వ్రాశాను, ఎక్నాలెడ్జిమెంటు రాదు, జవాబు ఉండదు. అక్కడ వెడల్పు చేయడం ఉండదు. మరొక విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. నేషనల్ హైవే కావచ్చు, హైదరాబాదు, విజయవాడ మార్గంలో మనమందరం రోజూ వెళుతూ వస్తూ పోతూ ఉంటాము. అక్కడ సూర్యాపేట బస్‌స్టేషన్ దాటగానే అంబేద్కర్ విగ్రహం సరిగ్గా సెంటర్‌లో ఉంది. విగ్రహం గురించి ప్రశ్నించడం లేదు. ఆ విగ్రహం ప్రక్కన నేషనల్ హైవే వారు ఆ రోడ్డు వారిది మాకు ఏమి సంబంధం లేదని చెప్పవచ్చు. కాని, అటునుంచి, ఇటునుంచి జాయిన్ అయ్యేరోడ్లు మనవే కనుక అక్కడ చుట్టు వెడల్పు చేస్తే బాగుంటుంది. అది బస్సుపట్టే వెడల్పు కూడా లేదు. ఎప్పుడు అయినా ప్రమాదం జరగవచ్చు ప్రమాదం జరగనివ్వండి, తరువాత ఆలోచిస్తామంటే చెప్పలేము. చూస్తూనే మనం ఎందుకు పట్టించుకోమో నాకు అసలు అర్థం కాదు. చిన్న చిన్న విషయం, పెద్ద ప్రమాదాలకు దారి తీస్తుంది. గుంటూరు మాచెర్ల రోడ్డు నుంచి పెద్ద కూరపాడుకు కనెక్టు అయినరోడ్డు వయా సిరి పురం, పాకిబండ గురించి నాకు రిటెన్ ఆన్సర్ వచ్చింది, ఈ సభలో ఆ రోడ్డు చాలా బాగాఉందని, చాలా చక్కగా మెయిన్ అవుతుంది అని రిటెన్ ఆన్సర్ ఇచ్చారు. మరొక ప్రశ్నకు ఓరల్ ఆన్సర్ ఈ సమావేశంలోనే ఆ రోడ్డు బాగా లేదని చెప్పి ఇచ్చారు. అసలు ఇటువంటి వాటిని శాఖ సరిగా పట్టించుకుంటుందా లేదా అని అనుమానంగా ఉంది. 8 సంవత్సరాల నుంచి వీటిని అడగడం జరుగుతున్నది. వియత్నాం మీద అమెరికా వాడు బాంబులు వేస్తే ఏర్పడిన గుంటలు ఎట్లా ఉంటాయో ఆ రోడ్డు చూస్తే అర్థం అవుతుంది. యుద్ధం జరిగిన తరువాత యుద్ధ భూమి ఉన్నట్లుగా ఉన్నది. వీటికి సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ప్రతి బడ్జెట్ సమావేశంలో—ఇది మూడవ సారి—దాదాపుగా ఇదేవిధంగా, ఇప్పుడు కూడా అదే చెప్పబోతారని నమ్మకం.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :—అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు నేను 5 సంవత్సరాల నుంచి చెప్పుతూనే ఉన్నాను అన్నారు. ఈ శాఖకు వచ్చి రెండున్నర సంవత్సరాలు అయింది. మొత్తం నాలుగున్నర సంవత్సరాలు అయింది. నేను వచ్చిన తరువాత రిప్రజెంటేషన్ సత్తెనపల్లి, బయ్యారం మంజూరు చేయడం, వెంటనే టెండరు పిలవడం పని ప్రారంభమయింది, సత్వరమే పూర్తి అవుతుంది. దాంట్లో 811 కి. మీ. మా స్వాధీనం చేస్తారు. ఏ రోడ్లు అయితే పూర్తి అయ్యాయో స్వాధీనం చేసారో ఆ

రోడ్లు మాత్రమే మా ఆధీనంలో ఉండి వాటిని మెయిన్‌టెయిన్ చేయవలసి ఉంటుంది. పూర్తి కాని రోడ్లు ఇంకా రాలేదు. అయిపోయినటు వంటి రోడ్లు ఇప్పటినుంచే మెయిన్‌టెయిన్ చేస్తాము. గత సంవత్సరం మా స్వాధీనం జేశారు. అది అవసరం లేకున్నా, స్పీడి క్లోజు చేశారన్నారు. ఇంకా క్లోజు చేయలేదు. మళ్లీ డబ్బు కేటాయించి పని చెయ్యడానికి వీలు కల్పిస్తాము. తరువాత, ఎద్దు వాగు పైన (రెంట చింతల దగ్గర) ఈ సంవత్సరం ప్లానులో పెట్టడం జరిగింది. మంజూరు చేయ బోతున్నాము. అమరావతి, పెద్దకూరపాడు, సర్వారావుపేట ద్వారా కర్నూలు పోయేటటువంటి రోడ్డు విషయంలో చెప్పారు. వాటి అన్నింటిని పరిశీలించి బైపాస్ గాని తొందరగా తీసుకుంటూ, మిగతా విషయాలన్ని మేము పరిశీలిస్తామని చెప్పి గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు :—అధ్యక్షా, మచిలీపట్నం, గుంటూరు కలిపేటటువంటి రోడ్డు ఒకటి వయా విజయవాడ కాకుండా డౌన్ ట్రెండులో శ్రీకాకుళం వరకు మచిలీ పట్నం నుంచి రోడ్డు ఉంది. కృష్ణా ఈస్టరన్ బ్యాంకు వరకు—గుంటూరు నుంచి పొన్నూరు వరకు ఒక రోడ్డు ఉంది. అక్కడ కృష్ణా రివర్ రెండు పాయలుగా చీలు తుంది. దీని మీద బోర్డు ఆపరేషన్ కూడా ఆర్ అండ్‌బి చేస్తుంది. అందులో వెస్టరన్ బ్రాంచి నుంచి లోగడ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము ఉండగానే ఎట్లాగో అట్లాకాజువే పూర్తి చేశారు. శ్రీ జె. వి. నర్సింగరావు, చినమోలు వేంకటరావుగారి హయాంలో పూర్తి అయింది. ఈస్టరన్ బ్రాంచి మాత్రం కాజువే లేకుండా మిగిలిపోయింది. కాజ్‌వే పూర్తి చేస్తే మచిలీపట్నం, గుంటూరుకు చాలా షార్టుకట్ ఏర్పడుతుంది. ఆ రెండూ కలపడానికి లింకు ఏర్పడుతుంది. ఈస్టరన్ బ్యాంకు, కృష్ణా రివర్‌కూడా సర్వే చేయడం జరిగింది. కాని వర్కు మాత్రం మొదలు పెట్టలేదు. టేకప్ చేయకుండా అట్లాగే ఉంది. ఎదుగూబొదుగూ లేదు. స్పీడ్‌గా చేసే ప్రభుత్వం అని చెప్పుతున్నారు. మేము కూడా ఆశిస్తున్నాము. కనీసం ఒక ఏడు కాదు రెండు, మూడు ఏళ్ల తరువాత ఈస్టరన్ బ్యాంకు రివర్ కాజువే కడితే వెస్టరన్ బ్యాంకు కట్టే కాజువేకు పూర్తిగా ఉపయోగపడుతుంది. సఫలీకృతం అవుతుంది. మాచెర్ల, గుంటూరుకు ఈజీగా ట్రాన్స్‌పోర్టుకు మంచి ఫెసిలిటి అవుతుంది. అది ఆలోచించి వెంటనే టేకప్ చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అన్ని గవర్నమెంటు డిపార్టు మెంట్సు మాదిరిగానే రోడ్సు డిపార్టుమెంటులో కూడా ఇంజనీరును వారి నేటివ్ ప్లేసులో పని చేయడానికి వెయ్యడం లేదని విన్నాను. కాని మా తెనాలికి మాత్రం నేటివ్ అతన్ని పట్టుకువచ్చి ప్రస్తుతం అక్కడ వేశారు. డిప్యూటి ఇంజనీరువే కాదు, మా కాన్‌స్టిట్యూయన్సీలో సూపర్‌వైజర్‌ను నేటివ్ ప్లేస్ అయున్న వేశారు. తెనాలి ప్రాంతం డెల్టా ప్రాంతం కావడంవల్ల మెయిన్‌టెనెన్సు గ్రాంటు చాలా తక్కువగా ఉండడం వల్ల రోడ్లు చాలా బాడ్ కండిషన్‌లో ఉన్నాయి. దానికి తోడు వీరిద్దరు

నేటివ్ ప్లేసు వారు ఉండడం వల్ల వారికి రోడ్సులోనే గాక, కాంట్రాక్టులోనూ వెస్టెడ్ ఇంటరెస్ట్సు ఉండడమే కాకుండా, పొలిటికల్ ఇంటరెస్ట్సు, ఇంకా చెప్పలేని ఇంటరెస్ట్సు ఉన్నాయి, అటువంటివారిని లోకల్‌గా వారిని పెట్టడం తప్పు. ఫండ్సు తక్కువ ఫండ్సు గ్రాంటు చేస్తే ఆ గ్రాంటు సద్వినియోగం కాక, వాడక రోడ్సు హోప్‌లెస్ కండిషన్‌లో ఉన్నాయి. విజయవాడ, తెనాలి రోడ్డులో సంవత్సరానికి మూడు ఏక్సిడెంట్లు జరుగుతాయి. ఏక్సిడెంటు జరిగి నలుగురు చనిపోయారు. పక్కనే కాలువ ఉంది, ఏక్సిడెంటు జరిగగానే, కాలువలో పడిపోయి 8 మంది చనిపోయారు. యుద్ధప్రాతిపదిక మీాద రోడ్డు వేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించారు. యుద్ధమూ లేదు, ప్రాతిపదిక కూడా లేదు, రెండు మాసాలు గడిచిపోయింది. వరద నుంచి గ్రాంటు అయిన డబ్బు ఉంది. రోడ్డు కట్ట లేదు. ఈ డిప్యూటీ ఇంజనీరుకు ధ్యాస లేదు, వేరే వర్కు ఉంది, అక్కడ డిప్యూటి ఇంజనీరును తీసి ఈ వర్కు చేసేటట్లు చూస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పేది పులిగడ్డ మీాద వంతెన అనుకుంటాను......

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు :— దానికి ఇంకా ఎగువన......

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :—దాని విషయం చీఫ్ ఇంజనీరుగారు నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. ఆ విషయం పరిశీలిస్తాము. డిప్యూటి ఇంజనీరు విషయంలో అక్కడ దుర్వినియోగం జరిగినా, లేక అతను డబ్బు ఖర్చుపెట్టి అక్కడ పనులు చేయకపోయినా అతని మీాద ఏక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. కాని, అతడు నేటివ్ వాస్తవ్యుడు అనే మాట వాస్తవమే. ప్రభుత్వం అంగీకరించి, రాటిఫికేషన్ ఇచ్చి, ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ కన్‌వీనియెన్సు కొరకు నియమించడం జరిగింది. అతని ద్వారా పనులు జరగడం వీలు కాకపోతే తగినటువంటి చర్యలు తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. ఎస్. ఎల్. నాయకర్ (సంపర) :—రెండు ప్రధానాంశాలు ఉన్నాయి. నా నియోజకవర్గంలో చింతలపల్లి వద్ద లాక్ కమ్ బ్రిడ్జి ఉంది. అది చాలావీకెన్‌గా ఉంది. వాహనాలు వెళ్లకూడదని ఆర్ అండ్ బి గారు బోర్డు కూడా పెట్టారు. ఎందు కంటే, అది కొలాప్స్ అయితే ట్రాఫిక్ బందు అయి మొత్తం రైతులకు కూడ నీరు అందక పంట నాలా నష్టపోతుందని రెండు సంవత్సరాల నుంచి రిప్రజెంటేషన్ చేస్తున్నారు. అక్కడ లాక్ కమ్ బ్రిడ్జి కట్టడానికి ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందా అని మీాద్వారా అడుగుతున్నాను. డబ్బు కూడా శాంక్షన్ చేయుడం జరిగింది. అమలాపురం దగ్గర కోటపల్లి దగ్గర ఒక బ్రిడ్జి కట్టాలని ప్రపోజల్స్ ఉన్నాయి. టెండర్సు పిలిచారు. ఎవరూ రావడం లేదన్నారు. యానాం మీాద కూడా బ్రిడ్జి ప్రపోజ

చేసినట్లయితే అటు కేంద్రప్రభుత్వం—పాండిచేరి గవర్నమెంటు సగం కాంట్రిబ్యూట్ చేస్తుంది, మన గవర్నమెంటు కూడా సగం కంట్రిబ్యూట్ చేస్తుంది. అట్లా చేస్తే చాలా అనుకూలంగా ఉంటుంది.

దానికి కూడా ఒక ఎస్టిమేట్ తయారు చేసి, యానాం దగ్గర బ్రిడ్జిని కట్టే విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందా అని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

రోడ్లు, భవనముల శాఖామంత్రి (శ్రీ కె. జానారెడ్డి) :— అధ్యక్షా, అంతకు 7-00 P.m ముందే, సభ్యులు రెండు బ్రిడ్జిల విషయంలో రిప్రజెంటేషన్స్ యివ్వగా, ఒక బ్రిడ్జిని మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఆ బ్రిడ్జి వీక్‌గా వున్నప్పటికి పని జరుగుతున్నది. ఆ బ్రిడ్జిని ఎప్పటికప్పుడు అబ్జర్వ్ చేస్తున్నాము. ప్రమాదం జరిగే పరిస్థితి వుంటే, అవసరమైన చర్యలను తీసుకోవడం జరుగుతుంది. యానాం విషయం కూడా పరిశీలిస్తామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ యన్. రంగస్వామి నాయుడు (కుప్పం) :— అధ్యక్షా, రోడ్డు మార్జిన్‌ను ఆక్రమించుకోవడం వల్ల లారి ప్రమాదాలు, బస్ ప్రమాదాలు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. కనీసం గ్రామం మధ్యలో వుండే సెంటర్‌లో అయినా ఆక్రమణలను తొలగించినట్లయితే, యిటువంటి ప్రమాదాలు జరుగకుండా వుండడానికి, ఇటువంటి ప్రమాదాలు తగ్గడానికి వీలు వుంటుంది. 1986లో మంత్రిగారు నా నియోజకవర్గంలోని దువ్వ గ్రామంలో బస్ షెల్టర్ కోసం శంఖుస్థాపన చేయగా, ఆక్రమణల వల్ల ఆ కార్యక్రమానికి అవరోధం జరిగింది. ఈ రోజుకు కూడా ఆ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరుగలేదు. ఆక్రమణల విషయంలో, రెవిన్యూ డిపార్ట్‌మెంట్ ద్వారా కాకుండా, మేమే ఆక్రమణలను తొలగించడానికి అసెంబ్లీ ద్వారా ఒక బిల్లును తీసుకు వస్తామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. చాలా సంతోషం. కానీ, డిపార్టుమెంట్‌లో మేస్త్రీలు, ఇంజనీర్లు తదితర సిబ్బంది వున్నారు కనుక, మొట్టమొదట ఆక్రమించి నప్పుడే అవరోధం కలుగజేస్తే, వారు ఆక్రమించుకోకుండా వుండడానికి వీలవుతుంది. త్వరగా ఆక్రమణలను తొలగించి, బస్ షెల్టర్ నిర్మించే కార్యక్రమం చేపట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అదే విధంగా రోడ్డు మార్జిన్‌లో ఖాళి వున్న దగ్గర, రైతులు కొబ్బరి చెట్లు వేసుకొని పెంచుకోవడానికి అనుమతిస్తే, ఫలసాయం వచ్చినప్పటి నుండి కొంత రెంట్ తీసుకుంటే, డిపార్టుమెంట్‌కు యిన్‌కం వస్తుంది. అందువల్ల ఆ విధంగా అనుమతి యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఆక్రమణల విషయంలో, ఇప్పటి నుండి ఆక్రమించకుండా తగు చర్యలు తీసుకుంటాము. ఎన్నో సంవత్సరాలుగా ఆక్రమించుకున్న వాటిని వెకేట్ చేయించడానికి రెవిన్యూ వారికి ఎప్పటికప్పుడు లెటర్స్ వ్రాస్తు

న్నాము. ఏదయినా విషయం సభ్యులు స్పెసిఫిక్‌గా చెబితే ఎమర్జెన్సీగా రెవిన్యూ అఫిషియల్స్‌తో సంప్రదింపులు జరిపి వెంటనే వెకేట్ చేయించడానికి ఏర్పాటు చేస్తాము.

డాక్టర్ యు. వెంకటేశ్వర్లు (బాపట్ల) :— అధ్యక్షా, బాపట్ల నియోజక వర్గంలో, బాపట్ల నుండి గుంటూరు వెళ్లే రోడ్డులో నల్లమడ డ్రెయిన్ మీద దాదాపు 70 సంవత్సరాల వయస్సు గల వంతెన వున్నది. దానికి 1985–86 సంవత్సరంలో టెక్నికల్ శాంక్షన్ అయిందని అన్నారు. గత సంవత్సరమే దానికోసం అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ యిస్తామని అన్నారు. ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో కూడా ఏమి ప్రొవయిడ్ చేయలేదు. ఆ బ్రిడ్జి దాదాపుగా కూలిపోయే పరిస్థితిలో వున్నది. వంతెన దెబ్బ తింటే బాపట్లకు మరో మార్గంలేదు. వెంటనే ఆ విషయం చేపట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను. రెండవ విషయం, నిజాంపట్నం నుండి తెనాలి వెళ్లె రోడ్డు, తెనాలి నుండి చందోలు వరకు పాడయి వున్నది. చందోలు నుండి నిజాంపట్నం వరకు ఆర్ అండ్ బి వారిని రోడ్డు టేకప్ చేయవలసిందిగా చాలా సంవత్సరాలుగా రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను. ఆ రోడ్డు 15 కిలో మీటర్ల పొడవు వుందని జిల్లాపరిషత్ వారు రిపెయిర్స్ టేకప్ చేయడం లేదు. ఆర్ అండ్ బి వారు కూడా రిపెయిర్స్ టేకప్ చేయడం లేదు అది చాలా ముఖ్యమైన రోడ్డు. దాన్ని వెంటనే చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మూడవ విషయం, కంకటిపాలెం నుండి వెదుళ్లపల్లి వరకు 5 కిలోమీటర్ల లింక్ రోడ్డు వుంది. దానిని కూడా ఆర్ అండ్ బి వారు తీసుకోవలసిందిగా జిల్లాపరిషత్తు వారు వ్రాస్తున్నారు. ఆర్ అండ్ బి వారు గాని, జిల్లాపరిషత్తు వారు కాని ఎవరూ కూడా దాన్ని టేకప్ చేయడం లేదు. పరిస్థితి అలా వుంది. నాలుగో విషయం, బాపట్ల నుండి చెరుకూరు వెళ్లే రోడ్డు, బాపట్ల చీరాల రోడ్డు వుంది. అది 5 కిలోమీటర్ల లింక్ రోడ్డు. ఈ రోడ్డును ఆర్ అండ్ బి వారు టేకప్ చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— అధ్యక్షా నల్లమడ బ్రిడ్జి విషయం పరిశీలనలో వున్నది చందోలు నుండి నిజాంపట్నం వెళ్లే రోడ్డును ఆర్ అండ్ బి వారు స్వాధీనం చేసుకునే విషయం పరిశీలనలో వున్నది. వెంటనే వుత్తర్వులను కూడా యిస్తాము. 5 కిలో మీటర్ల రోడ్డు విషయం కూడా పరిశీలించవలసిన అవసరం వున్నది.

శ్రీ కె. చిట్టినాయుడు (పాడేరు) :— అధ్యక్షా, విశాఖపట్నంలోని పాడేరు నియోజకవర్గంలో పాడేరు నుండి చింతపల్లి వెళ్లే రోడ్డులో, గంగరాజు మాడుగులకు యివతల మత్స్యగడ అనే ఏరు ఒకటి వుంది. అక్కడ మత్స్యగడ అనే కాలనీ వుంది. ఎక్కువగా వర్షాలు వచ్చినప్పుడు కాలువలు పొంగి ట్రాఫిక్ బంద్ అవుతున్నది. మనుషులు కూడా కొట్టుకుపోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది. పోయినసారి, వర్షాలకు యిద్దరు మనుషులు కొట్టుకుపోయారు. అక్కడ బ్రిడ్జికట్టే ప్రతిపాదన

ఏదయినా వుందా? జీమాడుగుల నుండి చింతపల్లి వెళ్లే దారిలో, కొక్కిరాపల్లి దగ్గర క్రక్రబిడ్జి వుంది. అది చాలా పురాతనమైన బ్రిడ్జి. దానికి బదులు మరొక క్రొత్త బ్రిడ్జిని శాంక్షన్ చేశామని అన్నారు. ఇంకా పని పూర్తి కాలేదు. ఎప్పటికి పూర్తి చేస్తారు? హుకుంపేట నుండి అరుకు వెళ్లేదారిలో ఒక కాలనీ వుంది. అక్కడ కూడా బ్రిడ్జి కడతారా? తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— అధ్యక్షా, పాడేరు నుండి అరకు వెళ్లే దారిలో చాలా కాలనీలు వున్నాయి. చాలా చిన్న, చిన్న బ్రిడ్జిలు కూడా వున్నాయి. ప్రస్తుతం ఏమి యిబ్బంది లేకుండా వుంది. నేను 3 నెలల క్రితం అరకు నుండి పాడేరుకు వెళ్లడం జరిగింది. సభ్యులు చెప్పిన మూడు బ్రిడ్జిల విషయంలో, అవసరమని భావిస్తే, వెంటనే విచారణ చేయించి, రిపోర్టు తెప్పించి, ముఖ్యమైన రిపెయిర్స్ ఏవయినా వుంటే చేయిస్తాను.

శ్రీ డాక్టర్ యన్. చంద్రమౌళి (చీరాల):— అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గంలో. ఒంగోలు నుండి చీరాలకు వెళ్లే దారిలో వేటపాలెం నుండి చీరాలకు రావడానికి వున్న 5 కిలో మీటర్ల దూరం ప్రయాణం చేయడానికి దాదాపు గంటసేపు పడుతున్నది. దానికి కారణం అక్కడ ట్రాఫిక్ జాం కావడమే. అందువల్ల అక్కడ బైపాస్ రోడ్డు కావాలని కోరుతున్నాము. అందుకోసం ఎన్నో రిప్రజెంటేషన్స్ యిచ్చాము. రూ 70 వేలతో టెంపరరీ ఎస్టిమేట్స్ కూడా వేయడం జరిగింది. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ రావాలని అన్నారు. త్వరగా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. చీరాల నుండి పరుచూరు వెళ్లేదారిలో ఒక రైల్వే లెవెల్ క్రాసింగ్ వున్నది. అక్కడ ఓవర్ బ్రిడ్జి కట్టడానికి, కేంద్రప్రభుత్వానికి వ్రాసి, ఆయొక్క ఓవర్ బ్రిడ్జిని టేకప్ చేయవలసిందిగా రిప్రజెంటేషన్ యిచ్చాము. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం వారు, కేంద్రప్రభుత్వానికి ప్రపోజల్స్ పంపించారా? వేటపాలెం నుండి చీరాలకు, అక్కడి నుండి బాపట్లకు వెళ్లె దారిలో రోడ్డు చాలా అధ్వాన్నంగా వుంది. ఎన్నో రిప్రజెంటేషన్స్ కూడా యిచ్చాము. బాగు చేస్తామనే అంటున్నారు, కాని యింకా చేయడం లేదు. వర్షాలకు అక్కడ చెరువులుగా నీరు తయారు అవుతున్నది. అక్కడ దుర్వాసన ఏర్పడి, ప్రజల ఆరోగ్యానికి భంగం కలుగుతోంది. మంత్రిగారు కూడా చూశారు, ఆ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గుండ్లకమ్మ విషయంలో..........

మిస్టర్ స్పీకర్ :— దాని గురించి వేరే ప్రశ్న వేయండి. డిమాండ్స్ గురించి అడిగే ప్రశ్నలు, రెగ్యులర్‌గా క్వశ్చన్ అవర్‌లో అడిగే ప్రశ్నలు వేరుగా వుంటాయి. బడ్జెట్‌లో యివన్నీ అడిగితే ఎలా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— అధ్యక్షా, వేటపాలెం చీరాల మధ్య రోడ్డును బాగు చేస్తున్నారు.

కాని పాడయిపోయినటువంటి వాటిని వెంటనే బాగు చేయడానికి నేను ఇప్పుడే ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ జారీ చేస్తున్నాను. ఆ తరువాత బైపాస్ రోడ్డు రు. 70 వేలు కాదు, దాని ఎస్టిమేట్ రు. 5 కోట్లు పైనే ఉంది. బడ్జెట్‌లో కూడా చేరడం జరిగింది. దానికి లాండ్ ఎక్వయిర్ చేద్దామనే ఆలోచన ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది, మేము పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ కె. వివేకానంద (గోపాలపురం):— సూర్యాపేట నుంచి రాజమండ్రి పోయేటటువంటి రోడ్డు అత్యంత ప్రధానమైనటువంటి రహదారి. గతములో మంత్రి గారు అడిగిన వెంటనే చాలా భాగం వైడెన్ చేయడం జరిగింది. కాని గోపాలపురం నుంచి కొయ్యలగూడెంకు రెండు సంవత్సరాల క్రితం మంజూరు చేశారు. దానిని స్పీడప్ చేసి వెంటనే చేస్తే హైదరాబాదుకు రావడానికి సుఖంగా ఉంటుంది. జంగారెడ్డి గూడెము టవున్ మంత్రిగారు చూశారు. అక్కడ ట్రాఫిక్ జామై పోతుంది. అక్కడ బైపాస్ రోడ్డు మాస్టర్ ప్లాన్‌లో ఉంది. అది కంపల్‌సరిగా చేయవలసి ఉంది. అది కూడా టేకప్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఉంగుటూరు—లక్ష్మీపురం రోడు మీద ఎర్రకాల్వ మీద కాజువే నిర్మాణం చేయడానికి మంత్రిగారు దయతో అంగీకరించారు. అది కమిటీ ముందు పెట్టారు. 1986–87 బడ్జెట్‌లో దానిని ఇవ్వడం జరిగింది. ఎర్రకాలువకు ఫ్లడ్స్ వచ్చినప్పుడు అక్కడ విలేజెస్ కట్ అయిపోతున్నాయి. ముఖ్యమైన బ్రిడ్జి అది. 20 లక్షల అంచనా, అది కూడా టేకప్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— సూర్యాపేట—కొయ్యలగూడెం రోడ్డును ఇప్పటికే చాలావరకు ఇంప్రూవ్ చేసినట్లు గౌరవసభ్యులే అంగీకరిస్తున్నారు. ఫేజుడ్ మేనర్‌గా కొన్నికొన్ని కిలోమీటర్స్ చేస్తూ ఉన్నాము. గోపాలపురం వరకు పూర్తిచేశాము. ఎర్ర కాలువ విషయం అంగీకరించలేదు. ప్రతిపాదన తీసుకొని ఉన్నాము. నిధులను బట్టి, ప్రోగ్రామ్ కమిటీలలో ఆలోచించి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ కె. ఆదెన్న:— ప్రకాశం నెల్లూరు జిల్లాలకు కలిపి ఒకటే సర్కిల్ ఆఫీసు ఉంది. రహదారులు—ఆర్ అండ్ బి రోడ్డు కాని, నేషనల్ హైవేస్ కాని ఎక్కువ భాగం ప్రకాశం జిల్లాలోనే ఉన్నాయి. ప్రకాశం జిల్లాకు వేరే ఒక సర్కిల్ ఆఫీసు మంజూరు చేసే ప్రతిపాదన ఉందా? రెండవది ఒంగోలు రైల్వే ఓవర్ బ్రిడ్జికి అప్పట్లో ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న నీలం సంజీవరెడ్డిగారు శంఖుస్థాపన చేశారు. ఆయన ఎన్నో పదవులు నిర్వహించి రిటైరయ్యారు. కాని అక్కడ పునాదిరాయి అలాగే ఉంది. ఆర్ అండ్ బి అధికారులచే తొలగించడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా? ఎందు కంటే పునాదిరాయి మిగిలిపోయి ఉంది.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— ఒంగోలు ఓవర్ బ్రిడ్జి 1988–89లో ప్రతిపాదించడం జరిగింది. దానికి వెంటనే సాంక్షన్ తెప్పించి చేయడం జరుగుతుందని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. సర్కిల్ ఆఫీసు ప్రతిపాదన లేదు. అక్కడ రెండు డివిజన్స్ ఉన్నాయి, సరిపడేటంత ఉంది.

శ్రీ కె. జయరామ్ (సింగనమల):— ఎన్. హెచ్ 7 లో డోన్ దగ్గర రైల్వే ట్రాఫిక్ ఎక్కువగా ఉంది. అక్కడ బైపాస్ రోడ్డు వేపడతాము అన్నారు కాని అది ఇంకా కంప్లీట్ కాలేదు. రెండు రైల్వే లైన్ ఒకే చోట ఉండడం వల్ల ట్రాఫిక్‌కు ఆటంకముగా ఉంది. అనంతపురం—పెనుకొండ రోడ్డుకు సింగిల్ లేన్ మాత్రమే ఉంది. హెవీ ట్రాఫిక్ ఉంది. డబల్ లేన్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— అనంతపుర—పెనుకొండ సుమారు 47 కిలోమీటర్స్ సింగిల్ లైన్ ఉంది. దానిలో 32 కిలోమీటర్స్ మంజూరు అయింది. టెండర్స్ కూడా పిలవడమయింది అని గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. బైపాస్ రోడ్డు విషయం పరిశీలనలో ఉన్నది.

శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాసరెడ్డి (రామాయంపేట):— గత రెండు సంవత్సరాల నుంచి జిల్లా పరిషత్తు రోడ్డులను ఆర్ అండ్ బి రోడ్స్‌గా మార్చడానికి వివిధ జిల్లాల నుంచి ప్రతిపాదనలు రావడం జరిగింది. వాటిని ఆర్థిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా మార్చడం జరగలేదని మంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది. కాని అందులో కొన్ని తీసుకున్నటువంటి విషయం వాస్తవమా? అయితే గత రెండు సంవత్సరాల నుంచి ఇంటర్ లింక్‌డ్ రోడ్డు పోతినచెట్టిపల్లి—తుప్రాన్ ఎన్. హెచ్. 7 కు కనక్షన్ ఉన్నటువంటి దానిని తీసుకోలేదు కాబట్టి దానిని తీసుకుంటారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— పరిస్థితి అంతా వివరించాను. కొన్ని పరిస్థితులలో తీసుకోవడం జరిగిందని చెప్పాను. అవి కూడా 3, 4 కిలోమీటర్స్‌ని, అవసరాన్ని బట్టి తీసుకోవడం జరిగింది. సభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి (నగిరి):— చిత్తూరు జిల్లా మంత్రిగారికి బాగా తెలుసు. మంత్రిగారు ఎన్నో సార్లు తిరుపతి యాత్రా స్థలాన్ని సందర్శించి ఉంటారు. తిరుపతి నుంచి మద్రాసుకు వెళ్లే ఆర్. అండ్ బి రోడ్డును నేషనల్ హైవేగా చేయాలని అనేక మార్లు చెప్పడం జరిగింది. కాని ఆర్ అండ్ బి లోనే ఉంది. నారాయణవనం దగ్గర కళ్యాణ వెంకటేశ్వర్లు వారు పెళ్లి చేసుకొని వేటకు వెళ్లి తిరుపతికి వచ్చాడట దీనికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం ఉంది. అదే విధంగా రామగిరి వద్ద ఒక కాజువే ఉంది. కైలాసకోన దగ్గర ఒక కాజువే ఉంది. సుమారు నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి బడ్జెట్‌లో చూస్తున్నాము. టోకెన్ గ్రాంట్ ఇస్తున్నారు. వాటికి మాత్రం టెండర్స్ పిలవడం గాని అవి వెలుగు చూడడం మాత్రం కాని జరగడం లేదు. అవి ఎప్పుడు తీసుకుంటారు? ఈ సంవత్సరం అయినా టెండర్స్ కాల్‌ఫర్ చేసి ఆ మూడు బ్రిడ్జెస్ తీసుకుంటారా? రెండవది తమిళనాడు నుంచి ఆంధ్రకు వచ్చే రోడ్లలో కొంత భాగం తమిళనాడు వారు కొంత భాగం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వారు చూస్తున్నారు. తమిళనాడు రాష్ట్రం వారు బ్లాక్‌టాప్ చేయడం జరిగింది. కాని ఇంకా మనది రోడు ఫార్‌మేష

కాలేదు. మేము ఆ ప్రాంతానికి వెళ్లినప్పుడు అక్కడ ఉన్నటువంటి శాసనసభ్యులు కాని, అధికారులు కాని ఇంకా ఆంధ్రకు మోక్షం రాలేదా అని అడుగుతూ ఉంటారు. మంత్రిగారు ఆ ప్రాంతములో పర్యటన చేయలేదేమో కాని చీఫ్ ఇంజనీర్‌గారు వెళ్లి రావడం జరిగింది. కాబట్టి ఈ విషయం తమిళనాడు ప్రభుత్వంతో సంప్రదించి పూర్తిగా ఆ రోడ్డును వాళ్ళు తీసుకోవడం గాని లేకపోతే ఆంధ్రప్రదేశ్ వారు తీసుకోవడం గాని చేస్తే బాగుంటుంది. ఈ విషయంలో సంప్రదింపులు చేస్తే బాగుంటుంది. దీనికి కూడా సమాధానం ఇవ్వాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:— ఎవరూ ఎవరిది తీసుకోవలసిన అవసరం లేదు. మనము ఇచ్చినా వారు తీసుకోరు, వారు ఇచ్చినా మనము తీసుకోము. ప్రధాన రహదారి, ఇంటర్ స్టేట్ ట్రాఫిక్ రోడ్లను కలవనివి ఏవయితే బోర్డర్‌లో ఉన్నాయో వాటిని తప్పకుండా వెంటనే ఈ సంవత్సరం టేకప్ చేయడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తామని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. ప్రధానమైన రహదారి కాకుండా ఊరూరు దగ్గర ఒకటి ఉండవచ్చు. అదే విధంగా మూడు కాజువేలు ఉన్నాయని అన్నారు. వాటి విషయం పరిశీలిస్తాను. అన్నీ ఒకేసారి అంటే కష్టం. వీలైనంతవరకు ఇమ్మిడియెట్ అవసరం అనుకున్నవి, అలాగే బడ్జెటును— ఈ రెండింటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయడం జరుగుతుంది అని చెప్పి గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి:— తమరు ఈ సబ్జక్టు పైన చాలా టైమ్ ఇచ్చారు. మంత్రిగారు కూడా ఓపికగా ఆర్ అండ్ బి గురించి ఎన్‌సైక్లోపేడియా లాగ సమాధానం చెప్పారు. నేను ఆ వర్కు ఈ వర్కు, అనే సబ్జక్టులోకి పోవడం లేదు. జనరల్ ఇంటరెస్ట్ ఆఫ్ ది స్టేట్ విషయంగా చెప్పుతున్నాను. ఇప్పుడు రోడ్స్ విషయములో టెండర్స్ కాల్‌ఫర్ చేసినప్పుడు కావలసినంతమంది కంట్రాక్టర్స్ టెండర్స్ ఇవ్వడం జరుగుతోంది. బిల్డింగ్స్‌కి టెండర్స్ కాల్‌ఫర్ చేసినప్పుడు కంట్రాక్టర్స్ నుంచి టెండర్స్ ఆ విధంగా రావడం లేదు. దీనికి కారణాలు ఏమిటనేది కొన్ని ఏరియాస్‌లో చూస్తే—అన్ని ఏరియాస్ సంగతి చెప్పలేను కాని—బిల్డింగ్స్‌కు కంట్రాక్టర్స్ తక్కువ మంది వస్తున్నారు. షెడ్యూల్ ఆఫ్ రేట్స్‌లో డిఫరెన్స్ ఉందా? రేట్స్ విషయం వచ్చేప్పటికి కొన్ని స్టేజెస్‌లో రింగ్ ఫారమ్ అయి గవర్నమెంటును మోసము చేసేటందుకు కొందరు పని చేయకుండా, మిషనరీ లేకుండా రింగ్‌గా ఫారమ్ అయి బ్రతుకుతున్నారు. వారిని ఎట్లా ఎవాయిడ్ చేయాలి? లిస్టు నుంచి ఎట్లా తీసివేయాలి? బిల్డింగ్స్ విషయం వచ్చినప్పుడు నేను చెప్పాలంటే దేవుని కేటిల్ బ్రీడ్ సెంటర్ మెదక్ జిల్లాలో ఒకటి ఉంది. అక్కడ మూడు సార్లు టెండర్స్ కాల్‌ఫర్ చేశారు. ఎక్సెస్ టెండర్ వస్తున్నది. రూపాయలు 9 లక్షల డబ్బు అట్లానే మిగిలిపోయి ఉంది. ఈ విషయములో మంత్రిగారు ఆలోచించాలి. రెండవది, మన రాష్ట్రానికి రావలసినటువంటి దాని గురించి మంత్రిగారు చెప్పారు. ఇంటర్ స్టేట్ రోడ్స్ క్రింద సెపరేట్ ఫండ్స్ ఎక్కువ తెచ్చు

కోవలసిన అవసరం ఉంది. దీనికి మంత్రిగారు ప్రయత్నం చేస్తారని నాకు సంపూర్ణమైన విశ్వాసం ఉంది. దీనితోబాటు ఒక విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తేవాలనుకుంటున్నాను.

లోకల్ యింప్రెషన్ క్రియేట్ చేసుకునేటటువంటి ఆఫీసర్సు, అక్కడ వారు అదే ప్లేస్‌లో వారికి సెల్ఫ్ యింప్రెషన్ క్రియేట్ అయి ఆ వర్క్సు సఫర్ అవుతాయి. అవి మంచిగా జరగవు. కాబట్టి అక్కడ డిప్యూటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్స్, సూపర్‌వైజర్స్ లోకల్ వారిని లోకల్‌లో పెడితే సర్కిల్ ఎఫెక్ట్ అవుతుంది. దానిని ఆలోచించాలి. కాని యింటర్ స్టేట్ రోడ్స్ యేవైతే ఉన్నాయో, మహారాష్ట్ర కాని, కర్ణాటక కాని, తమిళనాడు కాని మన ప్రక్క స్టేట్స్‌కు మన స్టేట్ యొక్క మంచి యింప్రెషన్ కలుగజేయాలంటే బార్డర్ రోడ్సుకు దానికి ప్రత్యేకంగా ఫండ్స్ వస్తున్నాయి కాబట్టి మనము వాటికి కొంత ప్రయారిటీ యిచ్చి యెక్కువ డబ్బు వచ్చేటట్లు ప్రయత్నం చేయాలి. తర్వాత యిందులో యేమి ఉంటుంది అంటే టెండర్స్ కాల్‌ఫర్ చేసి రింగ్స్ ఫారమ్ అయి ఒకరికి ఫేవరిటిజమ్ చూపేందుకు యెక్కువ అవకాశం యీ యిరిగేషన్ డిపార్టుమెంటులో కాని, యీ డిపార్టుమెంటులో కాని ఉంటుంది. ఇందులో కొందరు అసిస్టెంటు ఇంజనీర్స్, డిప్యూటీ ఇంజనీర్స్ కంట్రాక్టర్స్‌లో షేర్స్ పెట్టుకొని వారితో పరిచయం యెక్కువ అయి వారితో సంబంధాలు యెక్కువ ఉండే అవకాశాలు ఉంటాయి.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—అధ్యక్షా, ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పిన ఆ బ్రీడింగ్ ఫారమ్‌కు టెండర్స్‌ను పిలవడం జరిగింది. తొందరలో ఆ పని పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. తర్వాత బిల్డింగ్ టెండరుకు తక్కువ మంది రావడం, రోడ్డు టెండర్‌కు యెక్కువ మంది మనందరికీ తెలిసినదే. కారణం యేమిటంటే బిల్డింగ్స్‌లో తక్కువ మార్జిను, రోడ్స్‌కు యెక్కువ మార్జిను మిగులుతుంది. వీటిని కర్బ్ చేయడానికి మేము తీవ్ర ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. రింగ్ కాకుండా ఉండడానికి తగిన ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అందుకు యీ మధ్యన ఒక టెండర్ కమిషనరేట్‌ను యేర్పాటు చేసి వారు రింగ్ కాకుండా ఉండడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకొని లోకల్ ఆఫీసర్స్ టెండర్స్ రిసీవ్ చేసుకోకుండా ఉండడానికి వీలు కలుగజేసేటటువంటి పద్ధతిని కూడా ప్రవేశపెట్టి ఉన్నాము. అది తొందరలోనే అమలులోనికి వస్తుంది. అదే విధంగా కొన్ని దిక్కుల కొంతమందికి షెడ్యూల్స్ యివ్వడం, యెక్కువ మందికి యివ్వడం అంటే ప్రీ క్వాలిఫైడ్ వారికి యివ్వడం జరుగుతుంది. ఈ మధ్య స్ట్రిక్ట్ యిన్‌స్ట్రక్షన్ జరిగినాయి. రోడ్డు మిక్సర్ మెషిన్ లేనివారిని, ఒక నెల, రెండు నెలల్లో ఆ మెషినరీని సైట్ మీద పెట్టకుండా ఉంటే వారి టెండర్ కేన్సిల్ చేయమని, యిన్ టైమ్‌లో అగ్రిమెంటు కాకపోయినా, పని ప్రోసెస్‌లో లేకపోయినా వారిని బ్లేక్ లిస్ట్‌లో పెట్టాలని ఆ విధంగా కంట్రాక్టర్స్‌ను రింగ్ కాని మిగిలిన విషయాలను ఛేదించాలని యీ మధ్యనే చీఫ్ ఇంజనీర్స్‌కు యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యివ్వడం జరిగింది. చాలా

కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకొని రింగ్ కాకుండా టెండర్ యెక్కువ రాకుండా యేర్పాటు చేస్తామని సభ్యులకు హామీ యిస్తున్నాను. తర్వాత నేటివ్ జిల్లా యిండ్రెస్ట్‌ను కాపాడుతున్నారన్నారు. మొత్తం ఆంధ్రదేశంలో 5 చోట్ల మాత్రమే నేటివ్ వారు ఉన్నారు. ఈ 4, 5 చోట్ల అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కన్వీనియన్స్ కోసం పెట్టినాము. వారు అటువంటి చర్యలకు పాల్పడితే వారి మీద చర్యలు తీసుకొని ఒక పద్ధతి ప్రకారం ప్రయోగం చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరావు (సిరిస్లార్):—ఎవరయితే సప్లమెంటరీస్ అడగలేదో వారి ఏరియాలో ఉన్నటువంటి రోడ్స్‌ను టేకప్ చేస్తారా? లేదా?

మిస్టర్ స్పీకర్:—సప్లిమెంటరీ అడగడానికి ఆ సభ్యులు ఉండవలసిందే. వారు అడగవలసిందే.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—వారి యేరియాలో కూడా సుమారు రూ. 1 కోటి లు పని జరుగుతోంది.

శ్రీ ఎ. లక్ష్మినారాయణ:—నాకు యిదివరలో అస్యూరెన్స్ యివ్వబడింది. గడ్డిపల్లి నుండి గరిడిపల్లి వరకు రోడ్డుకు ఆ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు బోగస్ కంట్రాక్టర్స్‌ను తెచ్చి పని చేయిస్తూ ఉంటే అది మీ దృష్టికి వచ్చి వారి మీద చర్య తీసుకున్నారు. కాని ఆ పని యింతవరకు జరగలేదు. ఆ విషయంలో మరల ఒకసారి హామీ యిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—అది సి. ఎ. డి. రోడ్డు. ఆ సి. ఎ. డి. లో నేను లెఫ్ట్ కెనాల్ చైర్మన్‌గా ఉండి అడగడం, యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యివ్వడం, చర్య తీసుకోమనడం జరిగింది. అది యిక్కడ సంబంధం లేకపోయినా ఆ రోడ్డు మొత్తం సూర్యాపేట నుండి గడ్డిపల్లికి టేకప్ చేసి యిచ్చాడు పని జరుగుతూనే ఉంది. గడ్డిపల్లి నుంచి గరిడిపల్లి వరకు యీ పని పూర్తి చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. మల్లేశ్:—సెంట్రల్ రైల్వే బ్రిడ్జెస్‌కు సెంట్రల్ రైల్వే కొద్ది ఫండ్స్ స్టేట్ గవర్నమెంటు కొద్ది ఫండ్స్ యేమైతే ఉన్నాయో వాటివల్ల అవి సక్రమంగా లేక కొన్ని ప్రాంతాలలో వరదలు వచ్చి కొట్టుకుపోతున్నాయి. దీని విషయంలో వాటిని కట్టుదిట్టం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుచేతనంటే యీ మధ్యన దక్షిణ ఎక్స్‌ప్రెస్ ప్రమాదానికి గురి అయిన సంఘటన-అటువంటి దానితో పోల్చే విధంగా ఉంది. అటువంటిది రాకుండా చూడడానికి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక కట్టుదిట్టమైన వ్యవస్థను ఉంచడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:—అది యెప్పుడూ ఉంది. రోడ్డు మొత్తానికి సేఫ్టీ ఫండు ఉంది. ఎక్కడ రోడ్డు తెగిపోతే అక్కడ బాగుచేయడానికి ఆ పని కంటిన్యువస్‌గా చేసుకుంటూ పోతాము. ఆ నిధి అంతా ఆ రోడ్ల కొరకే ఉంది.

రవాణాశాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎం. పద్మనాభం):—అధ్యక్షా, ఈ ట్రాన్స్‌పోర్టు డిమాండ్స్ మీద 10 మంది సభ్యులు సూచనలు చేసినారు. గౌరవ సభ్యులు సూచనలు దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రజానీకం పడుతున్న యిబ్బందులు నుంచి బయట పెట్టడానికి శాయశక్తులా కృషి చేస్తున్నాము. ముఖ్యంగా బస్సులు టైమింగ్స్ ప్రకారం నడపడం లేదని, అలాగే మధ్య మధ్యలో గాలిపాటిగా లేదని కొన్ని ట్రిప్స్ కేన్సిల్స్ చేస్తున్నారని, మరియు అవి పరిశుభ్రంగా లేవని అన్నారు. ఇటువంటి విషయాలలో ఈ మధ్యనే ఆర్. టి. సి. ఎం. డి. గారితో వాటిని చూడడం జరిగింది. లాభం వచ్చినా, నష్టం వచ్చినా బస్సులు టైముకు నడపాలని, ఈ విషయం ప్రతి జిల్లా డిపో మేనేజరుతో మీటింగు పెట్టుకొని బస్సులు బస్సులలో కండక్టర్స్, డ్రైవర్స్ ప్రయాణీకులతో మంచిగా ఉండేటట్లు వారికి క్లాసులు పెట్టి కోచింగ్ యివ్వాలని ఆదేశించడం జరిగింది. దానివల్ల వారు క్రమశిక్షణతో పని చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని భావించి వారికి ఆ విధంగా ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగింది. తర్వాత మన శాసన సభ్యులు ఈ బస్సులలో ఎక్కినప్పుడు వారికి సీటు కేటాయింపు విషయంలో యిబ్బంది పడుతున్నట్లు చెప్పినారు. శాసన సభ్యుల సీటు ప్రయాణీకులెవరయినా ఆక్యుపై చేస్తే వారికి దానిని ఖాళీ చేయించాలని ఆదేశాలు కూడా యివ్వడం జరుగుతుంది. ఎక్కడయినా శాసన సభ్యునికి అటువంటి యిబ్బంది జరిగితే ఆ సిబ్బందిపైన చర్యలు తీసుకోవడానికి యెటువంటి అభ్యంతరం ఉండదు. తర్వాత ఈ ట్రాన్స్‌పోర్టు డిపార్టుమెంటులో అవినీతి విషయం కొంతమంది సభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. ఈ అవినీతి విషయంలో యెవరినీ క్షమించేది లేదు. ఎవరయినా అటువంటి వారు ఈ అవినీతికి పాల్పడితే గౌరవ సభ్యులు మాకు రిఫర్ చేస్తే నేను దానిని నేను ఎ. సి. బి. కి రిఫర్ చేసి ఎంక్వయిరీ చేయించడం జరుగుతుందని చెబుతున్నాను.

-30 p. m. 1987–88 సంవత్సరానికి గాను ఆర్. టి. సి. బస్ స్టేషన్లను కట్టడానికి రూ. 10 కోట్ల 50 లక్షలను కేటాయించడం జరిగిందని గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. భూసేకరణ కోసం సుమారు 3 కోట్ల రూపాయలను కేటాయించడం జరిగిందని కూడా మనవి చేస్తున్నాను. రీజినల్ ఫీలింగ్స్ వున్నాయని గౌరవసభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. అది వాస్తవం కాదు. ఇప్పుడు మన ఆంధ్ర ఏరియాలో 39 వరకు బస్‌స్టేషన్స్ వున్నాయి. తెలంగాణాలో 87 వరకు బస్ స్టేషన్సు నిర్మించడం జరిగింది. రాయలసీమలో సుమారు 39 వరకు బస్ స్టేషన్స్ నిర్మించడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇందులో రీజినల్ ఫీలింగ్స్ అంటూ ఏమి లేవు. గౌరవసభ్యులు వారి యొక్క ప్రాంతాలలో వున్న బస్ స్టేషన్స్ విషయం ఏదయినా వుంటే, వాటిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని వస్తే, వాటిని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, వాటి గురించి నిర్ణయం చేయడం జరుగుతుందని గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు యిచ్చిన సూచనల విషయంలో జవాబు యివ్వడం జరుగుతుంది. బస్

రూట్ల జాతీయికరణ విషయంలో ప్రభుత్వం కట్టుబడి వుందని మొన్ననే చెప్పడం జరిగింది. ఎటువంటి పరిస్థితులలోను వెనుకంజ వేయదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆర్. టి. సి. వారు 580 పథకాలను ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకుని రావడం జరిగింది. అవన్నీ క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, వారి యొక్క అభ్యంతరాలను నేను కూడా విచారించిన తరువాత తగు నిర్ణయం చేయడం జరుగుతుందని మొన్న సభలో చెప్పడం జరిగింది. ఈ నిర్ణయం చేయడంలో ఎటువంటి ఆలస్యం చేయకుండా బస్‌ల జాతీయికరణ విషయంలో ప్రభుత్వం సత్వర చర్యలను తీసుకుంటుందని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. కొల్లాపూర్ ఎం ఎల్ ఏ గారు మాట్లాడుతూ వారి యొక్క కానిస్టి ట్యూయెన్సీలో బస్ స్టేషన్ కట్టే విషయంలో ఆర్ టి సి అధికారులు సైట్ సెలెక్ట్ చేయలేదని చెప్పారు. నెల రోజుల లోపల, ఆర్ టి సి అధికారులను కలుసుకొని సైట్ సెలెక్టు చేసి త్వరలో పనులు ప్రారంభించడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తామని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. శ్రీ జి. వుల్లేశం గారు మాట్లాడుతూ బెల్లంపల్లిలో బస్ స్టేషన్ త్వరలో ప్రారంభించవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. అక్కడ సైట్ ప్రాబ్లం పూర్తి అయింది. త్వరలో ఎస్టిమేట్సు పూర్తి చేసి రెండు నెలలలో పని ప్రారంభించేలా చేయడం జరుగుతుందని, సంవత్సరం లోపల పనిని పూర్తి చేయించగలనని గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. కొన్ని బస్ స్టేషన్స్‌లో స్త్రీలకు మరుగుదొడ్ల విషయంలో గౌరవ సభ్యురాలు శ్రీమతి మనెమ్మ గారు కొన్ని యిబ్బందులను గురించి చెప్పారు. మరుగుదొడ్ల విషయంలో యిబ్బంది లేకుండా చేయడం జరుగుతుంది. పారిశుధ్యం విషయంలో కూడా పర్మనెంట్ వర్కర్స్ చేత కాకుండా, కాంట్రాక్టు బేసిస్ మీద శుభ్రం చేసే విధానం ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. దానివల్ల పరిశుభ్రత బాగా వుంటున్నట్లు అధికారులు రిపోర్టు చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వ దృష్టికి ఏవయినా విషయాలు వస్తే తప్పక చర్య తీసుకుంటామని గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

బర్కత్‌పురా డిపోలో ఒక క్లీనర్ చనిపోవడం జరిగినట్లు శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి గారు చెప్పారు. వారి కుటుంబానికి సహాయం చేయడం జరుగుతుందని సభాముఖంగాను హామి యిస్తున్నాను. శ్రీ దివాకరరెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ కర్నాటక, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రాలలో కిలోమీటర్‌కు పదకొండున్నర పైసలు వుండగా. మనరాష్ట్రంలో యింకా ఎక్కువగావున్నదని చెప్పడం జరిగింది. కర్నాటక, మహారాష్ట్రలలో కిలోమీటర్‌కు పద కొండున్నర పైసలు వుండగా, మన రాష్ట్రంలో పది పైసలు మాత్రమే వుందని మనవి చేస్తున్నాను. డీలక్సు బస్సులు క్రొత్తవి తయారు చేయడానికి రూ. 7 లక్షల దాకా అవుతుందని వారు చెప్పారు. వీటిని రూ. 4 లక్షలతో తయారు చేయడం జరుగు తుందని మనవి చేస్తున్నాను. 5 కిలో మీటర్ల దూరం వరకు డీలక్సు బస్‌లను నడపడం జరుగుతుంది. సిబ్బంది జీతాలు, డి. ఎ మొదలగువవి పెంచడం వల్ల రూ. 10 కోట్ల అదనపు భారం ఆర్ టి సి పైన పడింది. అందువల్ల లాభం రూ. 6

కోట్లు మాత్రమే వచ్చిందని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. గత 10 సంవత్సరాల ఆదాయం చూసుకుంటే, ఈ నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఆర్ టి సి నష్టాలు లేకుండా, కొంచెం ఆదాయంతో తన కాళ్ళ మీద తాను నిలబడ గలుగుతున్నదని చెప్ప వచ్చు. కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సహాయం అవసరం లేకుండా ఎటువంటి ఆటంకం లేకుండా, కార్పొరేషను నడుస్తున్నందుకు అభినందించవలసిన అవసరం వున్నది. ప్రతి జిల్లాకు చెందిన శాసనసభ్యులతోను, ఆర్ టి సి అధికారులతోను, ఆగస్టు మొదటి వారంలో జిల్లాల వారీగా సమావేశం ఏర్పాటు చేసి ప్రజలు పడుతున్న యిబ్బందులను తెలుసుకొని, వాటిని తీర్చడం కోసం స్పాట్‌లోనే డెసిషను తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ప్రజలకు కావలసిన సదుపాయాలను ఏర్పాటు చేయాలన్నదే ఈ సమా వేశాలను ఏర్పరచడంలో మూలక్ష్యం. గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచనలను దృష్టిలో వుంచుకొని, వాటి పరిష్కారం కోసం శాయశక్తులా కృషి చేసి, వారికి తెలియజేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తూ, ట్రాన్సుపోర్టు డిమాండ్‌ను ఆమోదించవలసిందిగా కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జక్కా వెంకయ్య:— అధ్యక్షా, మీ ద్వారా రవాణా శాఖ మంత్రిగారిని ఒక ప్రశ్న అడగదలచుకొన్నాను. నెల్లూరు జిల్లాలో బస్సులను జాతీయకరణం చేసిన తరువాత, బస్‌లలో యిద్దరు కండక్టర్లను, యిద్దరు డ్రైవర్లను, ఒక చెకింగ్‌ను మాత్రమే తీసుకుంటున్నారు. ఇద్దరు క్లీనర్లను, మరొక చెకింగ్‌ను కూడా తీసుకొన వలసి వున్నది. జాతీయకరణం తరువాత కార్మికులు తమ ఉద్యోగాలను పోగొట్టు కోవడం, అన్న విషయంవల్ల ప్రజలలో, కార్మికులలో వ్యతిరేకతను రేకెత్తిస్తున్నది. ఇటీవలనే, సుప్రీంకోర్టు వారు, జాతీయం చేసినప్పుడు, అందరు ఉద్యోగులను తీసు కోవాలని జడ్జిమెంట్ యివ్వడం కూడా జరిగింది. నిరుద్యోగంతో బాధపడే ముగ్గురు ఉద్యోగస్థులను—యిద్దరు క్లీనర్లు, ఒక చెకింగ్, ప్రతి బస్‌కు— తీసుకునే విషయంలో రవాణాశాఖ మంత్రి గారు సభకు ఏదయినా హామీ యిస్తారా? తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. పద్మనాభం:— అధ్యక్షా, ఉద్యోగుల విషయంలో, కొంత మంది బోగస్ హాజరు పట్టీలను తయారు చేసి ఎక్కువ మందికి ఉద్యోగాలను కల్పించామంటూ చెప్పుకోవడం జరుగుతున్నది. ప్రయివేట్ ఆపరేటర్స్ సామాన్యంగా ఈ విధంగా చేస్తుంటారు. ఈ విషయాన్ని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించిన తరువాత తగు చర్యలు తీసు కోవడం జరుగుతుంది. ఏది ఏమయినప్పటికి, మొదటి నుండి పని చేస్తున్న వారిని ఓవర్‌లుక్ చేసిన కేసులు నా దృష్టికి తీసుకుని వస్తే, ఎంక్వయిరీ చేసి తగు న్యాయం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జాని:- అధ్యక్షా, ప్రయివేట్ యాజమాన్యంలో కొందరు, ఆర్. టి. సి. బస్‌లను నడుపుతున్నారు. అందువల్ల ప్రయివేట్ యాజమాన్యం వారు విపరీతమైన లాభాలను పొందుతున్నారు. అందువల్ల ప్రభుత్వం వారే ఆర్. టి. సి. ద్వారా బస్‌లను నడపడానికి చర్య తీసుకుంటుందా? ఈ యొక్క సిటీబస్‌ల యొక్క జాతీయాకరణ విషయంలో ప్రభుత్వం ద్వంద్వ విధానాన్ని అవలంభిస్తుంది. అందువల్ల ప్రయివేట్ యాజమాన్యానికి ఎక్కువ లాభాలు వచ్చి, ఆర్. టి. సి. నష్టపడుతున్నది. ఆర్. టి. సి. కి దుమ్ము, ప్రయివేట్ యాజమాన్యానికి సొమ్ము దొరుకుతున్నది. ఆ విధమైన ద్వంద్వ పాలసీని అవలంభించకుండా, సిటీ సర్వీసులన్నింటినీ జాతీయాకరణ చేస్తారా?

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:— పార్శిల్ సర్వీసును జాతీయం చేసే విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది. గుంటూరు సిటి బస్ సర్వీస్ విషయంలో జాతీయకరణకు సంబంధించి ఆర్. టి. సి. కి ఎటువంటి ప్రతిపాదన పంపలేదని మనవిచేయడం జరిగింది. ప్రయాణీకులకు ఇబ్బంది లేకుండా వుండడానికి ప్రైవేటు బస్సులు ఎక్కువగా కావాలని అడిగితే ఆర్. టి. సి. రిలాక్స్ చేయడం జరిగింది. 13 కొత్త రూట్స్ సిటి బస్సులకు ఇవ్వటానికి కమిటి నిర్ణయించింది కాని పాత బస్ ఓనర్స్ కోర్టుకు వెళ్లి స్టే తీసుకురావడం జరిగింది.

శ్రీ మహమ్మద్ జాని:— గుంటూరు బస్ డిపోకు ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేశారు. పని ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు?

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:— పని ప్రారంభం అయింది, తొందరలోనే పూర్తి అవుతుంది.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:— ఎ. పి. ఎస్. ఆర్. టి. సి. పూర్వపు హైదరాబాదులో ప్రిస్టేజియస్ డిపార్టుమెంటుగా వుంది. కార్పొరేషన్ అయిన తరువాత లేట్ వి. బి. రాజుగారి ఆధ్వర్యంలో 1970 సంవత్సరం వరకూ అన్ని నేషనలైజ్ కావాలనే కార్యక్రమం చేపట్టారు. ఒక ఫేజుడ్ ప్రోగ్రాంగా చేయాలని ఆర్. టి. సి. వారి దగ్గర ఒక కార్యక్రమం వుంది. సూర్యనారాయణగారి కాలంలో, అజిత్‌సింగ్‌గారి కాలంలో ప్రయత్నాలు జరిగాయి ....

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఒక విషయం మనవిచేయాలి. కమిటిలో శ్రీపతిరావుగారి స్థానంలో రామచంద్రారెడ్డిగారిని వేయడం జరిగింది.

(శ్రీమతి వై. సీతాదేవి ఇన్ ది చైర్)

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:— ఏ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చినా నేషనలైజేషన్ ఒక పాలసీ, ప్రైవేటు ఆపరేటర్స్ లేకుండా చేయడం నేషనలైజేషన్ పాలసీ, ఆర్. టి. సి అనేది ఎంప్లాయ్‌మెంటు ఓరియంటెడ్, లాస్ వచ్చినా ఎంప్లాయ్‌మెంటు ప్రొవైడ్

చేయటానికి ఆర్. టి. సి. వుండాలి. ప్రైవేటు ఆపరేటర్స్ లేకుండా ఈ ప్రభుత్వం ఎన్ని సంవత్సరాలలో నేషనలైజు చేస్తారు? డ్రైవర్స్ రిక్రూట్‌మెంట్ విషయంలో తెలంగాణా ప్రాంతంలో మహారాష్ట్ర నుండి బోగస్ సర్టిఫికెట్స్ తెచ్చి ఉద్యోగాలు సంపాదించుకున్న కేసులు వున్నాయి. అలాంటి పరిస్థితులు ఆ నాడు వుండేవి. ఆర్. టి. ఎ. ఆర్. టి. సి. వీరిద్దరి కోఆర్డినేషన్‌తో బోగస్ సర్టిఫికెట్స్‌ను వెరిఫై చేయించి వాటిని రద్దు చేసి తిరిగి టెస్టు చేసి డ్రయివింగ్ లైసెన్స్ ఇచ్చే పద్ధతి గురించి చర్యలు తీసుకుంటారా? ఈ సంవత్సరం లోపు ఆర్. టి. సి. కంట్రోల్లో వున్న అన్ని రూట్స్‌ను నేషనలైజు చేయాలనే ప్రోగ్రాం వుంది. దానిని ఆచరణలో పూర్తి చేస్తారా?

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:— జాతీయం చేసే విషయంలో ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కడప, నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో జాతీయం చేయడం జరిగింది. ఆర్. టి. సి. 580 పథకాలు పంపడం జరిగింది. అబ్జెక్షన్స్ నేను విన్న తరువాత వాటి విషయంలో నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. త్వరలోనే నిర్ణయం తీసుకొని జాతీయకరణ విషయంలో చర్యలు తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను. డ్రైవింగ్ లైసెన్స్ విషయంలో మూడు జిల్లాలలో డ్రైవింగ్ లైసెన్స్ స్కూల్స్ పెట్టాము. ఇంకో మూడు స్కూల్స్ ఈ సంవత్సరం పెట్టాలని ఈ డిమాండులో సూచించడం జరిగింది. బోగస్ సర్టిఫికెట్స్ విషయంలో విచారణ జరిపి అటువంటి వారిపై చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎమ్. కాశిరెడ్డి (కనిగిరి):— ప్రైవేటు ఆపరేటర్లకు 150 కిలోమీటర్ల తిరగటానికి పర్మిట్స్ యిస్తూ ఆర్. టి. సి. కనీసం 300 కిలోమీటర్లు తిరగాలని నిర్ణయించారు. ఇందువల్ల ఆర్. టి. సి. బస్సులు లేని చోట్ల ప్రజలు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. కనుక 300 కిలోమీటర్లు వుండాలనే రిస్ట్రిక్షన్ తీసివేసి మెటల్ రోడ్లు వున్న ప్రాంతాలలో ఆర్. టి. సి. బస్సులు నడుపుతారా? అలాగే మాచెర్ల నుండి గుంటూరుకు, నర్సరావుపేటకు షటిల్ సర్వీసు నడుపుతారా? ఇప్పుడు ప్రైవేటు వ్యాన్స్ నడుస్తున్నాయి. ఆర్. టి. సి. బస్సులు సరైన సంఖ్యలో లేకపోవడం వల్ల ప్రైవేటు వ్యాన్స్‌లో కిక్కిరిసి ప్రయాణికులు ప్రయాణం చేయడం వల్ల యాక్సిడెంట్స్ కూడా జరుగుతున్నాయి. అలా ఇల్లీగల్‌గా తిరిగే వ్యాన్స్ ట్రాఫిక్‌ను నివారించటానికి ఆర్. టి. సి. షటిల్ సర్వీసు ప్రారంభిస్తే బాగుంటుంది. దానిని గురించి ఆలోచిస్తారా? ఇక ప్రైవేటు బస్సులలో పని చేసిన క్లీనర్స్‌ను జాతీయం చేసిన తరువాత వారిని కూడ ఉద్యోగంలోనికి తీసుకోవాలి.

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం :— ప్రకాశం జిల్లాలో సర్వే చేయించి బస్‌లు లేని ప్రాంతాలకు బస్సులు వేయడం జరుగుతుంది. ఇల్లీగల్‌గా తిరిగే వ్యాన్స్ విషయంలో

చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా అధికారులకు ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఇక ప్రైవేటు బస్సులలో పని చేసిన సిబ్బంది విషయంలో వారి హాజరు పట్టీని బట్టి, పని చేసిన డేట్స్ బట్టి, వాస్తవాలను తెలుసుకుని వారికి న్యాయం చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎం. బి. చౌహాన్: - దిండి బస్ స్టేషన్ నిర్మాణానికి జానారెడ్డిగారు ట్రాన్స్‌పోర్టు మినిస్టరుగా వున్నప్పుడు శంఖుస్థాపన చేయడం జరిగింది. ఒక రాయి అక్కడ పాతారు, నేను కూడా వెళ్లాను. దాని నిర్మాణం ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు? దేవరకొండ బస్ డిపోలో గ్యారేజు, బస్ స్టాండ్ ఒకే చోట వుండటం వల్ల ట్రాఫిక్ చాలా ఇబ్బందిగా వుంది. ఇటీవల ఇద్దరు చనిపోయారు కూడా. రెంటిని కొస్త దూరంగా వుంచాలని ట్రాన్స్‌పోర్టు మినిస్టరుగారికి రిప్రజెంట్ చేయడం కూడా జరిగింది. దానిని ఎప్పటికి చేస్తారు? బస్సులలో ఎం. ఎల్. ఏ. లకు రిజర్వేషన్ వుంది. కొన్ని డిపోలలో మేనేజర్లు సీట్లపై వ్రాసి పెట్టారు. కొన్నిచోట్ల అలా వ్రాయలేదు. దేవరకొండలో బస్ బయలుదేరే ముందు నేను ఫోన్ చేసినా, మనిషిని పంపినా ఎమ్. ఎల్. ఏ. లకు మేము కూలివారమా, ఆయనకు సీటు వుంచుతామా అని అక్కడి డిపో మేనేజరు అన్నారు. మీరు రిజర్వేషన్స్ తీసివేయదలచుకొంటే తీసివేయండి. లేదా అమలు చేద్దామనుకొంటే ఖచ్చితంగా అమలు చేయండి. ఒకవేళ పెడితేనేమో ఎం. ఎల్. ఎ. స్టార్టింగ్ పాయింట్‌లో ఎక్కినా, మధ్యలో ఎక్కినా, సీటు వుంది అనేది వాళ్లతో చెప్పించండి. ఒకసారి సికిందరాబాదు, చార్మినార్ నాన్‌స్టాప్ బస్సులో ఎక్కినాను. నా కార్డ్ చూపాను. ఆ కార్డ్ పనికిరాదని అన్నారు. ఆ కార్డ్ పనికి వస్తుందా లేదా తెలపాలి? దూరంవెళ్లే బస్సులకు స్పీడ్ లాక్ చేయడంవల్ల, ఆ ఖాళీ బస్సును గ్యారేజిలోకి తీసుకొనిపోయి 50 మందిని వేస్తారు. దానితోబాటు పైనా క్రిందా లగేజి వుంటుంది. ఆ బరువుతో ఆ బస్సు స్పీడు 40–30 కి. మీ. లకు పోతుంది. దేవరకొండ ఇక్కడకు 107 కి. మీ. వుంది. అక్కడకు చేరుటకు 3.30 గంటల టైం పడుతుంది. అందువల్ల దూరం వెళ్లే బస్సులకు లాక్ సిస్టమును తీసివేస్తారా? ప్రయాణికుల యిబ్బందులను తొలగిస్తారా? సమాధానము యివ్వాలి.

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:— దేవరకొండ ఎం. ఎల్. ఎ. గారు చెప్పింది—సైట్ అక్వయిర్ చేయడం జరిగింది. బస్సు స్టేషన్ మంజూరయింది. త్వరలో పని మొదలు పెడతాము. దేవరకొండ బస్సుస్టేషన్ వేరేచోట కట్టడానికిచర్యలు తీసుకొంటాము. శాసన సభ్యులకు బస్సులలో సీటు రిజర్వేషన్ తప్పకుండా పాటిస్తాము. శాసన సభ్యులు మధ్యలో ఎక్కడ జాయిన్ అయినా కండక్టర్ శాసన సభ్యుని సీటులో కూర్చోపెట్టడం అతని బాధ్యతగా వుంటుంది. కండక్టరు ఎక్కడయినా సహకరించకపోతే, దానిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొనివస్తే వారిపైన చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీ ఎ. గోవిందనాయక్:— ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోగల బస్సులకన్నిటికి సైడ్‌విన్ ఖాకీస్ లేవన్న విషయం వాస్తవమేనా? వాస్తవమయితే ఎపుడు ఆ యిబ్బందిని తొలగిస్తారు?

అదిలాబాదు జిల్లాలో ఖానాపూర్, ఉట్నూరు లక్సెటిపేటలలో బస్సు స్టేషన్ల కొరకు స్థల సేకరణ చేశారు. పని ఎపుడు మొదలు పెడతారు? స్టేషన్లు లేనందువల్ల ప్యాసింజర్లు చాలా బాధ పడుతున్నారు. ఆ యిబ్బందిని ఎపుడు తొలగిస్తారు?

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం:— బస్సులలో ఎక్కడకూడా స్పేర్‌పార్ట్సు యిబ్బంది లేకుండా చూస్తాము. గౌరవ సభ్యులు ఈ విషయం నా దృష్టికి తెచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. ఖానాపూర్, లక్సెట్టిపేట, ఉట్నూరులలో బస్సు స్టేషన్స్ పని త్వరలో 1987 లోనే పని మొదలు పెడతామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి :—ఇటీవల నెల్లూరు జిల్లాలో బస్సులను జాతీయం చేశారని వెంకయ్య నాయుడు గారు చెప్పారు. ఏ ప్రయివేటు ఆపరేటర్స్ దగ్గరో వున్న కార్మికులను ఇద్దరిని ఒకడు క్లీనర్‌గా, మరొకడు చెకింగర్‌గా 15 సంవత్సరాల నుండి పని చేస్తున్న వారిని ఆర్. టి. సి. లోకి తీసుకోకుండా చేయడంవల్ల వారు నిరుద్యోగులై అనేక యిబ్బందులకు గురవుతున్నారు. వాళ్ళనిద్దరిని పూర్తిగా విస్మరించారు. మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా వారి దగ్గర దొంగ సర్టిఫికెట్లుంటే కటినంగా శిక్షించండి. తీసివేయకూడదని లేబర్ డిపార్టుమెంటులో యాక్టు కూడా వుంది. వాళ్ళిద్దరు పనిచేస్తున్న కాలానికి సంబంధించి లెక్క ప్రయివేటు ఓనర్ మెయింటెన్ చేస్తాడు. ఆ లెక్కను, వాళ్ళు చేసిన సర్వీసును రెండునూ సమన్వయంచేసి, వాళ్ళ నిద్దరిని ఉద్యోగంలోకి తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

నెల్లూరులో రీజినల్ వర్కు షాపును పెట్టడానికి 30 ఎకరాల భూమిని ప్రభుత్వము తీసుకొన్నది. ఆ భూమిని గిరిజనులకు యిచ్చివుండగా, వాళ్లను తొలగించి, వాళ్ల కుటుంబాల వారికి ఉద్యోగాలు కూడా ఇస్తామని ప్రభుత్వము చెప్పింది. అన్ని లాన్ని తీసుకొన్న విషయం వాస్తవమేనా ? ఎపుడు వర్కు షాపును ప్రారంభిస్తారు ?

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం :—సిబ్బంది విషయంలో పరిశీలన చేయడం జరుగుతుందని ముందే మనవి చేశాను. వర్కు షాపుకు స్థలం అక్వైయిర్ చేశారని గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. నేను తెలుసుకొని తగిన చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి :—తెలుసుకోవడం ఏమిటి ? వారు ప్రకటించారు కూడా. నెల్లూరులో శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు రీజినల్ వర్కు షాపును పెడుతున్నామని ప్రకటించారు.

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం :—నేను తెలుసుకొని తెలియజేస్తాను.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి :—దాన్ని అక్కడ నుండి తరలిస్తున్నట్లుగా మాకు వార్త వచ్చింది. తిరుపతికి మార్చుతున్నట్లు తెలిసింది. అందువల్ల ఆ విషయంలో

అందోళనగా వుంది. నెల్లూరు జిల్లాలో స్థాపిస్తామని ప్రకటన కూడా చేశారు. ఇట్టి వరే ఆ 30 ఎకరాల స్థలంలో డ్రయివర్సుకు శిక్షణ కూడా ఇచ్చారు. కనుక దాన్ని కన్ఫర్మ్ చేస్తారా ?

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం :—ఎంక్వయిరీ చేసి వారికి రిప్లయి ఇస్తాను. రీజినల్ వర్కుషాపు నెల్లూరులో పెట్టే ప్రతిపాదన లేదని అధికారులు అంటున్నారు. ఏమైనా ఎంక్వయిరీ చేసి సమాధానము పంపిస్తాము.

శ్రీ ఎ. రామనారాయణ రెడ్డి :—నెల్లూరులో రీజినల్ వర్కు షాపు పెడతామని మంత్రిగారు ప్రకటన కూడా చేశారు. 30 ఎకరాలు సైటు అక్వయిర్ చేయడం కూడా జరిగింది. అది నా నియోజక వర్గం క్రిందకు వస్తుంది. అక్వయిర్ చేసిన స్థలాన్ని గిరిజనులకు యిచ్చివుండగా, వారి కుటుంబాలకు ఉద్యోగాలు ఇస్తామని, వారికి వేరేచోట స్థలం ఇస్తామని చెప్పడం కూడా జరిగింది. యిబ్బంది జరిగిన ఆ గిరిజనులకు ఉద్యోగాలు ఇస్తామని రోజూ వాళ్లకు చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఆర్. టి. సి. ఛైర్మన్ గారు కూడా ప్రకటన చేశారు. ఇపుడు ఆ ప్రతిపాదన లేదని అంటే ఎట్లా? మా జిల్లాకు వచ్చిన ఆ రీజినల్ వర్కుషాపు వేరేచోటకు వెళ్లే ప్రమాదం వుంది. మరల అధికారులతో చర్చించి రిప్లయి చెప్పడం మంచిది. ప్రతిపాదన లేదని చెప్పడం చాలా ప్రమాదకరమైంది.

శ్రీ ఎం. పద్మనాభం :- నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధించిన శాసనసభ్యులు తెలియజేసిన విషయాన్ని ఎంక్వయిరీ చేయించి సమాధానము చెబుతాను.

శ్రీ సి హెచ్. విటల్‌రెడ్డి :— జి. ఒ. ఎం. ఎస్. నెం. 160, జి. ఎ. డి. ఎలెక్షన్స్. ఎ. తేదీ. 8–4–87 న ఇష్యూ అయింది. ఇందులో 4 వ క్లాజులో సబ్ సెక్షన్ 4లో ఏమందంటే - శాసన సభ్యుడు ఆయన భార్య లేక ఆమె భర్త, వివాహము కాని లేక భార్యా భర్త వున్నట్లయితే, వారి వెంట ఒక వ్యక్తిని తీసుకొని పోవడానికి జి.ఒ ఇష్యూ చేశారు. కాని దీన్ని అమలు చేయడం లేదు. దాన్ని అమలు చేయడానికి మంత్రిగారు వెంటనే ఆదేశాలిస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. పద్మనాభం :—జి. ఓ. అమలు చేయడానికి ఎటువంటి అభ్యంతరం ఉండదు. దాని విషయంలో ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. 8-00 p. m.

శ్రీ సిహెచ్. విటల్ రెడ్డి :— మంత్రిగారు స్పష్టంగా చెప్పాలి. జి. ఓ. ఏప్రిల్‌లో ఇష్యూ చేసారు. జి. ఓ నెంబరు 160, జనరల్ అడ్మినిస్ట్రేషను వారు ఇష్యూ చేసారు. శాసన సభ్యులు తమ వెంట ఒక వ్యక్తిని సహాయంకోసం తీసుకొని పోవడానికి జి. ఓ. ఉంది. దానిని అమలు పరచడం లేదు. కనుక దానిని అమలు చేయడానికి ప్లానుకుంటారా ?

శ్రీ ఎమ్. పద్మనాభం:—జి. ఓ ను అమలు చేయడానికి ఏటువంటి అభ్యంతరం ఉండదు అని మనవిచేస్తున్నాను.

డా. ఎస్. చంద్రమౌళి :—నిన్న నేను గుంటూరునుంచి ప్రయాణం చేసాను. నా అటెన్‌డెంటుకు అక్కడి ట్రాఫిక్ ఇనస్పెక్టరు, అక్కడి సూపర్‌వైజరు అబ్జక్షన్ చేయడంవల్ల నేను టికెట్ కొని తీసుకొని రావలసి వచ్చింది. ఇది బ్రీచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజి అని కూడా నేను హెచ్చరించి వచ్చాను. ఆ నోటిఫికేషను కాగితం కూడా నేను వారికి చూపించాను. వారికి అది చూపించినా వారు అమర్యాదగా ప్రవర్తించారు. మంత్రిగారు అమలు చేయడానికి అభ్యంతరం లేదని అంటున్నారు. ప్రతి డిపోకు సరైన సూచనలు పంపించలేదు. అభ్యంతరకరమైన విషయాలు జరుగుతున్నాయి. అందుచేత దీనివిూద వెంటనే ప్రతి డిపోకు ఈ జి. ఓ. కాపీని పంపిస్తూ, దీనిని అమలు చేయాలనే సూచనలు ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. పద్మనాభం :—జి. ఓను ఇంప్లిమెంటు చేయాలని ప్రతి డిపోకు పంపిస్తాము.

శ్రీ సి.హెచ్. విటల్ రెడ్డి :—శాసనసభ్యులు తమ ఐడెంటిటీ కార్డు చూపిస్తే వారి వెంట ఉన్న వ్యక్తికి ఎగ్జంప్షను ఇవ్వాలని ఉంది. దానిని అమలు చేయడానికి స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇవ్వాలి.

శ్రీ ఎమ్. పద్మనాభం :—జి.ఓ ప్రకారం రేపు ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

డాక్టరు ఆర్. రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి:—నా నియోజక వర్గం అలంపూరు మంచి జంక్షను అటు కర్నాటకకు ఇటు రాయలసీమకు మధ్యలో ఉన్న జంక్షను పాయింటు. ఇక్కడికి గద్వాల డిపోనుంచి, వనపర్తి డిపోనుంచి, కర్నూలు డిపోనుంచి బస్‌లు నడుస్తున్నాయి. ఈ మూడు డిపోల ఆపరేషను వల్ల కోఆర్డినేషను లేకపోవడంవల్ల, కొన్ని రోజులు మూడు డిపోలవారు బస్‌లు నడపకపోవడంవల్ల ప్రయాణికులు ఇబ్బంది పడటం జరుగుతున్నది. ఇక్కడనుంచి కొన్ని వందలమంది ప్రయాణికులు కర్నాటకకు, రాయలసీమకు పోవడం జరుగుతున్నది. అటువంటి జంక్షనులో బస్ డిపో నిర్మాణం ఇంత వరకు చేయలేదు. అందుచేత అక్కడ బస్ డిపో నిర్మాణం చేపట్టడానికి ప్రభుత్వం పరిశీలన చేస్తుందా ? అలంపూరు నియోజక వర్గంలో బస్ డిపో కోసం లాండ్ డొనేట్ చేసారు. అది ప్రభుత్వానికి పంపించడం జరిగింది. అందుచేత బస్ డిపో నిర్మాణం కోసం ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్య తీసుకొంటుందా ? మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో చాలా ఏరియా ఆర్‌టిసితో కవర్ అయింది. కొంత ఏరియాలో మాత్రం ప్రయివేటు ఆపరేటర్సు నడుపుతున్నారు. వారు ఆర్‌టిసి కన్నా బాగా బస్‌లను నడుపుతున్నారు. టైము మెయిన్‌టెనెన్సులో కాని క్లీన్లినెస్‌లో కాని బస్‌లను బాగా మెయిన్‌టేన్

చేస్తున్నారు. ఈ విషయం అచ్చటి ప్రజలందరూ అనుకొంటున్నారు. వీరు మిగిలిన ఏరియాలో ప్రయివేటు బస్‌లను తొలగించి ఆర్‌.టి.సి వారికి అయినా అప్పగించండి లేకపోతే ఆర్‌.టి.సి బస్‌లు ఉన్న ఏరియాను కూడా ప్రయివేటు ఆపరేటర్స్‌కైనా అప్పగించండి.

శ్రీ ఎమ్. పద్మనాభం :—పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి :—శ్రీ విటల్ రెడ్డిగారు ఒక విషయం రెయిజు చేసారు. ఈ జి. ఓ వల్ల ప్రయోజనం లేదు. ఏ శాసనసభ్యులైనా భార్యను కాని భర్తనుకాని లేకపోతే ఇంకెవరినైనా కాని వెంట తీసుకొని పోతే ఫ్రీగా ఎలౌ చేయాలని ఆ జి. ఓలో ఉంది. రైల్వేలో అయితే మనం ఒక కంపానియన్‌ను వెంట తీసుకొని పోవచ్చు. భార్య, భర్త, స్పౌజు అని అక్కరలేదని దానిలో అమెండు చేసారు. ఆ విధంగా ఈ జి. ఓను మోడిఫై చేసి ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు ఇస్తే బాగుంటుంది. రైల్వేలో ఏవిధంగా కంపానియన్‌ను వెంబడి తీసుకొనిపోవచ్చు అని ఉందో ఆవిధంగా మోడిఫై చేస్తే భాగుంటుంది.

శ్రీ ఎమ్. పద్మనాభం :—గౌరవసభ్యులు చెప్పిన జి. ఓ మోడిఫై చేయడానికి నేను ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

న్యాయశాఖ మంత్రి (శ్రీ హెచ్. బి. నర్సేగౌడు) : అధ్యక్షా, తమరి అనుమతితో పోర్ట్సు మినిస్టరు గారి తరపున నేను ఈ డిమాండుపై రిప్లయి చెబుతాను. మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో 1,000 కిలో మీటర్ల సముద్ర తీరం ఉంది. ఆ సముద్ర తీరంలో కాకినాడ, మచిలీపట్నం మధ్యతరహా ఓడరేవులు, అదేవిధంగా బావనపాడు, కళింగపట్నం, భీమునిపట్నం, నర్సాపురం, నిజాంపట్నం, కృష్ణపట్నం అని 7 చిన్న ఓడరేవులు ఉన్నాయి. ఈ రేవులలో అతి ముఖ్యమైనవి కాకినాడ, మచిలీపట్నం. వీటిద్వారా సరుకులు రవాణా చేయడము, దిగుమతి చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ ఓడరేవులలో పెద్దది కాకినాడ. ఈ రేవుకు ప్రతి సంవత్సరం బడ్జెటు కేటాయిస్తూ దీనిని మేజర్ పోర్టుగా కన్‌వర్టు చేయాలని ప్రభుత్వవాంఛ. అయినా దీనికి కావలసినంత నిధులు లేక ఈ విధంగా ఆలస్యం అవుతూ వచ్చింది. ఈ రోజున అందిన వార్త ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం 10 కోట్ల రూ.లు కాకినాడ రేవుకు రిలీజు చేసినట్లు టెలెక్సు మెసేజి రావడం జరిగింది. ఏవైతే ఎక్స్‌పోర్ట్సు అండ్ ఇంపోర్ట్సు ఉన్నాయో అవి ఎక్కువగా కాకినాడనుంచి జరుగుతున్నాయి. తరువాత మచిలీపట్నం ద్వారా జరుగుతున్నాయి. అదేవిధంగా ఈ చిన్నతరహా ఓడ రేవులను కూడా ఇంప్రూవ్‌మెంటు చేయాలని ప్రభుత్వం యొక్క వాంఛ. వనరులు లేనిదృష్ట్యా మొదట కాకినాడ, తరువాత మచిలీపట్నం ఓడరేవులను ఇంప్రూవ్‌చేసి తరువాత కృష్ణపట్నం, కళింగపట్నం, నిజాంపట్నం, భీమునిపట్నం ఓడరేవులను అభివృద్ధి పరచాలని ఉంది.

అదేవిధంగా ఇప్పటికి దగ్గిర దగ్గిర 70 లక్షల టన్నులు కాకినాడ నుంచి ఎగుమతి చేయడం జరిగింది. మచిలీపట్నం నుంచి 150 లక్షల టన్నులు ఎగుమతిచేయడం జరిగింది. 3 కోట్ల 91 లక్షల 80 వేల రూపాయలకు డిమాండు ప్రతిపాదించడం జరిగింది. దీనిమీద వెంకటేశ్వరరావుగారు ఒక ప్రతిపాదన చేశారు—కాకినాడ రేవు బాగా అభివృద్ధి పరిస్తే 50 వేల మందికి ఉపాధి కల్పించవచ్చు అన్నారు. ఇప్పుడు 12 వేల మందికి ఉపాధి కల్పించడం జరిగింది. ఏడవ ప్రణాళికలో దీనిని అభివృద్ధి పరిచే విషయంలో కావలసినంత నిధులు కేటాయించడం జరుగుతుంది. నాయని నరసింహారెడ్డి గారు ఏన్యువల్ ఇన్స్పెక్షన్స్ జరగడం లేదన్నారు. దానిని చేస్తామని మనవి చేస్తూ ఈ డిమాండును పాస్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి :—కృష్ణపట్నం రేవు ఉంది. అది సహజసిద్ధమైన రేవు. బ్రిటిష్‌వారి కాలంలో చేపలరేవుగా ఉండేది. ఇటువంటి సహజసిద్ధముగా ఉండే ఓడ రేవుకు ప్రతి ఏటా పది లక్షలని పెట్టి, ఇంప్రూవ్ చేయవలసిందిపోయి, ఏడెనిమిది సంవత్సరాల నుంచి చిన్నచూపు చూస్తున్నారు. దానికి ఎక్కువ కేటాయించి త్వరలో పూర్తి చేస్తారా? ఇది మద్రాసుకు దగ్గిరగా ఉంది. విశాఖపట్నం నుంచి ఒక ప్రయివేటు వ్యక్తి వచ్చి దీని మీద శ్రద్ధ తీసుకుని పనిచేస్తున్నారు ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోక పోయినా. దానిని డెవలప్ చేయడానికి ఎక్కువ ఆలస్యం జరిగి ఉపయోగం పడడంలేదు 2.5 కిలోమీటర్లలో లంగర్ వేయడానికి సహజసిద్ధంగా వసతి ఉంది. దీనికి నిధులు ఎక్కువగా కేటాయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సెగౌడ్ :—ఇది సహజమైన ఓడ రేవు—మద్రాసుకు ఆల్టర్ నేటివ్‌గా ఉపయోగించడానికి అవకాశం ఉంది. ఇప్పటివరకు పది లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. మచిలీపట్నం, కాకినాడ డెవలప్ చేసిన తరువాత కృష్ణపట్నం డెవలప్ చేయడానికి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ ఎమ్. బాలకృష్ణారావు (గన్నవరం) : —మచిలీపట్నం ఓడ రేవు అభివృద్ధికి 1986 లో కొంతపని జరిగింది—1987 లో ప్రోగ్రెస్‌లో లేదు. 1987 లో అభి వృద్ధికోసం కేటాయించిన మొత్తం ఎంత? ప్రోగ్రెస్‌లోకి తీసుకురావడానికి పని రివైజు చేసి చేస్తారా?

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సెగౌడ్:—రు 105 లక్షలు ఈ సంవత్సరం కేటాయించాము. దీనిని పూర్తిగా ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతుంది.

శ్రీ టి. ఎన్. ఎల్. నాయకర్ :—కాకినాడ ఫిష్షింగ్ హార్బరుగా ఉంది. దానిని మేజర్ పోర్టుగా చేయడానికి ఎంత ఖర్చు అవుతుంది? పదీ కోట్ల రూపాయలు కేంద్ర ప్రభుత్వం రిలీజు చేసిందని అన్నారు. దానిని ఎన్ని సంవత్సరాలలో మేజర్ పోరు చేస్తారు? పది సంవత్సరాలలో దానిని మేజర్ పోర్టుగా చేయడానికి సత్వర చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సెగౌడ్ :—సాధ్యమైనంతవరకు చేయడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రమౌళి :— చీరాల ఓడరేవు చాలా ముఖ్యమైనది. దాని విషయంలో హామీలు ఇవ్వడం జరిగింది—ఏవిధమైన డెవలప్‌మెంటు లేదు.

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సెగౌడ్ :—దానికి డబ్బు ఏమీ కేటాయించలేదు.

శ్రీ టి. సీతారాం :— శ్రీకాకుళం జిల్లాలో భావనపాడు, కళింగపట్నం రేవులు ఉన్నాయి. కళింగపట్నం చాలా పురాతనమైన రేవు. కళింగపట్నంకు ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో కేటాయించిందిఎంత? భావనపాడులో ఫిషింగ్ ఎక్కువగా జరుగుతుంది. దానికిబడ్జెటులో ఎంత ఎలాట్ చేశారు. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ప్రభుత్వం చేస్తున్నది ఏమిటి?

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సెగౌడ్:—భావనపాడు కేంద్ర బడ్జెటులో ఇన్‌క్లూడ్ అయింది. దానితో భావనపాడు ఇంప్రూవ్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంది. కేంద్రం నుంచి బడ్జెటు ఎంత ఎలాట్ అయింది రాలేదు—రాగానే పని ప్రారంభం చేస్తుంది. కళింగపట్నంకు ఎలాట్‌మెంట్ ఏమీ లేదు.

శ్రీ ఎ. రామనారాయణరెడ్డి :—కాకినాడ, మచిలీపట్నం పూర్తయ్యాక కృష్ణపట్నం చేపట్టడం జరుగుతుందని మంత్రి అన్నారు. అవి రెండూ ఎప్పుడు పూర్తి అవుతాయి? అన్ని సంవత్సరాల తరువాత కృష్ణపట్నం మొదలుపెడ్తారా లేక ఈలోగా కృష్ణపట్నం డెవలప్ చేయడానికి చర్యలు ఏమన్నా తీసుకుంటారా? ప్రయివేటు వ్యక్తులు, ఫెర్టిలైజర్స్ వ్యాపారం చేసేవారు, వారి తంటాలు వారు పడి, జెట్టీలు కట్టి చేసుకొంటున్నారు. ఇటువంటి పని ప్రయివేటు వ్యక్తులు చేస్తున్నప్పుడు—మచిలీపట్నం, కాకినాడలతో పోల్చకుండా, కృష్ణపట్నంకు ప్రత్యేకమైన నిధులు కేటాయించాలి అని కోరుతున్నాను.

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సెగౌడ్ :—నేను సుబ్బారెడ్డి గారికి సమాధానం చెప్పాను—ఈ సంవత్సరం బడ్జెటు ఏమీ ఎలాట్ చేయలేదు.

DEMAND No. IX—TRANSPORT—Rs. 4,93,56,000.

Mr. Chairman:—Now, I shall put the Cut Motions to vote. The question is:

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for ' Transport by Rs. 100.

మార్కాపేట నుండి కలిమెల చెర్వు రోడ్డు నిర్మాణం 7, 8 సంవత్సరాల క్రింద పూర్తి అయినప్పటికి. ఈనాటికి బస్సు వేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

పల్లె పల్లెకు బస్సు పేర నల్లగొండ జిల్లాలో కొప్పోలు, మంగళపల్లి, వట్టిమర్తి గ్రామాలకు వేసిన బస్సులను ఆపు చేసినందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

మిర్యాలగూడెం బస్సు డిపో నిర్మాణం పూర్తి అయి చాలా కాలమైనప్పటికీ, ఇంతవరకు ప్రారంభించని దానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

నార్కట్‌పల్లి, నకరేకల్ తదితర బస్సు స్టాండులలో కనీసం మంచినీళ్ల సౌకర్యం కూడా ఏర్పాటు చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

నల్లగొండ జిల్లా నార్కెట్‌పల్లి డిపో నుండి వేములవాడకు నడుపుచున్న బస్సు ఆపుచేసినందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

నల్లగొండ నుండి హైదరాబాదు నడిచే బస్సులన్నింటిని నాన్‌స్టాప్ చేయడం వల్ల నాల్గు రోడ్ల కూడలి, మండల కేంద్రం, మార్కెట్ కేంద్రంగా ఉన్న చిట్యాల ప్యాసింజర్స్‌కు కల్గుచున్న ఇబ్బందికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

To discuss the need to make over atleast 75 per cent Vehicle Tax collections made in Municipal Corporations and Municipality areas to the respective Corporation and Municipalities for maintenance of roads.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

To discuss the steep hike in bus fares by A.P.S.R.TC.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

To protest against enhancement of bus fares.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

To protest against non-construction of Bus-Shelters along the National High Way 7, from Hyderabad to Kurnool.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

To protest against for not constructing Bus-Stations in Alampur, Raichur X Roads, Razoli, Manopad, Itikyal and Shantinagar.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

To discuss the need to provide A.P.S.R.T.C Bus Depots at Ibrahimpatnam and Shamshabad, in Ranga Reddy district.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

To discuss the need to vest the Officers, A.P.S.R.T.C to prosecute illegal private stage carriages cutting into the earning of A.P.S.R.T.C

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

To protest against the Governments utter failure in preventing illegal private stage carriages running without permits.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

One hundred/for not operating the R.T.C. buses from Vemulawada to Anduqu Thanda (village) and from Vemulawada to Gorlawada villages in Chityaluru Bhoopalpally Mandal in Warangal district.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

One hundred/for allowing two unlicensed bus services to run from Parkal to Huzurabad for the last 3 years.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

రామాయంపేట మండలము నందు నిజాంపేట నుండి నపలిక గ్రామము సుమారు 5000 జనాభ కలిగి రాంపూర్, నందగోకుల్, నగరము శివారు గ్రామాలు కలిగి 5 కిలోమీటర్లు రోడ్డు నుండి లోపటికి ఉన్న గ్రామాలకు బస్సు సవుకర్యము కొరకు రా. కో. ర. సం. బస్సు నడుపుటకు సిద్దిపేట డి. ఎం. ను స్వయముగా కలిసి వివరించినను ఇంతవరకు రూటు సర్వే గాని, బస్సును నడుపుటకు ఏలాంటి చర్యలు తీసుకోనందుకు ఆ గ్రామాల ప్రజలకు ఇబ్బందులు జరుగుచున్నందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రవేశ పెట్టిన మండల కేంద్రాలకు వెళ్ళడానికి ప్రజలకు సరియైన సదుపాయములు ఇంతవరకు కలుగజేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ఆచంట, పోడూరు, యెలమంచిలి మండలాలకు, మండల కేంద్రాలకు వెళ్ళుటకు తగిన బస్సు సవుకర్యాలు ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా నర్సాపురం భీమవరం డిపో అధికారులను కోరినప్పటికి ఇంతవరకు కనీస సవుకర్యము ఏర్పరచనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా, భీమవరం, నర్సాపురం (పాలకొల్లు) ఏలూరు డిపో మేనేజర్లకి, జిల్లా మేనేజరు ఎ. పి. ఎస్. ఆర్. టి. సి. కి పాలకొల్లు వీవర్స్ కాలనీ వద్ద రిక్వెస్ట్ స్టేజ వున్నప్పటికి బస్సులు ఆపనందున రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చినప్పటికి ఆపుతామని లిఖిత పూర్వకంగా సమాధానం పంపుటయే గాని ఆచరణలో పెట్టనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రజల అవసరానికి తగినన్ని బస్సులు, సిబ్బందిని పెంచనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

గ్రామాల్లో ఆర్. టి. సి. స్టేజీల వద్ద ఎండకు, నీడకు కూర్చుండటానికి అదే విధంగా ప్రయాణికుల సవుకర్యముకై షెడ్ల నిర్మాణము చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

గన్నేరువరం నుండి బెజ్జంకి మండలానికి ఆర్. టి. సి. బస్సు నడుపాలని కోరినా నా కోరికను మన్నించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

కండక్టర్ల ఉద్యోగ గ్యారంటి కల్పించలేనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

ఆర్. టి. సి. బస్సులపై ఛార్జీలు పెంచి రవాణా సవుకర్యములో ప్రజలకు ఇబ్బందులు కల్గించుచున్నందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

For permitting the illicit transport if passengers by private services and Tempos in Parkal Constituency.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

రంగారెడ్డి జిల్లాలోని షంషాబాదులో మరియు ఇబ్రహీంపట్నంలో ఇంత వరకు బస్ డిపో, బస్ స్టేషన్ నిర్మించనందుకు నిరసన తెలుపుచున్నాను.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

జాతీయ, రాష్ట్ర రహదార్ల పై మోటారు వాహనాల ప్రయాణాన్ని క్రమబద్ధీకరించడంలోనూ, వేగాన్ని 60 కిలోమీటర్లకు పరిమితంచేసి, ప్రాణాపాయాలను నివారించేందుకు కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోనందుకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 4,93,56,000 for Transport by Rs. 100.

Failure to nationalise the Transport throughout the State.

DEMAND No. XV—PUBLIC WORKS—Rs. 59,34,70,000.

To reduce the allotment of Rs. 59,34,70,000 for Public Works by Rs. 100.

రోడ్లు, హాస్పిటల్స్, పాఠశాల, కాలేజీ భవనాల నిర్వహణ సక్రమంగా లేకుండా వున్నదానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 59,34,70,000 for Public Works by Rs. 100.

మెదక్ జిల్లా కౌడిపల్లిలో ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రము, భవనము, రిపేరు చేయుటములో నైట్‌వాచ్ చేయటంలో విఫలమైనందుకు నిరసనగా,

To reduce the allotment of Rs. 59,34,70,000 for Public Works by Rs. 100.

మెదక్ జిల్లా కౌడిపల్లి ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రములో (ఉస్మానియా మెడికల్ కాలేజీ ఎంపిక చేసిన) డైనింగ్ హాల్ ఫౌండేషన్ వరకు నిర్మాణము చేసి, మిగతా భాగము నిర్మాణము సకాలములో పూర్తి చెయ్యనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 59,34,70,000 for Public Works by Rs. 100.

శనిగరం, హుస్నాబాదుల చెరువుల మరమ్మత్ పూర్తిచేసి పూర్తి జలపారకంకు అవకాశం కల్పించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 59,34,70,000 for Public Works by Rs. 100.

కరీంనగరం రోడ్ అల్లునూర్ వద్ద కల బ్రిడ్జిని వెడల్పు చేయుటకు ఆర్థిక మంజూరీ యిచ్చి, మినిష్టర్ గారు సంవత్సరం క్రితమే శంఖుస్థాపన ఉత్సవం జరిపినారు. ఇంకా పని పూర్తి కానందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 59,34,70,000 for Public Works by Rs. 100.

హుస్నాబాదు నుండి కొత్తపల్లి వరకు గలరోడ్డును పి. డబ్ల్యు. డి. కి హాండోవర్ చేసుకోవాలని సమితి తీర్మానించినా జిల్లా పరిషత్ అంగీకరించి రికమెండ్ చేసినా, తీసుకో నిరాకరించినందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 59,34,70,000 for Public Works by Rs. 10s.

సుల్లునూర్ కరీంనగరం జిల్లాలో ఐ. బి. బంగ్లా కూలిపోయే ప్రమాద స్థితిలో వుంది వెంటనే రిపేరు చేయించాలని కోరినా చేయించలేనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 59,34,70,000 for Public Works by Rs. 100.

దేవకపల్లి నుండి దాగిల్లాపురం వరకు రోడ్ వైండింగ్ డాంబరు వేయుటలో జాప్యం జరుగుతున్నందుకు బస్మాపురం నుండి సుత్తారం వరకు రోడ్ రిపేరింగ్‌లో జాప్యం చేయుచున్నందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 59,34,70,000 for Public Works by Rs. 100.

గ్రామ గ్రామానికి మంచినీటి సరఫరా మంజూరి అయిన పనులు అతి జాప్యంగా నడుస్తున్నందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 59,34,70,000 for Public Works by Rs. 100.

ఆచంట నియోజక వర్గం, ఆచంట మండలం ఆచంట వేమవరం శివారు పడమటి పాలెం గ్రామంలో హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాలకు ప్రభుత్వం స్థలం సేకరించి గృహనిర్మాణం కూడ చేపట్టినప్పటికి, స్థలం పూడ్చుటకు పేద హరిజనులు శ్రమదానంచేసి పూడిక చేసినప్పటికి పూడికకు సంబంధించిన సొమ్ము రూ. 80,000 ఇంతవరకు డి. ఎం. హావుసింగ్ గారికి కలెక్టర్‌గారికి ఎన్ని విజ్ఞప్తులు చేసినా ఇంతవరకు సొమ్ము ఇవ్వనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 59,34,70,000 for Public Works by Rs. 100.

నెల్లూరు జిల్లాకు తుఫాన్ రక్షణకొరకు, పక్కా గృహాలను 1987-88 సంవత్సరములకు కేటాయించనందుకు నిరసనగా.

DEMAND No. XLIII—MINOR PORT DEVELOPMENT— Rs. 3,91,82,000.

To reduce the allotment of Rs. 3,91,82,000 for Minor Port Development by Rs. 100.

For not allowing amount in the Budget for repair of Gandivagu in Kamalapur (village) in Bhoopalpally Mandal in Warangal district.

To reduce the allotment of Rs. 3,91,82,000 for Minor Port Development by Rs. 100.

నెల్లూరు జిల్లాలో కృష్ణపట్నం ఓడరేవును అభివృద్ధి చేయుటలో తగినన్ని నిధులు 7వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కేటాయించుటలో విఫలమైనందుకుగాను.

DEMAND No. XLIV—ROADS AND BRIDGES—Rs. 118,53,41,000.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

To discuss about the construction of Bridges on various vagus near Koildinne, Mandoddi, Boravelly, Pallepadu, Masamunagala, Chagapur, in Alampur Constituency.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

To discuss about the construction of approach roads to various villages in Itikyal, Manopad, Waddepally and Alampur Mandals of Alampur Constituency.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

To protest against non-transfer of roads to Roads and Buildings Department from Zilla Parishad Sector in Mahboobnagar district.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

For not alloting funds in the Budget for a B.T. road from Arepally (village) to Parkal (via) Damera, Puliekur that in Warangal district.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Ps. 100.

For not alloting the amount in the Budget for construction of either a bridge or course required a stream between Shayampet Mandal and Gaturkonipally (village) in Warangal district.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

One hundred/for improper repairing of P.W.D. Road from Chennapur (village) to Regonda villages (2 K.M.) in Regonda Mandal in Warangal district.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

One hundred/for not taking up the widening in P.W.D. road from Gudappadu to Parkal.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

సోతన్‌పెట్టిపల్లి నుండి వెల్దుర్తినకు వెళ్ళు 24 కిలోమీటర్ల జిల్లాపరిషత్ రోడ్డు, ఇంటర్ తాలూకా లింకు రోడ్డు, ఆర్ అండ్ బి. అధీనము కొరకు ఎన్నిమార్లు విజ్ఞప్తులు చేసినను ఇప్పటికి బదలాయించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

నందిగొండ మండలం వల్లభి వద్ద సి. ఎ. డి. రోడ్డు అసంపూర్తిగా వేసి పూర్తి చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

కాకరవాయి, కూడలి గ్రామాలవద్ద పాలేరు నదిపై బ్రిడ్జి నిర్మాణం చేపట్టి నట్లయితే మూడు జిల్లాలకు రహదారులు ఏర్పడును. సదరు విషయము అధికారుల దృష్టికి ఎన్నిసార్లు తీసుకొని వెళ్లినా పట్టించుకోనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

నేలకొండపల్లి దేవుని గుడివద్ద గల వాగుపై బ్రిడ్జి నిర్మాణం చేపట్టవలసిందిగా కోరినప్పటికీ అధికారులు అలక్ష్యం చేస్తున్నందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

One hundred/for not alloting the amount in the Budget for construction of coues curoup across the river at Narlopur (village) in Mogullapally Mandal and across the river in Takumatla in Chityal Mandal in Warangal district.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

One hundred/for not alloting the amount in the Budget for B.T. road from Parkal to Mogullapally (village) and from Ragonda to Garimillapally (village).

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

జాతీయ రహదార్లపై నేడు జరుగుతున్న ప్రమాదాలను నివారించుటలో రహదారులను అభివృద్ధి చేయుటకు తగిన ప్రణాళిక రూపొందించి, కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతిని పొంది, జాతీయ రహదార్లను అభివృద్ధి చేయడంలో విఫలమైనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

తరచు తుఫానులకు గురి అవుతూ నెల్లూరు జిల్లాలో అల్లూరు మండలంలోని కుదురుపట్టపు పాలెమునకు బకింగు హామ్ కాలువపై వంతెన నిర్మించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

వియ్యాంపురం మండలం వెంకన్నగూడెం సూనువాగుపై బ్రిడ్జి నిర్మాణం ఇంతవరకు చేపట్టనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నల్లజర్ల కోడేరు రోడ్డులో మారేరు నుండి (వయా) (ఆబాటు) కోడేరు వరకు గల రోడ్డు గత 7 సంవత్సరముల నుండి పూర్తిగా పాడయి గత 1983 ఆగస్టు నెలలో సంబంధించిన వరదలలో వాహనాల రాకపోకలు నిలిచిపోయిన సందర్భంలో అధికారుల దృష్టికి తీసుకెళ్లినప్పటికి ఇంతవరకు కనీస మరమ్మతులు చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

ఖమ్మం నుంచి కొత్తగూడెం, రాజమండ్రి వెళ్ళు రహదారిలో వైరా—పినపాకు మధ్యనున్న వైరానదికి మరియు ఖమ్మం, మధిర రోడ్డులోకల కోటగిరిపురం మధ్య నున్న వైరా నదిపై రెండు చోట్ల నిజాం ప్రభుత్వం నిర్మించిన కావేల లో మాత్రమే ఏమాత్రం వర్షం కురిసినా వైరా నది పొంగి ప్రవహించడంవల్ల ఈ రెండు ప్రాంతాలలో వందలాది బస్సులు, లారీలు రోజుల తరబడి ఆగిపోవడం జరుగుచున్నది ఎన్ని విజ్ఞప్తులు చేసినప్పటికి ఈ రెండు చోట్ల బ్రిడ్జిలు నిర్మించడానికి చర్యలు తీసుకోని ప్రభుత్వ వైఖరికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

హైదరాబాదులో ఫతేనగర్ లెవెల్ క్రాస్‌ను ఓవర్ బ్రిడ్జిను యింతవరకు నిర్మించనందులకు నిరసన తెల్పుతున్నాము.

To reduce the allotment of Rs. 118,53,41,000 for Roads and Bridges by Rs. 100.

Failure of the Government in providing good roads and non-payment of compensation for the land acquired for expansion of roads in twin cities.

The Cut Motions were negatived.

Chairman:—Now the question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 59,34,70,000 under Demand No. XV—Public Works."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 118,53,41,000 under Demand No. XLIV—Roads and Bridges."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 4,93,56,000 under Demand No. IV—Transport Department."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,91,82,000 under Demand No. XLIII—Minor Port Development."

The Motion was adopted and the Demands were granted.

Chairman:—The House now stands adjourned to meet again at 8-30 a.m. tomorrow.

(The House then adjourned at 8-20 p.m. to meet again at 8-30 a.m. on Tuesday, the 28th July, 1987.)